A. J. CRONIN

LUMINA NORDULUI

A. J. CRONIN

LUMINA NORDULUI

Coperta : ADRIANA IONIȚĂ

A. J. CRONIN
THE NORTHERN LIGHT
London
Victor Gollancz Ltd. — 1958

ISBN 973-5071-3-2

A. J. CRONIN

LUMINA NORDULUI

În românește de SOFIA MARIAN

1992
Soc. Com. VI-CART SRL București

I

Orologiul bisericii St. Mark arăta că trecuse ora opt cînd, în seara aceea umedă de februarie, Henry Page, urîndu-i, ca de obicei, noapte bună lui Maitland, director-adjunct la ziarul său, se despărţi de el şi părăsi clădirea ziarului **Northern Light**[1]. Din pricina editorialului de luni zăbovise mai mult ca în alte dăţi, căci, după o experienţă de douăzeci de ani, nu scria prea uşor, iar neaşteptata convorbire telefonică cu Vernon Somerville îl făcuse să întîrzie şi-l tulburase.

În după-amiaza aceea îi lăsase soţiei sale automobilul, aşa că avea de gînd să se ducă pe jos acasă ; în ultimul timp, doctorul Bard îl tot îndemna ca, fără să se obosească prea mult, să facă mai multă mişcare, dar, ora fiind înaintată, se hotărî să ia tramvaiul.

Era sîmbătă seară ; în Mealmarket — vechiul centru comercial al Hedlestonului, format dintr-o reţea de alei înguste şi pasaje, dînd toate spre scuarul Victoria — întîlneai lume puţină. Birourile şi tipografia lui Page ocupau aici o parte dintr-un corp de case în stil Adam[2], a căror patină de fum şi intemperii străvechi trăda o obîrşie de aproape două veacuri. Lipsit de forfota zilei, vechiul cartier, cu caldarîmurile învăluite la acea oră într-o tăcere atît de neobişnuită, îi părea lui Henry, care îşi putea auzi în urmă ecoul paşilor pe alee, mai mult ca oricînd, inima statornică a acestui orăşel regal[3] din Northumberland[4],

[1] Lumina Nordului.

[2] ROBERT ADAM (1728—1792), celebru arhitect scoţian.

[3] În Anglia existau oraşele care se bucurau de anumite privilegii acordate de rege.

[4] Regiune în nordul Angliei. Centrele cele mai importante sînt Newcastle şi Tynecastle.

unde, timp de cinci generații, trăise și muncise familia sa. Instinctiv trase adînc în piept aerul umed și ușor înțepător.

Tăind prin Dean's Close, ajunse în strada principală. În stație nu era coadă. Deși tramvaiul care mergea în direcția Wooton era pe jumătate gol, totuși, din obișnuință, căci făcuse asta o viață întreagă, Henry numără patru călători care citeau **Northern Light.** Un meseriaș cu lădița de scule la picioare, om la vreo șaizeci de ani, citea editorialul zilei prin ochelari cu rame de metal, ținînd ziarul spre slabul bec electric din colțul vagonului și mișcîndu-și buzele pe măsură ce forma cuvintele. Pierduse, de fapt, meciul de fotbal pentru a lucra suplimentar, și Henry își spuse : „În bătrîni e nădejdea". Deși nu-și făcea iluzii în privința stilului său — fiul său, David, era tentat să zîmbească atunci cînd îi citea expunerile — simțea o căldură consolatoare la gîndul că reușea din cînd în cînd să-și apropie și să influențeze oamenii simpli din oraș, față de care încerca un tulburător simțămînt de răspundere.

La Hanley Drive coborî. Vilele din această stradă, construite toate din gresie roșie adusă de la carierele de piatră din Eldon, se deosebeau prea puțin între ele, toate manifestînd o slăbiciune pentru frontonul îmbrăcat pe jumătate în lemn. Intrarea casei lui Henry Page era însă urîțită de două felinare de fontă, greoi răsucite laolaltă, cu reliefuri aurite, reprezentînd stema orașului Hedleston, formată din trei lăstuni de argint, pe un scut de azur. Page era un om care se ferea de orice fel de ostentație, totuși, prin faptul că fusese de două ori primar al orașului, se simțise obligat să se conformeze obiceiului și să accepte astfel de reminiscențe îngrozitoare ale anilor cît deținuse această funcție.

Grădina în care își petrecea aproape fiecare clipă liberă, trebăluind, ici și colo, cu multă plăcere, începea să dea semne îmbucurătoare, ce vesteau sosirea primăverii. Urcînd încetișor scara principală, își căută cheia de la intrare. Ajuns în hol, în timp ce-și agăța haina pe cuier, ascultă o clipă și se liniști, căci n-auzea nici un zgomot care să trădeze vreo mișcare. Se duse în sufragerie, unde masa rămăsese pusă doar pentru el, și, pipăind covorul cu vîrful piciorului, apăsă pe butonul soneriei.

De îndată își făcu apariția o femeie înaltă, ciolănoasă, cu o față lucie, cu mîinile roșii, crăpate și îmbrăcată se-

ver, în negru, care aduse cîteva felii de friptură de berbec, cu cartofi și varză. O vreme rămase cu capul aplecat într-o parte, apoi, ridicînd ușor colțul gurii, făcu aceeași constatare caustică, repetată necontenit în cei douăzeci de ani de serviciu :

— Cred că a stat cam mult în cuptor, domnule Page.

— Am s-o încerc, totuși, răspunse Henry.

— V-aș putea face două ochiuri, sugeră ea, după o pauză.

— Nu te obosi, Hannah. Dar, pentru orice eventualitate, poți să-mi aduci niște biscuiți și brînză.

Știind că n-o observă nimeni, femeia îi aruncă o privire de simpatie ironică, privirea unei slujnice privilegiate, care-și dă seama că gospodăria aceasta datorează totul discreției, prudenței, economiei și muncii ei fără preget. Privirea slujnicei — oscilînd între afecțiune și dojană — arăta în ce măsură cunoștea caracterul stăpînului ei.

Henry știa prea bine că din vina lui se uscase atît de rău friptura ; își dădea seama că nimeni nu putea ține pasul cu ore de masă atît de sucite ca ale sale. El însuși hotărîse de mult ca ora șapte fix să rămînă stabilită pentru cină. Oricum, în seara aceea nu prea îi era foame, așa că își încheie masa destul de mulțumitor, cu brînză de Cheddar [1] și cu biscuiți, iar cînd Hannah îi aduse papucii, se îndreptă, ca de obicei, spre bibliotecă, înainte de a se urca în camera sa de lucru, la ultimul etaj.

Soția sa, Alice — avînd încă pe cap pălăria cu mănunchiul de cireșe pe care o purtase la partida de bridge, căci avea obiceiul ca, de îndată ce intra pe ușă, să se așeze absentă, uneori ținînd chiar umbrela strîns înfășurată într-o mînă înmănușată — ședea lîngă Dorothy. Dezlegau cuvinte încrucișate. Lui Page îi făcu plăcere să-și vadă fiica acasă : de cînd începuse să se ducă la Tynecastle pentru cursul de bele-arte, Dorothy lipsea cam prea des și se întorcea prea tîrziu pentru o fată de șaisprezece ani care abia terminase școala.

— Tăticule, se plînse ea, fără a-și ridica ochii cînd îl auzi intrînd, cuvintele dumitale încrucișate sînt absolut imposibile !

---

[1] Mică localitate din regiunea Somerset (sud-vestul Angliei), vestită pentru brînzeturile fabricate acolo.

— Sînt făcute pentru oameni de inteligență mijlocie. Page se aplecă și scormoni focul, care abia mai pîlpîia. Ei, unde-i încurcătura ?

— Numele care i s-a dat lui Robert Louis Stevenson[1] pe insulele din Pacific.

— Încearcă Tusitala... și dacă ai mai citi din cînd în cînd o carte, ai ști mai multe despre el.

Fata își scutură părul, prins într-o coadă de cal exagerată.

— Pariez că te-ai uitat la răspunsuri în redacție. Am văzut, de altfel, filmul **Insula comorilor.**

Henry tăcu, minunîndu-se, cum i se întîmpla adeseori, cît de diametral opuși puteau fi copiii lui ; David, atît de scînteietor și de studios, iar Dorothy, o adevărată zăpăcită. De asemenea, fusese optimist cînd își închipuise că fetei începuse deodată să-i placă viața de familie, căci soția îl anunță :

— Dorrie este invitată astă-seară la televizor, la familia Wellsby.

Alice acorda, cu multă distincție, cuvenita valoare numelui de Wellsby. **Sir** Archibald Wellsby, bancher și fabricant de încălțăminte, era singurul din Hedleston care avea titlu nobiliar, iar soția sa, Eleanor, era cea mai intimă prietenă a Alicei.

— Cum asta ?... Henry se uită la ceas. Dar e aproape zece...

— Hai, nu fi încăpățînat, Henry ! Dacă nu vrei ca fata să aibă televizor în casă, nu poți s-o împiedici să se ducă la alții să privească.

Dorothy se și îndreptase spre ușă. După ce plecă. tatăl ei nu se putu opri să nu protesteze :

— Ne cam scapă din mînă. Pentru numele lui Dumnezeu, de ce o lași să meargă la blestemata aceea de școală de bele-arte ?... Copiii aceia nu fac altceva decît să sadă prin cafenelele din Tynecastle, trăncănind și bînd cafele, atunci cînd nu-și pierd timpul pe la cinematografe... Știi doar că n-are pic de talent...

— Poate că n-are. Dar acolo se întîlnește cu tineri bine... unii dintre ei fac parte din cele mai bune familii. În clasa Dorriei, de pildă, e fiul **lady**-ei Allerton... și fata

[1] Cunoscut scriitor englez (1850—1894), autorul mai multor romane cu caracter exotic și de aventuri, dintre care cel mai de seamă este „Insula comorilor" (1883).

lui de Cressy. Asta-i foarte important. La urma urmei, n-aveam nevoie de încă un dezastru în familie, nu-i așa, dragă ?

Cum Henry nu-i răspunse nimic, lăsă deoparte cuvintele încrucișate și se apucă de lucrul ei de mînă. Curînd, printre împunsăturile de ac, începu să istorisească despre vizita făcută în după-amiaza aceea, descriindu-i pe cei care fuseseră acolo, rochiile, pălăriile, mănușile, diferitele pieptănături, povesťe pe care, după o experiență îndelungată, Page putea să n-o asculte, păstrînd totuși aparența unei atenții pline de înțelegere. Era încă preocupat de comunicarea telefonică primită de la Vernon Somerville. Îl punea pe gînduri. Fusese prezentat în treacăt lui Somerville, la un dineu de editori, la Londra — asta se întîmplase cu trei ani în urmă, la Societatea pentru ajutorarea vînzătorilor de ziare — totuși nu și-ar fi închipuit niciodată că o personalitate atît de proeminentă ca aceea a lui Somerville își va aminti de un director de ziar din provincie, atît de puțin important ca el, și nici că părerea acestuia despre **Northern Light** ar fi fost atît de favorabilă. Proprietarul ziarului **Morning Gazette**[1] ar fi trebuit desigur să aibă o părere contrarie.

— Henry, mă asculți ?

Page tresări.

— Iartă-mă, dragă...

— Zău, nu-i frumos din partea ta.

— Adevărul e că sînt preocupat în astă-seară, se scuză el.

— Ești preocupat ? Doamne-Dumnezeule... ce s-a întîmplat ?

În mod obișnuit, acasă, Henry nu discuta niciodată despre problemele în legătură cu ziarul. O făcuse în primele zile de căsătorie, cu consecințe dintre cele mai ciudate ; în seara asta, însă, simțea nevoia să-și descarce sufletul.

Se uită la Alice, la silueta ei subțirică și elegantă, la tenul ei de blondă, ușor pistruiat, puțin ofilit și totuși încă frumos, ce se potrivea cu părul bălai ca nisipul. Ochii ei, de un albastru șters, sub fruntea îngustă, cu sprîncene arcuite, ce-i dădeau un aer veșnic mirat, căutau spre el plini de interes și de așteptare. Era privirea unei femei

[1] Gazeta de dimineață.

care se străduiește să păstreze față de soțul ei cuvenita indulgență, în ciuda încercărilor și decepțiilor pe care are convingerea că acesta i le-a hărăzit în decursul celor douăzeci de ani de căsnicie.

— Uite ce e, astăzi am primit o ofertă pentru ziar.

— O ofertă ? Să ți-l cumpere ? Se ridică puțin, cireșele de pe pălărie se agitară ; recepția fu dată uitării. Ce interesant ! Și cine anume ?

— Somerville, de la **Morning Gazette.**

— Vernon Somerville ! Care a fost căsătorit cu Blanche Giliflower... s-au despărțit anul trecut. Versată în genealogia, legăturile de rudenie și intimitățile „mărimilor", Alice stătu o clipă pe gînduri, apoi spuse, cu un accent de superioritate caracteristic cartierului ei de baștină, Morningside — cartierul cel mai ales din Edinburgh — accent pe care-l întărea întotdeauna în clipele de intensă activitate mondenă : Dar, Henry, asta este, dintr-un anumit punct de vedere, pasionant ! Și cît oferea... ?

Se întrerupse discret.

— Draga mea, deoarece tot am respins oferta, nu văd de ce n-ai ști și tu. Mi s-au oferit cincizeci de mii de lire.

— Doamne-Dumnezeule ! Ce sumă ! Privirea-i deveni visătoare. Gîndește-te numai ce am putea face cu atîția bani... am putea călători... am putea vedea lumea... Vai, Henry, știi că am dorit dintotdeauna să văd insulele Hawai !

— Îmi pare rău, dragă, dar Hawaiul va trebui să mai aștepte.

— Vrei să spui că ai refuzat ?

— Somerville mai are alte trei publicații — săptămînalul acela dezgustător și **Sunday Argus** [1] — în afară de **Morning Gazette.** Nu văd de ce ar mai avea nevoie de încă una. De altfel, adăugă Page reținut, Somerville ar fi cam prea întreprinzător pentru micul nostru ziar.

Tăcură amîndoi.

— Dar pare să fie o ocazie favorabilă, reluă ea cu un aer vesel și convingător, în timp ce punea un nou fir de ață în ac. Știi că nu te-ai simțit bine în ultimul timp. Și doctorul Bard îți tot spune că surmenajul și programul dezordonat îți fac rău.

---

[1] Argusul de duminică.

— Ai vrea să mă retrag? Poate într-o vilă la Torquay[1]? Aş fi groaznic de nenorocit!

— Nu, nu m-am gîndit cîtuşi de puţin la asta. Eşti un om relativ tînăr şi n-ar trebui să ne înfundăm tot restul vieţii în provincie. Dacă te-ar sprijini cineva, ai putea să capeţi uşor un post... să zicem la O.N.U.

— Ce, să mă înmormîntez în acest turn al lui Babel? Niciodată!

— Dar, Henry... nu mă gîndesc la mine, deşi ştii că m-am plictisit îngrozitor de Hedleston şi de toţi cei de aici. Nu merită oare să iei în consideraţie... un asemenea prilej? Ştii că nu profiţi niciodată pe deplin de ocaziile ce ţi se ivesc!...

Page dădu din cap, trecînd cu vederea aluzia aceasta la o binecunoscută mustrare, întemeiată, de altfel, că, „dacă ar fi încercat într-adevăr", ar fi putut obţine titlul nobiliar, după ce, ales pentru a doua oară primar, îşi îndeplinise însărcinarea.

— Toată viaţa mea e ziarul, Alice. Şi pot spune că am făcut ceva din el.

— Ar putea să-l preia David.

— Nu fi absurdă, Alice! Dacă l-ar cumpăra Somerville? Nici n-ar vrea să calce pe-acolo! Şi ştii cîtă nădejde mi-am pus în el... de îndată ce se va restabili.

— Dar... cincizeci de mii de lire...

— Draga mea, dacă suma asta ţi se pare atît de ameţitoare, dă-mi voie să-ţi spun că ziarul valorează cel puţin de două ori pe atît.

O clipă rămase surprinsă.

— Bine, dar poate dacă ai tărăgăna puţin, ţi-ar oferi mai mult, spuse doamna Page după o pauză, în timpul căreia aerul său decepţionat făcu loc unei expresii atotştiutoare.

Expresia aceasta — slabă imagine a isteţimii cu care tatăl ei rezuma depoziţiile la Curtea Supremă din Edinburgh — era însă atît de naivă, încît îl mişca pe Henry.

— Nu, Alice, spuse el cu blîndeţe. I-am răspuns categoric că nu voi vinde niciodată ziarul.

Doamna Page nu mai adăugă nimic. Îşi văzu mai departe de lucrul ei de mînă, sucind şi răsucind în minte cele

---

[1] Localitate în sud-vestul Angliei, în Devonshire, pe un braţ al Canalului Englez.

discutate. Deși nu știa încă ce trebuie să gîndească, era totodată tulburată și nemulțumită de atitudinea lui Henry. Tăcerea prelungită și cam înțepată — neobișnuită la o persoană atît de volubilă — privirile supărate pe care i le arunca din cînd în cînd, aerul că nu dorește să participe la un lucru pe care nu-l poate aproba, toată atitudinea ei exprima, ca de obicei, nemulțumirea.

Lui Page îi era ciudă pe el însuși. Experiența ar fi putut, desigur, să-l învețe cît de zadarnic era să-și deschidă sufletul față de Alice. Totuși, o nevoie neîmplinită a firii sale îl împingea s-o facă, și întotdeauna cu același rezultat : lipsă de înțelegere și dezacord, ceea ce-l nemulțumea și-l întrista, asemenea celui care, crezînd că se va înviora îmbăindu-se într-o apă răcoroasă, descoperă că s-a aruncat într-o baltă prea puțin adîncă.

În cele din urmă, soția lui spuse, puțin cam scurt :

— Te duci mîine la Sleedon ?

— Bineînțeles... e sfîrșit de lună. Vrei să vii și tu ?

Făcu semn din cap că nu intenționează ; Henry știa dinainte că va refuza. Căsătoria lui David o nemulțumise : rămăsese cu un simțămînt usturător de decepție, ca urmare a ambiției ei frustrate, a „dezastrului", cum îl numea, cînd se aflau singuri. Era una din părțile ei bune că avusese întotdeauna aspirații înalte pentru copii, iar Cora, care, după părerea lui Henry, întrunea majoritatea însușirilor ce se puteau pretinde unei femei, nu corespundea acelor condiții severe pe care ar fi vrut să le îndeplinească soția fiului său. Lovitura încercată la prima întîlnire — cînd David apăruse, pe neașteptate, la braț cu o străină tînără, înaltă, palidă și puțin cam speriată — pierduse din intensitate ; mai existau însă greutăți și obiecții, mai ales termenul de „vulgară", deși nerostit niciodată, părea că-i cere doamnei Page pentru a nu-l pronunța un efort în care trăgea în cumpănă toată stăpînirea de sine a unei femei de lume. Acum, însă, starea de enervare ce o cuprinsese, și de care Henry era răspunzător, o făcu să exclame brusc :

— Mai bine ai încerca să-i aduci ceva mai des în oraș. Să vină și ei să danseze sau să meargă la un concert. Să fie văzuți cu noi. Știi că lumea trăncănește. E atît de nefi-

resc felul ăsta al lor de a trăi în pustietate... Mă cutremur cînd mă gîndesc cum or fi interpretînd prietenii noștri acest lucru !

Înțelept, Henry se abținu să-i dea răspunsul cuvenit.

— Foarte bine, draga mea, spuse el, am să stau de vorbă cu ei.

II

Ziua următoare se vestea frumoasă și răcoroasă, doar cîțiva nori brăzdau cerul albastru — o vreme înviorătoare. Deși strămoșii lui Page fuseseră cu toții protestanți convinși, el nu se ducea întotdeauna la biserică. Cînd soția sa și Dorothy plecau la slujba de la ora unsprezece, Page tăia pentru Cora cîteva flori proaspete de pe peluza din spatele casei, lua o carte care sosise pentru a fi recenzată și care ar fi putut să-l intereseze pe David și se urca în automobil. Pentru a nu-și scandaliza vecinii, porni încetișor din garaj, luînd-o de-a lungul drumului ce trecea prin spatele caselor, dar nu izbuti să scape de ochii doamnei Harbottle, văduva lui Bob Harbottle, care fusese bun prieten cu tatăl său, căci bătrîna doamnă, pășind încet, în toată măreția ei duminicală, spre biserica Sf. Mark, răspunse cu o privire mustrătoare la salutul lui Henry.

Curînd, însă ajunse pe șoseaua spre Sleedon. Proasta dispoziție din seara precedentă dispăruse, făcînd loc unui simțămînt neobișnuit de libertate. Legat de munca sa, Page avea puține clipe de destindere. Nu-l interesau nici golful, nici tenisul ; de fapt, nu avea aptitudini pentru sport, fiind predispus, la numai patruzeci și nouă de ani, la o oarecare afecțiune cardiacă, de care, în ciuda dezaprobării doctorului Bard, nu ținea seama, socotind-o mai mult plicticoasă decît îngrijorătoare. De fapt, Henry era un om liniștit din fire, cu o înclinare înnăscută spre interiorizare, disciplinat din tinerețe de părinți, care socoteau că severitatea trebuie să stea la temelia bunei creșteri. Chiar atunci cînd devenise primar, îndatoririle publice fuseseră întotdeauna o corvoadă, iar Alice avea deseori motiv să-i reproșeze ceea ce numea ea „lipsa lui de di-

namism". Își iubea grădina, și în mica lui seră cultiva mușcate destul de frumoase. O altă distracție inofensivă o constituia căutarea de vechi porțelanuri de Stafford[1] pentru colecția sa ; de asemenea, îi făcea o plăcere fără seamăn să organizeze toamna concertele simfonice, pe care le inițiase la Hedleston și care reprezentau în momentul de față unul dintre cele mai importante evenimente anuale din oraș. Mai presus de orice, însă, îi plăcea să se ducă din cînd în cînd pe malul mării, mai ales la Sleedon, care, deși atît de aproape de Hedleston, rămăsese totuși cel mai autentic sat de pescari de pe toată coasta de nord-est. Cunoștea satul de cînd era mic, iar acum locuia acolo fiul său. Dar, pe lîngă legătura astfel creată, farmecul satului era spiritualizat prin faptul că aici mai supraviețuia încă o părticică din adevărata Anglie veche.

Asta era pasiunea lui Henry, religia sa și chiar, s-ar putea spune, obsesia sa : Anglia de altădată, Anglia care trebuia să reînvie. Își iubea țara cu o sinceritate plină de modestie, îi era dragă însăși compoziția solului ei, iubea pînă și sarea mării care o scălda. Nu era orb față de degenerarea care, de la război încoace, schimbase structura vieții naționale. Totuși, considera că nu putea fi, nu trebuia să fie decît o consecință temporară a luptei homerice, că Anglia avea să se ridice din nou. Istoria ei dovedea că supraviețuise unor dezastre și mai cumplite, cînd țara zăcuse epuizată și lipsită de vlagă, cînd perspectivele păreau întunecate și fără nici o speranță. Într-un fel oarecare, fiindcă era Anglia, generase o viață nouă, reînnoise ciclul marilor ei tradiții și, refuzînd cu îndîrjire să se scufunde în beznă, ieșise, în cele din urmă, triumfătoare.

Acum înaintea ochilor lui se conturau liniile joase ale Sleedonului. Spuma mării se împrăștia ca fumul, izbindu-se de digul portului. Conducea automobilul de-a lungul cheiului, pe lîngă bărcile de pescari trase la mal, pe lîngă plasele întinse la uscat, ocolind postul gărzii marine văruit în alb și ajungînd în sfîrșit sus, pe faleză, la căsuța lui David.

Cînd trecu de ultima dună, o văzu pe nora sa așteptîndu-l în poartă. Cu capul descoperit, cu părul negru-albăstrui fluturîndu-i în jurul obrazului bătut de vînt, cu rochia de un roșu-închis, mulată pe coapsele lungi, părea că radiază acea căldură și afecțiune care-l însănătoșiseră pe

[1] Centrul cel mai renumit al industriei olăriei din Anglia.

fiul său. Cora îi strînse mîna într-ale sale și, chiar înainte de a i-o fi spus, știa că e bucuroasă să-l vadă.

— Cum îi merge ? întrebă Page.

— A avut o săptămînă cu adevărat bună. E sus acum... scrie.

Pe cînd intrau, ea privi în sus, la fereastra mansardei, de unde se auzeau sunetele voalate ale unui concert de Béla Bartok [1].

— Îl chem.

Dar Page nu dorea să-l tulbure pe David. Cartea sa despre poezia preislamică — un subiect ce-l interesase încă de pe cînd se afla la Balliol [2] — era o problemă grea. În ultimele șase luni învățase singur trei dialecte arabe si traducea acum din **Kital al-Aghani** [3], **Cartea cîntecelor.** Era mai bine să nu încerce a-l smulge din concentrarea lui. Cora observă această ezitare și zîmbi.

— Oricum, pînă la masă nu e mai mult de o jumătate de oră.

Narcisele îi făcură mai multă plăcere decît se așteptase Henry. După ce le admiră și le potrivi într-un buchet cam prea strîns, îl conduse în grădina din spatele casei, apărată de briza continuă printr-un perete de piatră necimentată, și-i arătă ce lucrase în săptămîna care se scursese. Pregătise un teren pentru zarzavaturi, bine amenajat, pe locul îngrădit, dar destul de pietros.

— Și cine a scăpat ?

— Eu, firește ! Rîdea fericită.

— Nu-i prea greu pentru tine ? Cu gospodăria, cu gătitul... și cu David.

— Nu... nu. Sînt voinică, zău ! Și mi-e tare dragă grădina. Îl privi sfioasă și sinceră în simțămintele ei. Vezi, înainte n-am avut niciodată posibilitatea să fac treburi de-astea...

După ce Cora plecă la bucătărie, Henry începu să se plimbe în lung și în lat pe poteca îngustă, presărată cu cenușă ; se gîndea, cu bunăvoință, la felul ei simplu de a vorbi. „Ei și, ce-i cu asta ? Mai bine o femeie cu suflet

---

[1] Compozitor maghiar (1881—1945) de renume mondial, ale cărui lucrări au ca izvor de inspirație muzica folclorică maghiară și a popoarelor învecinate.

[2] Unul din colegiile Universității Oxford din Anglia.

[3] Poet persan din secolul al XI-lea.

ales decît o lingvistică perfectă, mai ales cînd acea femeie e Cora". Curînd îl strigă din ușă.

În odaia din față, pe masă, era așternută o față de masă proaspăt spălată; tacîmurile, garnitura de tăiat friptura și vesela de porțelan — toate lucrușoarele pe care le primiseră de la el — erau scoase la vedere; iar pe o farfurie, rumen și bine prăjit, te îmbia un pui fript. Tot ce făcea Cora dovedea o pricepere plină de însuflețire, împrăștia o atmosferă de bunăvoință și de simpatie, care arătau cît de dornică era să placă.

Așteptîndu-l pe David, îl auziră cum oprește sus discul microsion, iar o clipă după acea intră în odaie, puțin distant, ca-ntotdeauna. Page observă totuși de îndată că era într-unul din momentele lui de bună dispoziție. De altfel și arăta bine, iar în ciuda obișnuitului său fel de a se îmbrăca extravagant — pulover de culoarea gîtului de porumbel, pantaloni din catifea gălbuie, pantofi uzați de antilopă — nu puteai să treci cu vederea ce bărbat frumos era; foarte înalt, ca și Cora, deși slab, mult prea slab încă, cu părul blond și moale, cu pielea de culoare deschisă și dinții frumoși, simetrici.

— Îți merge bine cu lucrul? îl întrebă Henry, în timp ce Cora despica pasărea.

— Destul de bine.

Primi cu un aer detașat ispititoarea combinație de aripă de pui, verzișoare de Bruxelles și piure de cartofi, pe care i-o întinse Cora, o studie cîteva clipe, apoi, distrat, luă furculița.

— Ne-a sosit la redacție o nouă biografie a lui Edward Fitzgerald[1] (David ridică din sprîncene). M-am gîndit că ți-ar plăcea, poate, s-o răsfoiești, rosti încet Page, avînd aerul că se scuză.

David își privi ironic tatăl.

— Nu-mi spune că-l admiri pe „califul de Anglia din Est"[2]... omul care a scris acele incomparabile versuri:

De un „da" sau „nu" mingea puțin se sinchisește,
Dar, ici-colo, cum e lovită, o pornește.

---

[1] Literat englez (1809—1883), cunoscut îndeosebi prin traducerea din limba persană a „Rubayatelor" lui Omar Khayyam, publicată anonim în 1859.

[2] Poreclă dată lui Edward Fitzgerald.

Page schiță un zîmbet. Nu-i păsa că David își lua aere de superioritate față de el ; era desigur îndreptățit s-o facă, în calitatea lui de student în litere, care terminase printre primii colegiul la Oxford. Educația lui Henry fusese întreruptă prin brusca rechemare la redacție din pricina bolii tatălui său. Își completase studiile citind mult, totuși nu urmase decît doi ani la Universitatea din Edinburgh, unde Robert Page, care fusese și el student al acestei universități, ținuse morțiș să-l trimită.

— Khayyam [1] nu-i chiar atît de rău, spuse el domol. Ruskin [2] îl aprecia.

David se strîmbă și rosti un șir de cuvinte arabe :

— Iată părerea mea despre bătrînul Omar !

— Ce înseamnă asta ? întrebă Cora.

— Mi-e teamă că nu te cunosc destul de bine pentru a-ți spune, răspunse David și izbucni într-un rîs atît de nefiresc, încît Henry îi aruncă în fugă o privire bănuitoare.

Totuși, amintindu-și de zilele acelea cînd fiul său ședea, cu capul plecat și mîinile strînse între genunchi, și privea țintă podeaua, pradă unei depresiuni înfiorătoare, era liniștitor să-l auzi rîzînd. Nopțile erau și mai rele, nopți nesfîrșite, în care nu-și găsea odihnă, cuprins de teama unui dușman necunoscut. Anii de militărie nu fuseseră neobișnuit de aspri pentru el — luptase în Creta și suferise de dizenterie în timpul retragerii — totuși încordarea din vremea aceea îi lăsase o sensibilitate foarte mare, ce persistase în timpul anilor petrecuți la Oxford și sfîrșise, cam cu optsprezece luni în urmă, cu o serioasă astenie nervoasă. Bard numise boala sa obsesie neurotică cu urme paranoice. Henry însă nu fusese de acord cu afirmația doctorului, care stăruia asupra faptului că observase tendințe neurotice pronunțate încă din adolescența lui David. Această părere jignitoare a doctorului era cît pe ce să strice îndelungata lor prietenie.

Acum, însă, faptul era lipsit de însemnătate. Remarcînd buna dispoziție a lui David, Page avu senzația că

---

[1] OMAR KHAYYAM, astronom și poet persan din secolul al XII-lea, autorul „Rubayatelor".

[2] JOHN RUSKIN (1819—1900), eseist și critic de artă englez ; a criticat neajunsurile vieții burgheze, celebrînd munca meșteșugăseasiă de tip medieval.

fiul său fusese salvat prin căsătoria aceasta atît de extraordinară, și totuși atît de fericită, datorată unei întîlniri întîmplătoare pe cheiul din Scarborough [1], oraș unde se dusese să urmeze un tratament de terapie profesională, o muncă mecanică, în speță împletitul coșurilor. Se întorsese de acolo cu nervii încă șubrezi, dar aproape restabilit, avînd din nou încredere în viitor. Căsătoria fusese cu atît mai ciudată, cu cît înainte David nu arătase niciodată vreo înclinare deosebită pentru femei, și mai cu seamă pentru o femeie a cărei minte neducată era exact opusul minții sale. Totuși, poate chiar faptul că era incultă făcuse posibilă apropierea dintre ei. Din bezna prăpastiei unde se cufundase, el întinsese brațele instinctiv spre ființa cea mai simplă la care putuse ajunge. Și ce noroc că mîna pe care o apucase fusese a Corei!

După prînz, pe cînd ea strîngea masa, Page și fiul său se așezară la fereastră, să discute. De obicei David nu era comunicativ în privința lucrului său, astăzi însă îi pierise rezerva ; era vesel și senin. Tocmai îi apăruse în **Mercure de France** [2] traducerea unui eseu, **Țara nopții**, scris de el în timpul războiului, și David îi arătă tatălui său o scrisoare personală de felicitare, primită din partea editorului. Această recunoaștere a talentului său, stimulent necesar pentru el, era și o tainică încurajare pentru Page, care spera că David i se va alătura în curînd, pentru a face din **Northern Light** un ziar interesant.

Aveau obiceiul să se plimbe împreună, dar în după-amiaza aceea David se scuză și se duse sus să lucreze — era dornic să profite cît mai mult de o carte luată cu împrumut de la Biblioteca londoneză și pe care urma s-o restituie a doua zi. Cora însă își și pusese haina și porni cu Henry spre port.

La început nu rostiră nici un cuvînt. Avea darul de a fi o tovarășă tăcută, și asta îi dădea senzația că o cunoaște de ani de zile. După ce străbătură micul golf nisipos, acoperit cu ierburi de mare uscate, adunate la mal, ce pîrîiau sub picioare, și se îndreptară spre dig, Cora îl luă de braț, lăsîndu-se, fericită, în voia puternicei brize marine.

— Ți-ar trebui o haină mai călduroasă.

---

[1] Localitate pe coasta Mării Nordului.
[2] Publicație franceză care apare din 1890.

Observase că stofa era roasă.

— Nu mi-e frig de loc! Îl întrebă apoi: Nu-ți place aici la noi?

— Ba da, răspunse el.

Prezența Corei era ca un tonic.

La capătul digului părăsit se adăpostiră lîngă cabana celor de la bărcile de salvare, urmărind zborul pescărușilor, ce se roteau și se repezeau asupra prăzii. În fața lor se întindea marea nesfîrșită; vîntul sufla dinspre valuri, aprig și sărat. Henry încerca ciudata senzație că ar fi putut să rămînă veșnic acolo. În sfîrșit, rupse tăcerea.

— Ai făcut mult pentru David.

— Ba el pentru mine, răspunse ea repede. După o pauză se uită la Henry, apoi își feri privirea. Las', că nici eu nu eram cine știe ce fericită cînd ni s-au încrucișat drumurile.

Întru-un fel oarecare Henry simți că prin această simplă mărturisire îl onorase cu o destăinuire pornită din inimă. Reticența ei, faptul că n-o auzeai trăncănind în felul acela comunicativ pe care Page nu-l putea suferi la femei îl făcuseă de la bun început s-o îndrăgească. Observase totuși la ea o nevoie aproape umilă de afecțiune, o dorință de a se atașa de familia în care intrase, ce te lăsau să bănuiești suferințe trecute. Toate acestea îi fură confirmate mai tîrziu, cînd Cora îi povesti cîte ceva din viața ei; cum își pierduse părinții cu cîțiva ani în urmă; cum locuise la o mătușă, la Londra; cum se întreținuse singură, avînd diferite slujbe prost plătite. Nu i-a scăpat însă nici o vorbă prin care să se înduioșeze de soarta ei. Acum părea că, prin fericirea prezentă, răzbătea ecoul slab, dar deslușit al tristeții.

— Ai fost mai mult singură?

— Da, răspunse ea. Cam așa ceva.

La o rafală de vînt mai puternică, Henry îi puse protector brațul în jurul umerilor.

— Nu vreau să te mai simți vreodată așa. Ești a noastră și nu o să te lăsăm niciodată să te simți singură. Chiar ieri soția mea vorbea despre asta... întrebîndu-se dacă uneori nu e plictisitor aici pentru tine și pentru David. Ar trebui să mai veniți amîndoi să dansați din cînd în cînd la Hedleston.

— Nu mă prea omor după dans, zău, spuse ea, apoi

adăugă, ca și cînd observația ar fi putut suna ciudat : De altfel nici David... nu-i felul lui.

— Atunci la teatru, sau la un concert ?

Se întoarse spre Henry.

— Știi bine că îmi place aici. Tocmai liniștea îmi place. Noaptea, în pat — se roși deodată, de parcă ar fi spus ceva nepotrivit, dar continuă — cînd vîntul suflă în jurul casei și auzi valurile, e ca și cum te-ai afla într-un castel, dacă înțelegi ce vreau să spun. N-aș schimba Sleedonul, nu aș face-o acum pentru nici un alt loc din lume, oriunde s-ar găsit el !

Era timpul să se întoarcă acasă. Cînd ajunseră la automobilul lui Henry, de sus, de la mansardă, se auzea iar muzică ; părea să fie **Simfonia a patra,** în mi bemol major, de Brukner[1]. Nu se potrivea cu gusturile lui, dar era un semn sigur că David căuta să se inspire, așa încît hotărî că era mai bine să nu urce la el. Discret, strecură în buzunarul din afară al Corei plicul pe care-l lăsa la fiecare sfîrșit de lună. Era de fiecare dată o clipă de stinghereală, deși se străduia să fie îndemînatic, ca un scamator care caută să scape de o carte de joc. Adăuga de obicei, în chip de glumă, cîte o remarcă absurdă. Cei doi tineri erau mîndri, dar trebuiau să aibă cu ce trăi. De data asta spuse :

— Asta-i ca să-ți cumperi semințe pentru grădină.

Cora însă nu zîmbi. Fața ei, cu pomeții înalți și cu vinișoare fine, cu obrajii puțin trași, avea o expresie ciudată. Vîntul îi umezise ochii de un căprui-închis și-i aruncase o buclă neagră pe frunte.

— Ești atît de bun cu noi, zău, mai ales cu mine ! M-ai făcut să mă simt... mă faci... Nu putu continua.

Deodată se apropie de el și repede, stîngaci, își apăsă buzele moi de obrazul lui rece.

În timp ce se întorcea la Hedleston, conducîndu-și încet automobilul în amurgul cenușiu — nu avea nici un motiv să se grăbească — gîndul la această mîngîiere spontană îl încălzi de-a lungul întregului drum spre casă.

---

[1] ANTON BRUCKNER (1824—1896), compozitor austriac, urmaș al simfonismului lui Bach și Beethoven, dar influențat și de romantism.

III

Lunea era întotdeauna o zi încărcată — la sfîrşit de săptămînă se îngrămădeau ştirile — şi Page veni devreme la ziar. În loc să se ducă direct în biroul său, intră mai întîi în redacţie, care dădea într-o curte pietruită şi era alcătuită dintr-o sală mare, de modă veche, dar bine luminată; aici lucra majoritatea personalului redacţional. Localul ziarului nu era mare — de fapt Page fusese nevoit să închirieze clădirea învecinată pentru a-şi instala maşinile tipografice — şi avea un aspect vetust, neschimbat de ani de zile; dar lui Henry îi convenea şi se simţea bine acolo. Peter Fenwick, secretarul de redacţie adjunct, stătea împreună cu Frank, redactorul rubricii de telegrame, lîngă teleimprimatorul[1] care recepţiona buletinul agenţiei **Associated Press**[2].

— Ce ştiri din Egipt? întrebă Henry, după ce-şi spuseră bună dimineaţa.

— Canalul e tot blocat, răspunse Fenwick. Americanii nu pot obţine permisiunea să ridice din fundul canalului şlepurile cu ciment. Regele Saud[3] a avut o convorbire cu Eisenhower. E vorba să i se dea avioane cu reacţie şi încă o serie de automobile Cadillac. Nasser tot mai încearcă să-şi exercite influenţa... Israelul nu vrea să se mişte. Ni se termină rezervele de petrol. Eden şi soţia sa au ajuns în Panama...

---

[1] Aparat telegrafic cu ajutorul căruia se transmit şi se recepţionează texte cu litere.

[2] Agenţie de presă din S.U.A., înfiinţată în 1848, cu sediul central la New York. Deserveşte majoritatea ziarelor cotidiene de dimineaţă şi de seară din S.U.A.

[3] Se referă la regele Ibn Saud al Arabiei Saudite.

Page ascultă tăcut, fiecare cuvînt redeschidea rănile încă sîngerînde lăsate de acel dezastru umilitor[1].

— Din țară ce vești?

— Ne-a venit o știre înfiorătoare din Belfast. Dublu asasinat și sinucidere... soție, amant și soț, toți cu beregata tăiată.

Henry citi repede amănuntele și i se părură cu adevărat îngrozitoare.

— Taie asta, spuse el.

— Un paragraf, pe ultima pagină? sugeră Fenwick.

— Nu, nici un rînd.

Restul informațiilor pe care le parcurse repede cu privirea erau lipsite de interes. Situația din Orientul Mijlociu părea mai rea: în Cipru mocneau fără îndoială alte tulburări.

— Altceva? întrebă el.

Frank, care trebuia să citească știrile transmise prin teleimprimator și să aleagă tot ce privea regiunea de nord-est, spuse:

— Ce ziceți despre asta?

Foaia pe care i-o întinse lui Henry era o telegramă cuprinzînd o dare de seamă de la ședința de sîmbătă a Parlamentului. Însemnase cu creionul albastru două rînduri.

„Ca răspuns la întrebarea domnului Burney Cadmus, deputat al circumscripției North Eastern Boroughs, **domnul Philip Lester a răspuns în numele guvernului că, după cîte știe, nu erau cîtuși de puțin întemeiate zvonurile în legătură cu ceea ce onoratul parlamentar a binevoit să numească proiectul** N.R.U.".

— Proiectul **N.R.U.?** Henry se uita întrebător de la unul la celălalt.

— N-am auzit niciodată de așa ceva, spuse Fenwick.

— **N.R.U.!** Frank își încreți fruntea. Să fie oare **National Railways Union?**[2]

— Exclus! răspunse Fenwick. Probabil că vor să inducă lumea în eroare. Cadmus ăsta se ambalează întotdeauna.

Henry îi înapoie foaia.

---

[1] Referire la înfrîngerea pe care trupele anglo-franco-israeliene au suferit-o în 1956, cu prilejul agresiunii lor împotriva Egiptului.

[2] Uniunea Căilor Ferate Naționale.

— Pune totuşi pe cineva să urmărească despre ce e vorba. Pe tînărul Lewis, dacă te poţi lipsi de el.

Apoi se duse în biroul lui, urcînd scara de piatră în spirală.

Secretara, domnişoara Moffatt, care se ocupa şi de abonamente, tria corespondenţa. Bătrîioară, cu o înfăţişare ştearsă, arătînd mai mult a profesoară scoasă la pensie, fără nici o culoare în obraji şi cu părul cărunt, purtînd iarna şi vara aceeaşi fustă, de un cenuşiu monahal, şi aceeaşi jachetă, tricotată din lînă gri, Moffatt era de fapt indispensabilă. Executa tot felul de treburi importante, fără a face cîtuşi de puţin caz de asta. Angajată la redacţie de Robert Page, cu vreo treizeci de ani în urmă, nu-l acceptase niciodată cu totul pe fiu drept urmaş al tatălui. În dimineaţa asta comportarea ei era vădit „distantă". Henry îşi dădu îndată seama că are ceva pe suflet. Ea îl lăsă să parcurgă corespondenţa, deznodînd între timp o bucată de sfoară cu care era legat un pachet şi înfăşurînd-o într-un ghem strîns şi ordonat — avea mania economiilor mărunte, considerînd sfoara, jumătăţile de coli de hîrtie şi timbrele răzleţe, nefolosite, ca lucruri de valoare ce trebuiau păstrate — apoi, cînd Henry se pregăti să-i dicteze, îi spuse :

— Iar a telefonat.

— Cine ?

— Somerville.

Page o privi surprins.

— Ce voia ?

— Să vorbească cu dumneavoastră. Cînd i-am spus că nu sînteţi aici — şi, de bună seamă, ştia că nu puteţi fi, căci a sunat la şapte jumătate din Surrey — a lăsat o comunicare.

— Da ?

Îşi luă notesul şi citi stenograma :

— „Binevoiţi a transmite domnului Page salutările mele personale. Spuneţi-i că doi funcţionari ai mei vor avea săptămîna viitoare treburi prin apropiere. Comunicaţi-i că voi fi foarte fericit dacă va avea bunătatea de a le îngădui să-l viziteze".

Urmă o pauză. Pentru a se reculege, Henry o rugă :

— Mai citeşte o dată.

Ea se execută, și, citit a doua oară, mesajul păru și mai exagerat de politicos. Nedumerirea care îl tulburase sîmbătă puse din nou stăpînire pe el, cu mai multă putere. Simțea o ușoară îngrijorare.

— Dumneata ce părere ai ?

Strîngîndu-și buzele, Moffatt făcu din cap un gest furios și disprețuitor.

— Vrea să cumpere **Northern Light.**

— A vrut... Avea impresia că ziarul e de vînzare. I-am spus că se înșală.

— Nu e dintre cei care se înșală.

— Ei, zise în cele din urmă Henry, chiar dacă ai dreptate, nu are nici un sens ! Se prea poate că vrea să cumpere, dar, cu siguranță, eu nu vreau să vînd !

— E oare chiar atît de simplu !

— Firește ! Fiindcă era enervat, Page simțea că începe să se supere. Dacă ziarul nu-i de vînzare, cum **poate** fi cumpărat ?

— Îl cunoașteți pe Vernon Somerville ?

— Da... adică i-am fost prezentat odată.

— Atunci îl cunoașteți mai puțin decît cunosc eu omul din lună. Cel puțin cunoașteți ceea ce publică. Ați văzut **Gazette** de azi-dimineață ?

La redacție soseau toate cotidienele londoneze ; erau frumos așezate pe masa lungă din lemn de mahon, cu margine de alamă, de lîngă fereastră. Secretara luă ziarul **Gazette** și i-l puse în față. Numărul din acea dimineață prezenta, pe toată pagina întîi, instantaneul retușat, lugubru a trei cadavre, stropite de sînge, doi bărbați și o femeie pe jumătate goală, într-o stare lamentabilă, întinși pe podeaua unei locuințe, iar deasupra, cu litere de o șchioapă, titlul răsunător : PREȚUL PATIMII.

— Drăguț, nu-i așa ? întrebă Moffatt pe un ton de nedescris. Ar arăta frumos la noi în ziar, pe pagina întîi !

Deși Moffatt își ieșea ușor din fire și era veșnic gata să se simtă jignită, Henry nu înțelegea ce-o apucase. Trebuia să pună capăt acestei situații absurde. Îi înapoie ziarul.

— Fii bună și scrie, îi spuse el tăios.

După ce isprăviră cu corespondența, domnișoara Moffatt trecu în încăperea alăturată, unde-și avea mașina de scris, iar el porni de-a lungul unui coridor spre încăperea

cu culoare în stil Adam, unde, în fiecare dimineață la zece, ținea ședința de lucru cu personalul său redacțional pentru a pregăti informațiile și reportajele importante de a doua zi. Malcolm Maitland, directorul adjunct, se și afla acolo și stătea de vorbă cu Hartley Slade, șeful sectorului artistic. Page intră, urmat imediat de Poole, redactorul sportiv, și de Horace Balmer, șeful secției de publicitate.

Pe cînd se așezau la masa lungă, lustruită, lui Henry îi trecu prin minte să pomenească de propunerea lui Somerville, dar se stăpîni, socotind că ar fi o dovadă de slăbiciune din partea lui. Începură să discute macheta ziarului, analizînd punct cu punct planul de informații al lui Maitland, hotărînd ce mergea și ce trebuia înlăturat.

Linia adoptată de **Northern Light** era de mult rezumată în antetul tipărit modest, cu corp zece, sus, în pagina întîi : „Toate știrile care merită a fi citite". Menținîndu-și atitudinea neînduplecată împotriva senzaționalului, ziarul își clădise, în decurs de cinci generații, o reputație de integritate, imparțialitate și prezentare sănătoasă a informațiilor. Devenise mai mult sau mai puțin o tradiție în regiune. Astăzi, punctul cel mai interesant al știrilor îl constituia, firește, Orientul Mijlociu. Page și redactorii săi aprofundară subiectul în amănunțime, discutară apoi consecințele naționale și regionale, ajungînd, în sfîrșit, la veșnicul subiect — mersul vremii. În cursul nopții avuseseră loc mari inundați în Lincolnshire, și un reporter fu trimis anume acolo, însoțit de fotoreporterul-șef. Existau bineînțeles și evenimente locale de relatat, și personalul căpătă diferite însărcinări în legătură cu asta. Bob Lewis plecase cu misiunea de a cerceta ce putea fi **N.R.U.** În decurs de o oră, după ce fiecare spuse ce avea de spus, se ajunse la o înțelegere și se căzu de acord în privința formei definitive a ziarului.

Pe cînd ceilalți plecau, Maitland îl însoți pe Henry de-a lungul coridorului. Excepțional de capabil și om de caracter, devotat și practic, un adevărat nordic încăpățînat și cu principii, Maitland era un ins a cărui părere îi impunea un profund respect lui Page. Fiu al unui artificier din Bedlington, mic sat cu mine de cărbuni, se născuse într-o străduță tipică de minieri. Numai prin propriile sale stră-

danii își făcuse studiile la Universitatea din Durham[1], unde obținuse două burse, iar în ultimul an, un premiu la economie politică. Începu prin a fi profesor la Tynecastle, unde, partizan al reformelor sociale, se zbătu să înființeze o școală pentru tinerii muncitori de la șantierul naval din localitate, la care preda în timpul liber. Mai tîrziu candidase de două ori în alegerile parlamentare, reprezentînd partidul liberal în circumscripția North Durham, dar în ambele cazuri fusese înfrînt cu o mică diferență de voturi. Apoi, din cauza nevoilor materiale, după ce își pierduse cîteva din iluziile tinereții, nu însă și simțul umorului, părăsi cariera politică și se apucă de gazetărie. Roșcovan și urît, șchiopătînd de pe urma unui accident din copilărie — căzuse din vîrful unei grămezi de cărbune — nu avea un fizic atrăgător, ci plăcea mai curînd prin calitățile sale spirituale și sufletești. Celibatar înnăscut, locuia singur într-un apartament din Wooton și izbutea — după cum spunea el însuși — să se descurce destul de bine. Era ca un măr bun din nord, cam tare, dar sănătos. Această robustețe a lui Maitland se oglindea chiar și în ocupația sa de predilecție : o viață întreagă îl pasionaseră caii de trap, pasiune ce își avea fără îndoială originea în dragostea din tinerețe pentru poneii folosiți în fundul minelor. Acum ținea chiar în pensiune, la ferma Mossburn, o pereche de cai bătrîni. Era mai apropiat de Page decît oricare altul din redacție.

— Sînt atîtea probleme !

Discutau un subiect pentru articolul de fond, și Henry vorbea cu enervare în glas, fiind deprimat și mai iritat ca de obicei.

— Sînt atît de multe de spus și atît de puțin timp să le spui...

Maitland aprobă din cap.

— S-ar părea că ne înfundăm mai mult ca oricînd.

— Dacă ne-am putea cel puțin descotorosi de starea asta afurisită de apatie ! Oamenilor parcă nici nu le mai pasă... Uită-te la Germania Occidentală, cum s-au ridicat acolo, din nimica toată ! Cînd, în '45, am văzut țara aceasta zăcînd sub dărîmături, juram că s-a zis cu ei... că n-or să mai ridice capul niciodată. Dar s-au refăcut...

[1] Comitat și oraș pe coasta Mării Nordului.

— Nu uita că au avut un avantaj: au pierdut războiul.

— Nu ăsta e răspunsul, Malcolm. Oricum ar fi însă, noi ne-am lăsat în voia soartei, și am rămas ca o corabie fără cîrmă.

— Da, stăm într-adevăr cam prost. Dar am stat noi și mai rău.

— Dacă am avea cel puțin un om care să-și asume răspunderea... un adevărat om de stat... un Disraeli[1], de pildă...

Maitland se opri în fața ușii lui Page și îi aruncă o privire piezișă, plină de umor și totodată de înțelegere.

— Iată-ți și articolul de fond. Ai și titlul : **Dacă Disraeli ar trăi astăzi.** Dînd să plece, se uită la ceas și spuse cu răceală : Nu uita că la unsprezece ai întîlnire cu omul lui Dumnezeu...

Era aproape unsprezece, și mai înainte ca Page să fi putut coborî la sectorul de publicitate pentru ședința obișnuită, intră Gilmore, parohul bisericii St. Mark. Își strînseră mîna. Gilmore era un bărbat vioi, bine ras, răspîndind în jurul său o atmosferă de voie bună și prietenie.

— E drăguț din partea dumitale, Henry, că mă primești. Ești doar, ca și mine, un om ocupat.

Venise pentru clopotnița bisericii St. Mark, care din ianuarie începuse să se lase într-o rînă. Faptul se datora unor gîndaci care îi rodeau lemnăria, și deoarece vechea clopotniță era frumoasă și constituia un monument important al regiunii, Henry deschisese în ziarul său o listă de subscripție pentru restaurarea ei.

— Tocmai am căpătat devizul definitiv, continuă parohul, foșnind hîrtiile. Din păcate e cu mult mai mult decît am anticipat noi. Paisprezece mii de lire.

— E o sumă mare.

— Da, prietene, așa-i. Mai ales dacă socotim că ceea ce s-a adunat din contribuții la fondul dumitale se ridică la mai puțin de cinci mii.

Pe Henry faptul acesta îl lăsa cît se poate de rece. Strădaniile ziarului fuseseră absolut dezinteresate și, cu

---

[1] BENJAMIN DISRAELI, lord Beaconsfield (1804—1881), om politic conservator, promotor al imperialismului englez și scriitor britanic. Ca prim-ministru (febr. — dec. 1868 și 1874—1880) a promovat o politică expansionistă în Asia și Africa.

toate că nu era un Cresus [1], subscrisese, primul, o sută de guinee [2] din banii săi personali. Totuşi nu spuse decît :

— Ţara trece prin timpuri grele ; impozitele sînt mari şi nici n-am prins momentul cînd lumea e dispusă la caritate. Aşteaptă pînă la Crăciun, poate vom avea mai mult succes.

— Dar, dragul meu Henry, lucrurile nu mai suferă amînare.

Continuă să vorbească tot aşa, pe aceeaşi strună, în timp ce exasperarea lui Page creştea. Nu-şi dădea oare seama preotul că toate aceste proiecte inutile, toate interesele acelea personale, veşnicele cereri pentru mai mult, pentru tot mai mult trebuiau suprimate înainte de a duce ţara la ruină ? Page încercă totuşi să-l rabde, îl ascultă, discută cu el ce posibilităţi existau pentru un articol pe pagina de mijloc a ziarului, dar fu mulţumit cînd, în cele din urmă, preotul se ridică să plece. Înainte de a părăsi încăperea, Gilmore puse stingherit pe biroul lui Page o foaie dactilografiată.

— Iartă-mă, Henry, dacă îţi las aceste cîteva versete de Paşte. Sper că le vei găsi demne de publicat.

Pe cînd uşa se închidea în urma lui Gilmore, din obişnuinţă Page luă foaia în mînă. Ochiul i se opri pe primul vers, care era deplorabil : „Un crin, cea mai frumoasă floare dintre toate". În clipa aceea sună telefonul. Domnişoara Moffatt îi făcea legătura telefonică şi-i tria convorbirile ; vocea ei ajunse pînă la el.

— Vă cheamă din nou Londra.

— Nu-mi spune că e iar Somerville ! exclamă Page fără să vrea, dar îi fu de îndată ruşine.

— Nu, vă cheamă de la casa Mighill. Un anume domn Jones.

După o clipă de tăcere, Page spuse :

— Dă-mi legătura.

— Domnul Henry Page ? Ce mai faceţi ? Vocea avea un accent gaelic [3]. La telefon Trevor Pones, secretarul particular al lui sir Ithiel Mighill. Nu am plăcerea să vă cunosc, deşi sper că o voi avea în curînd. Domnule Page,

---

[1] Rege din antichitate, vestit pentru imensa lui bogăţie.

[2] Guineea — unitatea monetară engleză, egală cu o liră şi un şiling.

[3] Din Ţara Galilor, peninsulă întinsă, situată în vestul Angliei.

sir Ithiel ar dori să vă întîlnească la Londra... sau la conacul său din Sussex. Cît mai curînd... Cînd vă convine ?"

Instinctiv, Henry ghici ce avea să urmeze.

— Îmi pare rău, dar nu dispun de timp.

— Lui sir Ithiel i-ar face plăcere să vă trimită avionul dumisale personal să vă transporte.

— Nu, mi-e cu neputință.

— Vă asigur, domnule Page, că ar fi în avantajul dumneavoastră să veniți.

— De ce ?

— Pentru motive evidente.

— V-am întrebat de ce !

— **Sir** Ithiel a aflat că **Northern Light** e de vînzare. Dorește stăruitor să nu întreprindeți nimic pînă nu vorbiți cu domnia-sa.

De furie, lui Henry i se strînse gîtlejul. Întrerupse brusc legătura. Ce însemnau toate astea ? De ce își îndreptau oare, dintr-o dată, doi dintre cei mai puternici magnați ai presei engleze privirile asupra unei mici gazete de provincie ? Deși în nedumerirea sa trecu în revistă toate posibilitățile, nu putu găsi o explicație care să stea în picioare pentru nici una din cele două întrebări.

Printr-un efort de voință alungă simțămîntul vag de alarmă ce pusese stăpînire pe el și se sili să înceapă articolul de fond. Dar telefonul sună din nou. Henry aproape că sări de pe scaun. De data aceasta era doar secretara doctorului Bard, care îi amintea că la douăsprezece avea oră pentru controlul medical lunar. În mod normal, o asemenea întrerupere l-ar fi enervat ; de data aceasta fu binevenită : simțea nevoia să plece de la birou. Se concentră și reuși să dea o primă formă articolului ; apoi o sună pe Moffatt.

Secretara intră, aducîndu-i corespondența. După ce o semnă, îi dădu ciorna articolului.

— Vreau să-l mai văd o dată după ce-l bați.

— Foarte bine.

După tonul ei glacial Henry își dădu seama că nu-i iertase purtarea repezită de mai înainte. Cu toate că, de fapt, Moffatt nu prea avea obiceiul să facă scene, reușea să-l pedepsească, în felul său, pentru jignirile pe care Page i le aducea în anumite prilejuri.

— Doriţi cafeaua ? întrebă secretara. E trecut de douăsprezece.

— Nu. Plec. Mă înapoiez la două.

— Mai bine citiţi asta înainte de plecare. Impasibilă, îi întinse o telegramă

„CA URMARE A COMUNICARII PRIMITE AZI-DIMINEAŢA DE LA SOMERVILLE, VĂ INFORMEZ CĂ VĂ VOI VIZITA MARŢEA VIITOARE. ANTICIPÎND PLACEREA ÎNTÎLNIRII NOASTRE, CU STIMA, HAROLD SMITH".

De data aceasta Page nu mai era nici măcar surprins, dar degetele i se încleştară pe hîrtia de culoare gălbuie.

— Grozav aş dori să ştiu ce se petrece în mintea lor !

Dar nici expresia secretarei, nici răspunsul ei nu-l mîngîiară. Ea spuse scurt :

— O să aflăm destul de curînd.

Neprimind nici un răspuns, Moffatt ieşi.

Rămas singur, Henry ridică ochii şi se trezi încruntîndu-se la daghereotipul[1] de pe peretele din faţă, care-l reprezenta pe fondatorul lui **Northern Light**, stră-străbunicul său, bătrînul Daniel Page, şezînd în haine negre, ţeapăn, ţinîndu-şi o mînă sub reverul redingotei, iar cu cealaltă, al cărei arătător era întins, sprijinindu-şi fruntea. Imaginaţia sa tulburată îl făcu să vadă şi mai multă severitate în această faţă serioasă şi autoritară. Grăbit, îşi luă pălăria şi părăsi încăperea.

---

[1] Imagine obţinută cu cel mai vechi aparat fotografic, denumit astfel după francezul LOUIS DAGUERRE (1789—1851), care, împreună cu Niépce, a descoperit procedeul fotografic.

IV

Avionul ateriză pe aerodrom fără nici o întîrziere, douăsprezece patruzeci și cinci la ceasul lui Smith, ceas primit ca omagiu de la Y.M.C.A. [1] și care era întotdeauna potrivit la secundă.

— Ia amîndouă valizele, îi spuse el hamalului. Trebuie să ne aștepte un automobil. Numele meu este Harold Smith.

Zborul fusese plăcut, și, trăgînd aerul rece în piept, se simți mulțumit că se află din nou la Tynecastle. Un frumos automobil negru, marca Daimler, cu un șofer în uniformă, trase aproape. După ce bagajul fu încărcat la spatele mașinii, dădu zece șilingi bacșiș hamalului, trecu suma în carnețelul de cheltuieli, apoi se urcă în automobil împreună cu Leonard Nye.

— N-am mai fost de mult pe aici, observă el, în timp ce automobilul demara. De cincisprezece ani.

Nye își aprinse o altă țigară ; aprindea țigară de la țigară, obicei care, după părerea lui Smith, nu făcea niciodată bine nimănui. În cele din urmă răspunse :

— Ar fi trebuit să te primească cu fanfara orașului.

Smith se încruntă puțin. Deși Nye putea fi fermecător cînd dorea, avea o limbă ascuțită și nu era în nici un caz colegul pe care Smith și l-ar fi ales pentru o asemenea acțiune. Încercă totuși să nu se simtă jignit. Mătăhălos, și puhav la fizic, se considera „mare" în toate celelalte privințe. „Lozinca mea, spunea el adesea este să caut par-

---

[1] **Young Men's Christian Association** — Asociația Tineretului Creștin — organizație reacționară de tineret din Anglia, avînd ramificații și în alte țări capitaliste.

tea cea mai bună a fiecăruia și să mă mențin în bune relații cu semenii mei". Pe de altă parte, în ziua aceea avea toate motivele să fie mulțumit de viață. Nu făcu nici un comentariu pe cînd străbăteau Harcourt Street, cu toate că se aflau la mai puțin de jumătate de milă de locuința sărăcăcioasă unde maică-sa, rămasă văduvă cînd el avea numai șapte ani, se luptase și se sacrificase pentru ca fiul ei să-și poată face ucenicia ca expert contabil calificat. Și acum, la doi pași numai de cartierul acela umil, se întorcea în orașul său natal pentru evenimentul hotărîtor al carierei sale.

După ce străbătură centrul, se aplecă și ridică tubul prin care putea să-i vorbească șoferului.

— Cum te cheamă, amice ?

— Purvis, domnule.

— Nu, nu. Numele mic.

Își făcuse un obicei să se poarte prietenos cu oricine lucra pentru el.

— Fred, domnule.

— Bun. Și acum, Fred, n-o lua pe drumul ce duce direct spre Hedleston. Taie pe la Bankwell și ia-o prin Utley Moor.

— Ăsta-i un ocol mare, domnule. Și șoseaua nu e grozavă.

— Nu face nimic, Fred. Ia-o pe-acolo.

Era ținutul în care Smith se simțea ca la el acasă. Nu se omorîse niciodată prea mult după Londra, deși se descurcase bine acolo din '49, de cînd se întorsese din Australia. Dacă aveai o casă frumoasă în Curzon Street, ca domnul Somerville, și pe deasupra și o proprietate în zona verde din afara orașului, puteai fi pentru viața la Londra. Să stai însă la periferie, cum locuia el, la Muswell Hill, era mai puțin plăcut, mai ales de cînd îl părăsise Minnie... Nu voia să se gîndească însă la asta, mai ales acum cînd, cu ajutorul lui Dumnezeu, situația lui urma să se îndrepte în curînd.

Se apropiau de Utley. Nye își ținea ochii pe jumătate închiși, iar capul descoperit — nu purta niciodată pălărie — îi era înfundat în haina de păr de cămilă. Petrecuse noaptea întreagă și, în afara timpului cît durase dejunul, dormise tot drumul în avion. Neobservat, Smith îl studia, privindu-i silueta frumoasă și înfățișarea elegantă, părul

castaniu-deschis, ondulat artificial, cu o șuviță încărunțită, mîinile lui bine manichiurate, costumul sobru, de culoare închisă, lucrat la Poole[1], pe care îl purta cu o vestă fină din stofă de Shetland, de un cafeniu-roșcat, cravata simplă, cenușie, cu un ac de cravată cu perlă neagră, ceasul cu brățară îngustă și șevaliera cu blazonul ales din **Burke's Peerage**[2] și pe care și-l însușise fără scrupule. Era un **dandy**, și ar fi fost un bărbat destul de frumos dacă n-ar fi avut buzele prea cărnoase și ochii verzi bulbucați, sub care cîteva încrețituri fine îl făceau să pară mai în vîrstă decît cei treizeci și doi de ani ai săi. După felul său de a fi politicos, încrezător și degajat, după aerul de o indiferență afectată, după gusturile costisitoare, după nepăsarea față de bani și după felul atît de iscusit de a-și da aerul unui om lipsit de griji, nimeni n-ar fi putut bănui vreodată originea sa nelegitimă, fapt care, pentru morala evanghelică a lui Smith, ar fi fost aproape de nesuportat. Totuși, un lucru trebuia să i se recunoască : deși superficial și incapabil de emoții sincere, era atît de ager la minte, avea atîta experiență, încît, măcar că era greu să te înțelegi cu el, toate astea te făceau să simți că la o nevoie nu era rău să-l ai de partea ta.

— Trezește-te, Leonard ! Sîntem sus, pe Utley.

Smith ar fi dorit să oprească automobilul ; se gîndi însă că șoferului i s-ar putea părea ciudat interesul lor pentru un loc atît de îndepărtat. Era bine să fii popular, dar nu trebuia să lași asemenea oameni să-ți cunoască treburile. Înaintau totuși destul de încet, zgîlțîiți peste hîrtoape ; în fața lor se vedea deslușit întreaga regiune, o vastă cîmpie acoperită de ferigi și bălării, întreruptă doar de ziduri joase din piatră, un adevărat ținut mlăștinos din nordul Angliei.

— Deci acolo-i amplasamentul, observă el cu glas scăzut. Drăguț, ca o ilustrată ! E o rușine ce-o să se facă din el : numai coșuri și case prefabricate peste tot.

— Cui îi pasă ? Tot nu-i bun de altceva ! Și e al dracului de frig aici sus ! Spune-i lui Frederick s-o ia din loc.

— Dar e abia unu și un sfert. Page nu ne așteaptă

[1] Renumit croitor din Londra.
[2] Almanahul aristocrației engleze.

decît după-amiază. Să ne înregistrăm la hotel înainte de a ne duce la el.

— Presupun că e obișnuitul hotel de provincie de mîna a doua.

— Ba nu, e o casă de încredere, la **„Leul roșu“**. Clasa-ntîi !

— N-ar fi rău ! Am o presimțire că afacerea asta o să țină mai mult decît crezi.

— Nu-ți face griji, spuse Smith. Ar trebui să fie ușor, de vreme ce Mighill nu mai concurează...

— Mă întreb de ce s-a lăsat atît de repede păgubaș... spuse Nye, devenind dintr-o dată gînditor. Nu prea îi stă în caracter bătrînului Ithiel.

— Noua sa revistă ilustrată de duminică îl costă prea mult ; nu poate să ajungă la suma pe care sîntem noi pregătiți s-o cheltuim.

— Ar fi prea simplu. Mighill și cu Vernon țin unul la altul tot atît de mult cît ține o mangustă[1] la un șarpe cu clopoței. Cît despre bani, nici Vernon nu prea e în fonduri zilele astea.

— Ne-a pus totuși o sumă frumușică la dispoziție.

— Știi de ce ?

— Pentru că vrea neapărat **Northern Light.**

Nye se uită la Smith ca și cînd acesta ar fi trîntit o prostie.

— Vrei să spui că are nevoie de ziar ?

Apoi în timp ce coborau dealul, tăcură amîndoi. Jos, în vale, în fața lor, se vedeau limpede, lucind în aerul spălat de ploaie, acoperișurile de ardezie ale Hedlestonului, încadrate de cupola verde a palatului municipal și de clopotnița cenușie și zveltă a bisericii St. Mark. Un panaș alb de fum ieșea din coșul unei locomotive ce staționa în gară.

— Așadar ăsta e orașul nostru, comentă Smith. E frumos.

Nye nu era impresionat. În timp ce străbăteau periferiile, făcea întruna observații sarcastice, dintre care trebuia și Smith să admită că unele erau extrem de amuzante. Smith nu mai vorbi nimic pînă cînd ajunseră în apropierea hotelului **„Leul roșu“.** Atunci spuse :

---

[1] Mic animal carnivor, amator de reptile.

— Ce zici, Leonard, dejunul acela luat devreme în avion era cam ușor. Ce-ar fi să mai înfulecăm ceva cînd ajungem la hotel ?

Expresia lui Nye deveni și mai sardonică.

— Ce mîncău ești, Smith ! E ceva patologic. Asta-i din pricină că societatea te-a respins cînd erai copil.

— Acum nu mă respinge.

Smith zîmbi, dar era jignit ; ca toți cei ajunși prin ei înșiși, se mîndrea cu începuturile lui modeste, pe care le exagera cînd vorbea despre ele.

La hotel ceru funcționarului de la birorul de primire două camere bune cu cîte un pat și un salon între ele.

— Domnii rămîn mai mult ?

Nye îl privi de sus.

— Ce ar fi, prietene, să aștepți și să vezi ? Pe unde se ajunge la bar ?

În timp ce Nye porni încetișor într-acolo, Smith se urcă în camera sa. Era curată și mirosea a ceară de parchet. La chiuvetă erau prosoape curate, iar arcurile patului nu se lăsau cînd te așezai. Despachetă, își rîndui cu grijă hainele, apoi puse pe scrin fotografia înrămată în piele a soției sale. Era un instantaneu mărit, luat cu cîțiva ani în urmă, și înfățișa o femeie drăguță, tînără, comună, cu o expresie cuvioasă și un aer anemic, îmbrăcată în rochia de duminică și ținînd o **Biblie** în mîinile înmănușate. Smith o privi cu dragoste, apoi, încîntat de felul cum își așezase lucrurile — era metodic și îi plăcea ca totul să fie în ordine — sună și comandă un sandviș dublu cu șuncă și un pahar cu lapte. Nu era prea îngrijorat că Nye are să bea ; știa că putea bea oricît, fără să se cunoască. Leonard Nye era deștept ; ba, fără îndoială, chiar prea deștept. Smith hotărî că trebuie să găsească un prilej pentru a-i arăta limpede că pe el îl însărcinase domnul Somerville să conducă această misiune dată amîndurora.

Își luă gustarea cu îmbucături mari, savurînd-o, se spălă, se perie, se inspectă în oglindă, revizuindu-și în minte atitudinea pe care avea de gînd să o ia față de Page. Avea în cap toate datele și toate cifrele — lucrase la ele tot timpul în ultimele trei săptămîni — și era optimist. Cunoștea puterea banului. Și chiar dacă nu va reuși să cumpere imediat ziarul, printr-o serie de consfătuiri, direcția hotărîse și alte căi menite să facă față oricărei eventualități.

Nu era „unul dintre intelectualii lor" — Smith o spunea adesea pe un ton puțin cam afectat — dar cît privește afacerile, știa ce are de făcut. Firește, căci altfel cum ar fi ieșit cu bine din acea mare nenorocire care aproape îi distrusese cariera ?

După moartea mamei sale, plecase în colonii, încercînd să-și găsească un rost. Își reținuse loc pe vasul **Orestes,** care făcea cursa Liverpool—Melbourne. În timpul călătoriei se împrietenise cu un om de afaceri australian, domnul Glendenning, a cărui ocupație principală era comerțul cu lapte praf, dar care mai avea o sumedenie de alte interese : era proprietarul mai multor stîne de oi, al unui ziar de seară intitulat **Melbourne Echo** și al unui club pe plaja Bondi, la Sidney, în afara orașului. Cu o seară înainte de a acosta, îi oferi lui Smith să plece la Bondi, pentru a ocupa o slujbă la club.

Tînărul contabil găsi acolo totul într-o stare deplorabilă, registrele ținute îngrozitor de prost, iar directorul, de o incorectitudine atît de vădită, încît primul său gest fu să încerce a-l mitui pe noul-venit. Smith refuză cu indignare și se apucă de treabă, pentru a îndrepta lucrurile. Rezultatele fură atît de bune, că optsprezece luni mai tîrziu, Glendenning vîndu clubul cu un profit frumușel, iar drept răsplată își transferă protejatul la ziarul **Melbourne Echo.** Dorința de a se ridica îl făcu pe Smith să învețe repede meseria, iar după trei ani fu promovat în postul de director comercial al ziarului din Melbourne. Pe atunci se căsătorise cu fiica unui predicator laic, Minnie Langley ; o întîlnise la un picnic organizat de **Victoria Christian Association,** societate în care devenise o figură proeminentă.

În cei nouă ani ce au urmat lucrase cu succes la **Melbourne Echo.** La sugestia lui, ziarul începu să publice un supliment săptămînal în culori, care spori profitul anual al ziarului cu 20.000 de lire. Nu-i era greu să-și dea seama că data la care urma să fie luat ca asociat n-avea să întîrzie mult, cînd, cu totul pe neașteptate, Glendenning muri. Ziarul fu vîndut consorțiului rival **Mercury,** și, în răstimp de cîteva săptămîni, Smith rămase în vînt, fără perspectivă și fără situație, nefiind nici măcar pomenit în testamentul bătrînului, lovitură cruntă, care îl afectă „oarecum". Nu se exprima niciodată altfel, neputîndu-și aminti de eșecul său fără un simțămînt de adîncă umilire.

Trei luni mai tîrziu se hotărî să se întoarcă în Anglia cu soția. Printre pasagerii de pe vapor se afla și Vernon Somerville, care tocmai cumpărase ziarul **Gazette**. Pentru un om lovit de soartă ca Smith, faptul acesta i se păru o providență, ca și cum firul destrămat al destinului său putea fi reparat printr-o altă întîlnire pe un vapor. Deși Somerville stătea mult singur, Smith reuși într-o seară, după cină, să se apropie de el pe puntea vaporului. La început se arătă impacientat, aproape mojic, dar cum Smith își continuă micul său discurs dinainte pregătit, începu să-l privească pieziș, cu o curiozitate mereu crescîndă. În cele din urmă, cu un zîmbet ciudat, de parcă ar fi observat ceva care necesita încă să fie studiat, îi întinse cartea sa de vizită, ca să-l viziteze la Londra. Smith debută la redacția ziarului **Gazette** într-un post relativ de mică importanță. Dar prin sîrguință și perseverență reușise în ultimii șapte ani să-și îmbunătățească situația, ajungînd imediat după Clarence Greeley, directorul general comercial al ziarului lui Somerville. Ca urmare, i se dădu extraordinarul prilej de a prelua și de a conduce ziarul **Northern Light**. Nu avea de gînd să lase să-i scape asemenea ocazie.

Era timpul să coboare. Stînd drept, închise ochii și, cu mîinile împreunate, se rugă lui Dumnezeu să-i dăruiască succes în întîlnirea ce urma s-o aibă cu Henry Page. Îl găsi pe Nye la bar, unde își termina halba de bere, stînd de vorbă cu barmanul.

— E aproape trei. Nu vrei să te aranjezi puțin ?

— Pentru ce ? întrebă Nye. Localnicii n-au decît să învețe a mă iubi si așa.

Cînd ieșiră, adăugă :

— L-am tras de limbă pe țărănoiul acela. Page are o soție mondenă, care pare a fi proastă și pretențioasă, o fetișcană căreia îi place dansul și un adormit de fiu care nu vrea să lucreze la ziar.

— Îmi pare rău de asta, spuse Smith sincer. L-aș fi reținut bucuros pe tînăr după preluarea ziarului.

Nye îi aruncă o privire acră.

— Hai, lasă fleacurile astea ! spuse el.

Automobilul îi aștepta. Fred salută, și o clipă mai tîrziu porni după toate regulile artei. Smith căuta să-și păstreze calmul. Dar înaintînd pe Queen Stree, începu să

sudde la ceafă și în podul palmelor. Transpira întotdeauna abundent, și cu cît se apropia întrevederea, cu atît i se părea mai importantă. Nye, pe de altă parte, afișa un aer de totală indiferență. În cinci minute ajunseră în fața clădirii ziarului. Fără să fie lăsați să aștepte — politețe ce li se păru un semn bun — fură poftiți în biroul lui Page.

V

Cînd intrară cei doi bărbați, Henry o rugă pe Moffatt, care înregistra încasările din abonamente, să plece și îi pofti să ia loc. Smith își descheie haina și, cu servieta între genunchi, îl măsură în grabă pe Page cu privirea; aspectul proprietarului ziarului **Northern Light** îi făcu de îndată o impresie favorabilă. Avea în față un bărbat mai curînd mic de statură, cu privirea îngîndurată, cu un fel de a fi calm, tocmai la o vîrstă cînd bărbații se îngrașă și li se rărește părul pe creștet. Ochii îi erau căprui-închis, de culoarea costumului pe care-l purta, cu o expresie caldă, și cu încrețituri prietenoase la colțuri Încurajat de înfățișarea lui Page, Smith se așeză, își drese glasul, făcu vreo cîteva observații plăcute, apoi, plin de tact, ajunse la subiect.

— Domnule Page, începu el, dați-mi voie să vă spun că venim la dumneavoastră în spiritul cel mai cordial și mai prietenos. Cunoașteți, desigur, scopul vizitei noastre. Grupul Somerville se interesează sincer de publicația dumneavoastră.

Henry păru să reflecteze o clipă.

— Ceea ce nu înțeleg este pricina unui asemenea interes pentru **Northern Light.**

Văzînd că Page părea să nu știe nimic despre planul **N.R.U.,** Smith fu de părere că nu era de datoria lui să-l lămurească. Se mulțumi doar să spună, cu toată sinceritatea :

— Dorim neapărat să ne extindem. De asemenea, ne este cunoscută reputația ziarului dumneavoastră, domnule Page.

— Și o socotiți bună ?

— Da, domnule. Era momentul să strecoare un compliment. Considerăm **Northern Light** drept cel mai bun ziar din categoria lui.

— Atunci de ce l-aș vinde ?

— Vă spun îndată, domnule Page. Smith se aplecă spre el, vorbind încet și apăsat : Datorită unor circumstanțe excepționale, ați reușit pînă acum să rezistați concurenței marilor cotidiene londoneze. Starea asta de lucruri nu poate însă dăinui.

— Nu sînt de aceeași părere. Ne menținem mai mult decît bine. Ultimele noastre cifre arată o creștere a tirajului cu patru mii de exemplare față de perioada corespunzătoare a anului trecut. Tirajul nostru este de optzeci de mii de exemplare, în timp ce mă întreb dacă din **Morning Gazette** vindeți mai mult de nouă mii de numere în regiunea asta. Cît despre **Globe**, al lui Mighill, vin mai puțin de șapte mii de numere, și foarte multe se trimit înapoi nevîndute.

— Recunosc. Știm că ați reușit bine, domnule Page ; nu minimalizăm cele realizate de dumneavoastră pentru păstrarea poziției ziarului. Dar timpurile se schimbă foarte repede. Dacă aveți în vedere imensele noastre mijloace tehnice, serviciile de transport feroviare și aeriene speciale și, mai ales, hotărîrea noastră fermă de a ne extinde, trebuie să vă dați seama că concurența va deveni mult mai acerbă. N-au mai rămas decît o jumătate de duzină de ziare independente în genul dumneavoastră în provincie, și vă asigur că în doi sau trei ani vor fi toate absorbite.

— S-ar putea, dar nu **Northern Light**.

— Sînteți, desigur, plin de încredere, domnule Page. Nu vreau să reamintesc întîmplări trecute, dar probabil n-ați uitat anul acela cînd numai în regiunea Midlands[1] au fost desființate cinci ziare de provincie.

— Și cînd sute de salariați, printre care peste o sută de ziariști, au fost azvîrliți în stradă.

— Chiar așa. Luați apoi, de pildă, orășelul Hanbridge. Numai cu trei ani în urmă avea un ziar de dimineață, două de seară și un săptămînal. Acum toate au dispărut, afară de un ziar de seară, și nici acesta nu aparține, ca înainte, localnicilor

[1] Regiune din centrul Angliei.

— Handbridge nu este Hedleston.

— Domnule Page, aveți răbdare și veți vedea că sînt sincer de partea dumneavoastră. Vă amintiți ce s-a întîmplat anul trecut cu ziarul **West Country Bulletin**[1] ?

— Oho ! încă prea bine. A fost o nedreptate !

— Vă amintiți, desigur, că de vină n-am fost noi, ci grupul Jonathan. A fost însă o poveste foarte penibilă... un mic ziar care a încercat să înfrunte o organizație londoneză bogată, oameni care și-au pierdut mijloacele de trai, acționarii localnici ruinați, și toate astea în primul rînd pentru că nu s-a folosit puțin bun-simț. Mie mi se pare că orice om cuminte ar detesta să vadă repetîndu-se asemenea situații.

Henry îi privi pe Smith drept în ochi, și acesta se gîndi că a mers poate prea departe.

— E o amenințare ?

— Dragă domnule Page, spuse Smith repede, nimic nu poate fi mai departe de adevăr. Încerc doar să vă arăt cît de favorabilă ar putea fi pentru dumneavoastră situația actuală. Vă rog să-mi acordați atenția dumneavoastră. Deschise servieta și, scoțînd un teanc de hîrtii, reciti cifrele pe care în ultimele trei săptămîni le compilase din diferite surse, cifre referitoare la valoarea instalației, a mașinilor, a fondului de comerț și a diverselor bunuri. Apoi spuse : Socotim că întreaga proprietate valorează șaptezeci și cinci de mii de lire. Firește, prima noastră ofertă a fost doar o încercare. Sînt autorizat acum să dublez suma inițială și să vă ofer ferm o sută de mii de lire pentru **Northern Light.**

Henry nu răspunse numaidecît. Se tot uita de la unul la celălalt, așa încît Smith era sigur că are să accepte. Apoi zise blajin :

— N-am nimic cu dumneavoastră, domnilor. Vă faceți doar meseria. Totuși... ar trebui să vă dați seama de cele ce se întîmplă astăzi cu presa noastră : cîteva grupuri puternice, pornite să-și extindă cu orice preț imperiul și să acapareze orice ziar pe care îl vor, neavînd nici un alt obiectiv mai înalt decît să-și mărească tirajul și, la concurența crîncenă de azi, să vîndă mai mult decît rivalii lor.

---

[1] Buletinul regiunii de vest.

Smith era gata să-l întrerupă, dar Henry continuă :
— Știm cu toții puterea presei... în bine sau în rău. O putere nemăsurată. Poate ridica sau distruge un om, poate crea sau desființa un guvern ; poate chiar, Doamne păzește, dezlănțui un război. Și tocmai puterea aceasta, aplicată fără control sau răspundere, în scopuri cu totul nedemne, de anumite ziare care au o extindere enormă în întreaga țară, constituie blestemul Angliei astăzi și o poate duce la ruină mîine.

În timp ce vorbea Page, Nye dădea semne tot mai evidente de nerăbdare. Conștient că prezentarea financiară a ofertei îi revenea lui Smith și fiind foarte sceptic în ceea ce privea acceptarea ei imediată din partea lui Page, nu spusese dinadins nimic pînă atunci, șezînd tolănit pe scaun, cu gulerul hainei ridicat și cu o expresie detașată în priviri. Acum însă interveni brusc :

— Presupun că neprihănitul dumneavoastră ziar nu contribuie la această acțiune de ruinare !

— Nu, răspunse calm Page. În sfera sa limitată, publicația mea urmează linia marilor ziare care și-au menținut principiile să creeze mai curînd cetățeni inteligenți decît o națiune de gură-cască primitivi, crescuți pe baza unui miș-maș de sexualitate, senzațional și bîrfeli scandaloase.

— S-ar părea că nu vă place sexualitatea.

— Nu atunci cînd îmi este aruncată în ochi zi de zi, îmbrăcată în sutien și **bikini** [1].

— Vă rog, domnilor, interveni în grabă Smith, încercînd să aplaneze lucrurile. Nu trebuie să ne certăm

Dar Nye era stîrnit.

— Permiteți-mi să vă aduc la cunoștință, spuse el sarcastic, dat fiind că n-a pătruns încă pînă în castul și adăpostitul dumneavoastră colțișor, că sînt cetățeni cărora nu le displace să vadă fetișcane în **bikini** ; le place să viseze că se culcă cu ele, și nu cu nevasta lor, bătrînă și grasă. Sexualitatea și banii sînt cele două obiective principale ale rasei umane. De ce să ne ascundem după deget ? Ar trebui să știți că nimic nu înlesnește vînzarea unui ziar mai bine ca un adulter savuros. Să dăm publicului ce-i place. Ce credeți că dorește omul la ceașca de ceai de la ora șase, pe o dimineață cețoasă ? Nu predica

---

[1] Costum de baie redus la minimum.

plicticoasă și dulceagă pe care i-o serviți dumneavoastră, ci tocmai picul de antren, de haz pe care i le oferim noi în **Gazette**.

— Într-adevăr. Și îl înviorați, cum ați făcut-o luni, cu trei cadavre mînjite de sînge ? Page pălise, și vinele gîtului îi zvîcneau mai iute, totuși, cînd luă de pe birou cîteva tăieturi de ziar, fu calm și reținut. Mi-ați făcut cinstea să cercetați publicația mea. Și eu, la rîndul meu, am strîns cîteva extrase din ziarele dumneavoastră în ultimele patru zile. Iată numai cîteva titluri :

NUDURI DIN MONTMARTRE ATRAG TURIȘTI SINGURATICI/ O MIREASĂ SFIOASĂ DOVEDITĂ CA BIGAMĂ/ TEDDY-BOYS[1] ȘMECHERI ÎNCEP SĂ SE PARFUMEZE/ O ARTISTĂ „STRIP-TEASE"[2] SE CĂLUGĂREȘTE/ O FEMEIE DE ȘAIZECI DE ANI NAȘTE GEMENI/ O INFIRMIERĂ ATACATĂ NU POATE EXPLICA LIPSA CONTUZIUNILOR/ UN MANIAC SEXUAL CUPRINS DE FURII/ SCLAVELE ALBE ALE HAREMULUI/ SPIOANA BLONDĂ CARE A SEDUS UN REGE/ O FATĂ BĂTRÎNĂ SE PRETINDE VIRGINĂ LA NAȘTEREA FIICEI SALE/ „N-AM AVUT NICIODATĂ UN AMANT", SPUNE DOMNIȘOARA TOMPKINS/ UN BĂRBAT ÎNSURAT ÎȘI SCHIMBĂ SEXUL ȘI DEVINE FEMEIE...

Nu vreau să mai continui să citez flecăreala voastră atît de primejdioasă. Vă mărturisesc doar atît : chiar dacă aș vrea cu disperare să vînd **Northern Light**, nu l-aș vinde niciodată unui ziar ca **Gazette** !

— O clipă, domnule Page... Așezat pe marginea scaunului, Smith începu să se neliniștească de-a binelea : totul părea că merge prost. Să nu ne grăbim. Lăsați-vă cîteva zile de gîndire

— Nu, hotărîrea mea este definitivă.

— Atunci, spuse Nye, va trebui să ne îngrijim a vă face puțintel mai multă concurență. Și, credeți-mă, o să vă usture grozav !

— Consider că faceți o mare greșeală, domnule Page. Smith îi aruncă o privire lui Nye, încercînd, dar prea tîrziu, să-i închidă gura. Sîntem ferm hotărîți să ne stabilim aici prin mijloace cinstite și legale. V-am oferit să vă cumpărăm ziarul, am fixat un preț cît se poate de generos, ați refuzat. De aceea sîntem obligați să înființăm un ziar care să vă concureze. Sîntem într-o țară liberă.

[1] Denumirea dată homosexualilor.

[2] Număr de atracție din barurile din Occident, în care interpreta se dezbracă treptat în fața publicului.

Trebuie să admiteţi că avem tot dreptul să procedăm astfel.

— Da, aveţi tot dreptul, spuse Henry, ceva mai încet decît înainte, dar nu veţi izbuti niciodată. În primul rînd, populaţia oraşului nostru nu e destul de numeroasă pentru a sprijini două ziare. În al doilea rînd, **Northern Light** are o stabilitate atît de mare, încît nimic nu-l poate înlocui. Nu vă daţi seama că ziarul datează din 1769, cînd l-a fondat Daniel Page, omul care a luptat alături de Wilkes[1] pentru libertatea presei şi pentru dreptul de a publica dările de seamă parlamentare... şi că străbunicul meu, James Page, a stat în fruntea luptei pentru revocarea impozitului nedrept pe ziare — el îi spunea impozitul pe informaţie — şi că a fost dat în judecată pentru asta ? Nu, nu, nu veţi izbuti niciodată ! Vă sfătuiesc nici să nu încercaţi.

— Aşteptaţi, şi o să vedeţi ! spuse Nye. Dacă doriţi, pariez doi la unu că pînă într-un an şi jumătate nu mai aveţi ziarul !

— Nu pariez. Şi nu mă puteţi intimida. Nu veţi reuşi niciodată să scoateţi aici o asemenea fiţuică !

— În privinţa asta greşiţi puţin, domnule Page, îmi pare rău că trebuie să v-o aduc la cunoştinţă, spuse Smith. Avem posibilităţi de care mă tem că nu vă daţi seama. Vă rog insistent să vă răzgîndiţi.

— Nu. Henry clătină din cap.

Urmă o clipă de tăcere. Smith respiră adînc şi se ridică.

— Credeţi-mă, domnule, sînt adînc mîhnit că n-am putut ajunge la o înţelegere şi trebuie să intrăm în conflict, căci, daţi-mi voie să v-o spun, deşi întîlnirea noastră a fost scurtă, vă simpatizez şi vă respect. Vă promit însă un singur lucru : că vom lupta cinstit, cu cărţile pe faţă. Acestea fiind spuse, îmi daţi voie să vă strîng mîna ?

Smith îi întinse mîna, şi cînd Page i-o dădu pe a lui, o strînse cu putere. Nye, bineînţeles, nu făcu un asemenea gest de amabilitate. Aprinse o ţigară, aruncă chibritul stins în coşul de hîrtii din colţ şi ieşi pe uşă înaintea lui Smith.

---

[1] JOHN WILKES (1727—1797), gazetar englez, autor al unor cunoscute pamflete.

De îndată ce se urcară în automobil, dădu drumul la cîteva înjurături.

— Ți-am spus că n-o să vîndă ?

— Nu m-ai ajutat deloc, răspunse Smith tăios. N-ai făcut decît să-l întărîți.

— N-ar fi acceptat în nici un caz. E un bătrîn prost și încăpățînat, care se va crampona cu tot dinadinsul de ziar, pe de o parte din sentimentalism, pe de alta din vanitate. Va trebui să-l zdrobim. Fățarnicul ăsta mieros, cu devotamentul lui față de publicul cititor ! Și ce instalație ! Ca în epoca de piatră ! Nici măcar un lift în toată șandramaua asta ! Ai observat-o pe fata bătrînă din decor ? Parcă era fantoma mamei lui Hamlet. Și strămoșii bărboși de pe pereți... și litografia aceea decolorată, de deasupra biroului, „Deschiderea Canalului Manchester pentru circulația vapoarelor, 1894"...

Smith îl lăsă să bodogănească mai departe. Se gîndea la ale lui. Era, desigur, profund dezamăgit — în locul unui rezultat imediat aveau să urmeze luni de muncă și de răspundere grea — dar nu era descurajat. Va avea astfel un prilej și mai bun să-și dovedească, față de Somerville, capacitatea.

De îndată ce ajunseră la hotel, se duse la cabina telefonică și chemă redacția centrală. Dădu șefului său direct, domnul Greeley, raportul. După o convorbire lungă, în care i se confirmară instrucțiunile primite în prealabil, se reîntoarse la Nye.

— Trebuie să mergem înainte... exact așa cum s-a prevăzut. Nu-ți face griji, s-ar putea să dureze ceva mai mult, dar o s-o scoatem la capăt împreună.

— Da, noi ! spuse Nye. De-acum înainte nu sîntem nimic altceva decît o pereche de marionete. Sforile or să le tragă la Londra. Iar noi o să stăm aici pentru a ține piept furtunii.

— Nu, hotărîm singuri începînd de azi. Mi-a spus-o chiar adineauri Greeley.

— Fie cum spui dumneata. Dar Domnul să ne ocrotească pe amîndoi dacă nu reușim...

Smith se uită la ceas — patru trecute — și, cu toate că ar fi dorit să se așeze la un ceai serios, cum se servește în nordul țării, simți că n-aveau vreme de pierdut.

— Hai să mergem imediat la Mossburn. Cu cît punem mai repede mîna pe opțiune, cu atît e mai bine.

VI

Curînd după plecarea lui Smith și Nye, Henry părăsi redacția și porni cu automobilul direct spre casă. Nu le găsi pe soția sa și pe Dorothy, care, după cum îi spuse Hannah, se duseseră cu doamna Bard să vadă noul film de la Odeon. După ce mai mult se prefăcu că mănîncă, se urcă în camera sa de lucru, o odaie de la mansardă, transformată anume pentru acest scop, ale cărei ferestre dădeau spre grădina din spatele casei. Aici își avea cărțile și colecția de olărie de Staffordshire. Tot restul serii rămase acolo, sucind și răsucind în minte cele întîmplate și străduindu-se, deși simțea o anumită greutate în gîndire, să se adapteze unei situații ce avea să-i schimbe radical felul bine stabilit de viață și care prevestea, în cel mai bun caz, un viitor întunecat de norii nesiguranței. Încercă să-și spună că amenințarea de a înființa un ziar care să-l concureze era doar o vorbă în vînt. Dar nu, știa că tot ce spuseseră era adevărat. Dintre cei doi bărbați, cel mai în vîrstă, Smith, care fusese purtătorul de cuvînt, un tip greoi, stîngaci și comun, cu o față serioasă, ca o lună plină, i se păru un om cuminte, nu deosebit de inteligent, deși probabil priceput în meserie, și care, în afară de o comportare pretențioasă, părea fundamental cinstit și bine intenționat, făcînd în totul o impresie destul de mulțumitoare. Din nefericire, celălalt părea să fie un tip mai primejdios : liniștit și totuși ager, cu o limbă ascuțită, cu o privire ascunsă și iscoditoare, arăta ca un om care trăiește de pe urma istețimii sale. Henry simțea instinctiv că dintre cei doi acesta era cel mai puternic, de departe cel mai deștept și, probabil, cel mai de temut.

Gîndul că formulase efectiv cuvîntul „teamă" i se păru deodată atît de absurd, încît se întoarse brusc la o stare de spirit mai fermă și mai echilibrată, în care necazul său i se păru de mai mică însemnătate și perspectivele mai luminoase. Stabilit pe baze solide, ziarul său se bucura de sprijinul, ba chiar și de dragostea orașului. Cum ar putea fi înlocuit de o fițuică răsărită peste noapte și patronată de una din cele mai puțin recomandabile gazete de senzație din Londra ? În trecut, **Northern Light** avusese de făcut față și altor crize. Îi va supraviețui și acesteia.

A doua zi dimineață, Henry ajunse la birou bine dispus, pregătit pentru orice eventualitate. N-avu însă mult timp parte de dispoziția aceasta. După ce îi spuse bună dimineața, Moffatt îi întinse o foaie volantă, de felul celor care se împart publicului, foarte mînjită și încă umedă de cerneală, spunîndu-i :

— Am cumpărat **Mossburn Chronicle.**

Era o posibilitate pe care ar fi putut-o prevedea. La Mossburn, orășel situat la o depărtare de numai douăsprezece mile, Herbert Rickaby, bătrînul proprietar al lui **Chronicle** — săptămînal ce publica informații locale pentru regiunea agricolă din jur — dorea de cîtva timp să-și vîndă ziarul. Deși era doar un început, modest, fără îndoială, le punea la îndemînă totuși o bază imediată de acțiune și de extindere. Aruncîndu-și ochii pe prospect, Henry citi că se anunța cumpărarea ziarului și se făcea cunoscut că, pe viitor, se va numi **Daily Chronicle.** Avea să fie larg difuzat la Hedleston și în regiune. Urmau apoi previziuni exagerate cu privire la meritele noii publicații.

Moffatt îi urmărea expresia feței.

— Au pus șase oameni de la biroul de plasare să distribuie din astea cu sutele. Iar în fața gării defilează un șir de **oameni-sandwich** [1].

— Bine, spuse Page, cel puțin știm la ce să ne așteptăm.

Primul gînd fu să-și adune toți colaboratorii și să le țină un mic discurs, dar renunță, socotind că gestul ar fi prea teatral și lipsit de gust, prea străin de firea sa. Aș-

---

[1] Oameni cățărați pe picioroange, care poartă reclame pe piept și pe spinare.

ceptă în schimb pînă se făcu ora zece și porni apoi, ca de obicei, de-a lungul coridorului, la conferința de presă de dimineață. Cei cinci șefi de rubrică se și adunaseră, dar, după ce intră și-și luă locul, tăcură atît de brusc, încît, deși numai vesel nu era, nu se putu împiedica să zîmbească.

— Ei, domnilor, se pare că vom avea o oarecare concurență în oraș. Îmi închipui că ați văzut cu toții asta. Și ridică înștiințarea.

— E cu neputință să nu le vezi. Sînt peste tot, spuse Horace Bamer, șeful sectorului de publicitate. Și pe panourile fraților Halley. După tot cîștigul pe care l-au avut de pe urma noastră... Păcat !

— Banii lui Somerville sînt tot atît de buni ca oricare alții, spuse fără menajamente Maitland. Și s-ar părea că are de gînd să-i cheltuiască...

— Mă întreb, cît i-au plătit lui Rickaby ? își făcu socoteala Poole, și, neprimind nici un răspuns, adăugă : Pariez că nu prea mult. Bătrînul ardea să scape de ziar.

— Dar cum o să se poată descurca cu tipografia aceea ?! Balmer făcu o mișcare atît de năprasnică din umeri, încît manșetele scrobite, cu butoni grei, îi alunecară peste degete. Fenwick îmi spunea că au o mașină Wharfedale cu un singur sul și cu un cilindru cu frînă. N-a avut niciodată un tiraj mai mare de șase mii.

— Se descurcă ei, n-avea grijă !

Maitland părea singurul care privea problema cu seriozitatea cuvenită ; ceilalți, intrigați, curioși chiar și glumind într-o oarecare măsură, erau departe de a fi îngrijorați. Adăugă :

— Și dacă vă închipuiți că vor tipări mai departe prețurile vitelor îngrășate, buletine meteorologice pentru ferme și prospecte de săpăligi și napi suedezi, sînteți foarte departe de realitate.

— Sînt de aceeași părere cu Malcolm, spuse Henry. Ne așteaptă o luptă grea și îndelungată. Oamenii ăștia vor căpăta de la redacția din Londra toate reportajele speciale, toate articolele difuzate de sindicat[1] și toate infor-

[1] E vorba de Sindicatul industrial al proprietarilor de ziare, formă a monopolurilor capitaliste, prin care monopoliștii organizează difuzarea în comun a știrilor și uneori achiziționarea de materii prime, avînd drept scop stabilirea unor prețuri de monopol.

mațiile exclusive din străinătate. Pe deasupra, vor exploata evenimentele locale pînă la ultima limită și vor încerca orice șiretlic posibil pentru a-și asigura difuzarea. Credința mea e că nu vor reuși. Voi merge pînă acolo încît să afirm că nu se poate să nu dea greș. Dar trebuie să fim cu ochii în patru, mai mult ca oricînd, și tot timpul. De aceea, dacă cineva are vreo sugestie de făcut, aș asculta-o bucuros.

Privind în jurul mesei, văzu că Poole, reporterul sportiv, care ședea cu mîinile înfundate în buzunare și cu picioarele lui lungi întinse, dorea să vorbească. Era un tînăr înalt și deșălat, cu o mustață portocalie exact ca un ghidon de bicicletă și un fel de a fi puțin disprețuitor, caracteristici rămase de pe cînd făcea parte din **„commando"**[1]. Tot de-atunci avea și mania de a se menține neapărat în formă, ceea ce îl făcea să se scoale zi de zi la șase dimineața pentru a alerga cinci sau șase mile[2], cu cronometrul în mînă, înainte să vină la lucru. Predispus din cînd în cînd să facă nazuri, avea ceva din simțămîntul fostului ofițer nedreptățit, după părerea lui, de lumea de după război, fiind unul din acei tineri arțăgoși care se supără repede de oricine, afară de ei înșiși. Totuși, în ciuda felului morocănos în care căuta să se afirme, Henry îl aprecia și știa că se poate bizui pe el fără rezerve. Acum, cu obișnuitul său ton provocator, spuse:

— Cred că ar trebui să le plătim cu aceeași monedă. Să înviorăm puțin ziarul. Să dăm informațiilor noastre un caracter mai incisiv, mai viguros.

— Mă îndoiesc de asta, spuse Henry. Acum, mai mult ca oricînd, trebuie să menținem caracterul ziarului. Trebuie să rezistăm sau să pierim așa cum sîntem.

Ceilalți răspunseră printr-un murmur de încuviințare.

— Totuși, trebuie să admiteți... nu spun asta fiindcă e resortul meu, dar cititorilor noștri le place sportul și sînt zile cînd nu le dăm decît vreo două coloane. Să publicăm relatări mai amănunțite despre jocurile echipei **Northern League**, sau despre meciurile de box de la Tynecastle. Și mai multe informații de la curse.

— Asta nu ne va spori publicitate, obiectă Balmer.

---

[1] Corp expediționar de oameni selecționați pentru misiuni deosebit de primejdioase împotriva inamicului.

[2] Mila — unitate de măsură pentru lungimi, egală cu 1,609,3 m.

— Ei o vor face.
— Dacă vom coborî la nivelul lor, spuse brusc Maitland, s-a zis cu noi !
— Bine, bine, făcu Poole contrariat, continuînd în surdină : Nu ne-ar strica totuși să înviorăm puțin ziarul.
— Dacă am adăuga un supliment ilustrat numărului de sîmbătă, nu l-am face oare mai atrăgător ?
Cuvintele acestea le rosti Lawrence Hadley, un omuleț grăsuliu, de vreo cincizeci de ani, veșnic gata să ceară scuze, cu chelia lucioasă și trandafirie, care conducea secția foto cu atîta discreție și modestie, încît nimeni nu-l lua în seamă decît atunci cînd apărea cu aparatul de fotografiat cu trepied, pentru fotografiile „în grup" la picnicul anual.
Maitland rîse scurt.
— Dacă o să privim cu toții situația din punctul nostru de vedere special, nu ajungem la nici o socoteală.
— A fost doar o sugestie, murmură Hadley.
— Da, Lawrence, spuse Page îngăduitor. Dar pentru altă dată poate.
Urmă o pauză, după care Maitland, trăgîndu-se gînditor de buza de jos și aplecîndu-și spre piept capul turtit, cu fața de un roșu-cărămiziu, cu porii deschiși, luă din nou cuvîntul :
— Iată cum văd eu lucrurile... și știu din experiență că așa se întîmplă. Cineva de la **Gazette**, probabil chiar Somerville însuși, a avut, dintr-un motiv personal, inspirația... să pună mîna pe **Northern Light**. Or, în aceste organizații mari, nimic nu este lăsat în voia soartei... totul e cercetat foarte temeinic și la rece din punct de vedere financiar... se fac planuri, se programează timpul, se aleg oameni și — acum vine punctul cel mai important — se prevede o sumă anumită de bani pentru treaba respectivă. De suma asta se poate dispune pînă la ultimul ban, dar, țineți minte cuvintele mele, o dată atinsă limita, nu se mai acordă nici o centimă, întregul plan cade baltă, renegat de toți, înlăturat ca o cracă uscată — sau cum vreți să-i ziceți — iar cei care l-au ratat sînt și ei scoși din circulație. Așa stînd lucrurile, singura noastră ieșire e să nu ne pierdem capul, să ne ținem tare și să continuăm editarea ziarului. S-ar putea să ne lovească puțin, dar asta îi va costa bani, o groază de bani. Nu vreau să presupun cît timp are să dureze, dar într-o bună zi, poa-

te, dacă banii se vor termina, și prietenii noștri își vor strînge catrafusele și-și vor lua tălpășița pe tăcute.

Page se bucură să audă rezumată situația cu atîta calm și simț practic, mai ales cînd venea de la Maitland. Făcînd semn că e de acord, spuse :

— Încă un singur lucrul — atitudinea noastră generală față de ei. Cred că ar trebui să-i ignorăm.

— Chiar așa, încuviință Maitland. Să ne purtăm ca și cum nici n-ar exista.

— Dar n-ar fi bine să vîrîm pe unul de-ai noștri la ei ? întrebă Poole. Ar trebui să știm ce fac. Sigur că și ei or să ne spioneze.

Lui Henry ideea nu i se păru grozavă ; prea aducea a iscodire ; și, la urma urmei, Smith îl asigurase că purtarea lor avea să fie corectă.

— Deocamdată să nu ne ocupăm de asta.

— Nici o grijă, ne vor da ei de furcă ! spuse sec Maitland, pe cînd ședința se sfîrșea. Așteptați numai să iasă primul număr !

În următoarele cîteva zile nu era om la redacția lui **Northern Light** care să nu aștepte evenimentul acesta cu o încordare mereu crescîndă. Pînă ce ziarul n-avea să apară, nu puteau ști exact ce îi așteaptă. Nu lipseau știrile și zvonurile. Nye, care preluase campania, avea grijă să le lanseze, subliniind rapiditatea și perfecțiunea cu care își ducea la îndeplinire planurile. De la Londra sosise un personal considerabil — printre alții Tina Tingle, reporteră bine cunoscută în toată țara pentru articolele ei în problemele feministe publicate în **Gazette** — și toți aceștia își căutaseră de îndată locuințe, atît în oraș, cît și la Mossburn. Urmă apoi o nouă campanie de publicitate, mai întîi prin afișe pe panouri, apoi, sîmbătă după-amiază, la 16 martie, un șir de oameni defilă prin oraș, purtînd pancarte cu titluri răsunătoare :

VEȘTI MARI PENTRU HEDLESTON :
DAILY CHRONICLE
APARE LUNI

Sfîrșitul săptămînii nu fu ușor pentru Henry. Căzu o ploaie deasă ; cerul mohorît, înnorat se potrivea cu starea lui de spirit. E greu de crezut că el, care de obicei dormea prost, să se fi odihnit în totul mai mult de șase ore. În sfîrșit, veni și luni dimineața.

In drum spre redacție ochiul său căută cu nervozitate pe străzi semnele unei activități neobișnuite. Într-adevăr, în fața lui **Northern Savings Bank**[1] o ceată de vînzători de ziare își ridica tocmai marfa dintr-un autocamion nou-nouț, vopsit în galben-viu, pe care scria **Chronicle.** Cînd urcă scările spre birou, simți că inima îi bate cu putere. Știa că Moffatt își făcuse rost de ziar — da, era întins pe birou, alături de vasul cu flori, pe care i le aducea din grădinița căsuței ei, la fiecare început de săptămînă. Aruncă în grabă o privire, aproape furișă, pe ziar, apoi rămase ca trăsnit, cu respirația tăiată.

Jumătate din pagina întîi era ocupată de desenul futurist, izbitor, al unui separator de plutoniu, și dedesubt, cu litere de o șchioapă, pe un fond roșu cu alb, stătea scris :

UZINA DE REACTOARE NUCLEARE LA HEDLESTON
UTLEY MOORE — AMPLASAMENTUL NOULUI ORAȘ ATOMIC

> La Utley, la periferia orașului Hedleston, se va clădi în curînd un nou centru nuclear de mari proporții, împreună cu un vast cartier de locuințe noi pentru locuitorii uzinei. **Chronicle** este mîndru să prezinte cititorilor, în primul său număr, această informație exclusivă, destăinuită de un înalt funcționar al Comisiei pentru cercetări nucleare. Secretul acesta, păstrat cu multă grijă pînă acum și dat astăzi la iveală, în afara importanței sale naționale, se va dovedi a fi și o mare binefacere pentru bunăstarea, prosperitatea și viitorul econmic al obștii...

Henry se opri și se uită neputincios la Moffatt. Da, erau știri de cea mai mare importanță, unul din evenimentele cele mai mari ce avuseseră loc la Hedleston în ultima jumătate de veac, și nu numai că el scăpase această informație, dar o obținuseră ei.

Înlănțuirea evenimentelor îi era acum limpede ca bună-ziua. De la început, cunoașterea dinainte, a planului acestuia, cu potențialul său imens de dezvoltare a regiunii, jucase rolul hotărîtor în oferta lui Somerville, și nu, cum fusese lăsat să creadă, o considerație deosebită pentru ziarul său. Dîndu-și dinainte seama de prosperitatea

[1] Banca de economii din nord.

și de creșterea populației ce trebuia să urmeze în mod inevitabil, Somerville nu se lăsase descurajat de refuzul lui Page de a vinde — voia cu orice preț să-și facă loc. Deși informația care îi ajunsese la urechi era, fără îndoială, secretă, el nu se sfiise s-o folosească, cronometrînd exact timpul cînd să o exploateze, pentru a-și începe campania împotriva ziarului **Northern Light.**

Henry se gîndi la știrile principale oferite de gazeta lui în acea dimineață : un raport complet al Expoziției agricole de primăvară de la Wooton, eveniment de importanță anuală, de bună seamă, dar cît de neînsemnată față de cealaltă știre ! Stînd astfel împietrit, frămîntat de aceste considerații dureroase, se simțea pentru prima dată copleșit de conștiința puterii nevăzute, dar plină de resurse, care se afla îndărătul acestei strategii calculate, ce-l apăsa ca o povară.

Cineva bătu la ușă.

— Intră.

Tînărul Lewis se ivi cu un aer abătut și plin de remușcări.

— Îmi pare rău, domnule, începu el, că n-am dibuit ce era acel **N.R.U.** Dacă aș fi putut cel puțin ghici că **U** era pentru Utley...

Page își ieșea rareori din fire. Ținea la Bob Lewis, un tînăr harnic și promițător, care fusese coleg cu Dorothy la școala elementară și care, de fapt, mai venea din cînd în cînd pe la ei ca s-o invite să meargă cu el în oraș. Acum însă, cînd îl văzu atît de nepriceput și lipsit de experiență, întruchipînd parcă mijloacele provinciale cu totul insuficiente ale ziarului său, Page își pierdu cumpătul. Îi trase lui Lewis o săpuneală zdravănă, apoi îl expedie.

Stăpînindu-se, se întoarse spre Moffatt, care ședea jos, ca și cînd ar fi fost gata să scrie ceea ce avea să i se dicteze ; de fapt, însă, îl examina, cîntărindu-l, comparîndu-l cu tatăl lui, omul pe care îl idolatrizase, pentru care muncise ca o roabă și care, bineînțeles, nu s-ar fi aflat niciodată într-o astfel de dilemă.

— Nu era vina lui Bob, spuse ea. Nu are nici un fel de legătură cu Comisia de cercetări nucleare.

Lui Page îi și părea rău de cuvintele rostite, dar se făcu a nu auzi observația.

— Vreau să știu cîte exemplare s-au vîndut din asta... nu se putea hotărî să rostească cuvîntul **Chronicle.** Spune-i domnului Maitland să trimită un om să se informeze.

— Nu-i nevoie. Fenwick a trimis o notă acum un sfert de oră. Nu s-a vîndut nici un singur număr.

— Cum ? !

— Azi-dimineață, la șase, s-au tras zece mii de exemplare. La nouă se așteaptă alte zece mii. Toate au fost distribuite gratuit. Și-au dorit cititori, și i-au găsit.

În încăpere se așternu tăcerea.

— Ei bine, spuse Henry cu hotărîre, un început rău înseamnă un sfîrșit bun. Să trecem la lucru !

Pe cînd se ducea spre biroul său, îl auzi strigînd pe bătrînul Tom Gourlay — vînzătorul de ziare orb, care încă de pe timpul lui Robert Page își avea vadul obișnuit în fața clădirii ziarului. Oferea spre vînzare **Northern Light.** În clipa aceea strigătul lui îi păru singuratic și fără vlagă.

VII

Lovitura dată de primul număr al ziarului **Chronicle** se dovedi a fi mai puțin dăunătoare decît se temuse Page. Locuitorii orașului, chiar dacă n-aveau nimic de obiectat în privința felului de a se prezenta al ziarului, erau indignați de însăși știrea anunțată. Afară de anumite cercuri comerciale interesate, nimeni nu dorea o centrală atomică în pragul Hedlestonului și nici o nouă suburbie, care, întinzîndu-se, avea, de bună seamă, să strice frumusețea naturală a Utley Moor-ului. Iar cînd subsecretarul parlamentar[1] anunță cu cîteva zile mai tîrziu că lucrările pentru respectivul proiect nu vor începe pînă în ianuarie viitor, multlăudata știre senzațională părea a se mai dezumfla.

Chiar și așa, presiunile asupra ziarului începuseră și erau continuate cu o intensitate febrilă. Henry nu-și închipuise niciodată că s-ar putea folosi atîtea stratageme de proastă calitate pentru difuzarea unui ziar britanic : zile „de cadouri" cu numere speciale, care acordau primitorului daruri constînd în servicii de masă, tacîmuri și alte articole de uz casnic ; călătorii gratuite cu avionul — intitulate „zboruri de agrement" — pînă la Whitley Bay și înapoi ; aveau loc concursuri cu premii constînd din bilete de cinematograf ; un concurs de frumusețe, în costum de baie, încă în curs, pentru descoperirea și încununarea unei **Miss** Hedleston pe anul 1956. Atît campania țipătoare dusă de Nye, cît și spiritul lui de inventivitate n-aveau margini.

---

[1] Membru al Parlamentului englez, care are rolul de secretar pe lîngă un ministru.

Ziarul însuși era în plin avînt, saturat cu știri senzaționale gen **Gazette** și completat cu contribuțiile de neimitat ale acelei reportere cu izbitorul pseudonim de Tina Tingle [1], care ascundea faptul, comunicat cu impasibilitate lui Henry de Malcolm Maitland, că adevăratul ei nume era Elsie Kidger. Doamna aceasta era într-adevăr o figură neobișnuită pe străzile liniștite ale nordicului tîrgșor. Ceea ce îți izbea ochiul cînd o vedeai era pălăriuța tiroleză, verde, așezată pe creștetul capului tuns băiețește, o rochie strîmtă de **tweed**, de culoarea muștarului, care-i îmbrăca trupul ca de bărbat și care, alături de ținuta virilă și de pantofii groși, cu limbă, sugerau vag un campion de golf de pe timpuri. Publica zilnic un reportaj special, care, dat fiind că îmbrățișa o gamă de subiecte întinzîndu-se de la durerile facerii pînă la chinurile menopauzei, era probabil destinat sexului ei, deși Henry află că aceste reportaje constituiau lectura preferată a tinerilor vizitatori ai sălii de biliard a lui Antonelli. În afară de asta, ea conducea cu neînfricată energie o rubrică cu întrebări și răspunsuri de o intimitate grețoasă, intitulată „Tribuna Tinei Tingle“, în care întrebările se împărțeau automat în două categorii : prima anticipînd binefacerile căsătoriei, a doua lamentîndu-se asupra chinurilor ei.

În fața unei asemenea situații era greu să-și păstrezi calmul și să urmezi politica de indiferență la care te-ai hotărît. Singura consolare a lui Henry o constituia gîndul că Nye și colegul său cheltuiau fără îndoială bani cu toptanul. Totuși, și el, la rîndul său, pierdea din numărul cititorilor, pînă acum nu într-o măsură care să te facă să disperi, dar sistematic, în fiecare săptămînă vindea cîteva sute de exemplare mai puțin, iar grija crescîndă ce-l frămînta era de a ști pînă unde vor merge pierderile.

În dimineața aceea, după conferința de presă care nu strălucise prin prea multă voie bună, Page stătea posomorît și răsfoia paginile ziarului **Chronicle**, pe care Moffatt nu uita niciodată să i-l pună pe birou. Observă cu scîrbă că **miss** Tingle era într-o formă superbă. Ca răspuns la întrebarea palpitantă ce începea cu : „Dragă Tina, tînărul cu care sînt în vorbă nu vede nimic rău în intimitățile dinaintea căsătoriei...“, ea răspundea grav : „Dra-

---

[1] Tingle înseamnă în limba engleză a zumzăi, a zbîrnîi.

gă Gladys, prietenul tău vrea să-ți folosească trupul numai pentru satisfacerea instinctului sexual. Ia-l frumos deoparte și spune-i binișor : «Să nu rîvnești la femeia aproapelui tău». Prietenele tale care fac «astfel de lucruri» și rîd de tine pentru că ai tărie și sănătate morală se vor îmbolnăvi probabil de nevroza vinovăției. Tu vei fi aceea care, pînă la urmă, vei rîde de ele". Răspunzînd la plîngerea : „Dragă miss Tingle, de douăzeci de ani soțul meu urlă la mine din pricina caracterului său îngrozitor...", tonul ei era la fel de înălțător : „Draga mea, soțul tău este de o emotivitate bolnăvicioasă, dar în ciuda tragicelor tale greutăți, rămîi cu el și iubește-l, astfel vei cunoaște bucuria și mulțumirea datoriei împlinite. Nu se știe niciodată ce înțeles profund poate fi găsit în situații în aparență fără speranță. S-ar putea să-ți ajute vată în urechi. Și caută-ți o ocupație pasionantă : canto sau pianul, de pildă".

Henry trecu brusc la informații, unde, sub titlul : FETELOR, AȚI ÎNCERCAT SUTIENUL PNEUMATIC ? — ARE MENIREA DE A VĂ BOMBA PERSONALITATEA. se vorbea de invenția unui sutien pneumatic. Dedesubt, citi fără prea mult entuziasm că un bărbat din Bradford își sărutase nevasta de 52.000 de ori în treizeci de ani de căsnicie și că o mexicană născuse un copil cu două capete. Fu întrerupt de o bătaie în ușă, și Horace Balmer intră în birou. După expresia sa, Henry deduse că are ceva neplăcut să-i comunice și, fiind destul de prost dispus, îl privi mai critic ca de obicei. Balmer era unul dintre acei oameni zgomotoși care la prima vedere te impresionează ; cunoscut ca foarte sociabil, membru al **Clubului Rotary**[1], „făcea parte" din toate asociațiile Hedlestonului, începînd cu francmasonii și sfîrșind cu **Loyal Order of Noble Dalesmen**[2]. Deși predispus la corpolență, îi plăceau costumele la două rînduri, de un albastru puțin prea deschis ; mersul îi era ciudat de pretențios. Luneca pe călcîie, cu un umăr mai ridicat și parcă legănîndu-se ; cu o mînă făcea mișcări largi, iar cealaltă, pe al cărei deget mic purta o șevalieră groasă, îi atîrna ca o aripioară albă de pește. Nimeni nu era în stare să-ți strîngă mîna cu mai multă

[1] Denumire a unei asociații internaționale burgheze, ai cărei membri sînt comercianți, industriași, liber profesioniști etc.
[2] Ordinul loial al nobililor locuitori ai văilor.

căldură sau să exprime banalități cu mai multă însuflețire și cu gesturi mai exagerate decît el.

— Henry, începu Balmer cu obișnuita lui camaraderie, sînt într-o mare încurcătură. Nu mai pot obține reclame la prețurile de pînă acum. Cum Page nu-i răspunse nimic, continuă : Ăștia reduc mereu tariful sub cel pe care-l percepem noi. Cred că uneori oferă pur și simplu spații gratuite.

— Asta-i absurd, bineînțeles.

— Regret, dar nu sînt de aceeași părere. După mine, se dovedesc foarte șmecheri. Se duc peste tot și spun că în curînd vor fi singurul ziar din oraș, oferind contracte de lungă durată în condiții foarte avantajoase. Săptămîna trecută i-am pierdut pe Henderson și pe Byles. Cîteva din conturile noastre cele mai vechi încep să se cam clatine. Azi-dimineață, cînd am intrat la Wellsby — și știi cît de importantă este firma asta pentru noi —, am primit comanda, dar Halliday mi-a aruncat o privire ciudată. Mi-e teamă că nu ne rămîne decît un singur lucru de făcut...

— Care anume ?

— Să mai reducem și noi ceva din preț.

— Nu !

— Dar de ce ?

— Nu e drept. Și n-are nici un rost. Dacă reducem noi, ei vor reduce și mai mult. Am oferit clienților noștri servicii serioase timp de o sută cincizeci de ani. Avem tariful nostru. Nu reduc, angajîndu-mă într-o luptă a prețurilor pe viață și pe moarte.

Fața lui Balmer exprima mîhnire.

— Cred că faci o greșeală. Dar, bineînțeles, dumneata porți răspunderea. Eu am vrut doar să te previn. M-am întîlnit din întîmplare zilele trecute cu acel domn Smith al lor — știi, și el e membru al **Clubului Rotary** — și pot să te asigur că are un adevărat cap de om de afaceri.

— Îmi pare bine s-o aflu, Horace. Dar și dumneata ești un bun om de afaceri. Du-te acum și descurcă-te cum poți mai bine, la nivelul nostru de prețuri.

„Acel domn Smith al lor... membru al **Clubului Rotary**“, se gîndi Henry după ce plecase Balmer ; aprecierile acestea prietenoase cuprindeau o notă neliniștitoare. Se întîlnise o dată sau de două ori cu Smith pe High

Street, lîngă birourile închiriate de **Chronicle** în clădirea Societății de asigurări **Prudential**, și acesta îl salutase cu un amestec de afectare și deferență ce părea să arate dorința unei prietenii. Dar relațiile amicale dintre Smith și personalul său erau altă socoteală. Întrevederea cu Balmer fusese, de fapt, pentru Henry începutul unei zile proaste, în care totul părea să meargă anapoda. Moffatt îl obosi la culme, vînzarea mai scăzuse cu cîteva sute de exemplare, iar blestemata lui de inimă îl supăra necontenit cu schimbările subite de puls, bătînd cînd puternic și tare, cînd luînd-o razna ca un alergător la cursa de o sută de yarzi [1]. Nu voia să recurgă prea des la pilulele cu nitroglicerină, recomandate de doctorul Bard, și reuși să nu ia nici una. Pe la cinci, însă, hotărî s-o lase baltă și să încerce să-și găsească puțină liniște acasă.

Din nefericire, atmosfera domestică se schimbase în ultimele luni. Nu mult după căsătorie, Henry, dîndu-și seama că a făcut o greșeală și că trebuie să-i suporte consecințele, că nu se potrivea cu Alice nici din punct de vedere fizic, nici sufletesc, se hotărîse, ca un filozof, să facă și el, după propria sa expresie, „cum e mai bine". Alice nu era pe măsura visurilor sale; dar parcă ce altceva era? Și de-a lungul anilor de căsnicie, prin tact și stăpînire de sine, tolerînd soției capriciile, zăpăceala plină de inconsecvență și accesele întîmplătoare de isterie, izbutise să păstreze cu ea o legătură prietenească și să mențină o viață de familie destul de echilibrată. Acum, însă, în felul de a se purta al soției și chiar al fiicei sale — căci, cum spunea Hannah, Dorrie **era leit** maică-sa — se putea simți un aer de ostilitate exprimat printr-o răceală în ton cînd i se adresau și prin priviri pline de înțeles schimbate cînd și cînd între ele două. Iată de ce, cînd intră în seara aceea în casă, fu surprins că-l salutară cu o notă de voioșie. Erau în odaia de toate zilele și-și beau ceaiul, iar la intrarea lui, Alice zîmbi chiar.

— Vino și ia și tu o ceașcă de ceai, Henry! Ce bine că te-ai întors acasă devreme. Avem niște vești grozave!...

— Cu plăcere, spuse Henry, chiar simt nevoia unui ceai.

Luîndu-și ceașca, se așeză și amestecă zahărul.

[1] Yard — măsură englezească, egală cu 0,914 m.

— Ei bine, ce crezi ? Dar n-ai să ghicești niciodată, niciodată ! Alice răsuflă adînc. Dorrie a cîștigat douăzeci de guinee.

— Nu-i așa că am avut noroc, exclamă Dorothy, și că am fost isteață ?!

Henry era obosit ; deoarece creierul lui nu funcționa cum trebuie, se întrebă dacă, prin cine știe ce capriciu al soartei, fiică-sa cîștigase vreun premiu la școala de bele-arte.

— Bravo, spuse el distrat. Apoi își dădu seama că era imposibil să fie așa. Ridică ochii spre Dorothy. Pentru ce ?

— Uite cum a fost. Mă întorceam, ca de obicei, de la gară. Cînd am ajuns pe strada noastră, am observat la colț doi bărbați, străini de-aici, știi, și vorbeau între ei ca și cînd ar fi pierdut drumul. Și ce crezi, cînd am ajuns în dreptul lor, cel cu servieta mică, neagră, mi-a spus : „Scuzați, domnișoară, ăsta-i Hanley Drive ?" „Da", i-am răspuns eu, și deodată am observat la butoniera lui o panglică roșie, albă și albastră, și ca fulgerul am adăugat : „Și dumneavoastră sînteți Vistiernicul !" Iar el mi-a răspuns cu un zîmbet atît de drăguț : „Desigur, și dumneata ești o domnișoară foarte deșteaptă că m-ai recunoscut".

— Ce palpitant, nu, Henry? În timp ce Page sta năucit, Alice, neputînd rezista plăcerii de a participa activ la povestire, îi luă fiicei sale cuvîntul din gură : „Ba mai mult încă, i-a spus domnul acela, dat fiind-că nu m-a dibuit nimeni timp de patru zile, nu capeți numai cinci guinee, ci douăzeci". Și și-a deschis servieta și i-a numărat Dorriei în mînă douăzeci și unu de bancnote de o liră, nou-nouțe.

— Da, a fost grozav ! o întrerupse Dorothy. Apoi am intrat în vorbă. Domnul celălalt era și mai simpatic decît primul. Chiar drăguț de-a binelea... și avea un fel de a fi calm și degajat și un ușor accent american. M-au și fotografiat. Dar ce-i, ce s-a întîmplat ?...

— Cum de-ai putut obține banii ?... Vocea lui Henry suna nefiresc, părea gîtuită. Ca să cîștigi premiul trebuia să ai la tine un număr al ziarului **Chronicle.**

— Păi, îl aveam !

— Cum, vrei să spui că le-ai cumpărat într-adevăr ziarul ?

Expresia feței doamnei Page se schimbă puțin, și chipul i se îmbujoră ușor.

— Ia te rog, Henry ! spuse ea. Ce sînt acrele astea ? Îmi place și mie să știu ce mai e nou !

— Va să zică Dorothy cumpără ziarul pentru tine ?

— Și de ce nu ? Fața i se îmbujorase și mai mult, dar se apăra, făcînd uz de cele mai alese purtări. Îmi plac informațiile lor mondene. Numai Dumnezeu știe cît de puține lucruri aflu de la tine ! Și Tina Tingle e amuzantă. Ce rău vezi în asta ?

— Rău ! Deși știa că doar ambițiile ei sociale neîmplinite o făceau să citească coloanele cu bîrfeli, lui Henry aproape îi pierise graiul. Oamenii ăștia caută să ne distrugă, iar tu le sprijini, liniștită, ziarul. În viața mea n-am pomenit asemenea lipsă de loialitate ! Iar tu, și se întoarse spre Dorothy, pălăvrăgești despre norocul tău ca o mică idioată... dar nu-ți dai seama că te pîndeau ? Totul a fost înscenat dinainte. O conversație atît de plăcută ! Mă înfior cînd mă gîndesc cum te-au tras de limbă ! Dar o să știm precis mîine. Dacă nu le-ar da și mai mult apă la moară, te-aș pune să le trimiți îndărăt blestemații lor de bani !

În timp ce se ridică, sufocat de amărăciune, și o porni spre ușă, Dorothy începu să plîngă.

— Ce rău ești ! Distrugi orice bucurie !

Pentru prima oară, Alice, care părea pocăită și fără vlagă, nu-i luă apărarea.

— Dar nu înțeleg, spuse ea, căutînd parcă să-și explice singură, cum... dacă sînt atît de mult împotriva ta... vreau să zic... de ce i-ar fi dat fetei douăzeci de guinee ?

Era zadarnic să continue discuția ; Henry se mustra singur că-și ieșise din fire, gîndindu-se cu amărăciune că, deși neprovocat de el, conflictul acesta nenorocit trebuia să-i învenineze și să-i demoralizeze pe toți cei cu care avea vreo legătură. Știa la ce trebuia să se aștepte de pe urma recentului incident, iar a doua zi dimineață își dădu seama că temerile îi fuseseră pe deplin îndreptățite.

Pe pagina de mijloc a ziarului **Chronicle** era o fotografie, în picioare, a fiicei sale, avînd titlul : DOROTHY PAGE CÎȘTIGĂTOAREA LOZULUI CEL MARE AL ZIARULUI NOSTRU. Dorothy zîmbea pe poză, ținînd cu ostentație la vedere un număr al ziarului, iar cu cealaltă

mînă primea un teanc de bancnote. Luîndu-şi inima în dinţi, citi următoarele :

„Tînăra Dorothy Page, în vîrstă de şaptesprezece ani, o brunetă vioaie şi drăguţă (de ce nu te-ai prezentat la concursul nostru de frumuseţe, răutate mică, ai fi putut cîştiga locul cel mare şi acolo !), l-a reperat ieri cu succes pe misteriosul nostru Vistiernic şi a şters-o spre casă cu pleaşca, în sunetul dulce a celor douăzeci de guinee cîştigate. Felicitările noastre cele mai călduroase, Dorothy !

Domnişoara Page, cunoscută în intimitate sub numele de Dorrie şi din întîmplare fiica domnului H. Page, directorul amicalului nostru rival, ziarul **Northern Light,** i-a comunicat reporterului nostru cîteva comentarii interesante. Atît ea, cît şi doamna Page — vă mulţumim, doamnă Page — sînt cititoare permanente şi devotate ale ziarului **Chronicle,** care, declară ele, aduce Hedlestonului şi regiunii sîngele proaspăt atît de necesar. Făcînd parte din generaţia tînără, pe Dorrie, studentă la şcoala de bele-arte şi mare amatoare de dans, o distrează un film bun, discurile lui Jackie Dibbs şi, vă cerem scuze că repetăm, ziarul **Chronicle.** Ca atîţia alţi tineri, Dorrie e sătulă de ritmul lent al existenţei şi nu vrea să-şi piardă vremea conformîndu-se spiritului aceluia posomorît şi retrograd care de ani de zile înăbuşă tot ce este progresist şi plin de avînt în oraş. «La urma urmei, ne-a spus Dorothy zîmbind, sîntem în era atomică, nu în epoca de piatră. Ar trebui să trăim într-un ritm puţin mai viu decît în zilele bătrînei diligenţe. Sînt cu totul pentru **rock an'roll.** Am credinţa că ziarul **Chronicle** ne ajută în această privinţă». Ai vorbit bine, Dorrie ! Îţi preţuim cuvintele, mai ales că vin din partea fiicei lui Henry Page. Sperăm că cititorii noştri sînt şi ei de acord că ele reprezintă o înaltă preţuire a ziarului nostru".

Cînd Henry intră în sala de conferinţe, atmosfera era apăsătoare. Fără să-şi ridice capul, Maitland îi aruncă în grabă o privire pe sub sprîncene. Poole, care se trăgea nervos de mustaţă, îşi aţintise plin de interes ochii în tavan, iar Hadley căuta să rămînă cît mai neobservat.

Singur Balmer şedea drept, părea mulţumit de sine. Page îi fu recunoscător lui Maitland, cînd acesta întrerupse tăcerea atît de penibilă.

— Ce să-i faci, Henry, e un incident neplăcut. Dar n-are rost să ne lamentăm pentru oalele sparte. Au făcut o treabă bună cu biata Dorothy !

— Are şi ea o parte de vină...

— Da, dar bineînţeles n-a ghicit despre ce era vorba.

— Cel puţin nu ne-au calomniat, ci au insistat doar că sîntem demodaţi.

Îmbufnat, Balmer se amestecă în vorbă.

— După părerea mea, asta e mai dăunător decît calomnia.

— Nye trebuie să fi făcut asta, spuse Poole. El e creierul întregului ziar. L-am văzut jucînd biliard la „Leul", alaltăieri seară. E un mare bandit !

— Va trebui să o luăm drept glumă, spuse Maitland.

— Cum putem să o luăm drept glumă, zise Poole furios, dacă trebuie să ne prefacem că le ignorăm existenţa? Cînd mă gîndesc că eu asudam de mama focului în Africa de Nord, în timp ce delatorul ăla trăia în puf la New York, sub pretext că lucrează pentru Serviciul de informaţii, îmi vine să-i sparg bostanul !

— Ia te uită ! Maitland zîmbi. Mai e cineva de aceeaşi părere ?

— Eu nu, răspunse acru Balmer. Dacă sînt destul de deştepţi ca să pună la cale asemenea lucruri, ar trebui să ne gîndim şi noi la ceva mai bun. Violenţa nu face doi bani !

Henry simţi că trebuie să curme discuţia mai înainte de a se ajunge la neînţelegeri.

— E firesc să vrei să răspunzi la lovituri, spuse el, şi n-am nici o îndoială că atacurile acestea împotriva noastră ne vor ustura un timp. Dar sînt convins că cea mai bună politică e să ne stăpînim, şi astfel vom obţine pînă la urmă roade. Oraşul ne va respecta pentru asemenea atitudine. Şi singurul lucru care ne va da posibilitatea să supravieţuim tuturor batjocurilor, sarcasmelor ieftine şi întregului noroi cu care ne vor împroşca este respectul cititorului.

— Cititorul ! izbucni Poole, dîndu-şi capul pe spate.

— Nu-l desconsidera, spuse liniştit Maitland. Eu cred că la o nevoie ne va sprijini. Şi sînt de aceeaşi părere cu

Henry, trebuie ca fiecare dintre noi să facă tot ce poate pentru ziar și să aștepte să vadă cum se vor întoarce lucrurile.

— Dea domnul să ai dreptate ! spuse Poole. Dar dacă continuăm să pierdem din tiraj, s-ar putea să descoperim c-am așteptat prea mult.

Urmă o tăcere destul de penibilă ; apoi, fără alte discuții, fiecare își văzu de treabă.

Toată ziua Henry avu totuși convingerea dureroasă că, în afara scorului marcat împotriva lui, fusese făcut de rîs în ochii tuturor celor care îl cunoșteau. Tocmai din această pricină își impuse, cînd plecă la șase de la redacție, să se oprească la **Northern Counties Club.** În ultimul timp se deprinsese să evite relațiile personale cu cei de care n-avea nevoie. Neplăcîndu-i să vorbească despre necazurile lui, nu căuta nici încurajare și nici consolări. Acum, însă, în interesul ziarului, simți că trebuie să manifeste în public o atitudine de indiferență față de recentul incident.

Northern Counties, cunoscut la Hedleston sub simplul nume de „Clubul", era o instituție veche și onorabilă, cu un ușor iz liberal, și constituia locul de întîlnire recunoscut al cetățenilor de vază din orășelul regal Hedleston. Construit din piatră cioplită, de culoare cenușie, cu un acoperiș plat, cu porticul central susținut de două cariatide masive, avea pe din afară un aspect de mausoleu ; de fapt, în timpul războiului, pe cînd Henry făcea parte din apărarea pasivă, ce-și avea sediul acolo, și bombele se prăbușeau de jur-împrejur, se gîndise de multe ori că edificiul ar putea sfîrși prin a-și justifica aspectul exterior. În interior, însă, era lumină, căldură și o aromă reconfortantă de tutun bun. Salutîndu-l din cap pe portarul Duncan, Henry se opri, din puterea obișnuinței, în fața tabloului de comunicări de la intrare ; acolo, printre diversele note cu colțuri întoarse, ochiul său fu pe neașteptate atras și se opri asupra numelui de Harold Smith. Da, era chiar directorul ziarului **Chronicle,** propus ca membru de Herbert Rickaby și sprijinit de însuși parohul bisericii St. Mark. O clipă, Henry rămase țintuit locului și cu totul năuc. Faptul că Smith fusese acceptat atît de repede de membrii mai marcanți ai comunității era pentru el o nouă lovitură neprevăzută. Printr-un efort, Henry se stăpîni totuși și, hotărît să nu facă nici un fel de comen-

tarii în această privință, se îndreptă către salonul principal. Cînd intră, nu erau mulți membri ai clubului acolo ; simți totuși că apariția sa provocase o ușoară tresărire. În clipa aceea, între coloanele pompeiene [1], din imitație de marmură, ce sprijineau tavanul ornamentat în stil victorian [2], îi zări pe sir Archibald Wellsby și pe doctorul Bard, șezînd împreună lîngă foc. Se apropie de ei.

— Ia te uită ! îl salută Wellsby, bătîndu-l prietenește pe spate. Iată-l și pe fericitul tată, în persoană !

Scurt, greoi, chel și roșcovan, cu ochii mici și roșii, plini de voie bună și de o lubricitate hazlie, Archibald Wellsby, sau sir Archie, cum prefera să fie numit, degaja o permanentă jovialitate camaraderească, ce nu se potrivea cu agerimea și discernămîntul său în materie de afaceri, datorită cărora făcuse avere în comerțul de încălțăminte și care, după părerea lui intimă, aveau să-l ducă și mai departe.

— Ei, Henry, am auzit că i-ai speriat de-a binelea pe ăia de la **Chronicle.** N-au trecut nici trei luni de cînd sînt în oraș, și iată că-ți și curg guineele lor ! Cum ai reușit, omule ?

— Ar fi mai nimerit s-o întrebi pe Dorothy. Henry zîmbi.

— A fost tare isteață că l-a dibuit pe omul lor, interveni Bard amabil.

— Și s-a dovedit la înălțime. Wellsby rîse pe sub mustață. Mi-aș dori să fie și ai mei tot atît de isteți !

Firește, Page știa că, deși glumeau, amîndoi erau pe deplin conștienți cît fusese de lovit ; prezicerile lor despre victoria sa finală păreau făcute cu prea mult zel și profuziune. Cu amabilitatea care-l caracteriza, Edward Bard, cel mai vechi prieten al lui Page, schimbă subiectul, dar Henry surprinse de cîteva ori că Wellsby îl privește cu atenție și-l cîntărește din ochi, evaluînd paguba suferită de prestigiul și de ziarul său. Page își dăduse întotdeauna seama cît de mult îl amuza pe Wellsby faptul că nu bea, nu fuma, nu pescuia, nu vîna și nici nu povestea istorioare

---

[1] Denumite așa după coloanele ce susțineau clădirile vechiului oraș Pompei, acoperit de lava Vezuviului în urma erupției din anul 79.

[2] Stil arhitectonic care a înflorit în timpul domniei reginei Victoria a Angliei (1819—1901) ; se caracterizează printr-o ornamentație greoaie.

deocheate, dar îl și disprețuia pentru asta, căci el, Wellsby, le făcea pe toate, în mod excesiv, cu o vervă și un antren neîntrerupt. Page pur și simplu nu era genul său. Totuși, în timp ce vorbeau, și mai tîrziu, cînd li se alăturară și alți membri ai clubului, maiorul Slaton din unitatea de apărare civilă, Harrington, directorul societății **Machine Company,** avocatul Paton și bancherul Frank Holden, Henry reuși să facă față în chip onorabil, iar cînd plecă, după jumătate de oră, se gîndi că strădania sa meritase osteneala. Cum doctorul Bard plecă și el tot atunci, ieșiră împreună. Cei doi prieteni rămaseră o clipă pe trotuar. Deodată, doctorul îi spuse cu stîngăcie :

— Știi, noi sîntem de partea ta. Comitetul nu ținea prea mult să-l primească pe Smith. Dar, continuă Bard dînd din umeri, pare un cetățean destul de integru și avea și scrisori serioase de recomandație. Apoi, reluîndu-și tonul obișnuit, adăugă repede : Arăți destul de bine. Vezi numai să nu exagerezi. Nu sări peste cal.

— Bine, n-am s-o fac.

— Cum se simte David ?

— Minunat. E complet restabilit.

Lovind trotuarul cu vîrful umbrelei, Bard privi într-altă parte. Cu tîmplele sale cărunte, cu fața sa prelungă, gînditoare, cu nări fine și buze subțiri, îți făcea mai mult ca oricînd impresia omului cu judecată calmă și prudență bine chibzuită.

— Nici în privința asta nu trebuie să exagerezi, Henry. Amintește-ți de cele ce ți-am spus : există întotdeauna primejdia unei recidive.

— Dar de ce ? întrebă Page, scos din fire de insistența celuilalt. A avut o astenie nervoasă, care a trecut.

— Da, dar rămîne predispoziția inițială.

— Care predispoziție ?

Edward Bard șovăi, se uită la prietenul său, apoi privi iar în altă parte. Părerea, exprimată mai demult și din pricina căreia fuseseră gata să se certe, îi stăruia limpede în minte.

Acum însă Henry nu dorea cîtuși de puțin să discute despre asta. Spuse scurt :

— Ești o adevărată cobe, Ed ! Dacă ai vedea băiatul... e perfect sănătos.

— Bine... Bard făcu o pauză. Îmi pare bine s-o aflu.

Tăcură o clipă, apoi își urară noapte bună și se despărțiră. Doctorul o apucă într-o direcție, îndreptîndu-se spre cabinetul lui din Victoria Street, unde dădea consultații seara, iar Henry o porni în direcția opusă, spre Hanley Drive.

VIII

În anul acela vara fu umedă şi rece. Iar viaţa lui Page, acasă şi la redacţie, fu tot atît de mohorîtă ca şi vremea. În starea sa de surmenaj şi de îngrijorare, atitudinea rezonabilă şi mîhnită pe care o adoptase Alice începu să-l istovească. Latura copilăroasă a firii ei, înciudată de refuzul lui Henry de a-i face pe voie, avusese drept urmare faptul că se simţea, şi asta cît se poate de sincer, o femeie neînţeleasă şi desconsiderată. Spre sfîrşitul lui iunie, cînd Henry îi spuse că nu-şi poate lua concediu în anul acela, sfătuind-o să plece cu Dorothy la Torquay, staţiunea ei favorită, ea scutură din cap, cu un zîmbet plin de mustrare.

— Nu dragă. Dacă nu putem pleca împreună, aşa cum se cuvine, mai bine nu pleo deloc.

Nemulţumirea fetei era şi mai făţişă ; se întîmpla chiar să coboare scările în goană şi să treacă pe lîngă Henry abia mormăind un cuvînt. Fără a avea o nevoie deosebită de a se scălda în simţăminte familiale, pe Henry îl chinuia totuşi lipsa aceasta de afecţiune şi de sprijin. Şi cu cît treceau săptămînile, i se părea, sau era numai o simplă închipuire, că ori de cîte ori se întîlnea în oraş cu vreun cunoscut, acesta lua deodată un aer stingherit. În prima săptămînă a lui august, o întîlnire cu pastorul Gilmore, pe Victoria Street, aduse lucrurile la un punct critic. Parohul îl zări pe Henry prea tîrziu pentru a-l mai ocoli şi, prins asupra faptului neîndoielnic că dorea să treacă pe partea cealaltă, căută să ascundă aceasta printr-un exces de cordialitate.

— A, prietene Henry, ce mai faci ?

De cîtva timp, Page se tot gîndise cu tristețe la faptul că Gilmore îl propusese pe Smith ca membru al clubului ; acum se hotărî să-i vorbească deschis.

— Trec printr-o perioadă grea, îi spuse el direct. Într-atît de grea, încît aș fi bucuros de sprijinul dumitale moral.

— În ce sens ? întrebă Gilmore precaut, scuturîndu-și picăturile de ploaie de pe umbrelă.

— Declarîndu-te de partea mea, împotriva fițuicii aceleia... **Chronicle.** Te-am ajutat în trecut... de ce nu mi-ai da și dumneata o mînă de ajutor acum ?

După ce-și uscă umbrela și cercetă cerul, vrînd să se asigure că s-a înseninat, parohul îi aruncă lui Page o privire piezișă.

— Vai, Henry, dar biserica nu se amestecă în politică — știi bine că nici n-avem voie — și aș da de bucluc cu episcopul dacă aș face-o. Pe de altă parte, nu ești oare puțin cam pornit ? În ziua de azi ar trebui să avem vederi ceva mai liberale. Admit că prietenii noștri de la **Chronicle** sar cîteodată peste cal, dar trăim în timpuri moderne. Acel domn Smith al lor este un om cît se poate de bine intenționat. A venit la mine imediat după sosirea sa în oraș și am avut împreună o convorbire foarte interesantă despre munca depusă de el în Australia în cadrul Y.M.C.A. Îl văd în fiecare duminică la biserica St. Mark. Și știai... că mi-au trimis o contribuție foarte generoasă pentru fondul clopotniței ?

— Înțeleg, spuse Page cu rigiditate.

— Firește că sîntem cu toții **de partea ta,** Henry. Dar trebuie să fim drepți. Există balsam alinător în Galaad [1]. De curînd, și parohul îi aruncă lui Henry o privire timidă, mi-au tipărit cîteva din micile mele imnuri. Și cu succes, da, cu succes. Am primit o scrisoare de la domnul Nye, în care le numește chiar „o reușită grozavă" !

Henry își urmă drumul spre redacție turbînd de furie. Maitland părea singurul om mai apropiat, dar, deși îi prețuia loialitatea tăcută, încăpățînată, nu găsea la el simpatia de care avea nevoie.

Vremea aceea mohorîtă se continuă și în iarnă. Ploi, grindină, iar în februarie ninsori abundente acoperiră săptămîni de-a rîndul străzile cu o zloată murdară, fapt

[1] Aluzie biblică. Galaadul era un ținut bogat din Palestina.

care contribuia prea puţin la menţinerea moralului redactorilor lui **Northern Light.**

Page nu muncise niciodată în viaţă atît de greu ; trebuia să formuleze, să plănuiască, să-i încurajeze pe ceilalţi, străduindu-se să realizeze economii care să nu sară în ochi şi să reducă totuşi cheltuielile, venind primul la redacţie şi plecînd ultimul, sculîndu-se la miezul nopţii, cînd avea insomnii, pentru a-şi pregăti şi a-şi revizui editorialele, încordîndu-şi toţi nervii pentru a scoate fiecare ediţie cît mai perfectă. Între timp lupta continua, ucigătoare şi monotonă. De la început îi spusese lui Smith că la Hedleston nu e loc pentru două ziare. De luni de zile pierdea bani cu o repeziciune uimitoare, şi deşi după socoteala sa, **Chronicle** era într-un deficit şi mai mare, propriile sale pierderi crescuseră în ultimele cinci săptămîni într-un ritm alarmant.

Principalul obiectiv urmărit de Page prin ziarul **Northern Light,** şi care constituia de fapt tradiţia întregii sale familii, fusese întotdeauna acela de a sluji cititorul şi de a folosi doar materiale de bună calitate. Nici nu strînsese cine ştie ce avere şi, cu excepţia casei din Hanley Drive, pusă pe numele soţiei, nu dispunea de alt avut. În afară de faptul că ziarul avea o reputaţie excelentă, lucru pe care Page îl preţuia foarte mult, tot activul firmei, în valoare de o sută de mii lire, fusese investit — urmînd hotărîrea plină de patriotism a tatălui său, după primul război mondial — într-un împrumut de război. Privise întotdeauna aceşti bani ca o rezervă mulţumitoare şi suficientă în caz de nevoie.

Acum însă, în dimineaţa aceasta de 1 martie, pe cînd studia ultimul bilanţ al ziarului, Henry îşi dădu prea bine seama cît de mult intrase în rezerva amintită. Se gîndi îndelung, apoi, înăbuşindu-şi un oftat şi profitînd de o clipă cînd Moffatt lipsea din biroul ei, ridică receptorul şi-şi fixă o întîlnire cu Frank Holden, directorul băncii **Northern Boroughs Bank**[1] .

În aceeaşi dimineaţă, la ora unsprezece, intră în biroul lui Holden, o odăiţă mică şi întunecată din spatele casieriei, închisă între panouri din lemn de mahon, cu geamuri givrate şi cu covor pluşat, tocit de paşii apăsaţi ai locuitorilor prosperi din Northumberland. Cînd intră,

[1] Banca oraşelelor din nord.

directorul îl rugă pe funcţionarul cu care discuta să-i lase singuri, strînse cordial mîna lui Page şi îi oferi un scaun. Înalt şi slab, purtînd ochelari cu rame de baga, cu o mustaţă tăiată scurt, Holden avea fizionomia fină şi atrăgătoare a omului dornic să placă şi să parvină. Cu doisprezece ani mai tînăr ca Henry, provenea dintr-o veche familie din Hedleston, făcînd parte din acelaşi mediu ca şi Page — tatăl său, Robert Holden, fusese de fapt prietenul cel mai intim al tatălui lui Henry ; împreună cu acesta şi cu Robert Hartbottle formaseră chiar un grup atît de strîns, încît, vorbindu-se despre ei, li se spunea „cei trei Bob“ [1].

Din cauza aceasta, Henry atacă subiectul ce-l frămînta mai puţin stingherit şi, după cîteva fraze de introducere, îi spuse :

— Frank, am venit la dumneata pentru un împrumut.

— Da ? spuse Holden. De fapt speram că vei trece pe la mine să stăm puţin de vorbă.

Urmă o clipă de tăcere, apoi, neprimind nici un răspuns de la Page, directorul schiţă un zîmbet, ca pentru a atenua cele ce avea să spună :

— Ştii, domnule Page, ai scos cam mulţi bani de la noi în ultimul timp. Din întîmplare, luni m-am uitat prin contul dumitale. Este... adică presupun că ştii cu cît l-ai depăşit...

— Desigur, încuviinţă Henry. Am cam lăsat lucrurile oarecum în voia soartei. Dar ai împrumutul meu de război ca garanţie.

— Da, împrumutul de război. Holden păru să chibzuiască. Da. La ce sumă s-a cumpărat... mi se pare că la o sută patru, nu-i aşa ?

— Da, cred că asta a fost suma.

— Şi acum a scăzut sub şaizeci şi cinci... şaizeci şi trei şi jumătate, ca să fiu mai exact. Şi cred că o să mai scadă încă. De ce n-ai vîndut cînd te-am sfătuit ?

— Deoarece, ca bun cetăţean, am considerat de datoria mea să le păstrez.

Holden îi aruncă lui Page o privire ciudată.

— În zilele noastre un bun cetăţean se ocupă de treburile lui. Nu-ţi dai seama că neputinţa noastră de a avea

[1] Bob este diminutivul lui Robert.

un control asupra inflației îi sărăcește pe toți deținătorii acestor titluri emise de guvern? Da, halal titluri ultrasigure... Mulți patrioți încrezători ca dumneata sînt pe cale să se ruineze... Văzînd că Henry e gata să protesteze, i-o luă înainte: În orice caz, ai pierdut peste treizeci și nouă de mii de lire din capitalul dumitale și, dacă mă pricep puțin la bursă, poți să pierzi și mai mult încă. În ritmul în care crește debitul dumitale, peste șapte sau opt săptămîni garanția ce o ai nu-l va mai putea acoperi.

— Îmi dau perfect de bine seama de situație, spuse Henry. De aceea am și venit să-și cer un împrumut.

— Pe ce bază?

— Cum pe ce bază? Dar, firește, pe **Northern Light**... local, tipografie și fond de comerț.

Holden luă de pe mapa sa de scris rigla de ebonit și, după ce păru să o cerceteze cu mult interes, începu să o sucească între degete. Urmă o tăcere destul de îndelungată, apoi, fără a-l privi pe Henry, spuse:

— Regret, domnule Page, mi-ar face cea mai mare plăcere să te pot ajuta. Dar îmi este pur și simplu imposibil.

Henry era indignat. Nici o clipă nu-i trecuse prin minte că ar fi putut întîmpina un refuz.

— Dar de ce? exclamă el, pierzînd aproape șirul vorbirii. Doar mă cunoști pe mine... ziarul meu... e în joc numele nostru... avem activ. Aveți în bancă contul nostru de atîția ani...

— Știu, știu... mi-e foarte penibil să te refuz. Dar sîntem destul de strîmtorați cu banii acum. Ne aflăm într-o perioadă de deflație, ceea ce pur și simplu împiedică banca să acorde credite. Guvernul nu ne lasă să dăm împrumuturi.

— Dar aici e vorba de o chestiune locală, aproape personală! protestă Henry. Să o discutăm cel puțin.

— N-ar avea nici un sens. Se uită la Henry, scuzîndu-se din priviri. N-am autoritatea necesară să iau angajamente în numele băncii. Ar trebui să supui cazul directorilor mei. Făcu o pauză, cercetînd din nou rigla. De ce nu te duci să-l vezi pe președintele consiliului de administrație?

— Pe Wellsby?

— Da. Îl cunoști destul de bine. Trebuie să fie la fabrică acum. Să-l chem la telefon și să-i spun că vii?

Henry tăcu. Avea simțămîntul deprimant că Holden căuta, în felul cel mai amabil, să scape de el. Se ridică încet, gîndindu-se : „Wellsby... poate ultimul om căruia aș fi dorit să-i arăt ce greutăți am". Totuși, nu putea să procedeze altfel. Avea nevoie de împrumut și trebuia să facă rost de el.

— Bine, spuse Henry. Ți-aș fi recunoscător dacă i-ai telefona.

Peste douăzeci de minute ajunse la biroul ocupat de Wellsby în clădirea înaltă a administrației, ridicată de curînd pe un teren viran din vecinătatea fabricii. Această fîșie de pămînt, cunoscută de mult la Hedleston sub numele de Cowp, fusese achiziționată printr-o învoială destul de dibace a fabricantului de încălțăminte și, datorită devierii unei străzi din Scuarul Victoria, valoarea ei inițială crescuse de cîteva ori. Cînd intră Henry, Wellsby era în picioare, lîngă fereastra cea mare cu geam de cristal, ce dădea înspre Victoria Street, rîzînd atît de tare de unul singur, încît aproape se înecase cu țigara.

— Ia vino încoace, Page, și uită-te la asta !...

Afară, oprind circulația și mișcîndu-se încet de jur-împrejurul scuarului, trecea un șir lung de femei împingînd cărucioare de copii, sport, sau orice alt soi de vehicul în stare să poarte un copil, iar în fruntea procesiunii, în sunete asurzitoare, înainta un camion cu două steaguri și cu un megafon, care urla :

MARE PARADA DE CĂRUCIOARE
ȘI
CONCURS PENTRU CEI MAI DRĂGĂLAȘI COPILAȘI
ASTĂZI
LA PALATUL MUNICIPAL
CITIȚI **DAILY CHRONICLE**

— Nu-i rău, ce zici ? spuse el bătîndu-l pe Henry pe umăr.

Purta pantaloni golf și ciorapi cu carouri roșii și galbene, care făceau ca pulpele sale enorme să pară și mai mari. Era și mai roșcovan la față, mai scurt și mai chel ca oricînd, dar și mai jovial, strălucind de acea mulțumire de sine pe care o conferă negustorilor prosperi bogăția dobîndită în afaceri.

— Ce crezi despre asta ?

Page se sili să zîmbească.

— Foarte ingenios, negreşit. Dar cam lipsit de demnitate.

— Dar ce naiba, omule, ce-i rău în asta? E o idee a dracului de isteaţă pentru publicitate! Să cîştigi mamele. Încearcă doar să-şi vîndă produsele, exact cum fac şi eu cu ale mele. Ia-l, de pildă, pe acel Nye al lor. El a creierul care a scornit toate astea. Celălalt, Smith, e ca şi inexistent. Dar Nye are într-adevăr stofă. Chiarlie al meu l-a dus la sfîrşitul săptămînii trecute cu Jaguarul[1] lui la Tynecastle şi a venit acasă încîntat de el.

— Da? Făcu Page ţeapăn, gîndindu-se că era foarte probabil ca Charlie Wellsby, cel mai mare crai din oraş, să-l găsească pe Nye simpatic.

— Desigur. Au petrecut împreună grozav. Aşa că, vezi, fii cu ochii pe el, adăugă Wellsby glumeţ. Întorcîndu-se de la fereastră, se lăsă în scaunul turnant şi, anevoie, puse picior peste picior. Şi acum ce pot face pentru dumneata? Vreau să joc puţin golf după-amiază, aşa că... să vedem despre ce e vorba.

Henry făcu întocmai, explicîndu-i pe scurt şi cît putu de convingător ce-l durea. Totuşi, în timp ce vorbea, îşi dădu seama că Wellsby fusese prevenit de scopul vizitei şi de fapt îi cunoştea afacerile aproape la fel de bine ca şi el însuşi. Sub masca amabilităţii, ochii săi ageri, adînc înfundaţi în orbite, îl examinau iscoditori şi vioi. Cînd Page sfîrşi de vorbit, Wellsby scoase ţigara din gură şi-şi îndreptă privirea spre capătul aprins.

— Eşti într-o situaţie neplăcută, Henry. Ţi-ai angajat tot activul. Să presupunem că te dai peste cap... cît valorează tot ce ai? Birourile ziarului sînt demodate; întreg corpul acela de clădiri în stil Adam ar trebui dărîmat; nu s-ar putea obţine pe el nici o centimă. Tipografia are o oarecare valoare, admit, dar ea aparţine doamnei Harbottle, dumneata o deţii doar cu chirie. Aşa că acolo nu-i mare lucru. Cît despre fondul de comerţ, cine ar da o firfirică pe el dacă **Chronicle** te scoate din circulaţie?

— Nu vor reuşi.

— Aşa spui dumneata... Ce-ai făcut însă pînă acum? S-ar putea ca cei de la **Chronicle** să fie lipsiţi de demnitate, dar merg înainte. Şi ziarul lor nu e chiar o fiţuică. Bineînţeles că nu se compară cu **Northern Light,** adăugă

---

[1] Marcă de automobil.

Wellsby în grabă. Totuşi, dau ştirilor... cum să spun... o altă nuanţă. Buzele i se răsfrînseră într-un zîmbet din care se puteau citi o mulţime de reminiscenţe. Ieri au publicat un reportaj al dracului de bun, substanţial, desigur, dar totodată şi amuzant, despre cazul acela de calomnie... ştii, în care contele italian care făcea contrabandă cu heroină[1] a fost surprins gol, în baie, cu prietena sa.

— Da... spuse Page cu amărăciune. Din asta prosperă ei... fraude, adultere... şi calomnii. Doamne-Dumnezeule! Dar, omule, ziaristica e o profesiune onorabilă! Oameni mari au îmbrăţişat cariera aceasta, şi o mai fac şi acum... oameni inteligenţi, cu principii, cu adevărat conştienţi de vocaţia lor şi de datoria lor faţă de cititor... Dar Nye acela... Nu-ţi dai seama că ar fi îngrozitor ca un asemenea soi de ziar să dicteze în oraş?

— Ei hai, Henry, lasă... Prea iei lucrurile în tragic. Încerc doar să-ţi arăt cu cine te lupţi. Anul trecut soţia mea şi cu mine am văzut la Cannes iahtul lui Somerville; poate călători şi pe ocean, ceva formidabil... Vocea îi deveni mai domoală, mai împăciuitoare: Ca prieten şi vecin, nu-mi place să te văd cum îţi tai craca de sub picioare. De ce nu renunţi cît mai e timp? Fii înţelept. Las-o baltă cît mai poţi. Dacă vrei, intervin eu şi voi avea grijă să mai capeţi un preţ bun.

Page îşi dădu seama că Wellsby dorea să-l ajute; îi vorbea convins că dreptatea e de partea lui. Însă nici o logică nu-l putea clinti acum pe Henry. Depăşise acel punct.

— Nu. Hotărîrea mea e luată.

Wellsby scoase din gură ţigara de foi şi cu degetul arătător îndoi o foiţă umedă care se desprinsese. Între timp, însă, se uita din cînd în cînd la Page, arătînd ca şi cum ar fi ajuns la concluzia că trebuie să-şi modifice părerea despre el, fiind silit, după toate aparenţele, să şi-o revizuiască într-o lumină care, judecînd după expresia feţei sale, era poate mai favorabilă. Să se fi muiat oare? Neliniştea lui Henry, toate îndoielile sale, nesiguranţa şi umilinţele suferite recent i se îngrămădiseră în creier, atingînd deodată o asemenea intensitate, încît îi pieri graiul. Aşteptă, cu respiraţia aproape tăiată. În cele din urmă, Wellsby spuse:

[1] Stupefiant.

— Te-am socotit întotdeauna un om deştept, Henry, deşi, nu te supăra, puţin cam papă-lapte. Acum cred că eşti un dobitoc, dar cel puţin ai curaj. Dă-mi voie să-ţi spun, în altă ordine de idei, că te admir !

— Atunci acordă-mi împrumutul. Douăzeci de mii de lire. Începînd de luna viitoare.

— Nu, nu, nu pot promite. Poate am să mai discut cu Holden şi cu ceilalţi. Îţi dăm noi de veste...

— Cînd ?

— Mai tîrziu... mai tîrziu...

Wellsby se ridică de pe scaun, făcu un gest vag cu mîna, prin care îl amîna fără termen. Fabricantul de încălţăminte se gîndea, de fapt, la propria lui atitudine în această împrejurare. Considerîndu-se de cîtva timp un personaj foarte important în culisele Hedlestonului, simţea nevoia să acţioneze în sfere mai largi, sau, pentru a o spune mai lămurit, să-şi pună candidatura în alegerile parlamentare şi să devină cunoscut naţiunii ca sir Archibald Wellsby, M. P.[1].

Hotărît să se prezinte la alegerile ce aveau să urmeze, îşi dădea bine seama de necesitatea unui sprijin din partea ziarului local. Dar întrebarea era pe care din ele să se bizuie : pe **Northern Light** sau pe **Chronicle** ? Mai mult ca sigur pe cel de-al doilea... De ce s-ar lăsa în cazul acesta mînat de sentimentalism ? Un împrumut în asemenea împrejurări ar fi absurd.

Deşi bine tăinuite, cîteva din gîndurile ce-l frămîntau pe Wellsby i se citeau pe faţă, şi speranţa ce începuse să încolţească în sufletul lui Henry se stinse repede. Citi în ochii industriaşului refuzul, şi impresia îi fu confirmată de cordialitatea excesivă cu care acesta îl bătu pe umăr, în timp ce îl conducea la uşă, strîngîndu-l tare de braţ şi întrebîndu-l foarte grijuliu de Alice.

Refuzul lui Wellsby îl deprimă, fără îndoială, mult pe Henry. Pe de altă parte, printr-un straniu echilibru spiritual, se încăpăţînă şi mai amarnic în hotărîrea sa, iar mintea îi deveni mai ageră şi mai îndîrjită în căutarea mijloacelor cu care să continue lupta. Nu se va da bătut, ci va merge înainte, mereu înainte. Chiar dacă banca nu-i va acorda un împrumut ipotecar, **Hedleston Building So-**

[1] Membru al Parlamentului.

ciety trebuia, fără îndoială, să se arate mai înțelegătoare și să-i ofere ceva pe proprietate. Dar deoarece asta cerea timp, trebuia mai întîi s-o roage pe Alice să ipotecheze casa. Era ceva de care se-ngrozea, dar trebuia totuși s-o facă. Cu cît întîmpina mai multă împotrivire, cu atît stăruia în el credința nestrămutată că va învinge.

Și numai Dumnezeu știa ce mare nevoie avea de o asemenea credință ! Trecuseră abia cinci minute de cînd se întorsese la birou, că și intră Maitland.

— Se pare, spuse acesta, că de azi vom fi cu unul mai puțin la conferința de dimineață. Balmer a plecat de la noi.

— A plecat ?

— Da, ne-a părăsit... ne-a lăsat... și-a luat tălpășița... alege-ți expresia pe care o preferi. Iată-i și demisia.

Henry privi absent plicul pe care Maitland i-l aruncă pe birou.

N-ar fi trebuit să fie surprins. Balmer devenise tot mai năzuros în ultimul timp ; nu prea se mai înțelegeau.

— Dar... trebuie să dea preaviz de o lună.

— Nu s-ar părea... mai ales că intră direct în altă slujbă.

— Nu... la **Chronicle** ?

— Ba chiar așa. Maitland făcu o pauză. Presupun că n-a avut inima să ți-o spună, de aceea ți-a scris o scrisoare drăguță și politicoasă, exprimîndu-și regretele. Am presimțit-o. Știi că se împrietenise cu domnul Smith ăla al lor... Balmer e omul care se duce unde sînt mai multe parale. Și se pare că acolo sînt multe. Văzînd că Page nu-i răspundea nimic, adăugă : Din păcate, mai sînt și alte vești rele, Henry. Doi dintre zețari, Perkins și Dodds, au trecut și ei dincolo.

Asta, cel puțin, era un lucru pe care Page nu-l putea înțelege pe deplin.

— Dar ce înseamnă toate astea ? Sînt atît de siguri că ne ducem de rîpă ?

— Nu... n-aș crede... deși cunosc greutățile prin care trecem. I-au atras probabil banii... și oferta unor contracte pe termen lung... garantate de **Gazette.** Au simțit, pesemne, că acolo nu vor fi în pierdere.

Henry își mușcă tare buza, încercînd să-și stăpînească nervii. Într-un singur lucru se încrezuse : în loialitatea oamenilor săi. Chiar în timpurile cele mai bune, **Nort-**

hern **Light** n-avusese niciodată prea mult personal, şi era greu de găsit muncitori pricepuţi.

— Trebuie să luăm imediat legătură cu birourile de plasare, spuse Henry în cele din urmă.

Maitland, care stătea lîngă el şi îşi tot freca bărbia gînditor, se îndreptă spre uşă.

— Am să trimit un S.O.S. la Tynecastle.

— Încearcă şi la Liverpool, şi la Manchester...

Maitland încuviinţă din cap.

— Trecem noi şi peste asta. Pe curînd !

Toată ziua se străduiră să găsească înlocuitori pentru muncitorii plecaţi. Avură norocul să angajeze un zeţar din Liverpool şi li se făgădui că li se va mai trimite unul din Tynecastle la începutul săptămînii următoare. Henry se mai însenină puţin cînd tînărul Lewis veni să-l vadă, oferindu-se să muncească ore suplimentare şi spunîndu-i că e gata să facă orice ca să-l ajute. „Pe Poole, reflectă Henry, mă pot bizui că va munci suplimentar, în ciuda firii lui schimbătoare şi a pornirilor morocănoase". Declarase o **vendetta**[1] împotriva lui Nye şi se plimba cu un aer ameninţător, căutînd prilejul să-l încolţească. Hadley merita şi el toată încrederea, deşi avea aerul necăjit al omului cu trei copii de întreţinut ; el putea fi trimis la întreprinderile locale care îşi publicau reclamele în **Light**. Cît despre machetare, va trebui să se ocupe el însuşi de asta în viitoarele cîteva săptămîni. Aceste schimbări ajutară întrucîtva, dar continuau să fie prea puţine forţe şi, în cele din urmă, după ce chibzui îndelung, Henry hotărî că era timpul să-şi cheme fiul. N-avea încotro. David trebuia să părăsească Sleedonul, cel puţin pentru o vreme, şi să umple breşa.

---

[1] Răzbunare (ital.).

IX

La ora cinci, Henry își întrerupse brusc lucrul și porni spre Sleedon. Întîmplările din dimineața aceea îi pricinuiseră o migrenă serioasă, care-l chinuise toată după-amiaza, acum însă răcoarea înviorătoare a mlaștinilor marine îi potoli puțin durerea. În timp ce conducea automobilul pe drumul care suia spre faleza atît de bine cunoscută, primele adieri ale brizei de seară începuseră să unduiască ierburile moi de pe dune. Vizita sa nefiind anunțată, Cora nu se afla în poartă, să-l întîmpine. Căsuța părea într-adevăr învăluită într-o liniște neobișnuită. Apoi o zări pe Cora șezînd la fereastră, aplecată peste lucrul de mînă. La sunetul pașilor lui, își înălță capul ; expresia ei preocupată și ciudat de gînditoare se lumină, plăcut surprinsă. Se ridică, și într-o clipă se și afla la ușă. Acum, mai mult ca oricînd, Henry se bucură s-o vadă. Pentru prima dată după multe zile își simți moralul mai ridicat.

— M-am gîndit să vin la voi pentru un ceas. Nu te stingheresc ?

— Niciodată ! Cora îi luă amîndouă mîinile într-ale sale. Tare mă bucur să te văd ! Astă-seară eram pregătită să-mi fie urît.

— Nu te cred. Nu e genul tău.

— Ba zău așa ! Dar acum n-o să-mi mai fie urît. Hai, vino înăuntru.

— Unde-i David ? întrebă Henry, în timp ce-și scotea pardesiul.

Se aștepta să-i răspundă că lucrează. Ea însă îi aruncă o privire șovăitoare.

— S-a dus la Scarborough ; a plecat de dimineață, să-l vadă pe doctorul Evans.

Vestea era atîta de neașteptată, că Henry se opri pe loc in micul hol.

— Nu se simte bine ? întrebă el după o clipă.

— Ba da ! De fapt se simte destul de bine. Dar s-a cam necăjit un pic în ultima vreme...

— În legătură cu ce ?

— Cu el însuși. Își tot face griji...

— Că starea lui actuală n-o să dureze ? întrebă Henry. Vreau să spun... se teme de o recidivă ?

— Da, și de asta. Vorbea încet și anevoie, și totuși parcă îi făcea bine să-și descarce sufletul. A început așa, treptat, cam acu două săptămîni. Mai întîi nu l-a mai interesat cartea. După aia, a început să-mi spună cît de greu i-a fost înainte de a mă cunoaște. Am încercat să-l fac să nu se gîndească la asta ; știam că nu e bine pentru el. Dar David, nu, îmi spunea într-una : „Cora, dacă mi se întîmplă iar"... și tot d-astea. Și apoi, lunea trecută, a coborît de la mansardă și m-a întrebat : „Cu cine stăteai de vorbă ?" „Cu nimeni", i-am răspuns. „Dar am auzit pe cineva, sînt sigur, zice. Nu cumva vorbeai singură ?" Eu i-am spus : „Cred și eu că nu", și am încercat să o iau în glumă. Dar el nu era mulțumit ; s-a apucat să scotocească prin toate colțurile și dulapurile, să vadă, pasămite, dacă era cineva acolo. Bineînțeles că nu era nimeni... absolut nimeni. Atunci s-a uitat la mine, așa, ca uluit. „Cora, mi-a zis, aud ceva". I-am răspuns că se-nșală, pesemne. Dar în după-amiaza aceea a spus că trebuie să se ducă la doctor. Nu m-a lăsat să-ți povestesc dumitale. Nici să vin cu el n-a vrut. Eu am vrut... da nu m-a lăsat. Zicea așa, că trebuie să facă toate singur și să nu depindă de alții, că, de nu, n-o să-i treacă niciodată...

Urmă o pauză, în timpul căreia Henry încercă să se obișnuiască și cu această năruire a speranțelor. Venise să ceară sprijin, și descoperea că tot el trebuie să dea ajutor. Apoi văzu că ochii Corei străluceau de lacrimi și bănui de îndată că între David și ea intervenise ceva, ceva mai mult decît îi dezvăluise tînăra femeie în explicațiile ei scurte și șovăitoare. O apucă brusc de braț.

— Haide să ne plimbăm puțin. Aerul curat are să ne facă bine.

Porniră în plimbarea lor obișnuită, de-a lungul digului, și, deși nu schimbară aproape nici o vorbă, amîndoi

se simțiră înviorați. La capătul digului, lîngă far, briza se domolise, și amurgul era luminos și liniștit. O ceață ușoară învăluia orizontul, astfel încît marea unduiasă, și totuși netedă ca oglinda, se întindea la infinit. În liniștea înserării se auzea vag ecoul dulce și obsedant al unui corn, ce răsuna prin ceață de la o barcă nevăzută de pescari. Stînd așa, alături de Cora, fără se rostească un cuvînt, Henry simți mai mult ca oricînd apropierea dintre ei doi. Pe cînd se întorceau acasă, ea îl privi drept în față, și în ochi i se putea citi afecțiune și recunoștință.

— Nu e drept față de dumneata. Zău că nu e, spuse ea. Ai și așa destule necazuri...

— Las', că mă descurc eu ! Henry se opri la ușă și se făcu că se uită la ceas. Ei... cred că e timpul să plec.

— Nu, n-ai să pleci, că altfel n-am să mi-o iert niciodată ! spuse ea cu hotărîre. Ai să intri și ai să mănînci ceva.

Nu voia să admită nici un fel de refuz, cît despre protestele lui Henry, erau departe de a fi formulate cu energie. Nu dorea să plece atît de devreme, iar propunerea Corei de a-i oferi ceva de mîncare îl făcu să-și dea seama că-i era foame.

Cînd intrară în hol, ea închise cu hotărîre ușa, ca și cînd ar fi exclus orice posibilitate de plecare.

— Te rog, dumneata ia loc în odaie cît fac eu pregătirile.

— Nu, am să stau în bucătărie, să privesc.

Plăcerea de a fi cu noră-sa micșora, în parte, deprimarea prilejuită de veștile proaste despre fiul său. Mișcările ei îndemînatice și grațioase erau nespus de odihnitoare pentru ochi. Tensiunea în care trăise atîtea săptămîni se destinse printr-o putere misterioasă, ce emana de la ea. Deodată, ca din senin, se trezi spunîndu-i :

— Cora... mă faci să mă simt din nou tînăr.

— Vai de mine ! îi răspunse ea zîmbindu-i. Dar nu ești bătrîn. Ba chiar deloc ! Nu mă gîndesc niciodată la dumneata în felul ăsta... nu, niciodată !

Mîncarea pe care i-o pregăti era simplă ; se scuză de cîteva ori, exprimîndu-și părerea de rău „n-avea nimic în casă". Cina se compunea din ochiuri cu slănină, ceai și pîine proaspăt prăjită unsă cu unt, urmate de o farfu-

rie cu rubarbă[1] fiartă, culeasă din grădină. Adesea, în copilărie, cînd își petrecea vara la Sleedon, după o zi de pescuit la capătul digului, i se dădea o astfel de cină. Se așeză la masă aproape cu aceeași poftă tinerească de pe vremuri, năpădit de un potop de amintiri.

O sili pe Cora să mănînce și ea, căci ghicise de mult că era dintre cei care dau totul și nu iau nimic; și mai știa că, dacă n-ar fi venit el, Cora n-ar fi mîncat decît chifla aceea uscată și paharul de lapte pe care le luase de pe masă la intrarea lor în bucătărie. Străduindu-se să o înveselească, se feri să mai aducă vorba despre grijile ce-i apăsau pe fiecare dintre ei. Se hotărî să telefoneze în dimineața următoare doctorului Evans, iar pînă atunci lucrurile aveau să rămînă neschimbate. Cît despre propriile sale probleme, această oră de evadare, furată parcă din altă lume, era mult prea prețioasă pentru a și-o pierde meditînd asupra lor. Nu-și mai bătu capul să se întrebe cum de s-a putut întîmpla să aibă un astfel de răgaz. Îi era de-ajuns să-și descarce de pe umeri povara care-l apăsa de luni de zile și să uite că va trebui să o poarte din nou, de îndată ce va părăsi această casă.

Pe cînd vorbeau, ochii săi căzură asupra unei cărți, **Sartor Resartus** de Carlyle[2], rămasă pe jumătate deschisă lîngă scaunul de lîngă fereastră, unde ședea de obicei Cora. Ea îi urmări privirea și se îmbujoră puțin, de parcă ar fi fost vinovată.

— Nu mi-am citit azi capitolul, spuse ea. David o să fie supărat. E caraghios, dar nu-mi vine să citesc.

Henry cătă la ea surprins. Oare David, în strădunța lui de a o cultiva, îi impusese această corvoadă? Așa părea, căci Cora își urmă cu tristețe explicațiile :

— Mi se pare că-s lucruri care nu mă privesc. Nu-mi face plăcere decît să muncesc. N-am să fiu niciodată o persoană cultă !

Inima lui Henry fu năpădită de milă pentru ea.

— Ai foarte mult bun-simț, Cora, și asta-i mai important. De altfel, cartea asta ar plictisi pe oricine.

Ea nu răspunse ; după ce isprăviră cina, se ridică și dădu foc surcelelor din cămin.

---

[1] Plantă erbacee.

[2] THOMAS CARLYLE (1795—1881), istoric și filozof idealist englez.

— Serile astea de martie sînt cam reci, spuse Cora. Tare-mi place un foc bun! E plăcut. Și mirosul lui îmi place. Cînd mă gîndesc la toate odăițele în care am stat... încălzite doar cu reșouri de gaz, ruginite... Dar David nu ține la asta. Cel puțin se silește să se lipsească de foc. Face parte din ideea lui cea nouă.

— Care idee?

Cora tăcu mult timp, ținîndu-și ochii plecați, apoi, șovăind, silindu-se parcă să vorbească, zise:

— Așa i s-a năzărit lui. Încearcă să... se abțină, cum zice el. Tare-aș vrea să n-o facă! Desigur, nu de asta ne-am născut, ca să ne refuzăm totul. Măcar dacă ar ceda puțin și ar lua viața așa... ca toată lumea... nu-i bine pentru nimeni să se împotrivească firii... nici pentru el și nici pentru mine.

Se întrerupse și-i aruncă lui Henry o privire scurtă, stingherită, ca și cînd ar fi vorbit prea mult. El își dădu bineînțeles seama ce voia să spună, inconștient, prin cuvintele rostie, și simți o durere ascuțită, ciudată. Pînă acum se gîndise la această căsnicie doar din punctul de vedere al urmărilor binefăcătoare asupra fiului său. Acum însă se gîndi la Cora și o întrebă pe neașteptate:

— Ești fericită, Cora?

— Da, răspunse ea încet. Cel puțin dacă și David e. Îmi dau toată silința pentru el. Uneori însă se poartă de parcă n-ar avea cu adevărat nevoie de mine.

— Așa e felul lui. Sînt sigur că ține la tine.

— Nădăjduiesc... spuse ea.

Tăcură din nou. Cu un gest nervos, de parcă ar fi căutat să-și alunge gîndurile, Cora se aplecă și înteți focul.

— Lemnele astea puteau să fie mai uscate! Le culeg de pe plajă cînd le aduce fluxul. E o mare economie... iar mie îmi place tare mult!

— Ești fericită cînd stai în aer liber?

Cora încuviință din cap.

— Uneori merg kilometri întregi pe mal... și nu se vede nici un suflet. Te-ai minuna ce lucruri găsesc!

— De pildă ce?

— N-ai să ghicești niciodată.

— Cizme vechi marinărești? În dorința de a o înveseli, Henry încercă să facă o glumă.

— Nu... săptămîna asta am găsit o lădiță cu ouă.

— Aș !
— Zău că da... O fi fost măturată de valuri de pe puntea vreunui vas.
— Și nu erau toate stricate ?
Fața i se însenină. Aproape că zîmbea și, în afara unei umbre de tristețe, era zîmbetul ei abia perceptibil, ce se ivea arareori.
— Ai mîncat chiar acum două, la ceai. Un noroc că le-am avut ! Așa-i fluxul, vine cu atîta putere ! Aduce totul pe malul ăsta de nord... totul.
Tot ce spunea era simplu, deschis și, asemeni mișcărilor ei, spontan și cît se poate de firesc. Flăcările ce dănțuiau în cămin aruncau limbi de lumină printre umbre și îi îmbujorau fața.
Tăcură iar. De ani de zile Page trăise în casa lui lipsit de orice afecțiune adevărată. În egoismul ei de adolescentă, în aroganța și înfumurarea ei, în concepția ei mărginită și lipsită de perspectivă, Dorothy ținea prea puțin la el. Superficială și fără suflet, ca toată noua generație, îl ignora, sau cel mult „binevoia" să-l tolereze atîta timp cît continua să-i asigure, fără să protesteze, taxele la școala de bele-arte, unde ea și alții de felul ei își pierdeau timpul sub pretextul că trîntesc mîzgălituri abstracte pe un pătrat de carton. Nici nu puteai spune că avea să se schimbe cu vîrsta.
În privința Alicei, caracterul ei părea de asemenea stabilit fără sorți de schimbare, un caracter neînchipuit de comun. Page îi disprețuise totdeauna pe bărbații care se plîngeau că nu sînt înțeleși și apreciați de soții. Conștient de propriile sale cusururi, făcuse totul pentru a menține în relațiile cu Alice un echilibru amical. Acum, însă, cine știe prin ce împrejurare, își dădu seama, într-o clipă de luciditate, cît de goală și stearpă fusese căsnicia sa, obligîndu-l să trăiască de ani de zile într-o situație cu totul falsă. Cît de repede se stinsese iluzia tinerească petrecută cu Alice în vestul Scoției, cînd, în acele două săptămîni de ploaie măruntă și neîncetată, se comportase ca o mironosiță jignită, preocupată mai ales, din pricina împrejurărilor și a vremii, dacă era cazul să telegrafieze acasă după rufe mai groase. Îndatoririle de soție deveniseră de mult pentru Alice dacă nu chiar o grea încercare, cel puțin, după cum spunea ea, „o mare pacoste". Totuși, cu cît îi scădea dorința fizică pentru Henry, cu atît îi creștea instinctul de

posesiune. Cît de des fusese supus toanelor ei, cînd ba își plîngea de milă, ba se bosumfla ca un copil, de cîte ori nu-i răbdase ideile năstrușnice, entuziasmul de scurtă durată și îngrozitoarea lipsă de logică, înflăcărarea pentru fleacurile care o preocupau și totala lipsă de interes pentru munca lui, izbucnirile nesăbuite care oboseau peste măsură nervii amîndurora !

Se gîndea ce deosebire era între Alice și fata aceasta înaltă și potolită, atît de senină, cu o asemenea capacitate de simțire, care ședea acolo uitîndu-se la foc cu ochii tulburați și cu mîinile neclintite. Cora își oferea cu dărnicie afecțiunea, părînd să o ceară și ea la rîndul ei. Chiar și tăcerea îi era plină de simpatie și de înțelegere. În tensiunea plină de amărăciune a luptei duse pentru a supraviețui, Henry încercase în ultimul timp nevoia aproape dureroasă de a fi înțeles. Își dădea seama că era o dovadă de moliciune, o slăbiciune a firii sale, tutuși nu și-o putea înăbuși — un dor nespus de a i se împărtăși dragostea. La Cora putea găsi tocmai o asemenea compensație, ceva rar și prețios, ceva a cărui lipsă o simțea profund.

În cele din urmă, Page își dădu seama că trebuie să plece. Cora îl conduse tăcută pînă la automobil. Sub cerul rece, de un albastru intens, strălucitor de stele, valurile mării se spărgeau pe plajă. Ascultară cum se izbeau furioase, cu zgomot, și cum trăgeau apoi încet cu ele pietrișul de pe mal. În lumina lunii, dealurile Eldon păreau albăstrii. Răsuflarea ei era un abur ușor, iar sînii i se ridicau în ritmul respirației. Deodată îi șopti :

— Chiar trebuie să pleci ?

— Se face tîrziu, spuse el.

— Nu e atît de tîrziu... am să fiu mai tristă ca oricînd după ce ai să pleci...

Dintr-o dată păru cuprinsă de neliniște. Începu să tremure. Mîna în care o ținea pe a lui era fără vlagă și rece.

— Te simți bine ? o întrebă Henry. Degetele-ți sînt ca de gheață.

Ea rîse scurt, înecat, nesigur.

— Semn că am inima caldă, așa se spune. Ce noapte ! E o rușine să stai în casă. N-am putea să mai mergem un pic pe plajă ?

— Dar ne-am făcut plimbarea noastră, draga mea...

— Da... e însă atît de plăcut și atît de luminos ! Vocea îi era șovăitoare. E o cabană mică la capăt... cu plase înăuntru. Aș putea să ți-o arăt. Departe de toți... și uscată... am putea ședea acolo, să ne uităm la valuri...

Cătă spre el grăbită, nervoasă, cu o privire ciudată, neliniștită, întrebătoare.

Cînd el făcu din cap semn că nu, Cora își lăsă ochii în jos.

— E într-adevăr tîrziu, draga mea... e aproape zece. Trebuie să mă întorc. Mergem noi altă dată...

— Da ?

— Hai, capul sus ! Ai să vezi că totul o să se îndrepte... pentru tine, și pentru David... pentru noi toți.

Îl auzise oare ? Nu-i răspunse nimic. Apoi, luîndu-i mîna, pe care o ținea încă într-a ei, și ducînd-o la inimă, îi spuse :

— Ești bun... zău așa ! Și adăugă : Mai vino, te rog... curînd !

Cuvintele ei îi făcură nespus de bine. O sărută ușor pe păr.

Nemișcată, stătea și-l privea, în timp ce el își puse motorul în funcțiune și porni.

Timp de vreo cinci minute, Henry conduse automobilul drept înainte, prin strălucirea fluidă a luminii de lună ce transformase șoseaua lungă și dreaptă într-un rîu de lapte, apoi frînă brusc și opri motorul cu o smucitură.

Gîndul la Cora, la privirea ei tristă, stăruitoare, cînd rămăsese singură lîngă poartă, îi sfîșia inima. De ce o părăsise ? N-o ajutase îndeajuns. Simți o pornire sălbatică să întoarcă mașina și să se ducă s-o îmbărbăteze. Dar nu, nu, era cu neputință, ar fi întrecut orice limită a rațiunii, ar fi fost un gest care ar fi putut fi interpretat greșit, care, fără îndoială, ar fi compromis-o. Gîtul i se strînse și i se uscă pe cînd se lupta împotriva dorinței de a fi din nou cu ea, chiar dacă ar fi fost să schimbe doar un singur cuvînt. Apoi oftă și, după o pauză îndelungată și grea, porni din nou motorul, apăsă pe accelerator și-și continuă drumul spre Hedleston.

X

Toată seara, doamna Page șezuse în biblioteca lor din Hanley Drive, nefiind în stare să alunge plictiseala singurătății. Hannah era liberă în seara aceea. Dorothy răcise și se culcase devreme, iar Catharine Bard, soția doctorului, pe care o poftise, după cină, la o cafea și o partidă de bridge în doi, o anunțase în ultima clipă că nu poate veni, pretextînd, scuză suspectă, că sosise pe neașteptate mătușa ei din Tynecastle.

Alice era o persoană căreia îi plăcea societatea și nu putuse niciodată suferi solitudinea. În asemenea împrejurări nu era prea bine dispusă ; se simțea lăsată în părăsire, disprețuită, și, în lipsă de altcineva mai bun, își dorea prezența lui Henry. Se întreba unde putea fi. În ultima vreme nu prea știa unde se duce. Nu-l găsi la redacție cînd telefonă îndată după ora șapte. Uneori, cînd slujnica avea zi liberă, lua masa de seară la club, dar la ora opt, cînd telefonă portarului, află că nu era nici acolo. Rămînea o singură posibilitate, sau, mai bine zis o singură certitudine : Sleedon. Fără îndoială, se dusese din nou acolo. Într-adevăr, era prea din cale-afară felul în care o neglija pe ea pentru a se repezi cu orice prilej la căsuța din Sleedon.

Alice își potrivi perna la spate și, deoarece nu reuși să dezlege cuvintele încrucișate, își reluă pentru a treia oară lucrul de mînă. Dar broderia fină îi obosea ochii și, de altfel, se pictisise de modelul acela, așa că se hotărîse să-l dea Hannei, să-l termine ea în timpul liber. Încercînd să hotărască ce-i rămînea de făcut, începu o pasiență. Zadarnic însă, dezamăgirile din seara aceea o scoseseră prea mult din fire. Mînată de un simțămînt tot mai puter-

nic de milă față de ea însăși, începu să viseze, de data aceasta însă nu la năzuințele ei pentru viitor, ci la întîmplări năstrușnice din trecut. Șezînd așa, cu cărțile de joc în mînă, o năpădiră amintirile, gîndindu-se cu dor la zilele acelea din copilărie cînd viața era frumoasă și lipsită de griji.

Cît de fericită fusese atunci la Banksholme, mica proprietate pe care tatăl ei o cumpărase în East Lothian, cînd se mutaseră din Morningside Terrace ; noua locuință era atît de rustică și de liniștită, cu vedere asupra estuarului Firth of Forth[1] și asupra lui Bass Rock și totuși în apropierea capitalei, cu plăcerile și atracțiile ei. Aveau un cerc larg și ales de prieteni ; tatăl ei fusese, chiar înaintea promovării sale la Curtea Supremă a Scoției, unul dintre cei mai populari consilieri[2] ai baroului din Edinburgh. Deși moartea mamei sale, pe cînd Alice n-avea decît șaptesprezece ani, aruncase o umbră trecătoare asupra familiei, sora ei mai mare, Rose, se dovedise în stare să ducă mai departe îndatoririle de gospodină. Ah, pe-atunci viitorul îi făgăduia atît de mult. Și-ar fi putut vreodată închipui că viața ei se va schimba în felul acesta, sau că în căsnicie, în care își pusese atîtea speranțe, n-o aștepta decît rutina monotonă de provincie, culminînd prin a fi lăsată în părăsire și — nu mai încăpea îndoială — și printr-un dezastru financiar ?

Ochii Alicei se umplură de lacrimi cînd retrăi prima ei întîlnire — atît de neprevăzută și totuși inevitabilă — cu Henry. La universitatea pe care o frecventa — nu pentru a obține vreo diplomă, ci pur și simplu pentru că a urma un curs de arte plastice „era de bonton" pentru o fată de rangul ei social — avea un cerc alcătuit din tinerii cei mai bine ai anului ei, cerc din care Henry era departe de a face parte. Cît de veseli erau cu toții cînd, după cursurile de dimineață, o porneau braț la braț, pălăvrăgind ca gaițele, pe Princes Street, pentru a lua dejunul la **MacVittie Guest's,** mereu la aceeași masă rotundă de lîngă fereastră, rezervată pentru ei de o chelneriță din Perth, cu păr negru, ondulat... ah, cum o chema oare ? a da, Lizzie Dewar, așa-i spunea, grozav de simpatică și la locul ei ! Iar după aceea avea întotdeauna de făcut ceva interesant

[1] Fluviu în Scoția.
[2] Titlu onorific acordat în Anglia celor mai importanți avocați.

și captivant; se agita, veșnic la curent cu toate evenimentele, se îngrijea de organizarea seratelor dansante sau de întîlnirea dintre **Debating Society**[1] și **Queen Margaret College**[2].

Această întîlnire îi dădu prilejul să vorbească cu Henry, pe atunci un tînăr timid, liniștit și stîngaci, pe care nimeni nu-l prea lua în seamă, deși scrisese vreo două articole bune pentru revista studențească. În vederea acestei dezbateri îi ceru să sugereze un subiect de pus în discuție și să-i dea cîteva idei pentru cuvîntul de deschidere pe care avea să-l rostească ea. Vai! n-avusese niciodată pretenția că se pricepe la asemenea lucruri! El o ajută atît de bucuros, încît începu să-i trezească interesul — aflase că locuia într-o cameră cu chirie și că nu prea avea societate. Așa că într-o zi îl pofti să vină la Banksholme.

Apoi, fu, desigur, invitat din nou și făcură împreună plimbări lungi pe terenul de golf de la Gullane, nu pentru a juca, fiindcă el nu practica nici un sport, ci doar pentru a sta de vorbă, uneori despre lucrurile cele mai ciudate. Cîteodată, dacă ploua, se adăposteau îndărătul vreunui obstacol de pe terenul de golf și, șezînd împreună, priveau dincolo de estuar. Nu era genul de om expansiv, și asta îi plăcea la el, fiindcă nu putea suporta niciodată să i se poruncească... niciodată! Apoi luau un ceai copios, cu **bannock**[3], **shortbreal**[4] și cozonăcei, la un salon de ceai, mic și retras, care îi plăcea lui, numit **The Neuk,** pe șoseaua spre North Berwivk, lîngă o moară veche.

După aceea se duceau acasă, iar tatăl ei, întors de la tribunalul din Edinburgh sau de la sesiunile ținute în orașele de provincie din Scoția, obișnuia, după vreo absență mai lungă, să-l bată pe Henry pe umăr și să glumească cu el: „Ei, tinere, n-ar fi momentul să-mi spui că intențiile dumitale sînt cu totul «neonorabile»?" Apoi se porneau amîndoi pe discuții lungi, despre politică sau despre cărți, tatăl ei căutînd să-l facă să vorbească. Iar după ce Henry pleca la el acasă, la Belhaven Crescent, Alice îl surprindea pe tatăl ei că o privea țintă, după

[1] Un fel de cenaclu literar.
[2] COLEGIUL REGINA MARGARETA.
[3] Specialitate culinară scoțiană.
[4] Prăjitură din aluat fraged.

care îi spunea: „Băiatul ăsta are stofă, Alice. Dacă ai avea puțină minte, te-ai ține de el".

Și crezuse cu adevărat în Henry, deși nu se putea împiedica să-și dea seama că nu era deloc genul ei. Totuși, simțea că ar putea să-i fie de folos din punct de vedere social, precum și în orice alte privințe, să-l ajute să-și facă un nume. Iar atunci cînd bătrînul domn Page se îmbolnăvi cu totul pe neașteptate și Henry trebuia să părăsească universitatea și să se întoarcă la Hedlestone, la ziar, în ultima clipă, chiar înaintea plecării, se logodiră. Dar cît de greu și-ar fi închipuit că, după mai bine de douăzeci de ani de credință și devotament, se va vedea neglijată și desconsiderată de un soț care, uneori, părea că nici nu-i observă existența.

Alice era din nou pe punctul de a izbucni în lacrimi, cînd auzi deschizîndu-se ușa casei. Abia avu timp să arboreze o atitudine calmă, să strîngă cărțile și să pună mîna pe lucru, înainte ca Henry să intre în odaie.

— Încă nu te-ai culcat? întrebă el, părînd surprins. Dorothy e acasă?

— S-a culcat demult. Alice se uită semnificativ la ceasul de pe cămin, care arăta zece și un sfert. Apoi, impunîndu-și să fie calmă, adăugă: Începusem să fiu neliniștită din pricina ta.

— Nu ți s-a spus la redacție? Se așeză cu un aer obosit, punîndu-și mîna streașină la ochi, ca să nu-l bată lumina. Am fost la Sleedon.

— Da? Acest singur cuvînt i se părea de ajuns; nu mai spuse nimic.

— David nu era acasă. S-a dus să-l vadă pe doctorul Evans... totuși nu cred să fie ceva mai serios. Telefonez eu mîine dimineață la Scarborough... Dar Cora era cam deprimată, săraca, și am mai stat puțin cu ea.

Alice împunse repede cu acul de cîteva ori, dar greși de fiecare dată. Deși își ținea capul plecat, simți cum i se urcă tot sîngele în obraz. Așadar acolo își petrecuse ultimele cinci ore! Căută să vorbească cu glas liniștit:

— Dar ai stat cam mult.

— Da?! Se poate! Ne-am plimbat pe dig, apoi a vrut cu orice preț să-mi pregătească cina. Și pot să spun că a fost un adevărat festin. Iar după aceea ne-am așezat la gura sobei și am vorbit.

Felul calm și aproape detașat cu care povestea o făcu pe Alice să creadă că vrea s-o ducă cu vorba, așa că începu să clocotească de mînie. În ultimul timp, avea bănuiala că simțămintele lui pentru Cora luau proporții din ce în ce mai nefirești. Din clipa cînd le trecuse pragul, cu privirea aceea duioasă și devotată, cu ochii care cerșeau dragoste, Henry nu mai putea după ea, luîndu-i mereu partea, făcîndu-i cadouri și răsfățînd-o din cale-afară. Acum însă ajunsese prea departe. Faptul că stătuse singur cu Cora toată seara, în timp ce ea îl aștepta, părăsită, acasă, era aproape scandalos. Alice se hotărî. Trebuia să-i vorbească o dată pentru totdeauna, să pună capăt acestei situații. Cînd își ridică însă ochii, văzu că Henry o privea într-un fel ciudat, aproape umil. Înainte ca ea să poată rosti un cuvînt, îi spuse :

— Alice, draga mea... am ceva de discutat cu tine... o chestiune de afaceri care mă preocupă. E tîrziu, dar ai avea răbdare să mă asculți acum ?

— Ce e ? întrebă ea instinctiv, uitînd pe moment de Cora.

— Știi, spuse Henry șovăind, cînd am cumpărat casa, am pus-o pe numele tău. Voiam să ai ceva care să-ți aparțină. Acum... cred că am nevoie să mă ajuți tu. Am amînat cît am putut. Aș da orice să nu fiu nevoit să ți-o cer... dar îți dai seama cu cine mă lupt. Îmi trebuie bani lichizi. Și dacă tu semnezi hîrtia asta, pot să obțin o sumă importantă pe ipotecă.

Continuînd s-o privească stăruitor, scoase din buzunarul interior al hainei o hîrtie și o netezi pe genunchi. O clipă Alice rămase fără grai. Apoi fu năpădită de un val de indignare atît de mare, încît aproape o copleșea. Începu să tremure toată.

— Nu ți-e rușine ? întrebă ea. Doar faptul că poți să pomenești de un asemenea lucru...

Henry își ținea capul plecat, sprijinindu-l cu mîna.

— Da... într-un fel cred că mi-e rușine. Îmi vine foarte greu s-o fac.

— Ai și de ce ! Orice mi-am putut închipui despre tine, dar că ai să dăruiești un lucru și ai să-l ceri după aceea înapoi, asta n-aș fi crezut-o niciodată !

— Dar, Alice, spuse el, aplecîndu-se spre ea și vorbindu-i cu o răbdare care o scoase din sărite mai mult ca oricînd, îți dai, desigur, seama în ce situație mă aflu !

— Cred și eu că-mi dau seama! De luni de zile ne împingi spre dezastru și ruină... după ce ai refuzat o ofertă minunată, care ne-ar fi putut scoate pentru totdeauna din gaura asta nesuferită în condițiile cele mai favorabile! Dar nu, tu trebuia să mergi înainte cu încăpățînarea ta egoistă! Chiar și acum, cînd ești aproape la pămînt și falit, tot nu-ți ajunge. Vrei să ne lași chiar și fără un acoperiș și să ne arunci în stradă?!

— Nu, Alice...

— Casa e singurul firicel de siguranță care ne-a mai rămas. Și tu încerci să mă momești să ți-l dau, ca să-l irosești, așa cum ai irosit și celelalte.

Henry suspină adînc și greu.

— Nu-i ușor pentru tine. Dar, te rog din suflet, încearcă să înțelegi. Cum poate un om să se lase constrîns și terorizat ca să renunțe la drepturile sale? Nu m-am putut supune atunci și nu pot ceda nici acum. Chiar dacă voi fi înfrînt, deși continuu să simt că nu voi fi, trebuie să merg pînă la capăt.

— Într-adevăr, pînă la capăt! Vocea ei tremura: Și ce se va întîmpla cu Dorothy și cu mine?

El întoarse privirea și nu răspunse. Apoi, pe un ton schimbat, de parcă ar fi gîndit cu voce tare, spuse:

— Chiar în cel mai rău caz, voi putea întotdeauna să am grijă de voi. Apoi, după o pauză, adăugă: Credeam că, soția mea fiind, ai să vezi lucrurile altfel.

— Soția ta fiind! Dar mă consideri soția ta în afara cazurilor cînd vrei ceva de la mine? Toată seara am stat aici, singură cuc, în timp ce tu ți-ai petrecut nenumărate ore la Sleedon, cu creatura aia de Cora!

Page se îndreptă de spate, întîi încet, ca și cum n-ar fi înțeles bine ce voise să spună Alice, apoi, ridicînd brusc capul, întrebă:

— Dar despre ce Dumnezeu vorbești?

— Haide, nu te mai preface că nu știi. Am văzut-o eu cum se uită la tine cu ochii ei mari, cum îți strînge mîna cînd îi dai ceva, da, cum te admiră, de parcă ai fi cel mai grozav om din lume!

El tresări, dar spuse repede:

— Astea-s prostii, Alice. Și de ce să nu țină la mine... și eu la ea? E doar nora noastră.

— Așadar, nu negi?

— Nu vreau să neg. Țin foarte mult la Cora.

— Cu alte cuvinte, o iubești.

— Dacă vrei să spui așa, ei bine, da. La urma urmei, doar face parte din familia noastră.

— Ce scuză ! Abia mai putea să respire, dar trebuia să continue. Chiar și un copil își poate da seama. Nu vezi că te înșeli singur... și că te încurci din ce în ce mai rău cu ea, pe zi ce trece ?

Henry îi aruncă o privire rugătoare.

— Hai, Alice, să nu ne certăm. Avem destule necazuri și așa.

— Să ne certăm, așa numești tu asta, cînd eu îmi apăr doar situația și caut să te salvez de tine însuți. Știu prea bine ce se întîmplă cu un bărbat la vîrsta ta...

— Dar cum poți rosti asemenea cuvinte ? Henry se roși tot. După ce ai avut copiii și ai vrut să-ți faci dormitor separat, m-am dedicat ziarului trup și suflet. Nici măcar nu m-am uitat vreodată la altă femeie. Știi prea bine in ce climat moral trăim aici, în orășelul nostru... Ceea ce insinuezi tu e de necrezut...

— Nu pentru Cora ! Alice începu să tremure, iar vorbele i se rostogoleau tot mai repede. Poți să spui că am o idee preconcepută împotriva ei, dar nu mi-a plăcut niciodată, are ceva... e o femeie vulgară și nu știu dacă e cinstită. E prea femeie... Eu pot să-mi dau seama, doar știi cît urăsc anumite lucruri ! E în stare să pună mîna pe orice bărbat, dacă îl dorește. Și, dacă nu mă-nșel, te-ar prefera pe tine lui David. De altfel, n-am nici cea mai mică îndoială că, în inima ta, și tu ai prefera-o pe ea în locul meu.

Scandalizat, Henry deschise gura, apoi o închise la loc. Alice se cam sperie cînd văzu că întrecuse măsura. Fața lui era atît de albă, de parcă ar fi auzit ceva la care, înainte, nu se gîndise niciodată, dar pe care nu și-l va mai putea scoate din minte. Și deodată Alice nu mai putu îndura gîndul acesta ; simțea nevoia să țipe, își dădea seama că e pe punctul de a avea una din „crizele“ ei și dorea s-o aibă. Începu să clipească repede ; îi zvîcnea și fața. Apoi simți că-i înțepenește trupul și, pînă să se poată ridica, călcîiele prinseră a bate darabana pe parchet.

Henry străbătu în grabă încăperea și se aplecă spre ea.

— Nu, te rog, Alice... nu atît de tare... o trezești pe Dorothy.

— Vai... Henry... Henry !
— Liniștește-te, Alice... știi cît de rău îți fac crizele astea.
Văzîndu-i fața palidă și îngrijorată aplecată asupra ei, Alice fu răscolită, în sufletu-i se petrecu o schimbare atît de caracteristică și atît de radicală, încît își aruncă brațele în jurul gîtului lui Henry.
— Nu-mi pasă. Îmi merit soarta. Sînt o femeie geloasă și stupidă... dar trebuia... trebuia să vorbesc... Iartă-mă, Henry. Sînt gata să fac totul pentru tine... să muncesc pentru tine, să rabd de foame pentru tine... să trec prin foc și apă... orice. Știi cîte primejdii m-au pîndit cînd am născut copiii. Știi cît am suferit, Henry ! Ți-o poate spune și doctorul Bard. Cum se zice... umbra morții stăruia asupra mea. Am făcut-o pentru tine, Henry. Din clipa cînd te-am văzut în sala de conferințe a profesorului Scott, am știut că tu ești cel visat. Îți aduci aminte de **Neuk**, Henry, nu-i așa, și de prăjiturelele de acolo, și de terenul de golf de la Gullane ? Vreau să semnez hîrtia. Vreau, vreau ! Dă-mi-o acum... și un toc, repede... repede...
— Lasă pe mîine dimineață, Alice. Ești prea... ești prea obosită acum.
Părul i se despletise ; o nouă criză părea iminentă ; din fericire, însă, Hannah se întorsese de cîteva clipe de la plimbare și, fără a se mai dezbrăca, intrase în odaie. Dînd dovadă de cumințenia și calmul care o caracterizau, aduse imediat sărurile și puțin oțet aromat, apoi, liniștită și fără a face cîtuși de puțin caz, îl ajută pe Henry s-o potolească pe Alice.
— Așa, doamnă Page, spuse ea în cele din urmă. Acum mai stați puțin întinsă, în liniște, și după asta vă puteți duce la culcare.
— Mulțumesc, Hannah ! Ești foarte bună cu mine, șopti Alice. Toți sînteți buni cu mine.
Cătînd în sus spre Henry, îi zîmbi. Totul se schimbase acum ; și, ca o reacție, simțea o căldură plăcută, dorind din toată inima să-i facă pe voie, să-l asculte în orice privință. Se mai odihni cîteva minute pe canapea, apoi, în timp ce Hannah se duse la bucătărie să încălzească puțin lapte, el o ajută să se urce în dormitor. Cînd i se aduse laptele, era culcată. Îl bău, recunoscătoare, ținînd paharul cu o mînă încă tremurîndă, așa că era cît pe-aci să-l verse pe plapuma de curînd curățată. Înghiți doza triplă de bro-

mură pe care i-o dădu Henry și, după ce Hannah ieși din odaie, îi spuse foarte liniștită, cu voce scăzută, aproape în șoaptă :

— Hîrtia, Henry...

El o privi în același fel ciudat, apoi fără nici un cuvînt, scoase hîrtia și deschise stiloul.

Stînd într-o rînă pe perne, Alice își puse semnătura pe rîndul marcat cu o cruce făcută cu creionul.

— Uite, dragul meu, vezi ce fac eu pentru tine ? Noapte bună, dragă, și Domnul să te binecuvînteze !

După ce Henry stinse lumina și ieși din cameră, ea închise ochii. Se simțea împăcată și purificată, de parcă lepădase o grea povară, știind că-și făcuse datoria. Adormi de îndată, gîndindu-se din toate tocmai la bătrîna domnișoară Taggart, patroana salonului de ceai **Neuk,** de pe șoseaua North Berwick, care purta o broșă de cairngorm [1] în formă de scaiete.

[1] Varietate galben-cafenie de cristal de rocă, ce se găsește în Munții Cairngorm din Scoția.

XI

Cîteva săptămîni mai tîrziu, puțin după ora zece, la 21 iunie — dată ce avea să devină memorabilă — Leonard Nye intră în birourile direcției ziarului **Chronicle,** aflate în noua clădire a Societății de asigurări **Prudential.** Nye nu era niciodată comunicativ dimineața și nu răspunse la salutul lui Peter, tînărul de la centrala telefonică. Pe cînd trecea pe coridor, Smith, care îl auzise venind, îl strigă prin ușa deschisă :

— Dumneata ești, Leonard ? Apoi, mai tare : Vreau să te văd !

Nye se făcu a nu-i auzi glasul tremurat. Încercările lui Smith de a-și impune autoritatea, deși deveniseră rare, trebuiau înăbușite în fașă. Nye hotărî că dacă Smith dorea un sfat sau o ureche binevoitoare care să-i asculte lamentările tot mai numeroase, n-avea decît să vină el și să-l caute.

Se duse în aripa clădirii unde-și avea biroul, o încăpere plăcută și răcoroasă, ce dădea spre Victoria Gardens. O mobilase confortabil, cu fotolii de piele, cu un televizor și un divan. Acesta din urmă, comandat într-o clipă de optimism grozav, se dovedise o investiție oarecum nerentabilă.

În această dimineață, purtarea lui Nye, deși în aparență la fel de degajată ca și altădată, trăda o anumită tensiune, ce părea mărită de o presimțire. De fapt, încă în timp ce-și scotea mănușile de piele lavabilă, se duse direct la birou și, în picioare, frunzări repede poșta primită, de parcă ar fi așteptat o comunicare deosebit de însemnată. Obiectul căutărilor sale părea să fie o scrisoare într-un plic de culoare gălbuie, cu antetul „Biroul inspec-

toratului municipal" și purtînd pe spate ștampila cu stema orășelului. Nye o luă repede, deschizînd-o cu degetul cel gros. În timp ce o parcurgea, pe față i se putea citi satisfacția.

„Bun", își spuse el. Era întocmai așa cum se așteptase ; de fapt, după cum prevăzuse. După ce o citi din nou, de data asta mai încet, puse cu grijă scrisoarea în portofel, aprinse o țigaretă și, stînd lîngă fereastă, trase adînc fumul în piept, chibzuind serios. După cîteva minute, dădu din cap, se răsuci pe călcîie și se așeză la birou pentru a examina restul corespondenței, care, probabil, nu cuprindea nimic important. În cele din urmă, luă ziarele ; începu cu **Light** ; **Chronicle** îl lăsă pentru la urmă ; acesta avea acum un format obișnuit și, oricum, știa exact ce cuprinde. Tocmai terminase un articol semnat de Henry, despre programul muzical din parc în acel sezon, articol care îl făcu să zîmbească ironic, cînd ușa se deschise brusc și Smith se năpusti în birou.

— Nu m-ai auzit ?

— Cînd ? întrebă Nye cu nepăsare. Ai strigat ?

Smith îl privi bănuitor, luă un scaun necapitonat, apoi privi cu înțeles la ceasul său de mînă.

— Vii puțin cam tîrziu la birou, nu ?

— Păi, știi că nu mă pot scula devreme dimineața. Nu-mi stă în fire. Ceva nou ?

— Da. Smith se opri întunecat. O telegramă de la Greeley. Vine iar aici.

— Cînd ?

— Azi. Trenul sosește în gara Tynecastle la două și douăzeci. Trebuie să trimit automobilul. Bineînțeles, mă duc să-l întîmpin. Sînt îngrijorat, Leonard. Pare că-i de rău.

Sosirea lui Greeley, directorul administrativ, era în sine o veste proastă, oricînd. Nye trebuia să recunoască asta ; era ca un adevărat copoi cînd trebuia să descopere bubele unui bilanț, iar în privința cheltuielilor, fioros. Dar vizita aceasta — a treia în decurs de șase săptămîni — ascundea mult mai multe. Nye o așteptase și știa că prezența lui însemna o lămurire definitivă a situației.

— De ce oare nu vine cu avionul ? se lamentă Smith, cu ochii pe telegrama din mînă, de parcă ar fi încercat să o învețe pe de rost. Aeroportul e mult mai la îndemînă.

— Directorul administrativ nu s-a urcat în viața lui în avion. E genul de om prudent, ca și dumneata.

— Lasă spiritele, Nye ! Nu-ți dai seama cît de serioasă e situația pentru noi amîndoi ? Doar dacă l-am putea convinge. Nu mai avem chiar atît de mult pînă să terminăm banii alocați. Londra a fost tare ciudată ieri. Cînd au chemat-o înapoi pe Tingle, am știut că e semn prost. Iar săptămîna trecută, la redacția centrală, Somerville mi-a pus categoric piciorul în prag. Și cînd ne-a chemat pe amîndoi la Londra în martie, a fost destul de rău. Dar de data asta mi-a făcut scandal. Trebuie să reușim, dacă nu... Sînt teribil de îngrijorat.

Nye îl privea și-și ascundea cu greu disprețul. După sosirea lor la Hedleston, refuzul categoric al lui Page îi unise timp de cîteva luni. Dar cei doi bărbați aveau caractere fundamental opuse, iar personalitatea ștearsă a lui Smith, metodele sale banale și punctul său de vedere lipsit de orice inițiativă ajunseră să-l înstrăineze cu desăvîrșire pe Nye. De fapt, Nye se străduise din răsputeri să lucreze alături de colegul acesta greoi, fără a-i spune ce gîndea și mai ales ce știa despre el. Tristul adevăr era că Smith avusese o carieră ceva mai întinată decît ar fi vrut el s-o arate, și încercările sale de a trece peste acest lucru, cînd cu umilință, cînd pe un ton bombastic, iritau susceptibilitatea unui om cu picioarele pe pămînt ca Nye. Îl considera pe Smith un necioplit, care, pe lîngă toate, mai era și nemaipomenit de plictisitor cu cinstea lui de o platitudine îngrozitoare și cu penibila lui suficiență, întărite de iluzia că e tipul omului calm și plin de succes, cînd în realitate îl treceau mereu sudorile de îngrijorare, făcînd gafe peste gafe și silindu-se din răsputeri să se întreacă pe sine însuși, în dorința de a-și atrage prietenii și de a-i influența pe oameni.

— Nu pare să te supere prea mult, spuse Smith, întrerupînd tăcerea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, încetează odată cu văicărerile ! izbucni Nye. Încă nu-ți dai seama că sînt teribil de serios ? Am intenția să-l frec pe Page, să-i meargă fulgii ! Din clipa în care l-am ochit pe acest nobil sprijinitor al moralei și al constituției britanice, mi-am pus în gînd să-l scot din circulație, un timp. Dar nu urlu asta de pe acoperișul caselor ; pur și simplu nu e genul meu.

Urmă o pauză, apoi Smith, nefericit, începu din nou să facă tot felul de presupuneri, cu gîndul la Greeley.

— Mă întreb dacă de data asta rămîne și noaptea. Sau poate pleacă cu vagonul de dormit.

— Nu rămîne el aici.

— Poate va trebui să-l distrăm. De ce ești atît de sigur?

— Fiindcă știu ! se răsti Leonard. Nu-ți pierde timpul să-i pregătești o reprezentație de gală.

Smith se uită bănuitor la Nye, dar nu spuse nimic, apoi se ridică anevoie și se îndreptă spre ușă.

După ce plecă, Nye împinse ziarele la o parte și continuă să reflecteze serios... Deși se deprinsese prin exerciții îndelungate să rămînă indiferent și calm în toate împrejurările, asta nu-l împiedica, atunci cînd se ivea prilejul, să-și îndrepte gîndurile, cu un fel de intensitate sardonică, asupra unui punct. De la bun început înțelesese că toată campania și toată inițiativa vor trebui să pornească de la el, că Smith putea controla foarte bine partea financiară, dar că, în afară de asta, nu va contribui cu nimic. Privite retrospectiv, publicitatea și modul în care Nye făcuse să evolueze lucrurile fuseseră de mîna întîi. Lansase **Chronicle** cu zgomot și prin munca sa încordată, atît ca redactor, cît și ca reporter, trezise la viață — după propria sa expresie — orășelul acesta pe jumătate mort. De cîteva luni existau însă indicii serioase că era nevoie de ceva mai mult pentru ca ziarul **Chronicle** să iasă în frunte. În timp ce Smith făcea eforturi în speranța de a-l uza pe Page, Nye își dădea seama că, în ce-i privește, războiul de uzură nu poate dura la infinit. Toate semnele din partea redacției centrale — confirmate acum de vizita neașteptată a lui Greely — vădeau limpede că Somerville nu voia sau nu putea să mai tolereze situația respectivă. Nye aflase de fapt, din surse demne de crezare, că Vernon avea dificultăți financiare. Așadar, era de cea mai mare importanță să intervină imediat un fapt hotărîtor ; să se adopte o strategie cu totul diferită de acea rutină greoaie, de toate zilele, o lovitură strălucită, care să-l distrugă pe Page o dată pentru totdeauna.

De aceea, încă din luna martie, după primul avertisment al lui Somerville, Nye se pusese pe treabă. Nu fusese ușor. Dar se pricepea la asemenea lucruri și, la sfîrșitul lunii ce se scursese, găsise ceva cu totul neașteptat, care îi dădu o idee. Urmărit cu tact și dibăcie, planul lui evoluase, devenind ceea ce putea fi numit, fără părtinire, o certitudine. Șezînd la biroul său, trecea în revistă amănun-

tele, unul cîte unul, și nu vedea cum ar putea eșua. Nu intenționase să-și dea atît de repede la iveală planul — i-ar fi făcut plăcere ca Smith să nu afle încă nimic — dar acum, cînd Greeley năvălea peste ei, venise vremea să joace cu cărțile pe față.

Cam după o oră, Smith porni la Tynecastle cu automobilul, condus de Fred. Știind că-i plecat, Nye se duse să ia dejunul, lăsîndu-i vorbă lui Peter unde putea fi găsit. După părerea lui, în acest oraș de provincie rafinamentele vieții erau, fără exagerare, insuficiente. Nu putea, de pildă, să găsească un frizer care să-l tundă ca lumea și trebuia să plece la Tynecastle să-și facă manichiura. Totuși, mesele servite la **Leul roșu** nu erau deloc rele, iar restaurantul avea vinuri neașteptat de bune.

Deși Leonard ținea la siluetă și își supraveghea numărul caloriilor pe care le înghițea, astăzi avea chef să-și îngăduie ceva bun. Lucrînd pentru Jotham, în '49, la Paris, își dezvoltase foarte mult simțul gastronomic, obișnuind să ia foarte des dejunul la **Maxim** sau **Lapérouse** [1]. Și, bineînțeles, la New York, cîteva rînduri laudative, plasate la locul cuvenit, îi dăduseră posibilitatea să ia masa gratuit la cele mai selecte restaurante și localuri de noapte. Acum comandă cîteva crevete de Morecambe conservate, urmate de un **filet mignon** [2] grozav, cu salată verde, apoi brînză de Chester [3] albastră, bine fermentată. La friptură își propuse să bea o sticlă de Pouilly 47 [4], la brînză, un pahar de Porto marca Dow, iar la cafea, un coniac.

Faptul că, datorită lui, Page ședea acum pe un vulcan ce avea să izbucnească *în curînd* dădea mai multă savoare prînzului acestuia excelent. Elegantul Nye avea o răutate în veșnică acțiune, un izvor neobosit de dorință de răzbunare, care, dacă nu-i era înnăscut, se datora cel puțin originii și educației sale. De fapt, Leonard sosise pe lume fără a fi poftit, produs accidental al uneia din acele legături bazate probabil pe o gîndire mai înaltă, așa cum se întîmplă din cînd în cînd în lumea literară. Tatăl său, Augustus Newall, un ins mătăhălos, greoi și elegant, cu dinți gălbui și preferință pentru pălării negre, din fetru

[1] Faimoase restaurante pariziene.
[2] O bucățică de mușchi la frigare (fr.).
[3] Regiune din nord-vestul Angliei, renumită pentru brînzeturile sale.
[4] Vin franțuzesc, alb, sec, din localitatea Pouilly.

moale, cu boruri largi, fusese aclamat cu frenezie în primii ani de după 1920 pentru un volum de poezii futuriste[1], intitulat **Armăsarul negru**, care, dacă am vrea să-i arătăm pedigriul, ar fi putut foarte bine să fie scris de Baudelaire[2], sub influența Gertrudei Stein[3]. Maică-sa, Charlotte Nye, o femeie tînără, emancipată, care absolvise de cîțiva ani Colegiul universitar Girton, de o intelectualitate excesivă, plină de încredere în propriul ei talent și de un dispreț superior pentru prejudecățile burgheze, se simți împboldită să compună cu mare grijă o scrisoare de adulare noii stele, scrisoare care își atinse scopul și îi făcu să se întîlnească.

Se întîlniră două suflete gemene. Mai întîi, ea se prosternă la picioarele maestrului, apoi i le încălzi în pat. După aceea se mutară împreună. Dar Charlotte era impulsivă, fără a fi totuși îndeajuns de drăguță pentru a-l reține în mod exclusiv pe amorosul Augustus, care, în perioada sa de succes, scurtă dar plină de răsfăț, își poseda frecvent și cu aviditate calmă admiratoarele pe divanul cel mai apropiat, ba chiar, uneori, și pe covorul din salon. După vreun an și jumătate, nefericitul ghinion al conceperii lui Leonard rupse uniunea spiritelor, care, începută la nivelul extazului estetic, coborî acum la incriminări violente și se încheie, scurt timp după nașterea lui Leonard, cu ura reciprocă a celor doi egoiști deziluzionați.

La început, Leonard o însoțea pe maică-sa, care, dedicîndu-se prin ricoșeu scenei, începu să primească roluri mărunte pe la teatrele de provincie. Considerat veșnic o pacoste, copilul era tîrît, fără voia lui, prin țară, pînă ce fu considerat destul de mare pentru a fi înapoiat tatălui. Între timp, acestuia îi secase izvorul poeziei, devenise critic și analiza cu cruzime profesională opera contemporanilor. Urmară apoi ani cînd băiatul era aruncat ca o minge de la un părinte la celălalt, primit cu supărare camuflată și expediat cu evidentă mulțumire, pînă în clipa cînd

---

[1] Curent formalist, apărut în arta și literatura europeană, la începutul secolului al XX-lea, originar din Italia.

[2] CHARLES BAUDELAIRE (1821—1867), poet francez, unul dintre inițiatorii poeziei și artei moderne. Considerînd că civilizația burgheză e putredă, Baudelaire a creat figura poetului care visează o lume frumoasă ; totodată, însă, a estetiza amoralitatea și urîtul. În poezia lui Baudelaire s-au manifestat trăsăturile timpurii ale decadentismului.

[3] Scriitoare americană (1874—1946).

tatăl, hotărît să se stabilească în străinătate, îl dădu, în cele din urmă, în pensiune la o mătușă necunoscută pînă atunci, care ținea o mică tutungerie în Fulham Road.

Femeia aceasta cumsecade nu se purta rău cu el ; de fapt, chiar cînd suma destul de modestă trimisă de Augustus începu să sosească tot mai rar, ea continuă să-l hrănească. Totuși, faptele care contribuiseră la existența sa de copil zvîrlit de colo-colo, acționînd asupra unui temperament receptiv, îl îndîrjiră și îl acriră pe tînărul Nye. Își dădea seama că nu datora nimic nimănui și, pe măsură ce creștea, se întărea în el hotărîrea scuzabilă, deși cinică, de a nu se încrede în nimeni, de a nu avea nici o considerație pentru simțămintele altora și de a trăi de aci înainte doar pentru sine. Cînd, la vîrsta de douăzeci și unu de ani, își alese instinctiv cariera de ziarist, calitățile de mai sus, la care se adăugau inteligența moștenită și un dar înnăscut de a-și exprima mușcător gîndurile, puseră bazele succesului său.

După ce prînzi, Leonard se simți plin de inspirație și gata pentru cele ce avea să-i aducă după-amiaza. Cum însă nu era încă ora două și Smith n-avea să se întoarcă pînă la trei, se îndreptă încet înspre sala de biliard și încercă vreo cîteva caramboluri. Joe, care marca loviturile, se oferi să joace cu el, dar Nye nu voi să se încurce, așa că-i făgădui să facă seara o partidă. Apoi, la două și jumătate, se duse la cabina telefonică și, închizînd cu grijă ușa, ceru Hedleston 7034.

— Alo, alo... Trebui să aștepte cîteva minute pînă se stabili legătura, pe urmă, cu glasul cel mai blînd și mai mieros, spuse : Alo, dumneavoastră sînteți, doamnă Harbottle ? Ce mai faceți ?... Bun... Îmi pare tare bine s-o aud. Dar reumatismul... desigur... da, e tare neplăcut. Dragă doamnă Harbottle, știți, vă telefonez pentru a vă înștiința că voi veni aproape sigur, după-amiază, eu și încă doi domni... da, amîndoi foarte simpatici... ca să încheiem mica noastră tranzacție. Mă auziți ? Cum ? Vai de mine, se poate ?! Nu, nu faceți nimic josnic. Dimpotrivă, sînteți mai mult decît îndreptățită. Dar, doamnă Harbottle, am mai discutat toate astea înainte, cînd mi-ați semnat hîrtiuța aceea. Vă amintiți, nu ? Nu mai puteți da înapoi acum ; ar fi foarte grav ; ar trebui să intervină tribunalul. Și, în afară de asta, e un prilej atît de minunat ! Cum adică ?

Da, fireşte, prietenii vechi sînt cei mai buni, dar nu atunci cînd te lasă la aman şi abuzează de tine. Ani de zile aţi fost pur şi simplu înşelată, iar acum nu veţi mai căpăta nici un penny de la ei. Ei, atunci ne-am înţeles ?... Venim! Bun. Nu, nu vă obosiţi să ne pregătiţi ceai. Vin eu altă dată, săptămîna asta, să iau ceaiul cu dumneavoastră şi să mănînc din minunatele dumneavoastră prăjiturele, sînt atît de gustoase ! Bun... Perfect... Pe după-amiază, doamnă Harbottle.

Cînd ieşi din cabina aceea mică şi îmbîcsită, Nye simţi nevoia să mai bea un coniac, pentru a-şi relaxa muşchii feţei, căci trebuise într-adevăr să se strîmbe, căznindu-se s-o facă pe „bătrîna ramolită", cum îi spunea el, să înţeleagă, fiindcă era nu numai strînsă la mînă şi năzuroasă, ci şi surdă. După ce bău coniacul, se întoarse la birou.

Ajunse tocmai la timp. Abia se aşeză la biroul lui, că Greeley şi Smith sosiră şi ei.

Directorul administrativ era un om de peste cincizeci de ani, grozav de înalt şi grozav de slab, cu o faţă lungă, scofîlcită şi glacială. Lui Nye îi făcea întotdeauna impresia că abia ieşise din mormînt, atît era de cadaveric, creînd totodată în mod persistent în jurul lui o atmosferă de etichetă şi bună cuviinţă ce părea pregătită de un renumit antreprenor de pompe funebre. Chiar şi preocupările sale erau de natură funebră : cînd se afla în concediu vizita ruine, explora catacombe, iar în vara precedentă se apucase să facă săpături pentru a căuta cioburi în peşterile din sudul Italiei. Deşi afară era cald, purta pardesiu, pe care în birou şi-l scoase, punîndu-şi mai întîi, metodic, mănuşile, căptuşite cu lînă, fiecare în buzunarul respectiv. De asemenea, purta obişnuitul costum de culoare închisă şi guler Gladstone [1], cu colţuri scrobite tare, pe deasupra căruia ieşea proeminent în evidenţă laringele său cartilaginos, legat parcă de esofag şi mişcîndu-se în sus şi în jos la fiecare înghiţitură. Totuşi, în ciuda înfăţişării neobişnuite şi a unor purtări cam excentrice, avea spiritul pătrunzător al omului de lege. Fusese de altfel magistrat, cu o poziţie frumoasă, înainte de a fi sedus de Somerville să vină la el.

---

[1] Numit aşa după WILLIAM GLADSTONE (1809—1898), om de stat englez

— N-ați găsit timp să-l însoțiți pe domnul Smith? spuse directorul, și în privirea lui severă se citea o umbră de mustrare.

— Cineva trebuia să apere fortăreața, explică Nye.

Întrevederea începu prin cercetarea conturilor și a veniturilor din vînzările lunii precedente. Nye ședea și-i urmărea pe cei doi experți, care verificau cifrele. În timp ce degetele scheletice ale lui Greeley răsfoiau teancurile de acte, fața i se lungea tot mai mult, căpătînd treptat expresia unui procuror. În cele din urmă, își scoase ochelarii cu ramă de baga și se lăsă pe spate.

— E mai mult decît deprimant. Mai rău decît mi-am închipuit.

— Am reorganizat ziarul, se bîlbîi Smith, și am redus din cheltuielile de regie. Dacă s-ar trece odată la înfăptuirea proiectului Utley! Știți că ne-am bizuit pe asta pentru o creștere a numărului cititorilor. Dar se tot amînă... Cerul mi-e martor... nu e vina mea!

— Lăsați proiectul Utley. De fapt, văd că pierdeți din numărul cititorilor cîștigați înainte. Ceea ce înseamnă că restul a fost recîștigat de Page.

Smith începu îndată o explicație lungă și plină de scuze, pregătită dinainte, subliniind tot ce făcuseră, greutățile întîmpinate și făgăduind rezultate mai bune într-un viitor apropiat. Greeley îl lăsă să se obosească pînă la sfîrșit, pe de o parte pentru că îi era binevoitor lui Smith, dar și pentru că dorea să audă și să cîntărească spusele amîndurora. Apoi, cu mișcări laterale ale maxilarelor, mestecînd parcă fiecare cuvînt înainte de a-l rosti, spuse:

— Din suma alocată pentru acest nefericit proiect rămîne un sold de mai puțin de zece mii de lire; menținînd cursul veniturilor și cheltuielilor la actualul lor nivel, pierderile voastre probabile vor absorbi suma aceasta, după socotelile mele, în mai puțin de șase săptămîni. Îmi dați voie să vă întreb ce-aveți de gînd să faceți după asta?

— Sperăm, firește... sîntem atît de aproape de obiectivul nostru... de... ne-am închipuit că vom mai primi ceva!

Greeley scutură energic din cap.

— Îmi pare foarte rău de dumneata, Smith, știu că ești muncitor și conștiincios, dar nu cred să-l pot sfătui pe domnul Somerville să suplimenteze bugetul inițial. După mine, afacerea respectivă va trebui trecută la profit și pierderi, afară de cazul că s-ar ivi ceva cu totul neaștep-

tat. Privind prin încăpere, prinse privirea lui Nye aţintită asupra sa şi adăugă pe tonul plin de dezaprobare pe care îl adopta de obicei faţă de el : Poate are domnul Nye vreo sugestie de făcut.

— Păi, spuse Nye, de fapt chiar am una.

Se opri, să-şi aprindă o ţigaretă. N-avea de gînd să se lase umilit de Greeley ; o fi cinat el la Inner Temple [1] sau o fi făcînd parte din mai multe comisii instituite de Parlament, dar, după părerea lui, nu era decît un porc de zgîrie-brînză care încercase să-i taie cheltuielile de deplasare cînd fusese în America şi pe care îl văzuse o dată schimbînd un şiling la standul de cărţi din gara Paddington [2] pentru a putea da bacşiş hamalului numai o jumătate de şiling. Totuşi, în momentul de faţă nu simţea cîtuşi de puţin dorinţa să şi-l facă duşman. Purtarea sa era reţinută şi plină de tact cînd spuse :

— Mi se pare că amîndoi priviţi situaţia prea unilateral. Sînteţi atît de preocupaţi de cifrele noastre, de cheltuieli şi de procente, că nu puteţi vedea mai departe. A fost o muncă grea să pornim **Chronicle** — Page ăsta era mai tare decît ne-am aşteptat ! — şi, în ciuda unor începuturi excelente, pentru care pot spune că am muncit ca un rob, am pierdut o ocazie şi nu am obţinut încă o victorie deplină. Aţi văzut numai latura aceasta. Or, domnule Greeley, pe cînd dumneavoastră, cei din redacţia centrală, vă frămîntaţi şi ne urmăreaţi, eu n-am pierdut din vedere latura cealaltă. Şi mi-am pus în cap să descopăr ceea ce nu puteam vedea. Pot să vă spun că Page a pierdut capital tot atît de constant ca şi noi, si că, în ultimele două luni, a încercat cu desperare să obţină mai mulţi bani lichizi. Acum cinci săptămîni a fost la bancă şi a cerut un împrumut. Nu l-a obţinut. S-a dus la preşedintele consiliului de administraţie al băncii, şi tot n-a obţinut nimic. Ce a făcut după asta ? A început să-şi depăşească creditul. Pe măsură ce teancul de poliţe creştea, şi-a ipotecat casa, şi-a încasat suma depusă pentru asigurarea pe viaţă, şi-a vîndut colecţia de porţelanuri, a împrumutat cîteva sute

[1] Unul dintre cele patru colegii de avocaţi din Londra care deţin privilegiul de a pregăti şi a admite la exerciţiul efectiv al profesiunii de avocat pe absolvenţii şcolilor juridice. Admiterea e condiţionată de audierea unei serii de conferinţe şi de participarea la o serie de agape colegiale.

[2] Una din gările Londrei.

de la directorul adjunct al ziarului său, mergînd pînă acolo încît a rugat pe cîțiva dintre funcționarii mai vechi să accepte o reducere a salariului cu douăzeci la sută. Asta, bineînțeles, nu înseamnă că n-ar putea-o duce un timp, făcîndu-ne nouă greutăți. E un semn însă că stă foarte prost și nu e nevoie decît de o ultimă directă, care să-l facă praf !

Greeley ascultase destul de atent, acum însă se agită nerăbdător, deși, într-o oarecare măsură, era curios.

— Chiar dacă e ceva în cele ce spuneți, această stagnare poate să se tărăgăneze la infinit, și de unde să vină această ultimă directă, dacă-mi permiteți să folosesc și eu termenul dumneavoastră sportiv ?

Nye se aplecă spre el, vorbind încet și logic. Oricît de nesuferit îi era directorul administrativ, dorea totuși să-l convingă ; era esențial să-l convingă.

— Clădirea propriu-zisă a ziarului **Light** aparține lui Page. Nu însă și tipografia. Aceasta este proprietatea unui domn Harbottle, prieten intim al tatălui lui Page, iar acum e a văduvei lui Harbottle. De ani de zile i-a fost închiriată lui Page cu o chirie mai mult sau mai puțin inexistentă, pe baza unei înțelegeri anuale, prietenești, făcută demult. Am aici fotocopia contractului de închiriere.

Deși bănuitor, Greeley era foarte atent acum.

Nye călca pe un teren bine cunoscut. Smith, în schimb, asculta, cu gura puțin deschisă, ca hipnotizat.

— Toate astea le-am descoperit de mai bine de o lună, și pot să vă spun că mi-am dat destulă osteneală să le dezgrop. Ce-am făcut după ce am aflat ? Nimic ! Nu voiam să încep prea devreme cu acțiunea de convingere a doamnei Harbottle. Dar, cam la începutul lunii iunie, prin acel Balmer care a trecut la noi, am făcut cunoștință cu bătrîna. Mi-am dat osteneala să fiu drăguț cu ea, luam ceaiul la dînsa, și întîmplător am adus vorba despre contractul de închiriere ; i-am arătat cît de exploatată fusese cu chiria aceea mică și, după eforturi considerabile, am convins-o să vîndă localul... să ni-l vîndă nouă. Acum, închipuiți-vă numai ce ar însemna pentru Page, care și așa are greutăți enorme, dacă deodată, fără să fie măcar prevenit, s-ar afla în situația de a nu-și putea tipări ziarul ?

— Ce prostii vorbești ! spuse Greeley. Ia arată-mi copia contractului !

Nye i-o întinse și așteptă pînă cînd Greeley o citi. Nu după mult timp, acesta își scoase ochelarii și ïcni pe nas în semn de dispreț.

— E un contract de închiriere anual perfect valabil. Trebuie reînnoit abia peste patru luni. Și chiar admițînd că restricțiile privind majorarea chiriilor nu se aplică localurilor comerciale, proprietarul tot e obligat să dea preaviz cu un trimestru înainte. Asta înseamnă cu totul șapte luni bune. Ideea dumitale nu face doi bani !

— Stați puțin, spuse Nye. Există o mică clauză în legea din 1901 privind funcționarea fabricilor.

După cum sperase Nye, Greeley păru surprins și, în cele din urmă, zise :

— Ei și ?

— V-am spus că tipografia se află într-o clădire veche. Și e, într-adevăr, veche. Am studiat bine problema, iar ceea ce auziți puteți lua drept literă de evanghelie. Ei, prevederile din legea privind funcționarea fabricilor sînt încălcate în trei puncte diferite. Primo, ferestrele nu reprezintă zece la sută din spațiul dușumelei. Doi, clădirea nu are două ieșiri diferite, deci nu are posibilități adecvate de salvare în caz de incendiu. Trei, pereții interiori și coridoarele n-au fost văruite de mai bine de paisprezece luni. Or, continuă Nye repede, înainte ca Greeley să poată interveni, după ce cumpărăm localul, noi, proprietarii, sîntem obligați să efectuăm de îndată toate schimbările, ca să ne conformăm prevederilor legii. Ne ducem la inginerul primăriei, pe care l-am și amenințat că-l voi acuza de neglijență pentru că a lăsat lucrurile să continue în felul acesta, și obținem ca localul să fie închis imediat. Trebuie s-o facă, și o va face ! Asta-i legea ! Pînă ce executăm toate transformările — și o să le executăm pe-ndelete — localul va fi închis. **Northern Light** rămîne în stradă, chiar așa, iar Page se vede pus în fața complicatei probleme de a-și găsi un nou local, de a-și muta mașinile... într-un cuvînt, rămîne fără ziar !

Urmă o clipă de tăcere, apoi Smith oftă prelung.

— Chiar așa, spuse el. De data asta ai nimerit-o ! Și totul cît se poate de legal.

Greeley îl privea întrebător pe Nye. Era impresionat fără să vrea, dar se silea să n-o arate.

— Ar putea găsi un alt local... să-și mute mașinile.

— Fără un sfanț... și plin de datorii ?

— Nu, nu, insistă și Smith, entuziasmat. Nu se mai pune el niciodată pe picioare. Niciodată !

— Nu e un procedeu prea etic...

— Dar e perfect legal. Pe de altă parte, adăugă Nye inocent, noi vom fi aceia care ne vom supune prevederilor legii.

Greeley clătină din cap în semn de dezaprobare, dar continuă să-și mîngîie bărbia, cu gîndul la planul lui Nye, amintindu-și și de instrucțiunile foarte severe primite de la Somerville înainte de plecare.

— Ați putea face un deviz aproximativ pentru modificările necesare ?

— Circa o mie cinci sute de lire, poate chiar mai puțin. După care localul va fi ca nou... și gata pentru noi, să ne mutăm acolo !

Urmă iar o pauză. Greeley îl privea pe Nye lung și cercetător.

— Ce preț cere persoana respectivă pentru proprietatea ei ?

Ochii lui Nye se întîlniră cu ai săi. Era pregătit pentru orice întrebare.

— Desigur, am obținut o evaluare imparțială. Cifra fixată a fost ceva mai mică de patru mii de lire. Doamna Harbottle a căzut de acord să accepte trei mii cinci sute de lire. Și e gata să semneze actul de vînzare azi după-amiază.

Din nou, Greeley își întinse gîtul și păru să reflecteze cu multă atenție. Fusese unul dintre primii care patronase planul cumpării ziarului **Northern Light**. Nu era în interesul lui ca acest plan să dea greș. Limpezindu-și vocea, spuse prudent :

— Nu pot zice că sînt întru totul de acord. Chiar dacă situația este așa cum afirmați dumneavoastră și nu există nici un fel de impediment legal, totuși propunerea nu e sută la sută corectă. Un rînjet îi schimonosi deodată fața, ce părea un cap de mort. Se ridică în picioare. Nu mă asociez la nici una dintre acțiunile dumneavoastră viitoare, dar în împrejurările de față cred că ar trebui să ne ducem să vedem despre ce e vorba.

Își puse pardesiul și mănușile, cu mișcări încete, pe-ndelete, și ieși primul pe ușă. Mergînd cu Nye în urma lui,

Smith apucă pe furiş mîna acestuia şi i-o strînse puternic cu palma lui lipicioasă.

— Ne-ai salvat, Len, îi şopti el răguşit. Pe cinstea mea că ai cap!

Cu o privire plină de dispreţ, Nye îşi trase brusc mîna dintr-a lui.

XII

În dimineața de 1 iulie, Page sosi la redacție mai devreme ca de obicei. Ziua era senină și se anunța călduroasă. Pînă acum vremea fusese apăsătoare, valuri de arșiță alternînd cu averse scurte și calde. Primul său gest, rapid și involuntar, fu să se uite la cifra vînzărilor. Apoi, mulțumit, trase adînc aerul în piept. Vînzările arătau din nou o creștere precisă, numai nouă sute de exemplare, dar însemna totuși continuarea acelei întorsături favorabile care îl susținuse și îl încurajase în cursul lunii trecute. Cuprins de un val de speranță plină de neliniște, simțea că, fără nici o îndoială, tendința era limpede. Dacă ar putea rezista încă puțin, ar fi salvat !

Și totuși nimeni nu știa mai bine ca el cît de greu îi venea să meargă înainte. Ultimele patru săptămîni fuseseră un coșmar. Cum reușise să treacă prin ele ? Chiar cu economia cea mai severă, utilizîndu-și creditul pînă la ultima limită, folosindu-se de orice mijloc pentru a amîna notele de plată ce se îngrămădeau, trăind de azi pe mîine, cu promisiuni, tergiversări și bunăvoința personalului său, bizuindu-se din ce în ce mai mult pe sprijinul tenace al lui Maitland, și tot ajunsese la capătul puterilor. „Ce situație ! se gîndi el, cu nervii dureros de încordați. Această cumpănire între speranță și nesiguranță e aproape de neîndurat."

Moffatt nu-și făcuse încă apariția ; o auzi scoțîndu-și pălăria și pardesiul în odaia învecinată. Fără să mai aștepte, Henry strînse corespondența nedeschisă de pe biroul ei, împinse deoparte hîrtiile care păreau în mod evident note de plată și desfăcu primul plic serios, ce purta o ștampilă din Manchester. Apoi tresări, de parcă l-ar fi

împuns cineva. Scrisoarea era de la **Northern Mills Pulp and Paper Company** [1], care în ultimii douăzeci de ani aprovizionase cu hîrtie ziarul **Light**. Firma își exprima regretul că nu putea livra comanda lui Page din 25 iunie.

În timp ce ședea uitîndu-se țintă la scrisoare, intră Moffatt. Conform obiceiului stabilit, ea era aceea care avea în seamă aprovizionarea lunară ; după ce primea de la Fenwick o notă specificînd cantitatea necesară, trimitea comanda, care era livrată în săptămîna următoare. Fără a-și ridica ochii, Henry îi spuse :

— Fă-mi legătura cu domnul Spencer de la **Northern Mills**.

— Am încercat și ieri pe seară să-l găsesc la telefon, cînd am văzut că nu ne sosește comanda... mi s-a spus că nu poate fi găsit.

— Nu poate fi găsit ? Dar ce, e în concediu ?

— Mă îndoiesc.

Tonul ei îl făcu pe Henry să ridice brusc capul.

— Dă-mi numărul.

În cîteva minute avu legătura cu Manchester. După cîte se părea, Spencer nu putea fi găsit, astfel că fu silit să discute cu contabilul-șef, care, declinîndu-și orice răspundere, stărui, în ciuda tuturor argumentelor, în refuzul de a livra comanda.

Henry puse jos receptorul, îngrozitor de alarmat. Hîrtie... îi trebuia hîrtie... fără ea nu putea tipări nici un cuvînt. Moffat era tot acolo. Bătea cu creionul în mapa ei de stenografie, evitînd să-l privească și așteptînd cu resemnare îndurerată să vadă ce avea să facă în clipa următoare. I se citea pe față încordarea, arăta mai slabă, mai uscată și mai aspră ca oricînd. În timp ce se silea cu energie neobosită și devotament eroic să meargă înainte, nervii i se tociseră de tot, iar atitudinea ei față de Page devenise atît de critică, încît uneori ajungea la ostilitate fățișă.

— Vă dați seama, cred, că vor bani, spuse ea pe un ton detașat ca pentru a-i aminti un fapt elementar.

— Cînd le-am plătit ultima oară ?

— La sfîrșitul lui aprilie. De atunci, nimic. Au scris de cîteva ori. E o sumă mare.

— Cît ?

---

[1] Fabricile de celuloză și hîrtie din nord, societate anonimă.

— V-am prezentat cifra exactă săptămîna trecută.
— Știu. Dar nu pot să țin totul minte pe de rost.
— O mie nouă sute șaizeci și cinci de lire și zece șilingi. Să vă aduc factura din dosar ?
— Nu, lasă.
Nu mai era nevoie să se uite la carnetul cu situația contului său pentru a ști că în bancă soldul ziarul **Northern Light** era de exact șapte sute nouă lire și cinci pence. Pe deasupra, era cu o săptămînă în urmă cu plata salariului tipografilor, iar cîțiva oameni de la difuzare nu fuseseră plătiți de o jumătate de lună. Atît Poole, cît și Lewis fuseseră de acord să lucreze deocamdată fără salariu, iar Maitland nu numai că-i avansase două sute de lire, dar nici nu-și încasase leafa în ultimele patru luni.
— Află de la Fenwick cîtă hîrtie disponibilă mai avem.
Domnișoara Moffatt zăbovi foarte puțin.
— Tocmai bine pe opt zile. Nu mai mult. Ni s-au terminat rezervele.
— Imposibil ! De ce nu mi s-a spus ?
— Ați spus să se reducă la limită cheltuielile... să nu se comande decît pentru trei săptămîni înainte. De aceea ne-a rămas o cantitate atît de mică.
Era adevărat ; fusese silit să ajungă la situația de față numai din lipsă de bani lichizi. Henry își mușcă tare buza, pentru a-și înăbuși un geamăt, apoi începu să-și frămînte creierii, spre a găsi o soluție. Deși raționalizarea hîrtiei de tipar se desființase, adoptîndu-se sistemul de împărțire a hîrtiei disponibile prin bună învoială între ziare, situația rămînea totuși dificilă. Chiar dacă ar fi avut bani lichizi, i-ar fi trebuit săptămîni întregi pentru a stabili legătura cu altă firmă. Trebuia să se ducă el însuși la Spencer.
— Vezi care e primul tren spre Manchester.
— Nu puteți pleca. În dimineața asta vine delegatul tipografilor să discute cu dumneavoastră în legătură cu salariile oamenilor, neachitate la timp.
— Amînă-l într-un fel sau altul... cel puțin pînă săptămîna viitoare.
— Și dacă hotărăște ca oamenii să nu se mai prezinte la lucru ?
— N-o va face dacă-i spui că-l voi primi luni.
— Și luni cum o să vă descurcați ? îl întrebă Moffatt fără-nconjur.

Henry făcu un efort serios ca să nu țipe la ea.

— Te rog, dă-mi mersul trenurilor.

Expresul de dimineață plecase și, cum nu era nici un rapid pînă seara, trebui să ia personalul. La unu și jumătate, după o călătorie de o încetineală exasperantă, ajunse la Manchester și se duse direct la fabrica de hîrtie din Rose Street.

Cei mai mulți dintre funcționari îl cunoșteau și de obicei intra de-a dreptul în biroul directorului. De astă dată, însă, fu rugat să aștepte în încăperea cu mostre. Șezu acolo cincisprezece minute pînă ce ușa se deschise și intră Spencer.

— Speram că nu vei veni, Henry.

— Dar ce se întîmplă ?!...

— Să încercăm să ne păstrăm calmul. Ia loc, te rog.

Spencer își trase un scaun și se așeză la masă, lîngă Page. Era un bărbat voinic, nu prea departe de vîrsta cînd te retragi din afaceri, cu mișcări energice. Vorbea deschis și încet și părea că-i e foarte greu să-și găsească cuvintele. Pe fața lui se deslușea o expresie ce oscila între îngrijorare și jenă.

— Am evitat să te văd. De aceea am spus să nu te lase să ajungi pînă la mine.

— De ce nu ?

Spencer șterse cu mîna praful inexistent de pe masă.

— E greu pentru un om ca mine să i-o spună unui om ca dumneata. Mai e oare nevoie să-ți explic ?

— Știu că am rămas puțin în urmă cu plățile. Page se roși. Cred însă că numele meu e o garanție. De cîte ori nu mi-ai acordat credite de șase luni !

— Acum stau altfel lucrurile.

— Nu văd de ce. Știi bine că-ți vei căpăta banii.

— Crezi ?

De umilință, Henry simți cum sîngele îi năvălește fierbinte în obraz.

— Admit că am avut greutăți trecătoare, dar am început din nou să ne ridicăm. Trebuie să ne păsuiești puțin. Sîntem doar dintre clienții voștri cei mai vechi.

— Ne dăm seama. Situația asta ne este tot atît de puțin plăcută ca și dumitale. Dar pe timpurile astea grele afacerile rămîn afaceri, și regulile sînt reguli. Potrivit înțelegerii, nu putem continua aprovizionarea unui client

cu datorii îndoielnice. Ăsta-i ordinul consiliului de administrație, și nu pot trece peste el. Nu-i de nici un folos să discutăm, Henry, hotărîrea este absolut categorică.

Page îl privi în tăcere, încercînd să-și stăpînească emoția și totodată să-și facă rînduială în gînduri. Deocamdată, însă, era peste puterile sale. În cele din urmă spuse :

— Îmi trebuie hîrtie. Atîta cît să trec hopul și să-ți pot plăti datoria. De unde s-o iau ?

Spencer ridică din umeri.

— Într-adevăr, de unde ? Știi că te-aș ajuta cu plăcere. Se gîndi o clipă, apoi spuse, fără prea multă convingere : Sînt cîteva locuri în oraș unde ai putea încerca. De fapt, la speculanți. Ți-i trec pe o notiță. Scoase din buzunarul vestei un ciot de creion și notă două nume, cu adresele respective. Îmi pare rău de întorsătura pe care au luat-o lucrurile, adăugă el. Sper că între noi nu s-a schimbat nimic.

Se ridică, îi întinse mîna, și după un scurt rămas-bun, Page ieși în stradă.

Din clipa aceea, pentru Henry începu o după-amiază cum nu și-ar fi putut închipui nici în visurile cele mai năstrușnice. Întrevederea cu Spencer îl adusese într-o stare de surescitare nervoasă care devenea tot mai intensă pe măsură ce trecea timpul. Toate celelalte griji păliră în fața crudei realități că **Light** va fi scos din circulație în zece zile dacă nu întreprindea ceva. Nevoia de a găsi, acolo, și neîntîrziat, o cantitate suficientă de hîrtie de tipar pentru a ieși din această ultimă încurcătură îi ardea creierul. Celelalte lucruri puteau fi descurcate mai tîrziu. Dar ele păreau îndepărtate și iluzorii în starea de instabilitate în care se afla. De cea mai mare importanță era certitudinea imediată.

Se duse la prima adresă indicată de Spencer — era departe, tocmai la extremitatea estică a orașului — și găsi acolo o firmă de intermediari destul de cunoscută. Din nefericire, își epuizaseră stocul la începutul săptămînii precedente și nu puteau promite nici o livrare. În consecință, se îndreptă spre cea de a doua adresă, și după multe greutăți, ajunse la un depozit mare și dărăpănat din Hassocks Lane. O singură privire asupra localului și a proprietarului îi fu de ajuns. Amîndoi miroseau cale de-o poștă a bursă neagră. Dar omul avea hîrtie

și, la ananghia în care se afla, nimic altceva nu-l interesa. După tocmeli interminabile și o vizită la banca cu care lucra negustorul, de unde Henry îi telefonă lui Holden să expedieze un cec certificat de șase sute cincizeci de lire, cumpără douăsprezece tone de hîrtie de tipar, cu livrarea garantată în termen de două zile.

Era aproape trei cînd se încheie afacerea; neputînd găsi un taxi, trebui să gonească pînă la gară, pentru a prinde expresul de ora trei și zece. Se urcă în tren chiar în clipa cînd acesta se punea în mișcare și, cu răsuflarea tăiată, găsi un loc în colțul unuia din compartimente.

Se simțea stors de vlagă și înjosit, dar cel puțin își atinsese scopul. Își scoase pălăria, se șterse pe frunte și încercă să se liniștească. Vreo cîteva clipe totul merse bine, apoi începu să se simtă cu totul altfel ca de obicei. Respirația i se normalizase, dar îl apucă deodată o amețeală, iar în brațul stîng începu să-l chinuiască o durere ciudată, care se întindea pînă în vîrful inelarului și al degetului mic. Erau junghiuri ce se asemănau prin intensitatea lor sîcîitoare cu durerile de dinți. Mai întîi crezu că-și scrîntise umărul și că asta era pricina durerilor. Cînd observă însă că amețelile, însoțite de palpitații, sporesc, își dădu seama că după-amiaza febrilă îi pusese la prea mare încercare inima. Instinctiv, își căută pilulele cu nitroglicerină, dar descoperi că, în grabă, plecase de dimineață fără ele. Nu-i rămînea nimic altceva de făcut decît să se rezeme pe spate, să închidă ochii și, fiindcă era conștient de privirile curioase ale celorlalți pasageri, să încerce să nu se dea în spectacol.

Într-un fel, izbuti să-și termine călătoria. Cînd coborî din tren la Hedleston, aerul proaspăt îl învioră. Luă un taxi și se duse la redacție. Trebuia să-i liniștească în privința hîrtiei; știa că, după ce va înghiți vreo două pilule, se va simți iar bine. Ajuns la ziar, urcă cu grijă scările și deschise ușa biroului său. Moffatt era acolo și clasa la întîmplare niște hîrtii.

— Roagă-l pe domnul Maitland să vină la mine. Văzînd că secretara nu face nici o mișcare, adăugă: Am aranjat cu hîrtia.

Ea se întoarse încet spre el, cu o expresie atît de ciudată, încît se opri surprins.

— Păcat că v-ați mai obosit...

— Ce vrei să spui ?

— Dacă ați fi citit toată poşta de azi-dimineață, ați fi văzut asta. Şi, întunecată, cu priviri acuzatoare, veni pînă la biroul lui, împingîndu-i în față o scrisoare. Apoi, cu aceeaşi voce stinsă, ştearsă, continuă : Au cumpărat tipografia şi au închis-o. Nu o vom putea folosi cel puțin trei luni ; apa, lumina și forța motrice, toate au fost tăiate. Au postat un agent afară. S-a terminat cu noi !

Trecu mult timp pînă cînd cuvintele secretarei să pătrundă prin ceața oboselii lui Henry. Cînd înțelese, fu deodată cuprins din nou de amețeală. În încăpere nu se mișca nimic, el însă, lucru ciudat, părea că se răsucește și cade, ca un titirez care s-a învîrtit pînă la epuizare.

XIII

Cînd își reveni, văzu că e întins pe jos, cu gulerul desfăcut și, din cine știe ce pricină ascunsă, Moffatt îi pusese pe frunte o cîrpă umedă, care picura. Amîndouă ferestrele erau deschise, iar Maitland stătea într-un genunchi lîngă el și-i făcea vînt cu un număr din **Light**.

— Ți-a trecut acum, spuse Malcolm. Ia-o încetișor.

— Doamne, șopti Henry, cum am putut să mă dau în spectacol în halul ăsta ?

Înfuriat de propria-i slăbiciune, se supără și mai tare cînd auzi că Moffatt îi telefonase doctorului Bard să vină.

— Nu trebuia s-o faci, spuse el, ridicîndu-se puțin și începînd ostentativ să-și îndrepte cravata și hainele, pentru a avea o ținută mai cuviincioasă.

Gata să răspundă, Moffatt se stăpîni, strîngîndu-și buzele cu asprime.

Doctorul sosi tocmai cînd Maitland îl ajuta pe Henry să se așeze pe un scaun. Intră liniștit, îi salută din cap pe Maitland și pe Moffatt, apoi, tot fără să scoată nici un cuvînt, își trase un scaun lîngă Page și-i puse două degete pe încheietura mîinii, privindu-l cu aerul detașat al celui care face o cercetare științifică, ceea ce îi dădea mai curînd înfățișarea unui profesor de matematici superioare decît a unui medic.

— Căldura-i de vină, spuse Henry, stingherit de tăcerea doctorului.

— Da, a fost cam cald astăzi.

— Am fost la Manchester și m-am surmenat puțin... asta-i tot. Nu se putea hotărî să dezvăluie cauza leșinului.

— Da, desigur.

Bard continua să asculte, ridicîndu-și doar din cînd în cînd privirea spre Maitland, care, cu un aer de îngrijorare pe față, stătea în picioare, în fundul camerei.

— Te conduc acasă, spuse doctorul, în cele din urmă. Pe drum ne oprim la mine.

În automobil Henry nu făcu nici o încercare să lege o discuție, lăsîndu-se cu totul pradă gîndurilor. Scurtul leșin atenuase șocul loviturii bruște și neașteptate date de **Chronicle.** Mintea îi era limpede și judeca logic, stabilind ce avea de făcut. Sub amenințarea vicisitudinilor, caracterul său pașnic devenise ferm, capabil de rezistență nelimitată, inflexibil. În timp ce lucrurile se precizau, tîmplele i se zbăteau sub puterea hotărîrii luate.

Ajunși în cabinet, doctorul Bard îi spuse să se întindă pe canapea. Deși disprețuia atitudinea clasică a medicului stînd la căpătîiul patului și îi era silă de tipicele expresii bombastice ale doctorului care vrea să fie popular, Bard avea clientela cea mai numeroasă din Hedlestone, făcîndu-și un punct de onoare din năzuința de a fi mereu la curent cu progresele științei medicale. Îi luă lui Page tensiunea, apoi, în timp ce acesta aștepta cu nerăbdare reținută, cătînd cu un ochi la ceas, împinse spre el un aparat electric pe rotile, înzestrat cu o tobă verticală de înregistrare.

— Nu începe iar cu asta... spuse Henry. De ce nu te folosești pur și simplu de stetoscop și să terminăm odată ?

— Să încercăm aparatul, dacă vrei, de dragul vechii noastre prietenii.

Page trebui să se supună, în timp ce Bard îi apăsa pe încheietura mîinii stîngi și în diferite puncte de pe piept mici discuri de plumb, dînd între timp drumul curentului electric din aparatul de care erau legate discurile. În cele din urmă, doctorul scoase un număr de diagrame și se uită lung la ele, lîngă fereastră.

— Henry, îi spuse venind spre el și așezîndu-se pe marginea canapelei, îți amintești ce te-am sfătuit pe cînd făceai parte din apărarea antiaeriană ?

— Da, oarecum.

— Pe-atunci n-ai vrut să mă asculți. Dar acum trebuie. Vreau să lași totul baltă și să te odihnești cel puțin șase săptămîni !

— Mai tîrziu, poate.

— Ți-o cer stăruitor.

— Ed, apreciez tot ce faci pentru mine, dar zău că nu-ți pot făgădui nimic acum.

Urmară cîteva clipe de tăcere, după care Bard vorbi foarte serios :

— Ascultă-mă, Henry. Tu ai un soi de inimă care necesită multă atenție. Dacă o îngrijești, vei trăi probabil mai mult ca mine. Dacă nu... Făcu un gest ușor, dar expresiv.

— Încerc să mă păzesc...

— Ți se pare numai, greșești însă. În aparență pari destul de calm, dar în realitate ești încordat și surmenat. De luni de zile trăiești în cea mai mare tensiune. Pentru tine asta înseamnă aproape o sinucidere. Își temperă vocea și continuă, de parcă l-ar fi rugat să-i asculte sfatul : Un om rezonabil știe cînd să se oprească. Sînt medicul tău și, totodată, prietenul tău cel mai bun și îți spun că fizicește nu ești în stare să duci mai departe lupta asta. În împrejurările de față nu e o înfrîngere să cedezi. Amintește-ți de bătrînul Socrate [1] : „A te preda cînd nu mai ai nici o ieșire nu înseamnă o înfrîngere... Să știi cînd să renunți la luptă... și acesta e un fel de triumf."

— Îmi oferi o metodă ușoară de a ieși din încurcătură ?

— Da, în propriul tău interes.

— Nu, Ed, spuse Henry. Cred că trebuie să merg înainte.

Urmă din nou o clipă de tăcere, întreruptă doar de zgomotul circulației de pe stradă.

— Foarte bine, dacă vrei neapărat să te omori, continuă. Bard se îndepărtă de canapea nepăsător, sparse o fiolă și începu să umple o siringă mică. Pînă una-alta, îți injectez un somnifer ușor. Cu asta te duci direct acasă și te culci.

După ce doctorul isprăvi, Henry se ridică și începu să se îmbrace. Prezicerile pesimiste ale lui Bard nu-l emoționaseră din cale-afară, avea prea multe preocupări ; de altfel, îl considerase întotdeauna pe Ed un om exagerat de precaut. Totuși, nu putea să-l lase să creadă că nu va ține deloc seama de sfaturile lui.

---

[1] Filozof idealist din Grecia antică ; s-a ridicat împotriva materialismului, a cunoștințelor naturalist-științifice și ateismului, propagînd teoria amoral-religioasă.

— Intr-o săptămînă, o săptămînă și ceva, am s-o iau mai cu binișorul, spuse el. Apoi, cu o intonație ciudată, adăugă : Poate chiar mai curînd.

— Da, ai face tare bine. Bard ridică din sprîncene. Ești un pacient dificil, dar, în fond, un om destul de cumsecade. Treci pe la mine mîine, începem un tratament de injecții cu dicumerol. Și, uite, îi întinse lui Henry o cutiuță cu buline învelite în vată, dacă ți-e iar rău sparge una din astea și inhalează-o.

Telefonă la stația de taxiuri, îl conduse pe Henry pînă la mașină și-i spuse șoferului să-l ducă în Hanley Drive. Page îl lăsă pe șofer să pornească pe Victoria Street, în direcția casei sale, dar cînd ajunseră la stopul din Park Street, îi spuse să întoarcă la dreapta și să o ia înapoi spre ziar. Simțea că își revenise complet din criză, de fapt îi era chiar mai bine decît în ultimele săptămîni. Avea capul limpede, durerea îi dispăruse, respira ușor și, poate în urma injecței făcute de Bard, îl cuprinsese o senzație extraordinară de calm, ce părea să-i intensifice clarviziunea. După toate aparențele, soarta ziarului **Northern Light** nu se mai putea înrăutăți. Acum se afla la marginea prăpastiei, cu creditorii care-l asaltau din toate părțile, cu fondurile grevate, cu salariile neplătite și hîrtia de tipar livrabilă numai contra bani lichizi, cu somația din partea reprezentantului sindicatului să „plătească sau să lichideze“ și, pe deasupra... închiderea tipografiei. Pentru nimic în lume nu voia să se ducă acasă tocmai acum. Se uită la ceas — nu era nici cinci. Mai avea destul timp.

Plăti taxiul și urcă scările încet și fără greutate. Il găsi pe Maitland la biroul său, desenînd distrat modele pe mapa sugativă, cufundat într-o meditație sumbră. Văzîndu-l pe Henry, tresări.

— Ce-i cu dumneata ? Ochii săi exprimau uluială și grijă. De ce te-ai întors ?

— Ca să scot ziarul.

Fața roșcovană și urîtă a lui Mitland păli. Crezu că Page își pierduse mințile. Impingîndu-și scaunul înapoi, se îndreptă spre el.

— Hai, lasă, Henry. Ai avut o zi grea. Ar trebui să fii în pat.

— Mai tîrziu, spuse Page.

Privirea lui Maitland deveni și mai deznădăjduită. Vădit alarmat, spuse :

— Dar ascultă, omule ! Știi doar că nu putem folosi mașinile. Nu putem tipări nici un rînd.

— Asta n-are nici o importanță ! Doamne-Dumnezeule, nu te mai uita așa la mine ! Nu-ți dai seama că de o sută optzeci și și opt de ani încoace **Northern Light** n-a scăpat niciodată nici o singură ediție ? Nici măcar atunci cînd James Page a trebuit să scoată buletine scrise de mînă, în timpul războaielor cu Napoleon ? Atîta timp cît mai sînt în viață și mai am doi bani în pungă, voi scoate ziarul, într-un fel sau altul.

— Într-un fel sau altul ? repetă Maitland după el. Nu te-nțeleg.

— Vom scoate o ediție simbolică, cu duplicate. Textul poate fi bătut pe matrițe, și apoi tras la mașina de multiplicat din redacție.

Fața lui Maitland se lumina văzînd cu ochii : după cît se părea, nu-l mai socotea nebun pe Henry, însă îl privea cu îndoială.

— Nu vei reuși să scoți decît cel mult opt sute de exemplare la gestetner, iar ultimele cîteva sute vor fi probabil ilizibile.

— Vom folosi mai multe gestetnere. Reducem formatul la minimum. Cu șase dactilografe, care vor bate noaptea, putem scoate o ediție de o singură pagină în cinci mii de exemplare. Hai să lăsăm vorba și să ne apucăm de treabă. Spune lui Moffatt să telefoneze la biroul domnișoarei Rensaw și să-i ceară toate dactilografele și mașinile pe care ni le poate da. Le plătim ore suplimentare cu un spor de o sută cincizeci la sută. Adu-mi tot ce avem de la **Associated Press.** Și spune-le lui Fenwick, Poole și tînărului Lewis că-i rog să vină la mine în birou imediat.

Un sfert de oră mai tîrziu, Page își scoase sacoul și, cuprins de o beție calmă, de un fel de frenezie plină de luciditate, se așeză la birou, înconjurat de Fenwick, Poole și Bob Lewis, gata fiind să dicteze textul exemplarului redus ce avea să apară. Moffatt, căreia i se luase scaunul obișnuit, își adusese taburetul de la măsuța de scris. Maitland ședea lîngă Henry și își freca frenetic buza de jos ; în ochi avea o lucire plină de speranță.

— Să afle tot orasul ce ne-au făcut indivizii ăstia !

— Nu, Malcolm, nici un cuvînt. Ediția asta va vorbi de la sine, și toată țara va auzi. În Henry fierbea o exaltare sălbatică, impetuoasă, poate că în clipa aceea în mintea lui era un grăunte de nebunie. Are să vorbească atît de tare, încît s-ar putea să închidă definitiv gura ziarului **Chronicle.** Da, pe onoarea mea, se cred șmecheri, dar țineți minte cuvintele mele, s-ar putea ca, în sfîrșit, să fi sărit peste cal ! Se întoarse spre Moffatt, care îl privea de parcă ar fi avut în față o fantomă. Titlul îl punem cu verzale mari : NORTHERN LIGHT, iar dedesubt : **Toate știrile pe care le putem tipări.**

XIV

A doua zi dimineață, după obișnuita conferință din bucătărie, pe care o ținea la sfîrșitul micului dejun, doamna Page porni pe jos spre oraș. Deși Hannah o îndemnase în repetate rînduri „să nu-și mai plîngă atîta de milă“, Alice era deprimată, nu atît din convingerea că se afla în pragul sărăciei, cît din pricina tristei bănuieli că, de fapt, ajunsese o victimă, fiind ostracizată de societate.

Cu o săptămînă înainte, **lady Wellsby** dăduse o petrecere grandioasă, la care nici ea, nici Henry nu fuseseră poftiți. Alice îndurase cu greu această amărăciune, căci se mîndrise întotdeauna cu intimitatea deosebită dintre ea și Eleanor Wellsby. Prevedea că în viitor era fatal să urmeze o răcire asemănătoare și în relațiile cu Catharine Bard și celelalte prietene. Mai mult, începuse să-și dea seama că furnizorii erau mai puțin respectuoși ca înainte. Domnul Scade, măcelarul, fusese chiar necuviincios cu o sîmbătă în urmă, cînd, uitînd să comande carnea, îi ceruse să i-o trimită acasă fără întîrziere. De aceea Alice n-avea nici un chef să se aventureze pe străzile aglomerate; totuși, simțea nevoia să mai uite de necazuri. Acum se ducea la domnișoara Jennie Robinson, croitoreasa, care îi transforma rochia de mătase cenușie, moarată, cumpărată la magazinul **Jenners** cu prilejul vizitei făcute surorii sale la Edinburg, în primăvara trecută. După cum îi explicase și lui Hannah, nu-i plăcuseră niciodată mînecile acelea cu pliseuri.

Drumul prin Park Road fu plăcut, datorită faptului că nu se petrecu nici un incident. Cînd se apropie însă de centrul orașului, i se înfățișă ochilor un spectacol cu totul neobișnuit. La chioșcul de ziare din scuarul Victoria se

strînseseră o mulțime de oameni, care vorbeau și se agitau, înghesuindu-se în jurul chioșcului pentru a cumpăra un fel de buletin.

Dornică să afle ce se întîmplă, Alice se alătură cozii și, cu oarecare greutate, își procură un exemplar, ce părea a nu fi altceva decît o singură foaie, acoperită cu litere de mașină ușor mînjite. Abia atunci văzu titlul : THE NORTHERN LIGHT. La început nu pricepu nimic ; se gîndi că trebuie să fie vreo reclamă oarecare ; apoi, deodată, ca într-o străfulgerare, înțelese totul. Era chiar ziarul. Simți că o trec fiori de consternare. Nehotărîtă, merse cîțiva pași înainte, ca o găină speriată, apoi se opri, spunîndu-și : „Nu pot să înfrunt una ca asta !" Renunțînd să se mai ducă la miss Robinson, făcu cale-ntoarsă și o porni înapoi spre Hanley Drive, ferindu-se să mai treacă pe străzile principale. Exclama într-una :

— Asta-i sfîrșitul !

Între timp zarva din jurul chioșcului de ziare nu părea deloc să se potolească. De la fereastra biroului său, de unde piața se vedea în unghi, Archibald Wellsby privea, absorbit și pierdut în gînduri, scena aceea neobișnuită. Se mîndrea cu faptul că nimeni nu putea să-și dea seama mai bine ca el de atmosfera ce domnea în oraș, totuși reacția provocată de apariția ziarului **Light** tras la gestetner îl uimise. În inspecția de dimineață, făcută zilnic prin fabrică și pe care tocmai o terminase, auzise în toate sectoarele comentarii pline de indignare. Directorul Halliday, care îl însoțea, condamnase sechestrarea tipografiei de către **Chronicle,** declarînd-o nedreaptă și spunînd că era rușinos ca o veche instituție din Hedleston să fie obligată de niște intruși să tragă obloanele. Contramaistrul Jim Davies, un bărbat înalt de un metru optzeci, mijlocaș și căpitan al echipei **Rugby League Fifteen,** care juca și ca internațional, o adevărată personalitate și favoritul tuturor, la a cărui părere își înclina și Wellsby binevoitor urechea, rezumă simțămintele generale, declarînd răspicat :

— Au făcut o treabă murdară, **sir** Archie ! Și tocmai cînd Page era gata să-i învingă. Ar trebui să se întreprindă ceva, dar mă-ndoiesc că se va lua vreo măsură.

Observațiile de mai sus, și mai ales cuvintele acelea sugestive, care te îmboldeau : „...tocmai cînd era gata să-i învingă", continuau să se învîrtească prin circumvoluțiu-

nile creierului lui Wellsby, în timp ce, stînd tot lîngă fereastră, își aprinse gînditor prima țigară din acea zi. Pe el personal evenimentul nu-l impresionase în mod deosebit ; totuși, ca speculant perspicace și norocos în afaceri, îi plăcea grozav un aspect al acestei întîmplări. Vanitatea sa nemăsurată îi dădea certitudinea că era figura cea mai marcantă a tîrgului. Cînd înmîna cupa la vreo competiție sportivă locală, sau cînd împărțea premiile la școala primară, cele trei urale zgomotoase prin care publicul îl aclama pe **sir** Archie constituiau pentru urechile sale o muzică plăcută. Același efect îl aveau și rîsetele și aplauzele cu care era răsplătit cînd, cu țigara în mînă și cu paharul de Porto lîngă el, ținea unul din faimoasele sale discursuri la banchetul anual al societății **Loyal Order of Noble Dalesmen.** Adesea, cînd se întorcea de la o asemenea festivitate, ghemuit confortabil sub cuvertura îmblănită, pe canapeau din spate a automobilului său Daimler, îi spunea jovial soției, care, din tot auditoriul, îl aprecia, poate, cel mai puțin : „Ellie, ești căsătorită cu omul cel mai popular din Hedleston".

Acum, privind puțin printre gene, ca pentru a prinde totul dintr-o perspectivă mai bună, începu să-și dea seama ce prilej i se oferea de a crește și mai mult în stima generală, servind totodată mobilul său principal : „de a-și face și lui un mic serviciu, cu același prilej". Un împrumut de zece, cincisprezece, ba chiar de douăzeci de mii de lire, din proprie inițiativă, ar însemna o nimica toată pentru el, și, nu-ncape îndoială, l-ar salva pe Page și ziarul lui Vestea faptei sale s-ar răspîndi prin oraș cu iuțeala fulgerului. Doamne Dumnezeule, l-ar ridica în slăvi văzînd că intră în foc pentru a umple breșa, că stă cu loialitate de partea dreptății și a luptei cinstite, sprijinind drepturile și demnitatea Hedlestonului. „De altfel, se gîndea cu înțelepciune **sir** Archie, s-ar dovedi o investiție cu totul profitabilă cînd mă voi prezenta la alegerile parlamentare." Deși Page nu era omul care să-ți fie dinainte obligat îl va sprijini totuși din răsputeri în viitoarele alegeri. Mai presus de orice, Henry era un ins pe care te puteai bizui ceea ce nu s-ar fi putut afirma și despre Nye, care părea puțin prea șmecher ca să ai încredere în el. Partizan al hotărîrilor rapide, Wellsby mai pufăi tare din țigară cîteva secunde — ceea ce la el era un semn de intensă încordare

a spiritului — apoi apăsă pe buton, pentru a-și chema secretara.

— Dă-mi legătura cu **Northern Light** ! Pe cînd stătea și aștepta, prin minte îi trecu un alt gînd : Nu... stai să vorbesc cu **lady** Wellsby.

Cam în același timp, doamna Page ajunsese acasă și, printr-una din acele ciudate schimbări de toane ce o caracterizau atît de bine, îi dispăru starea de jalnică deprimare în care se afla cînd o pornise la plimbare. Întorsătura aceasta se datora unui proces de autojustificare. Se duse în bibliotecă și se așeză acolo, simțind tot mai mult nevoia de a se justifica și hotărîtă să rămînă cu orice preț calmă, echilibrată și liniștită. Henry era vinovat, îl prevenise chiar de la început ; nu ținuse seama de avertismentul ei, și **acesta** era rezultatul. Îngăduindu-și, ca o ultimă concesie, un firav zîmbet tragic, reveni la accentul simplu, din nord, așa cum obișnuia uneori, cînd își vorbea în gînd : „Ei, distinsă doamnă, acum nu mai vezi tu Hawaiul ! Și s-a zis de-a binelea și cu grandioasa ta recepție pentru orchestra simfonică !" Apoi se strădui să privească viitorul în față, cu îndrăzneală și curaj. Îi va rămîne credincioasă lui Henry — fusese întotdeauna o soție bună, în ciuda tuturor celor întîmplate — și dacă nu se va putea stăpîni să-i facă unele reproșuri, le va îndulci arătînd că-i împărtășește durerea. Prin minte îi trecură unul după altul planuri concrete de a se sacrifica pentru întreținerea și ridicarea familiei. Bineînțeles, în primul rînd se vor duce bijuteriile, nu că ar fi avut prea multe, deoarece gusturile lui Henry nu se îndreptaseră niciodată în direcția aceasta, și în orice caz nu fusese, ca Eleanor Wellsby, o femeie care să se împopoțoneze. Cel puțin însă, cu cele cîteva podoabe pe care le are, va asigura pîinea alor săi.

Și cîte și mai cîte putea face ! Pe măsură ce viziunile ei luau proporții, în fața ochilor i se conturau posibilități emoționante : „Nu mi-aș putea deschide oare o prăvălioară unde să-mi vînd broderiile pe care le fac, sau poate mai bine un salon de ceai, care, datorită purtării mele discrete, rafinate și aristocratice, ar atrage o clienteală distinsă ?" După ce chibzui cîtăva vreme, hotărî ca firma cafenelei să fie **Doamna Levănțică,** și în închipuirea ei începu să născocească un model de uniformă atrăgătoare pentru Dorothy și pentru ea, în nuanța ce se potrivise totdeauna tenului ei. Apoi îi veni o idee grozavă amintindu-și de acele mi-

nunate pîinițe de casă, din făină de grîu, pe care le făcea Rose la Banksholme și care, mai mult ca sigur, ar constitui o atracție irezistibilă în noul local. Îi va scrie Rosei, dragii de Rose, să-i trimită rețeta, da, chiar azi... Gîndul la sora ei și la casa părintească, însă, o smulse din visurile de viitor, aruncînd-o înapoi în trecut. Viața de visuri hrănite din fantezii, pe care o trăia Alice și în care o putea transporta un cuvînt, un miros, ecoul unui strigăt îndepărtat, dangătul slab al clopotelor unei biserici, sunetul unui pian într-o după-amiază liniștită de duminică, puse acum stăpînire pe ea, și într-o clipă mintea i se pierdu într-un labirint de amintiri nostalgice. Se întoarse cu gîndul înapoi, departe, spre zilele copilăriei ; simțea aroma plăcută răspîndită de aluatul care se cocea în bucătăria mare și întunecoasă, se vedea primind pîinița caldă, scoasă atunci din cuptor, de pe care picura untul auriu, se vedea apoi fugind veselă afară, la scrînciobul din spatele boschetelor. Auzea scîrțîitul scrînciobului, tropotul de copite al poney-ului tatălui ei, cînd cabrioleta venea pe alee, behăitul subțirel și pierdut al oilor în Munții Cheviot[1], țipătul ascuțit și tărăgănat al vînzătoarei de pește din sat, cînd trecea pe potecă, încovoiată sub greutatea coșului : „Fileuri proaspete de pește !... Foarte proaspete astăzi... Pește proaspăt, pescuit în Firth..."

Se auzi o ciocănitură în ușă, apoi intră Hannah.

— Ce faceți, doamnă Page, nu prînziți ?

Alice reveni brusc la Hedleston, clipi puțin din ochi, se văzu din nou salvatoarea familiei și spuse foarte liniștit:

— Am să mănînc doar puțină brînză prăjită și am să beau un pahar de lapte.

— Nimic altceva ?

— Nimic, Hannah, mulțumesc.

„Știe", își spuse Alice după plecarea femeii și simțea că bătrîna ei servitoare scoțiană o va respecta nu numai pentru felul rezervat de a fi, dar și pentru această primă măsură de economie. Totuși, porția de brînză prăjită pe care i-o aduse, pusă frumos pe tavă, era destul de mare, și Alice o mîncă cu poftă... De fapt era unul dintre felurile ei preferate, și Hannah, poate din pricina situației, îl reușise excepțional de bine. Mîncă pînă la ultima fărîmiță, apoi se urcă în dormitor pentru siesta obișnuită.

[1] Munți în Scoția.

Spre surprinderea ei, adormi ; era ora trei cînd o deșteptă soneria telefonului. Ridicînd receptorul, recunoscu de îndată vocea lady-ei Wellsby.

— Alice, draga mea, dumneata ești ? La telefon Eleanor Wellsby. Alice, am vrea ca dumneata și Henry să veniți la noi la masă j o i a viitoare. Nu e nici o sindrofie, doar o seară agreabilă pentru noi patru. Îți convine ?

Uimită și încă buimăcită de somn, Alice nu-și putea crede urechilor. Reuși să spună :

— Da... da... cred că sîntem liberi...

— Bun, atunci să știți că vă așteptăm cu nerăbdare. Nu mai departe decît azi-dimineață Archie spunea cît de rar v-am văzut în ultima vreme...

— Da, într-adevăr, răspunse Alice, neputîndu-se stăpîni. Trebuie să-ți mărturisesc că m-am simțit cam jignită că n-am fost invitați la petrecerea voastră de săptămîna trecută...

— Vai, dragă, a fost o seară cît se poate de plictisitoare și, în afară de asta, ne-am dat seama că Henry era atît de necăjit, și fără îndoială și dumneata erai la fel, că n-ați fi avut chef să veniți. Dar acum, bineînțeles, vă așteptăm pe amîndoi. Ce om e și soțul dumitale... ce să-ți spun, a întors tot orașul pe dos ! Pe joi atunci. Să veniți devreme.

Punînd receptorul la loc, Alice se simți cuprinsă de o căldură plăcută. Chiar și în adînca ei nenorocire era stimată, pentru ea însăși. Faptul că, dintre toate prietenele ei, tocmai Eleanor Wellsby venea s-o sprijine în această clipă tragică era cel mai măgulitor compliment primit vreodată.

Își netezi părul, se studie în oglindă și coborî în sufragerie, unde Hannah îi aduse o ceașcă de ceai tare și cîțiva biscuiți dietetici.

— Facem friptură de miel pentru diseară, doamnă Page ?

Alice simți din nou legătura de simpatie dintre ea și Hannah, dar se stăpîni. Îi spuse să pregătească friptura, ca de obicei. La urma urmei, o avea în casă, și cine știe ce-și vor putea îngădui pentru masa următoare ?!

După-amiaza trecea. Cu puteri noi, după odihna îndelungată și după ceai, Alice se hotărî să întreprindă ceva. Henry nu se întorsese încă ; nu-i dăduse nici un semn

de viață toată ziua. Așteptîndu-l, se gîndi să-i scrie surorii ei, nu numai ca să-i ceară rețeta pentru pîinițe, dar și pentru a-i împărtăși vestea nenorocirii ce-o lovise. Se așeză la birou, luă o foaie de hîrtie și, după ce chibzui un timp, vrînd să-și descarce sufletul, începu :

„Draga mea Rose,
S-a întîmplat lucrul cel mai îngrozitor..."

Auzind că se oprește un automobil în fața casei, se întrerupse. Apoi, ridicînd capul, desluși zgomotul făcut de Henry, care descuia ușa din față. După cîteva clipe se ivi și el. Pînă-n clipa aceea avusese de gînd să-i spună multe, nu atît supărată, cît cu mîhnire, dar înainte de a apuca să vorbească, Henry veni de-a dreptul la ea, o sărută, apoi îi luă mîna într-a lui. Era foarte palid și pe obraji avea cîte o pată mică de roșeață.

— Alice, spuse el fără altă introducere, ca și cînd nu se mai putea stăpîni, mi-am regăsit încrederea în bunăcuviința, judecata dreaptă și bunătatea înnăscută a oamenilor !

Ea holbă ochii auzind această introducere atît de caracteristică lui Henry în clipe de exaltare și totuși atît de neașteptată, încît o uimi. Cînd auzi însă cele ce urmară, respirația i se tăie de-a binelea.

— Azi-dimineață, banca — sau, mai bine zis, Wellsby, deoarece provine din buzunarul lui — mi-a acordat împrumutul. Cu mult mai generos decît mă așteptam. Și știi cu ce garantez ? Cu ziarul **Northern Light**.

— Dar nu înțeleg, șovăi Alice, tulburată de exaltarea lui. Mi-a căzut sub ochi fițuica aceea nenorocită...

— Tocmai asta a hotărît totul, draga mea. Vorbea mai puțin emoționat acum, încercînd să se stăpînească, dar Alice nu-l văzuse niciodată atît de mișcat. Strădaniile noastre de a menține ziarul au lămurit pînă în cele din urmă publicul. Toată dimineața m-au năpădit telegramele și apelurile telefonice. **Tynecastle Echo** de astă-seară a publicat un editorial minunat despre noi... mîine apare altul în **Manchester Courier.** Pe buze îi tremura un zîmbet, primul după multe săptămîni. Chiar și clerul a trecut de partea noastră în ultima clipă. M-a chemat la telefon Gilmore, să-mi spună că în predica sa de duminică se va referi la noi... Textul : „Să se facă lumină"...

— Dar, Henry, protestă ea, neîncrezătoare, încă nu știu cum ai să scoți ziarul mai departe !...

— Ediții simbolice pînă lunea viitoare... și asta ar trebui să ne servească și mai mult. Zîmbi din nou. Tom Gourlay mi-a spus că sînt colecționari care plătesc pînă la o jumătate de coroană [1] exemplarul ; cică e pe cale să facă avere. Luni începem să tipărim iarăși serios. Maiorul Seaton ne dă provizoriu clădirea depozitului de arme, atîta timp cît vom avea nevoie ; mîine mutăm mașinile acolo. Poole și Lewis, toți, pînă și Hadley, pun umărul și trec la treabă.

— Dar, Henry, nu poți tipări mereu la depozitul de arme !

— Bineînțeles că nu. E doar o măsură vremelnică, pînă cînd vom găsi ceva permanent. De fapt, dacă nu mă înșel, ne vom întoarce în vechiul nostru local încă înainte de sfîrșitul anului. Nu vezi că lovitura asta a ricoșat, nimerindu-i pe cei de la **Chronicle** ? Ei au cumpărat tipografia, iar eu mai dețin contractul. Prin lege, sînt obligați să efectueze în decursul a trei luni modificările cerute. Dacă judec bine, la sfîrșitul acestui interval de timp vor fi scoși din circulație și vor fi mulțumiți să găsească un cumpărător. Îți spun, Alice, n-am fost încă niciodată atît de fericit ! Am plătit scadențele datorate fabricii de hîrtie. Am plătit personalul și toate polițele. Slavă domnului, sînt curat și am scăpat de necazuri, și dacă vei fi o fată răbdătoare, n-o să treacă mult și-ți vei avea și casa înapoi, pe numele tău.

— Așadar socotești într-adevăr... ? spuse ea, cu îndoială încă, aproape nedorind să creadă într-o asemenea întorsătură după ce se resemnase atît de ușor în fața dezastrului.

— Să spunem că am speranțe foarte mari, Alice... și sînt profund recunoscător. Iar acum, zise el trecîndu-și mîna pe frunte cu un gest de oboseală, trebuie să mă întorc la depozitul de arme. La șase mă întîlnesc acolo cu Seaton. Dar am vrut să mă opresc acasă și să-ți dau vestea cea bună.

— Dacă e chiar atît de bine, Henry, zise Alice privindu-l întrebător, mă gîndesc, de pildă, că vei putea aduce orchestra simfonică și anul acesta.

---

[1] Coroană — monedă engleză valorînd cinci șilingi.

— De bună seamă. Voi continua să mă ocup de concerte. E cel mai grozav mijloc de publicitate și, în afară de asta, ne face atîta plăcere !

— Atunci... voi putea chiar să dau, ca de obicei, recepția ?

Henry rîse fericit și îi trecu mîna pe obraz.

— Da, dragă, să o dai în orice caz. Știi că mă bucur să te văd mulțumită. Se mai vorbește și de un dineu oficial în cinstea mea. Ți-ar plăcea, nu ?

După plecarea lui, Alice medită timp îndelungat. Apoi, scuturînd din cap, ca și cum ar fi recunoscut că anumite lucruri îi depășeau înțelegerea, rupse încet scrisoarea începută și, luînd o altă foaie, prinse din nou a scrie :

„Draga mea Rose,
S-a întîmplat cel mai extraordinar lucru..."

I

Ploua cînd Leonard puse la loc tacul și privi afară, prin fereastra sălii de biliard, la strada udă și aproape pustie. Joe, omul care marca punctele, stătea lîngă el, jucînd între degete un cub de cretă verde.

— Plouă de-a binelea, spuse el. Am mai putea face o partidă de o sută de puncte, domnule Nye.

Dar Nye se săturase, n-avea chef și, pe deasupra, masa era atît de strîmbă, încît bilele tociseră postavul, formînd un șanț spre una din găuri. Afară, în după-amiaza cenușie, cîțiva muncitori ședeau cinchiți, adăpostindu-se sub o prelată, și beau ceai în fața unei găleți cu jăratic. Părea că n-or să sfîrșească nicicînd cu ceaiul, pe care unul dintre ei trebuia să-l fiarbă în permanență într-o gamelă uriașă. Groapa pe care o făcuseră în trotuar cu două săptămîni în urmă încă nu fusese astupată, iar împrejur stăteau pietrele dezgropate, străjuite de felinare de vînt.

Priveliștea acestei stoice inerții, care, în mod obișnuit, l-ar fi distrat pe Nye, păru, din cine știe ce pricină, să pună capac enervării sale. Smith și cu el se aflau tot într-un impas asemănător, pentru ei însă ceaiul era pe terminate, și asta în scurt timp.

„La naiba cu toate!“ se gîndi el. Își luă impermeabilul și umbrela de la garderobă, părăsi hotelul și se îndreptă spre redacție. Altceva n-avea de făcut. În ultima lună scoaterea ziarului **Chronicle** devenise o simplă rutină; ajunseseră la numai douăzeci și șase de mii de exemplare, în timp ce **Light** vindea șaptezeci de mii net, adică aproape tot atît ca în trecut. Nye își dădea cît se poate de bine seama că nu vor mai ajunge niciodată să

recupereze avansul pe care Page îl luase asupra lor. Majoritatea personalului redacțional se întorsese la Londra, Smith însă era tot cu el, aici, dîndu-și aere de director al ziarului, în speranța iluzorie că cineva ar putea fi convins să-l cumpere. Încercaseră să-l revîndă lui Rickaby, dar acesta nici nu voise să audă. La redacția centrală singura dorință era de a recupera cel puțin o parte din pierderi ; după cît putea judeca însă Nye, nu rămăsese și n-avea să rămînă nici un oscior. Smith mai căuta încă să mențină o aparență de activitate, care devenea tot mai zadarnică și mai febrilă, dar de fapt era curățat, și știa asta. După ritmul în care scădea vînzarea ziarului, Somerville nu mai putea rezista mult, și Nye se aștepta din zi în zi să fie concediați amîndoi.

Își repeta într-una că pentru el personal asta n-o să însemne cine știe ce, căci se deosebea totuși întrucîtva de ziaristul obișnuit, de cel care sare în sus la un cuvînt al patronului, e plătit mizerabil și i se dă rareori posibilitatea de a se ridica. În Fleet Street [1] era unanim recunoscută dibăcia sa de a se descurca, și, chiar dacă nu mergea întotdeauna pe drum drept, ce însemnătate avea, atîta timp cît izbutea să ajungă înaintea altora ? Știa că are cap, talent, personalitate, făcea totul ușor și bine. Fără multă zarvă, învățase franceza și germana, și le vorbea curgător. Era la înălțime în ce privește arta modernă și putea trînti un articol despre Picasso [2], Buffet [3] sau Mondrian [4] la fel de bun ca al celor mai pricepuți critici de artă. Avea și oarecare cunoștințe muzicale și, cu toate că nu luase lecții în viața lui, se putea așeza la pian și cînta orice după ureche. La tenis era deasupra mediei jucătorilor, iar la biliard reușea să facă o serie de o sută de puncte în orice zi a săptămînii. Cînd își dădea osteneala, puțini bărbați sau femei rezistau farmecului său ; avea, cum s-ar spune, un fel de a fi care cucerea. Cît timp lucrase pentru Jotham, în calitate de corespondent de presă în Europa, făcuse o treabă excelentă în lumea internațională de la An-

[1] Stradă unde se află principalele redacții de ziare din Londra.
[2] PABLO PICASSO (1881—1973), mare pictor progresist spaniol, deosebit de activ în mișcarea mondială pentru pace.
[3] BERNARD BUFFET, pictor francez contemporan.
[4] PETER CORNELIS MONDRIAN (1872—1944), pictor decadent olandez.

tibes[1] și **Deauville**[2], și asta datorită iscusinței sale de a pătrunde în locuri ca **Eden Roc**[3] și **Normandie**[4] și de a se simți acolo ca la el acasă, pe cînd oricare altul ar fi fost azvîrlit afară. În vremea aceea începuse să-și dezvolte uimitoarea sa capacitate de a denatura un interviu în așa fel, încît, folosind exact cuvintele victimelor sale, reușea să creeze o impresie falsă, spre continua delectare a cititorilor. Cît de mult îl distrau neputincioasele scrisori de protest ascunse totdeauna în cine știe ce colț al ziarului ! Tot astfel, uneori, se amuza să compună cîte o diatribă la adresa vreunei cărți de mare succes într-un anumit moment ; prin desprinderea unor expresii din context, interpreta greșit ideea autorului, făcîndu-l să pară o canalie sau un caraghios. Mai tîrziu, talentul său înflorise, spre folosul lui Somerville, prin articolele săptămînale trimise de la New York, în timpul perioadei de „austeritate"[5], comentariile sale părtinitoare despre prosperitatea americană contribuind într-o mare măsură la întreținerea amărăciunii ce domnea pe atunci în Anglia. Era aproape sigur că ar putea obține o altă misiune în America, probabil din partea lui Mighill, scăpînd în felul acesta de blestemata iarnă englezească. Sau, dacă ar avea noroc, ar putea reuși să fie trimis la Cannes, pentru un reportaj despre festivalul filmului... asta era o idee la care nu strica să se mai gîndească ; avea tot felul de legături pe Riviera, unde, se gîndea el cu mîndrie, luase interviuri tuturor personalităților marcante, începînd cu Aga Khan[6]. Da, călătorise peste tot, știa ce voia și putea face oricînd rost de un post de mîna întîi.

Totuși, în ciuda strădaniilor de a se ridica în proprii săi ochi, faptul că dăduse greș aici, și mai ales că fusese învins de un om ca Page, constituia pentru mîndria sa un izvor permanent de amărăciune, care îl rodea. De la prima lor întîlnire, ostilitatea lui Nye față de proprietarul ziarului **Light** crescuse mereu, ajungînd în clipa de față

[1] Plajă mondenă în Franța, pe țărmul Mediteranei.
[2] Plajă mondenă în Franța, la Marea Mînecii.
[3], [4] Cluburi selecte din Anglia.
[5] Perioadă de după cel de al doilea război mondial, cînd în Anglia alimentele se distribuiau pe cartelă și existau prețuri raționalizate.
[6] AGA KHAN al III-lea, principe indian, unul dintre cei mai bogați oameni din lume.

aproape o obsesie. „Desigur, își spunea el scrîșnind din dinți, dacă tactica lui Smith n-ar fi fost atît de delicată, am fi cîștigat, de bună seamă, fără cea mai mică osteneală". E drept că ideea lui cu localul tipografiei se întorsese împotriva lor — numai cînd se gîndea la ea se zvîrcolea de enervare — dar cel puțin fusese bine chibzuită. Într-o luptă nu e bine să umbli cu jumătăți de măsură. Trebuie să pui la bătaie totul sau nimic, și Smith nu îndrăznise niciodată să meargă pînă la capăt. Și totuși Smith era acela care o va lua după ceafă. Își închipuise că totul are să meargă atît de ușor, se bizuise pe un succes atît de neîndoielnic, mai ales în vederea împăcării cu soția sa, încît felul în care i se prăbușise moralul părea ridicol. În ultimele săptămîni încetase să-și mai dea importanță și, cu toate că se mai agita în căutarea unei soluții, oricine putea vedea chiar și cu ochii închiși că era la pămînt.

Între timp, Nye ajunse la Cornmarket. În fața vechii clădiri a primăriei se lipise un afiș anunțînd concertul — primul din seria de concerte date de orchestra simfonică — organizat de Page în folosul fondului pentru clopotnița bisericii St. Mark și care urma să aibă loc duminică 15 septembrie. Deși își spunea că muzicanții adunați de Page erau mediocri, niște intelectuali, diletanți de mîna a doua, asta nu-l prea putea consola. Se întoarse brusc și plecă de lîngă afiș, apoi, pe cînd străbătea piața, îl văzu pe Page coborînd treptele clădirii ziarului **Light**. În ultimul timp, Nye încercase să-l ocolească, căci era peste puterile sale să mai dea ochi cu el. Page era însoțit de o tînără, o femeie într-adevăr frumoasă, înaltă, cu rotunjimi nu prea exagerate, tocmai așa cum trebuie. Chiar de la distanța aceea puteai spune că are ceva seducător. O clipă, Nye se întrebă cine putea să fie, apoi îl zări pe fiul lui Page venind în urma lor — îl mai văzuse de două ori — un tip înalt, pletos, cu înfățișare de poet. Ea zîmbi și-l apucă de braț. Nici unul dintre ei nu-l zări pe Leonard — nici nu dorise asta — și, urmărindu-i cu coada ochiului, se întoarse pe jumătate spre o vitrină, ca să-și aprindă o țigară. Se urcară în automobilul lui Page — un Vauxhall vechi de cinci ani — și plecară. Faptul că mergea într-un automobil mic și demodat îi părea lui Nye ca făcînd parte din teatrul jucat de Page.

Leonard își continuă drumul spre redacție. După cum se aștepta, îl găsi aici pe Smith, care, șezînd la biroul lui,

încerca să pară ocupat. De fapt, însă, îi scria o scrisoare soției sale Minnie — Nye își dădu seama că-i scria ei după felul cum strecurase hîrtia sub mapă cînd îl văzuse intrînd. Nu se putea să nu observi cît de mult slăbise Smith, cum se jigărise, ca după o boală grea.

— Ceva nou ? întrebă Nye trîntindu-se pe un scaun.

— Ni-mic !

Răspunsul suna patetic. Părea că nu încetase să nutrească o speranță vagă, îndepărtată. Asta îl enervă pe Nye, care ar fi dorit să-l scuture de să-i meargă fulgii !

— Ce știri de la onorabilul Vernon ?

— Nici una. Smith își suflă nasul de cîteva ori, avea din nou guturai. Însuși faptul că n-avem nici o veste e o veste bună. Numai dacă...

— ...s-ar întîmpla ceva, îi luă Nye vorba din gură, imitîndu-i tonul.

Smith roși.

— Ideea dumitale strălucită nu ne-a ajutat prea mult. De fapt, ne-a dat peste cap.

— Cum puteam să ghicesc că Page va scoate blestemata aceea de fițuică ? Nu știi niciodată în ce ape te scalzi cu un pedant ca el. Doamne, explodă Nye, cît oi trăi n-am să uit prima zi, cînd a început cu predica lui despre caracterul sfînt al presei ! Dacă există un tip de oameni pe care nu-l înghit, apoi ăsta-i, al oamenilor de bine, mieroșii, predicatorii care doresc să creeze o utopie cu fițuicile lor meschine ! Cred că mă pricep la caractere. Cît despre meseria de ziarist, o știu pe dinafară. E o meserie a dracului, ca oricare alta, cu două scopuri principale : bani și putere. Ca să ajungi la ele, trebuie să fii citit. Pentru a fi citit, trebuie să dai cititorilor ceea ce doresc. Și ce vor ei ?... Cel puțin marea lor majoritate ? Vor material inedit despre amor, scandaluri și senzații. Bătrînul Jotham a dovedit-o din plin cînd a ajuns cu gazeta lui, **Sunday Enquirer**[1], pînă la cifra de șapte milioane de exemplare, și a reușit să o mențină astfel datorită reportajelor de la tribunalele penale și informațiilor aflate prin gaura cheii. Așa că de ce să facem atîta caz ? Cititorii sînt doar oameni. Eu mă număr printre cei care nu consideră nici un rău dacă vrei să te distrezi puțin, așa că, pentru numele lui Dumnezeu, hai s-o facem lată înainte de-a ne cădea în

[1] Anchetatorul de duminică.

cap bomba cea mare ! Oricum, lumea se duce de rîpă, și toți alde Page și ceilalți predicatori nu sînt în stare s-o scoată din nou la liman !

Smith, care ascultase tăcut discursul acesta, zise :

— Poți spune ce poftești. Eu nu-i port pică lui Page. E un om grozav !

— Da, făcu Nye cu amărăciune. Chiar acum l-am întîlnit. Arăta cu adevărat grozav... în culmea gloriei, adăugă el, strivindu-și mucul țigării. Era cu fiul lui. Aveau și o fustă pe lîngă ei.

— O femeie tînără ? Drăguță ?

— Aprecierea ta ar fi singurul fapt bagatelizat săptămîna asta. E cu adevărat frumoasă, înaltă, cu rotunjimi, dar nu exagerate, exact cum ți-ai dori. Chiar de la distanță aș fi putut spune că are pe vino-ncoace.

— E soția lui David.

— David ! spuse Nye batjocoritor. Măi frate, parcă ai face parte din familia lor !...

Smith își arătă dezaprobarea începînd să răsfoiască hîrtiile de pe birou. „Acum, că e la ananghie, se gîndi Nye ironic, a început să iasă la iveală partea pioasă a firii sale". Zilele trecute, cînd dăduse buzna în camera lui de la hotel, îl găsise în genunchi lîngă pat, încercînd să obțină olecuță de ajutor din partea cerului... mai rău încă decît sfîntul de Ithiel Mighill, care organiza în fiecare duminică, în casa lui de la țară, în Surrey, o seară de imnuri religioase.

— De ce nu am zărit-o încă prin oraș ? întrebă Nye după o pauză.

— Pe cine ?

— Pe cucoana asta, binecînțeles !

— Duc o viață foarte retrasă... la Sleedon.

— Nu prea mi-a părut tipul de femeie retrasă...

— Ce-ar fi să lăsăm familia Page în pace ? spuse Smith, tăindu-i-o scurt. Sînt oameni cumsecade.

— Eu, personal, n-am nimic cu ei. Doar că-i urăsc de moarte pe toți la un loc, din principiu.

— Văd că știi să urăști !

— Da, recunosc, sînt plin de venin. Și acum mă duc să beau o bere.

Leonard se ridică și, părăsindu-l pe Smith, coborî strada pînă la barul „Victoria", unde luă un whisky, urmat de o bere. Își zicea că e firesc să nu și-o poată scoate din

minte pe soția tînărului Page, într-un oraș ca Hedleston, unde nu existau decît vreo cîteva prostituate, care, după ce se lăsa noaptea, începeau să se plimbe în jurul gării. Îi făcuse o impresie puternică și se mira cum de nu o văzuse pînă atunci. Probabil că tînărul Page o ținea din scurt ; de altfel, arăta ca un soț gelos și puteai vedea dintr-o privire că era topit după ea.

Nye nu era afemeiat. În primul rînd n-avea încredere în femei. Și, după cum o spusese chiar el, cu delicatețe, avusese de-a face cu atîtea, încît era înclinat să fie blazat. Totuși, deși îi trecu prin minte că femeia asta ar fi bună la pat, mai avea ceva pe deasupra... îl interesa într-un chip cu totul deosebit. Nu părea deloc să facă parte din familia Page, ci mai curînd din teapa lui de oameni. Părea să existe între ei o afinitate subconștientă, ceva ascuns și cu totul neașteptat.

Cum să-și explice oare acest simțămînt vag și neobișnuit ? Își punea mereu aceeași întrebare, dar nu-i găsea răspuns. Singurul fapt mai apropiat la care putea ajunge — deși prea puțin verosimil — era amintirea unei senzații asemănătoare. Cu destul de mult timp în urmă, pe cînd era încă un tînăr boboc care făcea primii pași în ale gazetăriei, ieșise într-o seară să ia masa cu cîțiva prieteni. Băuseră cam mult, și cînd se despărțise de ei pentru a se duce acasă, îl agățase o prostituată în Piccadilly [1]. Se duse cu ea în Hyde Park.

Era întuneric beznă, astfel că aproape nici nu-i văzu fața. După zece ani, pe cînd sărea o dată într-un autobus la stația din fața gării Victoria [2], văzu o femeie coborînd. Poate timp de două secunde, pe scara acelui autobus, ochii lor se întîlniseră, într-o bruscă senzație de recunoaștere reciprocă, și își dăduse seama, mai mult printr-un fel de șoc interior decît prin faptul că o vedea, că ea era necunoscuta cu care avusese atunci de-a face.

Deși, cînd trebuia, Leonard era în stare să scrie un articol savuros, pe două coloane, despre Freud [3], totuși nu era prea tare în materie de psihologie. Își dădea bineînțeles seama că nu schimbase în viața lui o vorbă cu soția

---

[1] Stradă principală ce duce spre Hyde Park, mare parc din Londra.
[2] Gară din Londra.
[3] SIGMUND FREUD (1856—1939), psihiatru vienez, întemeietorul psihanalizei (Introducere în psihanaliză).

tînărului Page, cu atît mai puțin că ar fi atins-o cu vreun deget. Dar, cu toate că nu-și putea lămuri pricina, văzînd-o, încercase aceeași reacție ca și atunci — aceea de a fi avut cîndva legături cu ea, în împrejurări puțin onorabile pentru dînsul. Își spuse că trebuie să fie pură imaginație. O văzuse poate în treacăt, cînd își făcea tîrguielile la Hedleston, și faptul înregistrat în inconștient i-o fi produs iluzia unei întîlniri prealabile. Și totuși nu era pe deplin convins. Nesiguranța asta începuse să-l deprime, cînd intră Smith. Nye îl urmări cum se așeză, cum își scoate pălăria și își șterge picăturile de ploaie de pe ceafă.

— N-am primit nici o veste, spuse el, așa că m-am gîndit să vin după dumneata. A rămas Peter lîngă telefon. E cam frig la redacție.

— Bei ceva ?

— Cred că da.

Smith își netezi nervos buzele. Nye așteptă. De cîtva timp pîndea asta. Îl cunoștea pe Smith... pînă în fundul sufletului. Știa că, deși trecea drept un membru exemplar al Bunilor Templieri [1], de îndată ce avea un necaz mai mare, nu se mai putea stăpîni. Băutura era otravă pentru el, și după aceea avea cele mai groaznice remușcări. De trei ori, însă, după cît știa Leonard, o făcuse lată, nu ca să se distreze, ci pentru că nu se putuse stăpîni. În Australia, cînd își pierduse slujba la **Melbourne Echo,** se cufundase într-o beție ce ținuse trei luni întregi. Cu doi ani în urmă, în vara cînd îl părăsise nevastă-sa, își petrecuse tot concediul într-o cîrciumă din Brixton [2] și se oprise doar în pragul unei crize de delirium tremens [3]. De aceea Nye era curios să vadă ce va face acum.

— Ce bei dumneata ? întrebă Smith.

— **Whisky** cu bere.

— Bine... spuse Smith cu un zîmbet bolnăvicios. Eu am să beau o bere cu ghimber.

„Nu încă, prietene, se gîndi Nye. Dar te paște, n-ai scăpare !"

Urmă o lungă tăcere. Ploaia bătea în geam. Barul era gol. În bodegă, doi oameni discutau despre perspectivele meciurilor de fotbal din sîmbăta următoare, studiind si-

---

[1] Societate engleză de temperanță.

[2] Localitate în apropiere de Londra.

[3] Criză de nebunie datorată alcoolismului.

tuația clasamentului din ziarul **Globe** al lui Mighill, dar la treburi de astea nu se pricepeau nici unul, nici celălalt. Nye încercă să-și îndrepte gîndurile spre Cannes și spre posibilitățile oferite de festivalul filmului, dar nu reușea.

— Ascultă, Smith, spuse el în cele din urmă, poate o să te mire, dar cred că ar trebui să mergem și noi la concertul acela.

— La concert ?

— Da, acela dat de Page în scopuri filantropice, sîmbătă.

Trîntit pe scaun și înfășurat în pardesiu, Smith se holbă la Nye.

— Glumești ? !

— Nu știu dacă glumesc sau ba. Dar propun să mergem.

— De ce ?

— Uite-așa, mi-a venit o idee !

— Ei, dumneata cu ideile dumitale ! Îl privi îmbufnat pe Nye și dintr-o înghițitură dădu pe gît berea cu ghimber. Ultima a fost grozavă !

Nye nu avea chef să înceapă iar cearta pe tema aceasta. Așteptă, fiind sigur că Smith nu va putea rezista dorinței de a afla ce își pusese în gînd.

— Despre ce e vorba ?

— Cred, răspunse Nye batjocoritor, că ne-ar face bine să frecventăm societatea tuturor acestor oameni cumsecade. Dumneata ești un om căruia îi place societatea aleasă. Pe de altă parte, nu avem intenția să plecăm pe furiș din oraș. Hai să ne comportăm pentru ultima oară cu demnitate în public, și apoi să ieșim trîntind ușa. Poți să faci rost de bilete ?

Smith îl privi cu îndoială.

— Cred că da.

— E minunat ! Vezi, fă rost de bilete cît mai în față, dacă poți.

Pînă să poată formula Smith întrebarea următoare, Leonard se ridică de pe scaun, plăti și plecă.

II

Două zile mai tîrziu, după-amiază, cînd, întorcîndu-se de la Tynecastle, Dorothy se pregătea, după obiceiul ei, să se ducă în cămară pentru a-și lua un pahar cu lapte și un biscuit, doamna Page, care se agita veselă prin casă, o opri în hol.

— Ah, ai venit, Doorie! Aș vrea să duci un bilețel lui David și Corei.

— La Sleedon?! protestă Dorrie, pe un ton de parcă ar fi spus Polul Nord.

— Da, dragă. Tata m-a chemat chiar adineauri la telefon de la birou. Am vrea să vină să ia masa cu noi duminică, înainte de concert.

— Dar, mamă, am avut o zi grea. Și ar însemna să iau autobuzul. Rabla aia veche care merge la Sleedon îți scutură și mațele din tine.

— Poți să te duci cu bicicleta, dragă. Ai mers foarte puțin cu ea de cînd o ai, și e o după-amiază minunată...

— Cauciucul din față e dezumflat.

— Atunci umflă-l! O să-ți prindă bine. În ultima vreme n-ai făcut aproape deloc mișcare.

Pricina acestui comision neașteptat, ca și neobișnuita apariție a lui Henry cu David și Cora pe străzile Hedlestonului își aveau explicația în raportul trimis lui Page de doctorul Evans, din Scarborough. Păstrîndu-și optimismul, jovialul psihiatru dădea sugestia că lui David i-ar face bine să varieze viața liniștită pe care o ducea la Sleedon, să vină mai des la oraș și „să aibă mai mult de-a face cu oamenii". Sfatul acesta, confirmînd părerile pe care doamna Page și le exprimase față de soțul ei, îi dădea acesteia o mare satisfacție și o făcea mult mai înțe-

legătoare. Zîmbind, îi strecură fetei bilețelul în buzunarul puloverului.

— Hai, dragă !

— Fie, spuse Dorothy, resemnată. Dacă nu iese bine, te trag la răspundere.

De fapt, era chiar bucuroasă să se ducă. N-avea absolut nimic de făcut ; Bob Lewis îi telefonase la școală pentru a-i spune că lucra tîrziu și nu putea s-o ia la cinematograf, iar gîndul unei vizite la Cora înveselea perspectivele unei seri ce promitea să fie plictisitoare. Deși nu o vedea prea des, îi plăcea și era întotdeauna sigură că-i va servi o gustare bună la ceai. Se duse în garaj și își scoase bicicleta, apoi, după ce o convinse pe Hannah să-i dea o mînă de ajutor la pompă, al cărei racord se desprindea mereu tocmai cînd ți-era lumea mai dragă, o porni spre Sleedon.

Nu ajunse însă prea departe — doar pînă la colțul dintre Draycot Avenue și Park Street — cînd văzu că cineva îi făcea semn de pe trotuar să se oprească. Puse instinctiv frîna, trase bicicleta la bordura trotuarului și sări jos. Abia atunci îl recunoscu pe Leonard Nye.

— Ah, domnișoară Dorrie, îmi pare bine că m-ai observat. Ce plăcere neașteptată !

— Nu zău ? ! făcu Dorothy fără să vrea.

Nu simțea pentru Nye nici un fel de dușmănie din pricina concurenței pe care o făcea tatălui ei. Toate astea fuseseră departe de preocupările ei personale, deși i se păruse destul de pasionant să-l urmărească pe Henry, considerat de ea ca un om cumsecade, care se lupta cu necazurile în felul lui sentimental de a privi lucrurile ; existase chiar un moment foarte nostim, cînd crezuse că vor fi azvîrliți în stradă, cu catrafuse cu tot, sau cu ce mai rămăsese din ele, după cea mai pură tradiție a filmului **Orfani de pe urma furtunii.** Nu, era ceva cu caracter mult mai personal. Avea propria ei răfuială cu Nye, și, în timp ce fața lui era numai zîmbete, ca și cînd totul ar fi mers de minune, Dorothy nu putea uita cîtuși de puțin ce scrisese despre ea cînd îl dibuise pe nenorocitul acela de Vistiernic. E drept că se întîmplase cu cîtva timp în urmă, dar din cauza aceasta fusese cicălită îngrozitor la școala de bele-arte — săptămîni întregi după întîmplarea asta i se aminteau mereu părțile cele mai savuroase ale articolului. De atunci îl mai întîlnise pe stradă, și el

își scotea întotdeauna pălăria, salutînd-o, dar, pînă acum, nu își vorbiseră încă niciodată.

— Credeam că ați plecat, spuse ea pe un ton care arăta că asta sperase.

— Plecăm în curînd. Nu se arăta jignit. M-am gîndit că mi-ar face plăcere să-mi iau rămas-bun de la dumneata înainte de a părăsi orașul. Doar ca să dovedim că nu ne purtăm pică.

— Și chiar nu ne purtăm pică ?

Nye continua să zîmbească, nu prea firesc, de parcă i se lipise zîmbetul pe buze.

— Sper că nu. Tăticul dumitale ne-a cam dat de furcă. Ei, dar vezi, în meseria noastră trebuie să ne deprindem a înghiți și bune, și rele.

Își scoase țigările și îi oferi una, pe care ea o luă, din dorința de a nu părea prea copilăroasă. În timp ce Nye își aprindea bricheta — era unul dintre cei a căror brichetă funcționa întotdeauna — spuse :

— Ai ieșit la plimbare ?

— Da.

— Drăguță bicicletă. Marca Humber, nu-i așa ? O ai de mult ? Apoi, deoarece ea roșise puțin, adăugă repede : Iartă-mă... nu voiam să fiu indiscret.

— Mi s-a îngăduit s-o cumpăr cu o parte din banii cîștigați de la ziarul dumneavoastră. Tata m-a obligat să donez restul în scopuri de binefacere.

— Cel puțin, spuse el prevenitor, ai avut un folos de pe urma lor.

Deși se prefăcea că nu observă, vedea cum Dorothy începea să se simtă extrem de stînjenită, fiindcă stătea acolo, în plină stradă, și pufăia din țigară cu stîngăcie. Fuma adesea, cînd lua împreună cu celelalte fete o cafea la **Espresso**, dar acum era altceva — de fapt era cu totul nepotrivit — și dacă taică-său ar fi aflat vreodată, știa că s-ar fi înfuriat rău de tot, și pe bună dreptate. Se frămînta, căutînd o scuză să poată pleca, dar, înainte de a născoci vreuna, el îi spuse :

— Mă duceam tocmai la hotel să iau o ceașcă de ceai. Cred că nu ți-ar face plăcere dacă te-aș invita...

— Regret. Mă duc la Sleedon, să iau ceaiul la cumnata mea.

— A, da ! Dădu din cap repede. Am văzut-o în oraș zilele trecute. Pare simpatică.

— Da, e, într-adevăr !

— Ce ciudat, totuși, observă el gînditor. Stau de doi ani la Hedleston și n-am întîlnit-o niciodată pînă acum. Trebuie să ducă o viață foarte retrasă.

— Da, așa e, răspunse scurt Dorothy. Știți, probabil, că fratele meu a fost bolnav. Și soția lui își dă seama că pentru el cel mai bine e să stea la țară.

— Am auzit ceva în legătură cu asta. Dădu din cap cu multă simpatie. Ce noroc că are o soție atît de bună ! S-au întîlnit pe cînd era în armată ? Era poate soră ?

— Doamne ferește ! izbucni Dorothy. Era pe cale să-l corecteze, puțin disprețuitoare, cînd, printr-o inspirație subită, își dădu seama că încerca s-o tragă de limbă, exact cum făcuse și altă dată.

Era aceeași comportare, mult prea amabilă, același fel de a-i smulge, în mod indirect, informații. „Asta e într-adevăr prea din cale-afară", se gîndi Dorothy și, văzînd că are un prilej de a se răzbuna, în loc să-l repeadă, își îndulci privirea și începu să rîdă.

— De ce rîzi ? o întrebă el.

— A, nimic. Numai că te-nșeli rău de tot. Cum de ți-a putut veni o asemenea idee ?

— Probabil o confund cu cineva. Dar atunci cine e ?

— Vai, începu Dorothy să născocească, denaturînd cît mai mult adevărul, e fiica unui vechi prieten al mamei, din Scoția. Ea și cu David s-au cunoscut încă de copii.

— Așa ! făcu el, arătîndu-se cam dezamăgit.

— Părinții ei sînt amîndoi buni prieteni de-ai noștri. Ne petreceam întotdeauna vacanțele împreună la St.-Andrews. Casa lor era foarte aproape... Banksholme... Bineînțeles, asta cînd era mică, înainte de a se face profesoară.

— Profesoară ? Unde ?

— La o școală de fete în nordul Scoției... La Aberdeen, ca să fiu mai precisă.

— Înțeleg. Părea mai decepționat ca oricînd. Care era numele ei de fată ?

— Elizabeth Castelton, răspunse Dorothy, fără să clipească. De unde i se năzărise numele ăsta nu știa, probabil din vreun film pe care-l văzuse, dar suna tare bine. Face parte dintr-o familie foarte veche din West Lothian, deși nu prea înstărită. Unchiul ei era notar în Scoția...

— Castelton, repetă el, încercînd parcă să situeze numele, dar nu reuși, firește, s-o facă.

Mai încercă de cîteva ori, încruntîndu-se tare la felinarul cel mai apropiat, dar tot fără succes. Mulțumită că l-a derutat, Dorothy găsi prilejul nimerit să plece. Își potrivi pedalele și sări în șa.

— Cred că trebuie să mă duc. Mă așteaptă Elizabeth.

— Ah, da... Nye își reveni, aruncă țigara, dar uită să-și mai exercite farmecele. Mi-a făcut plăcere să te văd iar ; la revedere.

— Cu bine, răspunse Dorothy politicos.

În timp ce trecea colțul bulevardului, mai privi o dată înapoi. Îl văzu stînd tot în același loc, cu o expresie morocănoasă, mai abătut ca oricînd.

În curînd ieși afară din oraș și, în timp ce gonea, se simțea cît se poate de mulțumită : egalase scorul. „Pentru cine știe ce interese murdare voise să mă facă să-i dezvălui originea umilă a Elizabethei, adică a Corei", se gîndi ea zîmbind. Era încîntată că-l păcălise. Cîntă cîtva timp, mergînd cu bicicleta fără a-și ține mîinile pe ghidon, improvizînd pe numele Castelton și gonind cu o viteză constantă. Nu trecu mult și ajunse în apropiere de Sleedon. Pe cînd cobora dealul spre sat, o zări pe Cora plimbîndu-se pe chei. O clipă mai tîrziu, trecuse, hurducîndu-se, peste bolovanii de pe drum. Cora se întoarse tocmai cînd ea ajunse la capătul digului.

— Dorothy ! Ce surpriză plăcută ! Vai, dragă, fii atentă ! E periculos pe bicicletă.

— Ba deloc, spuse Dorothy, dar încetă de a se mai roti în jurul Corei și se dădu jos de pe bicicletă — vedea că o enervează cînd se apropie prea mult de marginea digului.

— Ți-am adus un bilet de la mama.

— Pentru David ?

— Nu, pentru tine. De ce nu ? Nu fi atît de mirată.

Dorothy scoase scrisorica și i-o dădu.

Cora o luă șovăind ; părea să presimtă ceva rău, lucru destul de firesc avînd în vedere felul cum se purtase pînă atunci doamna Page cu ea. Dar după ce o deschise și o citi, expresia i se schimbă. Fața îi era radioasă.

— Mama e foarte drăguță, Dorothy ! Ne-a poftit la masă, vreau să spun la prînz, pe mîine.

— Ei și ? Haleala noastră nu-i cine știe ce !...

— A, nu de asta... Mă bucură faptul că s-a gîndit. Împături cu grijă scrisoarea, o puse înapoi în plic, ca pe un lucru ce trebuie păstrat cu sfințenie, și, îndreptîndu-se de spate, spuse : Să mergem acasă.

— Nu vrei să mai stai, să privim marea ? Știu că-ți place. Îți petreci mult timp aici, afară, nu ?

— Numai cînd lucrează David. Zîmbi. Acum vreau să-ți servesc ceaiul.

Plecară, împingînd între ele bicicleta. Ceea ce o atrăgea pe Dorothy la cumnată-sa se putea rezuma prin expresia folosită chiar de ea : Cora era cumsecade. Dorrie își spunea că nu se prefăcea niciodată ; nu arăta niciodată, de pildă, că e mulțumită să te vadă cînd nu era, dar se bucura într-adevăr din toată inima cînd dorea să vii. Nu încerca niciodată să pară altceva decît era, și se arăta veșnic gata să se ostenească oricît pentru alții. Felul în care se ocupa de David — gătind, spălînd și cîrpind pentru el, grădina aceea lucrată cu atîta grijă și, în afară de asta, faptul că-i răbda toate aerele de pedanterie intelectuală, toate grațiile, și-i aprecia lucrările literare ca pe ale unui Shakespeare combinat cu Milton — constituia pentru Dorrie o dovadă evidentă de cumsecădenie. Te mai izbea însă ceva la ea, ceva greu de explicat, un fel de moliciune caldă, o senzație de tensiune sufletească de care-ți dădeai seama după felul ei liniștit de a fi, ceva ce părea să o țină încordată și s-o întristeze. Totuși, în clipa de față nu era așa, ci, într-adevăr, părea bine dispusă.

În bucătărie, în timp ce Dorothy punea masa, Cora pregăti ceaiul și stive de pîine prăjită unsă cu unt, după care deschise și o cutie de sardele. Apoi, deși Dorothy o rugă să nu se ostenească, bătu niște ouă și făcu o grămadă de clătite din acelea care ți se topeau pur și simplu în gură.

— Cora, îi zise Dorothy, cînd cumnata ei se așeză în sfîrșit să bea și ea o ceașcă de ceai, în privința clătitelor ești o adevărată vrăjitoare ! Cum se face că le reușești atît de bine ?

— Ei, Dorrie, dacă-mi făgăduiești că știi să-ți ții gura, am să-ți spun. Vorbea veselă, încă sub impresia invitației doamnei Page, și arăta mult mai drăguță ca de obicei, așa cum ședea cu fața rumenită de căldura sobei, cu părul ei des, răvășit de aerul ce intra pe fereastra deschisă. Fiindcă într-o vară n-am făcut nimic altceva. Asta era slujba mea,

înțelegi ? Și cred că am făcut sute și sute de clătite pentru excursioniști flămînzi. Da, zău, sute și sute...

— Doamne sfinte ! Sper că mîncai și tu din ele.

— Nu, nu prea... Mirosul de grăsime te scîrbește... cînd îl simți toată ziua.

Cuvintele ei îi părură atît de nostime lui Dorothy, încît izbucni în rîs.

— Păcat că n-am știut asta cînd vorbeam astăzi după-amiază cu înfigărețul de Nye. Dacă i-aș fi spus că Elizabeth Castelton își cîștiga existența făcînd clătite, i s-ar fi ridicat precis părul măciucă în cap.

Cora abia zîmbi, căci nu înțelegea deloc despre ce e vorba. Dorothy trebui să-i explice care era gluma și, tot mîncînd clătite și bînd ceai, îi făcu, printre înghițituri, o relatare completă despre întîlnirea cu Ney. Credea că o va distra grozav pe cumnată-sa, dar, spre mirarea ei, Cora nu părea să găsească nimic hazliu în această povestire. Ba chiar îi dispăru orice urmă de voioșie de pe față și păru că se tulbură, că-i revine privirea aceea îngrijorată.

— Oare ce-o fi vrut, întrebă ea. Să te oprească așa, pe stradă ? N-avea nici un drept.

— Ei, așa sînt ăștia... reporterii. Caută întotdeauna să tragă oamenii de limbă. Știi bine ce treabă drăguță a făcut cu mine.

— Da, spuse Cora încet, ca și cînd și-ar fi repetat totul în gînd. Dar atunci a fost altceva. Eu nici nu-l cunosc pe omul ăsta ! Și nici el nu m-a cunoscut, desigur.

— Ei, și-acum chiar că nu te cunoaște. Dorothy începu să rîdă. Crede-mă, domnișoară Castelton, pe cuvînt că l-am dus de nas.

— Zău, Dorrie ? Ai fost tare șmecheră ! Dădu din cap, ca și cînd ar fi încercat să alunge un gînd, dar, neizbutind în întregime, spuse după o clipă de tăcere : Credeam că au plecat... toți cei de la **Chronicle.**

— Pleacă ei curînd. Chiar Nye mi-a spus-o. De fapt și-a și luat rămas-bun.

— Da ? Părea mai liniștită, și fața i se lumină. Bine că scăpăm de el ! Și tatăl tău... și noi toți. De la început n-au venit cu gînduri curate. Ei... e timpul să-i servesc lui David ceaiul. Aruncîndu-și ochii pe ceasul de pe cămin, sună dintr-un clopoțel aflat pe masa de lîngă ea, apoi îi zîmbi cumnatei : Asta-i semnalul nostru. E atît de

ocupat, dragă, încît nu-l mai necăji și pe el cu cele ce-am vorbit noi.

După cîteva minute, veni și David. Dorothy, care nu-l mai văzuse de mult, fu surprinsă cît de mult slăbise. Deși era mai distant ca oricînd, păru totuși mulțumit că o vede. Stînd cu un picior sprijinit de galeria căminului, luă ceașca de ceai din mîna Corei și începu să scoarbă încet, în poziția de statuie, pe care obișnuia s-o adopte în prezența surorii sale.

— Gustă o clătită, îl îndemnă Dorothy. Sînt grozav de bune !

— Grecii antici, spuse David zîmbind, nu ofereau niciodată ceva bun troienilor fără să-și dorească și pentru ei o parte. Cora, dă-i copilului încă o clătită.

— Dar zău, protestă Dorothy, m-am gîndit numai la tine.

— Ia, David, una măcar, spuse Cora. Ai mîncat atît de puțin la prînz.

Puse o clătită într-o farfurie și i-o întinse.

— Hai, David, stărui Dorothy.

— Comedia clătitei. Ridică amabil din sprîncene. A mînca sau a nu mînca... aceasta-i întrebarea. Totuși... îți mulțumesc, draga mea.

Foarte politicos, acceptă farfuria, dar o așeză în spatele lui pe cămin, și, tot sorbindu-și ceaiul, începu să discute programul apropiatului concert, pe care îl critică îndelung, deoarece nu fuseseră incluși Mahler [1] și Hindemith [2].

„Întotdeauna e la fel, se gîndea Dorothy, observîndu-și indignată fratele. De ce trebuie să plutească veșnic atît de sus ? Îți vine să-i tragi un picior !“ Mai observă că, atunci cînd, în cele din urmă, plecă în odaia sa, clătita rămăsese neatinsă pe cămin. Fără un cuvînt, Cora o puse înapoi peste celelalte, le înfășură într-un șervet și le vîrî în dulap. Părea din nou preocupată de ceva, dar după ce Dorothy o ajută să spele vasele de ceai — lucru pe care nici gînd nu i-ar fi trecut să-l facă la ea acasă — izbuti să-și alunge îngrijorarea.

---

[1] GUSTAV MAHLER (1860—1911), compozitor austriac, reprezentant al romantismului tîrziu.

[2] PAUL HINDEMITH (1895—1963), compozitor german contemporan, adept al formalismului în muzică.

— Și acum, spuse ea veselă, să culegem cîteva flori pentru mama.

Se duseră în grădină, unde Cora culese un buchet mare de margarete. Le înfășură în hîrtie de ambalaj și le legă de portbagaj cu o sfoară.

— A fost foarte plăcut, Cora. Îți mulțumesc pentru toate. Ne vedem la concert.

Pentru nimic în lume nu și-ar fi îngăduit Dorothy să-și exteriorizeze cîtuși de puțin sentimentele. După acest scurt rămas-bun, porni în jos pe șoseaua de pe faleză și apoi pedală spre casă.

III

În după-amiaza de duminică, la trei fără cinci minute, Harold Smith, directorul ziarului **Chronicle**, și redactorul Leonard Nye plecară împreună de la hotelul **„Leul roșu"**.

— Nu înțeleg, de ce mergem la concert? întreba necăjit Smith, coborînd scările hotelului. Continuu să cred că n-ar trebui să ne ducem...

Umorul său era mai mușcător ca de obicei. În ultimele patru zile îl frămîntaseră tot felul de idei confuze, care însă nu voiau deloc să se precizeze. Totuși, în ciuda propriei sale incertitudini și a protestelor de ultim minut ale lui Smith, erau în drum spre concert.

Mergeau pe jos, deoarece nu mai aveau nici șofer, nici automobil. La colțul lui Park Street se alăturară și ei puhoiului ce se îndrepta spre primărie. Nu după multă vreme ajunseră înăuntru. Își calculaseră bine timpul. Orchestra își acorda instrumentele; sala era plină, iar pe locurile rezervate ședea majoritatea notabilităților locale, cu soțiile respective, îmbrăcați în hainele cele mai bune. Familia Wellsby era reprezentată din plin, doctorul Bard era și el acolo, cu doamna și cu mătușa acesteia, alături de Gilmore, parohul bisericii St. Mark, de avocatul Paton, de maiorul Seaton și de Harrington de la **Machine Company**, care, la rîndul său, ședea lîngă domnul și doamna Frank Holden. Unii veniseră fiindcă era un concert dat pentru o „cauză meritorie", alții, deoarece fuseseră obligați să suporte pacostea filantropică de-a cumpăra un bilet, iar alții, fiindcă aceste concerte simfonice de toamnă constituiau pentru Hedleston un eveniment monden consacrat. Totuși, mulți se aflau acolo pentru că perseverența

liniștită, de an de an, a lui Henry, ridicase nivelul gustului în orășel și-i învățase pe o bună parte dintre acești onești cetățeni să aprecieze muzica bună.

Nye însă nu era de aceeași părere.

— Ce adunătură... îi spuse lui Smith, după ce observă publicul din sală. Toți încearcă să-și dea aerul că au avut de cînd lumea pasiunea muzicii clasice. Pariez unul la zece că nu știu ce deosebire există între Chopin și șopron.

Se întrerupse brusc; în clipa aceea, întîmpinat de un ropot de aplauze, intră Page, cu soția și fiica sa, urmat de David și de ea. Nye îi observă cum se așezau pe locurile lor din mijlocul rîndului întîi, numai cu cîteva rînduri înainte și drept în fața sa. Smith reușise cel puțin să ia bilete bune; de fapt, află că le căpătase ca bilete de favoare chiar de la Page.

În ultima clipă, Nye aproape că se lăsase convins de Smith și era gata să bată în retragere. Timp de două zile făcuse cîteva investigații locale pentru a mai culege și alte informații în afară de cele aflate din interviul luat lui Dorothy și, cum recunoștea singur, nu descoperise nimic nou. Simțea că e stupid să vină la concert și să se dea în spectacol, cînd toată lumea știa că fuseseră învinși, iar Smith, care, evident, era de aceeași părere, se uita țintă la program, părînd cît se poate de stînjenit. Dar de cîte ori Nye se uită la ea, simțea că făcuse bine venind. Avea ceva... ceva... care, din nou, îl izbi puternic.

La început zîmbea; părea sfioasă, vorbea încet cu soțul ei, dar cu aerul că așteaptă, plină de nerăbdare, să înceapă. Purta o rochie de un roșu-închis, nu prea nouă, nici prea ieșită din comun, dar o prindea; hotărît, roșul era culoarea ei. Nu-și făcuse buzele, și cu fața ei palidă, cu părul și ochii ei întunecați, avea ceva deosebit și era al dracului de atrăgătoare. Se întorcea tocmai să discute cu cineva, cînd, deodată, îl văzu pe Leonard. De îndată expresia ei se schimbă, devenind mai țeapănă, și zîmbetul îi muri pe buze. Apoi își întoarse repede ochii, căutînd să pară nepăsătoare. Se uitase țintă la ea și era firesc să-și abată privirea, totuși ar fi putut jura că e stingherită văzîndu-l.

Începu și concertul. Întîi o uvertură, apoi o femeie mică și trupeșă, cu bustul mare, apăru pe scenă și cîntă,

foarte frumos, unul din liedurile lui Schumann[1]. După aceea urmă un alt interpret, care cîntă un solo de vioară. Distrat, Nye recunoscu **Frumosul rozmarin** de Kreisler[2], dar de fapt nu asculta ; se gîndea, se gîndea și o studia pe soția tînărului Page, pe deplin convins acum că scîrba aceea mică de Dorothy îl înșelase în mod deliberat.

Și ea trebuie să-și fi dat seama că Nye o observa. Pe măsură ce se desfășura programul, devenea tot mai neliniștită și mai stînjenită. Faptul nu-l surprindea : firește, știa că face parte din grupul care-l combătuse pe Page. Desigur, nu putea fi vorba să-l placă. Și totuși era ceva mai mult. O dată sau de două ori simți că tînăra femeie era pe punctul să se întoarcă din nou, dar se stăpînise. În cele din urmă, David observă că nu era atentă la muzică. Se aplecă spre ea și-i șopti :

— Te simți bine, dragă ?

Nye nu-i putu auzi răspunsul, dar probabil își liniști soțul, care o mai privi o dată sau de două ori, apoi se concentră din nou asupra scenei, unde orchestra își acorda instrumentele pentru bucata principală din program : **Simfonia a șasea, în si minor,** de Ceaikovski.

În următoarele cîteva clipe nu se întîmplă nimic, apoi, pentru a descoperi dacă Nye o mai pîndește, își întoarse foarte încet și cu băgare de seamă capul, căutînd să nu atragă atenția celorlalți. Se priviră țintă în ochi. Acum Leonard avea certitudinea că e speriată, da, și încă grozav de speriată ! Se făcu albă ca varul și tresări atît de vizibil, încît David se întoarse brusc și îl văzu pe Nye. Îi aruncă acestuia o căutătură furioasă, apoi se aplecă aproape de tot spre ea și o luă de braț.

— S-a întîmplat ceva ? îl auzi Nye spunînd.

— Nu... nimic.

— Te plictisește cineva ?

— Nu... e tare cald aici... Am avut doar așa, o amețeală...

— Ai vrea să ieșim puțin la aer ?

Nye văzu că tînăra femeie ar fi dorit să plece, dar îi era frică să mărturisească. Își plecă încet capul, scoase

---

[1] ROBERT SCHUMANN (1810—1856), compozitor german, reprezentant al curentului romantic, autor al unor lieduri foarte cunoscute, pe versuri de Heine.

[2] FRITZ KREISLER (1875—1962), mare violonist și compozitor austriac.

batista din poșetă și și-o duse la nas. Mirosul de apă de colonie ajungea pînă la el. Dar nu păru să-i fie de vreun folos. Cora șopti :

— Poate dacă aș putea căpăta un pahar de apă...

— Da, dragă.

David era îngrijorat. Se ridică pe jumătate de pe scaun, dar, văzînd că n-are pe unde trece, se aplecă spre sora sa, la capătul rîndului. Trebui să ridice vocea ; Nye îl auzi limpede spunînd :

— Du-te repede afară și adu un pahar de apă pentru Cora.

Cora ! Numele îl izbi pe Nye ca un glonte. „Drace, asta era !“ Toată după-amiaza simțise că e din ce în ce mai aproape de a ghici, și acum, iată, își amintea. „Cora Bates... la Blackpool [1]... în vara aceea, cu trei ani în urmă...“

Nu așteptă să vadă efectele binefăcătoare ale paharului de apă. Își luă pălăria de sub scaun.

— Hai să mergem, îi spuse lui Smith.

— Cum... atît de repede ? Smith ședea prăvălit pe scaun, cu ochii pe jumătate închiși, într-un fel de somnolență. Nu putem pleca atîta timp cît mai cîntă.

— N-are-a face ! Hai să ieșim de-aici !

— Dar...

— Nu vezi că e ceva important ?

Se ridică și, urmat cu stîngăcie de Smith, se strecurară pînă la intervalul dintre scaune, spre vădita enervare a vecinilor. Foarte palidă, Cora era neliniștită de plecarea lor, iar Page le aruncă o privire indignată. Dar acum... ce-i mai păsa lui Nye ?!

Pe cînd se întorceau la hotel, Nye se închise tot drumul într-o tăcere desăvîrșită și aproape meditativă, refuzînd să răspundă la întrebările stăruitoare ale lui Smith, dar cînd ajunseră, i-o luă înainte, intrînd în bar. Comandă ceva de băut și începu să vorbească.

În primele clipe, Smith nu înțelese pe de-a-ntregul implicațiile celor istorisite de Nye. Mintea lui era mai înceată, îndreptată pe cu totul alte căi. Părea uimit, neîncrezător și oarecum încurcat, totuși, după atitudinea lui Leonard, își dădu seama că aici se ascundea mai mult decît ceea ce-i spunea el.

[1] Cunoscută stațiune balneară din vestul Angliei.

— Nu-mi vine să cred, zise, în cele din urmă, speriat.
— Nu?
Nye nu avea de gînd să discute; certitudinea convingerii sale îl făcea să socotească orice cuvînt în plus drept pierdere de energie. Chelnerul îi aduse halba. Sorbi o înghițitură zdravănă. Niciodată nu avusese berea un gust atît de bun.
— Ești sigur? întrebă Smith din nou, foarte neliniștit.
— Tot așa de sigur cum sînt că șed aici. O calitate am și eu: nu uit niciodată o față.
— Atunci cum de n-ai recunoscut-o imediat?
— Am văzut-o doar o clipă, la Blackpool, acum trei ani. Și încă nu mă interesa... pe atunci.
— Dar spui că doar o singură clipă. Poate o confunzi.
— Ascultă! zise Nye. Eu sînt reporter. Meseria mea e să-mi amintesc. Tocmai mă întorsesem de la Paris după afacerea Lanson. Vernon mi-a dat ideea să mă duc să fac un reportaj despre Wakes. Blackpool, în luna august nu e tocmai pe gustul meu, dar m-am gîndit că am să mă odihnesc cu ocazia asta. Și nici n-a fost chiar atît de rău. Eram mereu împreună cu un anume Haines, care lucra pentru grupul Mighill. El se ocupa de cazul acela. Ți-am spus că pe mine nu mă interesa. Dar, din întîmplare, în după-amiaza aceea m-am dus să-l iau... Am zărit-o doar, dar memoria mea a înregistrat.
— Pare ultima ființă din lume care să...
Era atît de greu de convins, încît o clipă îl puse aproape pe gînduri pe Leonard, care izbucni supărat:
— Dar n-ai văzut cît de neliniștită a fost în tot timpul concertului? Are ceva de ascuns.
— N-am observat nimic.
— Atunci ești orb!
— Sînt toți oameni atît de cumsecade!
— Fiecare familie își are misterele ei, Smith.
— Și crezi că familia Page știe ceva?
— Sînt mai mult ca sigur că nu. Și tocmai cu asta îi avem în mînă.
În sfîrșit, Smith pricepu ce avea Nye de gînd.
— Nu, nu! protestă el în grabă. Nu pot fi de acord. Chiar dacă ai dreptate, n-am putea...
Se opri brusc. Ca în orice clipă de mare încordare, sudoarea îi acoperi tot trupul. Își șterse de pantaloni mîinile mari, umede. Urmă o scurtă clipă de tăcere, în

care Nye îl privi ironic și cercetător, apoi, șovăind, Smith încercă să cîștige timp.

— Ar fi fatal dacă ai greși. Ar putea fi considerată drept o calomnie criminală.

— Liniștește-te, Smith, spuse Ney încetișor. Bea ceva ! Știu cîte ai avut de îndurat în ultimul timp. Ai nevoie de ceva tare.

— Nu, Len, nu îndrăznesc să mă ating de alcool. Înghiți în sec. Am nevoie de întreaga prezență de spirit. Căci dacă ai cumva dreptate... asta ar putea, oarecum... ar putea să ne schimbe soarta.

— Pentru numele lui Dumnezeu ! Nye izbucni într-un rîs scurt și răsunător, care-i făcu pe cei de la bar să-și îndrepte privirile asupra lui. Eram pierduți. Iar acum, cu puțin noroc, vom fi iar călare pe situație.

— Nu, nu... nu fi atît de grăbit. Nu vreau să mă iei prea repede. Mai întîi, te rog, fă-mi un hatîr. Du-te imediat la Sleedon și caută să vezi fata. Dacă am putea obține de la ea o mărturisire, păi atunci, atunci... ei am ști și noi pe ce lume ne aflăm !

— N-avea grijă, mă duc și la ea, spuse Nye. Mai întîi, însă, vreau să iau legătura cu redacția centrală. Nu le spun deocamdată nimic... Nu trebuie să știe nici un cuvînt despre asta... Am să mă jur pur și simplu că, dacă ne mai dau un răgaz de trei săptămîni, le aduc ziarul **Northern Light** pe tavă.

Spunînd asta, își goli paharul, se ridică și porni spre redacție.

IV

În aceeași seară, după ce se întorsese acasă împreună cu Cora, David continua să se gîndească la atitudinea ciudată pe care soția sa o avusese în timpul concertului. Amețeala ce o cuprinsese părea ea însăși neobișnuită, și, cu toate că atmosfera din sală era îmbîcsită, explicația Corei avea pentru David aparența unei scuze. În timpul concertului simțise, cu acea sensibilitate exagerată care-l urmărea ca un blestem, că neliniștea ei era pricinuită de faptul că în spatele lor se afla redactorul ziarului **Chronicle**. Acum Cora părea ciudat de apatică. În timp ce pregătea cina lor simplă, David nu făcu nici o aluzie la întîmplările petrecute după-amiază, în speranța că va deschide ea vorba. Tăcerea ei, faptul neobișnuit că nu era atentă la ce-i spunea, dovedindu-i că gîndurile ei erau aiurea, îi întări bănuiala. Curînd ea se văită de durere de cap și se urcă în dormitor. David încercă să lucreze timp de o oră, nu atît pentru ceea ce ar fi putut realiza, cît pentru a aștepta ca aspirinele pe care i le dăduse să-și facă efectul. Cînd veni să se culce, o găsi însă tot neliniștită și trează ; cuprinzîndu-l în brațe, îi șopti, cu o intensitate ce-i trăda tulburarea și care, în lumina întîmplărilor din după-amiaza aceea, sporiră neliniștea soțului :

— David, nu-i așa că încă ții la mine ?

— Știi că țin la tine...

Își lipi trupul strîns de al lui.

— În ultimul timp nu-mi mai arăți niciodată că ții într-adevăr la mine.

Văzu că era dornică de dragoste — îi simțea inima

bătînd ca o pasăre în colivie ; dorea și el, dar nu voia să cedeze. Îi spuse cu binișorul :

— Îți explic mereu, Cora, trebuie să încerc să-mi întăresc voința în toate felurile. Pe de altă parte, lipsindu-ne dragostea fizică, ajungem să ne iubim mai mult...

— Dar nu e bine. E rău pentru amîndoi.

— Nu, nu, acest lucru idealizează și păstrează mai bine dragostea noastră.

— Nu înțeleg... Dar am nevoie... mai ales astă-seară...

— Încearcă, dragă Cora... Trebuie să ne putem oferi unul altuia ceva mai mult decît trupurile noastre. Trebuie să ne ridicăm pe plan spiritual dorința fizică.

— Tu n-ai neapărată nevoie de mine, spunea ea aproape cu amărăciune, nu, nu mai ai...

— Ba da, și asta-i toată problema. Îți amintești cînd n-am vrut să mănînc clătitele pe care le-ai făcut zilele trecute ? După aceea le-am dorit mai mult ca oricînd.

Cora tăcu timp îndelungat, apoi, treptat, se retrase în jumătatea ei de pat. În cele din urmă, începu să vorbească pe alt ton :

— Mă tot gîndeam la cele ce mi-ai spus, că nu te mai interesează atît de mult cartea ta... și mă întrebam dacă n-ai vrea să plecăm un timp undeva. O schimbare ne-ar face poate bine.

De uimire, David rămase o clipă mut.

— Credeam că-ți place la Sleedon.

— Da, îmi place. Dar ar fi plăcut să mai schimbăm.

— Și unde ai dori să plecăm ?

— Oriunde. Mi-ai făgăduit mereu că ai să mă duci o dată în Franța. Mi-ar plăcea să plecăm într-un sătuleț liniștit din Franța...

Deși îngrijorarea lui creștea, era în același timp mișcat de nota de încordare din glasul Corei, precum și de simplitatea, de lipsa de prefăcătorie cu care își dezvăluia simțămintele. Cu o groază care îl umplea de deznădejde, văzu că întîlnirea cu Nye însemnase pentru ea un lucru destul de serios ca să-i trezească instinctul fugii.

Nici nu-și dădu seama ce-i răspunse, știa doar că nu fusese nimica limpede. Ea nu stărui, și după un timp se cufundă într-un somn neliniștit. Auzindu-i răsuflarea, în întuneric, începu să caute pricina deznădejdii ei și să se frămînte, pradă gîndurilor celor mai rele. Fără-ndoială, îl cunoscuse pe Nye înainte de a-l întîlni pe el. Dar în

ce împrejurare? Îi fusese patron, asociat, prieten? Un junghi grozav de dureros îi străbătu nervii. Dintre toți oamenii pe care n-ar fi dorit ca ea să-i fi cunoscut, individul acesta ar fi fost cel dintîi. De cum îl văzuse, avusese pentru el o antipatie instinctivă, nu numai din cauza ostilității sale față de **Northern Light,** ci pentru ceva ce sălășluia în însăși ființa lui Nye. Tot rumegînd în minte acest fapt, David simțea ca o strînsoare ce-i încleșta fruntea. Cunoștea prea bine primejdia ce-o constituia pentru el o astfel de înlănțuire de idei și încercă să le alunge din minte, așa cum i se recomandase la clinică. Dar imaginile pașnice, impersonale, nu voiau să se ivească în raza vederii sale; zăcea țeapăn și imobilizat, ros de îndoială, de bănuială, de gelozie și, mai presus de orice, de frica pentru el însuși, acea frică ce-i revenea necontenit, împingîndu-l să oscileze între extremele renunțării de sine, în speranța de a se întări împotriva acestui simțămînt de teamă, care, alternînd cu scurte perioade de exaltare, forma ciclul caracteristic al psihozei sale.

Trecuseră doi ani și ceva de cînd suferise de ceea ce în termeni politicoși se numește astenie nervoasă. Începuse ca o stare generală de oboseală, ca o stranie toropeală a minții, urmată de o depresiune înspăimîntător de intensă. În perioada aceasta de întunecare a minții se temuse nu numai că ar putea înnebuni, dar și că ar fi victima sortită cine știe cărei îngrozitoare calamități. Pe măsură ce starea aceasta devenea mai acută, semăna tot mai mult cu mania persecuției și, deoarece mai era încă în casa părintească, începu să-și ascundă revolverul de campanie sub pernă, pentru a fi gata în caz că dușmanul său necunoscut ar lua înfățișare concretă.

La început îl tratase doctorul Bard, apoi fu dus într-un sanatoriu particular, situat pe faleza de la Scarborough. Aici urmase un vid total, o perioadă de care nu își amintea absolut nimic. Trebuie să-l fi pus să împletească coșuri, lucru pe care îl îndeplinea într-o stare de inconștiență. Își amintea cît de uluit fusese atunci cînd, după vreo șase săptămîni, vălul ce-i întuneca mintea începu să se destrame și descoperi că făcuse cu propriile sale mîini peste două duzini de coșuri mari de răchită, toate cu o împletitură deasă și complicată, lucru pe ca-

re nu l-ar fi putut niciodată duce la îndeplinire în stare normală.

Evans, medicul sanatoriului, un omuleț grăsuț, care respira anevoie, cu un aer jovial și cam modern, îi spuse cu un zîmbet vesel că e pe calea cea bună. „Ai ieșit din pădure, băiete, și acum ai intrat în hățiș“. Totuși, deși ajunsese pînă aici, se părea că nu poate merge mai departe : continua să doarmă prost, era speriat, deprimat, tăcut și izolat de viață.

Cînd ajunse în acest stadiu, Evans, care se străduia să-i redea încrederea în sine, îi îngădui să părăsească în fiecare seară un ceas sanatoriul, sfătuindu-l să se plimbe pe promenadă și să se amestece cu oamenii de acolo. David nu dorea să se ducă, dar fiindcă ținea la doctor și se obișnuise, de fapt, să-l asculte fără împotrivire, făcu întocmai. Nu se amestecă însă în înghesuiala de pe esplanadă, de care se ferea instinctiv, ci se duse în singurătatea relativă a vechiului port pescăresc, unde ședea și observa creșterea și retragerea înceată a valurilor plumburii.

Într-o seară, cineva i se adresă — după trei luni era prima ființă care, fără să aibă vreo legătură cu boala lui, îi vorbea. Înălță capul și văzu o fată înaltă, destul de sărăcăcios îmbrăcată, foarte palidă și exagerat de subțire, care se uita la el cu ochi mari, căprui-închis. Ceva din expresia ei, privirea de o tristețe potolită, îl făcu să simtă instinctiv că deznădejdea fetei e la fel de intensă ca a lui, ba chiar mai puternică. Îi răspunse ceva destul de banal, dar asta fusese de-ajuns pentru a o face să se așeze pe bancă lîngă el. Faptul că-i simțea prezența, slaba atingere a brațului ei firav sub bluza de stambă ieftină îi dădură un slab fior. N-o întrebă nimic despre ea. Și nici ea nu arătă deloc acea curiozitate lipsită de tact la care s-ar fi putut aștepta din partea unei cunoștințe întîmplătoare. Se acceptaseră pur și simplu unul pe celălalt, fără nici o întrebare, ca două suflete pierdute care s-ar fi întîlnit în vreun ungher pustiu al infernului. Vorbiră foarte puțin și numai despre lucrurile cele mai banale, dar era parcă o alinare în cele ce-și spuneau. Cînd sosi timpul să plece, David șovăi, nefiind în stare să scoată un cuvînt, apoi, deodată, ceva se dezlănțui în el : o rugă să vină în seara următoare în același loc.

Se întîlniră în seara aceea, și în cele care urmară, și în curînd nu era seară să nu fie împreună, chiar și miercurea după-amiază, cînd ea își avea jumătate de zi liberă din cursul săptămînii. Începu să simtă că întunericul se risipește și să privească lumea cu alt fel de ochi. La mîngîierea neexprimată a degetelor ei, care i le cuprindeau pe ale lui, i se treziră din nou simțurile. Obiecte ce-i păruseră timp îndelungat straniu de îndepărtate începură să se apropie, descoperi din nou culorile, simți iar soarele, roua de pe iarbă, dulceața ploilor de vară. Părea că se întoarce iar la viață.

Doctorul Evans continua să-i observe progresele cu o înțelegere plină de amabilitate care era greu de suportat. I se raportase despre întîlnirile cu Cora ; în primele zile de libertate ale lui David pusese un supraveghetor să-l urmărească, de teamă să nu „comită vreo prostie", eufemism vesel, folosit de el pentru sinucidere — acel nor întunecat ce plutise multă vreme deasupra minții tînărului Page. David însă nu avea nevoie de această încurajare indirectă la distracție ; de fapt, îl indigna. În felul său ciudat era îndrăgostit de Cora. Nu-și făcea nici un fel de iluzii în privința ei, văzînd-o așa cum era, cu toată lipsa ei de educație, cu greșelile ei de gramatică, cu simplitatea și cu mintea ei puțin dezvoltată. Și, totuși, o parte a eului său găsea în cusururile aparente ale Corei tocmai calitățile care îl făceau să se simtă bine în tovărășia ei, îl eliberau de încordarea complicată în care trăia, și, mai presus de orice, de îndoielile, stînjeneala și neîncrederea în propria lui persoană ce-l cuprindeau, înainte vreme, cînd se gîndea la alte femei. Cu duioșia ei, Cora îi redădu încrederea în viață, îi ridică moralul cu devotamentul ei, în așa fel încît, deși se mai temea de viitor, putuse să-și spună : „Iată cineva care mă va ajuta". Cu cincisprezece zile înainte de data fixată pentru întoarcerea la Hedleston, se căsătoriră la Oficiul stării civile din Scarborough.

Toate aceste imagini se perindară prin mintea lui David cu o nouă intensitate pe cînd stătea treaz și încerca zadarnic să găsească în începuturile dragostei lor vreun indiciu pentru purtarea de acum a Corei. Spre dimineață ațipi, poate pentru o oră. Cînd se trezi, văzu că ea coborîse. O urmă și-și băură în firida din bucătărie cafeaua cu pîine prăjită. Deși, în aparență, nu se

observa nimic deosebit la ea, ştia că vioiciunea Corei era nenaturală. Conversaţia lor părea oarecum silită, şi nici unul nu făcu vreo aluzie la remarcile ei din seara precedentă.

După micul dejun nu se putu hotărî să se aşeze la masa de lucru. Cînd îi spuse Corei că se duce să se plimbe puţin pe dig, ar fi putut jura că fusese mulţumită. Cu cît se gîndea mai mult la acest lucru pe cînd cobora şoseaua ce ducea pe faleză, cu atît mai mult îl chinuia certitudinea că, dintr-o pricină sau alta, nevasta lui dorise ca el să plece de acasă. Era îmboldit să se întoarcă şi să discute cu ea deschis. Dar nu, nu putea s-o facă. Ea trebuia să vorbească prima, să-şi deschidă inima. De ce... de ce n-o făcea însă ?

Plimbarea pe dig deveni pentru el o pedeapsă prelungită. Frămîntat de nelinişte şi de nerăbdarea de a şti ce se petrece acasă, nu voia totuşi să-şi îngăduie nici o grabă. La capătul portului se opri, ca de obicei, să schimbe o vorbă cu Martha Dale, bătrîna care ţinea chioşcul de ziare de peste drum de antrepozit. În cele din urmă, făcu cale-ntoarsă şi începu să urce dealul. Apoi, la o cotitură a drumului, aproape în faţa porţii lui, se opri brusc, cu inima îndurerată, văzîndu-şi confirmate cele mai negre bănuieli.

V

În aceeași dimineață de luni, după ce luă micul dejun și frunzări corespondența, Nye telefonă la garajul „Victoria", pentru a închiria un automobil fără șofer. Apoi, îndată după ora nouă, plecă la Sleedon. Așteptase dinadins să treacă o noapte, ca să-i lase Corei timp de gîndit, ceea ce, după părerea lui, ar ajuta s-o facă mai docilă. Pe de altă parte, nu era cazul să se grăbească prea mult; reușise să convingă redacția centrală că avea să se întîmple ceva de reală importanță, și bîndu-și cea de a doua ceașcă de cafea, îl asigurase pe Smith că totul e ca și rezolvat.

Era o zi frumoasă de toamnă, soarele puternic risipise ceața dimineții și aurea pădurile de mesteacăn de pe dealurile Eldon. Pe deasupra dunelor, rîndunelele de mare zburau și se roteau cu strigăte pătrunzătoare și ascuțite. La marginea Sleedonului, Nye își opri automobilul și îl parcă dincolo de șosea, lîngă un hambar pustiu — își dădea seama că pînă la un anumit punct trebuia să fie discret — apoi intră pe jos în sat. Sleedonul nu-i păru altceva decît o mică văgăună sărăcăcioasă, prăpădită, care mirosea a pește și a alge putrede. Mai era și un dig de piatră, cu un chioșc cu acoperișul spart, unde se vindeau ziare, filme pentru aparate Kodak și dulciuri, și o singură prăvălie, dar nu exista nici o promenadă sau pavilion pentru muzică ; de fapt, în afară de mare, nu era nimic la care să te poți uita. „Nici comparație cu Blackpool, își spuse el, nici pomeneală !"

Găsi ușor casa — nici ea nu era prea grozavă — bătrînul Page, ca om foarte generos, ar fi putut, desigur, să facă mai mult pentru fiul său. Leonard o cîntări din-

tr-o privire, apoi urcă poteca din grădină și sună la ușă. Se simțea într-o formă grozavă. Era plin de el și, după propria-i expresie, nu-i păsa nici de dracu. În ultimii zece ani nu avusese nici o misiune care să-l fi făcut să șovăie. Neprimind nici un răspuns, mai sună încă o dată — casa avea cel mai simplu sistem de clopoțel. Apoi auzi zgomot de pași. Ușa se deschise. În prag se ivi Cora.

— Bună dimineața, spuse el zîmbind vesel. Doamna Page, nu-i așa? Sînt Leonard Nye, reprezentantul ziarului **Daily Chronicle**. Aș vrea să știu dacă puteți să-mi acordați cîteva clipe.

Cînd îl văzu pe Nye, fața Corei nu se schimbă prea mult. Își dădea seama că era speriată, dar tînăra femeie se așteptase la vizita asta și își făcuse curaj pentru a-l putea primi.

— Ce dorești?

Nye își pregătise discursul, care se potrivea cu zîmbetul arborat.

— Am aflat că soțul dumitale scrie o carte. Un asemenea lucru e întotdeauna o chestiune de interes public. Aș fi foarte mulțumit dacă mi-ai putea da cîteva amănunte.

— Soțul meu lipsește acum de acasă.

— Atunci sînt sigur că vei avea dumneata bunăvoința să mi le dai, doamnă Page. Scoase prompt notesul, cu un gest specific. Și, acum, ce titlu are lucrarea pe care și-a propus s-o scrie?

— Trebuie să-l întrebi pe soțul meu, spuse ea. Oricum, n-avem nevoie aici de oameni de teapa dumitale! și împinse ușa, vrînd s-o închidă.

Ar fi închis-o dacă Nye nu și-ar fi vîrît piciorul în deschizătura ușii — era prea vechi în meserie pentru a mai putea fi luat prin surprindere. Ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic, și afectînd un ton glumeț, afectă un aer cît mai fermecător.

— Cel puțin, doamnă Page, spuse el, povestește-mi ceva despre dumneata. Ești căsătorită de curînd, mi se pare... Cora nu răspunse. Și, înainte de a te căsători, numele dumitale de fată era, după cîte mi se pare, domnișoara Cora Bates.

Fața Corei se făcuse albă ca varul, iar ochii ei întunecați aveau o privire dură. Ceva în această căutătură îi arătă lui Nye prin cîte trecuse pînă acum.

— Știi cam multe, nu crezi ?

— Ce vrei, spuse el zîmbind, meseria noastră e să știm unele lucruri. Ai fost la Blackpool, acum trei ani, în august, nu-i așa ?

— Și ce dac-am fost ? Nu mă ai cu nimic la mînă.

— Va să zică recunoști ?

— Ba nu ; e o minciună. N-am fost niciodată prin apropiere de Blackpool, așa să știi !

— Curios... Nye dădu din cap, prefăcîndu-se intrigat. Începea să se distreze. Aș fi putut jura că ai fost animatoare la **Alhambra-Palais de dance.**

— Vrei să spui una din nenorocitele alea care se lasă învîrtite de de-alde dumneata pentru șase pence dansul ?

— Chiar așa, făcu Leonard, cu un aer mulțumit. Ai spus foarte bine.

— N-ai fost niciodată la **Palley** [1], la Blackpool. **N-ai** fost, pot să jur !

De cînd se căsătorise, Cora vorbea mult mai corect, acum însă, speriată, își reluase vechiul accent și fel de a vorbi.

— Eu nu prea dansez, spuse Ney. Am aflat din întîmplare că ai fost acolo.

— Cine ți-a spus ?

— Un prieten.

— Cum, o lichea ca dumneata are și prieteni ?

— Ai dreptate ! Leonard rîse de parcă i-ar fi făcut un compliment. Sînt un tip destul de josnic. Nimeni nu nu mă poate suferi. Era mai curînd un tip de-aceeași profesiune cu mine. Îl cheamă Haines. Numele ăsta îți spune ceva ?

— Nu, nimic. Nu înseamnă nimic pentru mine.

— Ei, oricum, n-are nici o importanță, spuse Leonard cu nepăsare. Numai că s-a întîmplat să fiu alături de el la tribunal, cînd te-a condamnat judecătorul.

Își păstrase lovitura pentru la sfîrșit. Cora rămase ca trăsnită. Tot timpul sperase, sperase că știa doar puțin, nu totul. O lăsară puterile. Se sprijini de ușă, cu ochii ei mari și întunecați, mai întunecați ca oricînd, pe fața-i albă, ce părea că se micșorase dintr-o dată.

[1] Palais fiind numele franțuzesc al localului, Cora, care nu știe limba franceză, îl pronunță pe englezește : Palley.

— De ce nu n-ei fi lăsînd în pace? spuse, în cele din urmă, atît de încet, că abia o auzi. Am și eu suflet, ca oricare altul, nu? De ce trebuie să vii și să-ți vîri nasul în viața oamenilor?

— Sînt reporter, scumpo!

— Și ce, asta înseamnă că trebuie să dai pe față toată slăbiciunea omenească, toată mizeria și suferința? O, da, sînteți grozavi voi, ăștia, cu morala, dar cu a voastră ce se aude?

— Ei, hai, Cora, nu s-a întîmplat nimic rău... încă nu.

— Sînt și eu fericită pentru prima dată în viață... aici... cu un soț pe care-l îngrijesc...

— Ei, să știi că e norocos. Pot să-ți spun că-l invidiez.

Nye îi aruncă o privire, dar ea nu păru să observe. Tăcu timp îndelungat, apoi rosti cu voce stinsă, nedeslușit, uitîndu-se țintă la el:

— Ce vrei?

Timp de o secundă, Nye se simți ispitit. Era a dracului de atrăgătoare și nimeni altul în casă, iar faptul că îl ura făcea totul mai interesant. Dar nu, nu era cazul să riște, nu venise pentru plăcerea lui, ci pentru treburi, și încă pentru o treabă importantă!

— Vrem doar să ne ajuți, ca să zic așa, în privința bătrînului Page, spuse el, deloc stingherit. Doar să recunoști la momentul potrivit, și atîta tot.

Cora rosti foarte încet:

— N-ai să ai obrazul să mă denunți, nu cred...

— Haide, Cora! S-ar putea ca pînă la urmă să nu iasă nimic din asta. Dacă ne ținem bine, nimeni n-o să fie prea rău atins.

— Înțeleg, spuse ea pe un ton de nedescris. Ești cu adevărat bun, da... cu adevărat bun.

Urmă o tăcere îndelungată, apoi, cu ochii plecați, se întoarse și închise încet ușa. De data asta Nye nu se mai obosi s-o împiedice. Mai stătu o clipă; aproape aștepta să se deschidă iar ușa, dar, văzînd că nu se-ntîmplă nimic, își puse notesul în buzunar și ieși pe poartă. N-apucă să facă decît vreo cîțiva pași la vale, pe șosea, cînd se ciocni de tînărul Page. Instinctiv, David se trase înapoi și, cu capul dat pe spate, îl privi țintă pe Nye.

— Ce faci aici? Își regăsise, în sfîrșit, vocea.

— Mă plimb, răspunse Nye cu răceală.

— Ai fost la mine acasă.

— Aș fi vrut. Dar s-a petrecut totul în aer liber. Nu-i nimic, însă. Doctorul zice că aerul de mare îmi face bine.

— Ascultă, spuse David, și obrazul începu să-i zvîcnească, nu știu ce ai de gînd, dar îți interzic să dai tîrcoale pe aici !

— E o țară liberă.

— Nu ești liber să-mi plictisești soția !

— Dar cine-a plictisit-o ?

— Dumneata, ieri, la concert.

— Ce idee ?! spuse Nye. Nu i-am adresat nici un cuvînt.

— Nu am de gînd să-mi stric gura cu dumneata, domnule. Vocea lui David se urcase cu două octave ; trupul lui slab, înduioșător în pantalonii de catifea gălbuie, cu pantofii stîlciți și puloverul cenușiu, tremura tot. Vreau doar să-ți spun că, dacă te legi de soția mea, îți... îți rup gîtul !

— Vezi-ți întîi de gîtul dumitale, amice, îi spuse Nye. Apoi, făcînd un gest de dispreț, plecă.

N-avea nici un rost să prelungească discuția. Leonard nu se fălea că ar fi maestru al artelor ofensive și exista posibilitatea ca, în starea de surescitare în care se afla, nebunul acela tînăr să devină periculos.

VI

Pe cînd sta așa, copleșit, țintuit locului, uitîndu-se cum Nye coboară faleza pe șoseaua prăfuită, inima lui David continua să bată cu putere.

Întîlnirea aceasta neașteptată îl năucise ; Nye fusese la el acasă, și Cora îl așteptase. Mai mult de atît nu putea gîndi limpede, căci se zbuciuma îngrozitor. Amărăciunea și furia îi creșteau cînd se gîndea la mojicia neobrăzată, la aroganța și lipsa de bun-simț a celuilalt și la faptul că făcuse o figură penibilă, deși ar fi fost în stare de orice violență fizică.

Cel puțin o parte de mister se limpezise : Cora și Nye se cunoscuseră în trecut, și legătura dintre ei trebuie să fi fost, fără îndoială, de natură intimă. Cum s-ar fi putut explica altfel intesitatea emoției Corei, iuțeala cu care își fixaseră întîlnirea, aerul fudul și plin de ifose al lui Nye față de el ? Își simțea tot trupul încordîndu-i-se de o gelozie lucidă, bolnăvicioasă. *De ce nu i se destăinuie ?* Tăcerea ei nefirească, felul jalnic în care voia să dea impresia că totul era așa cum trebuia să fie îl deznădăjduiau cel mai mult. Știa că altul, cu o sensibilitate mai puțin morbidă ca a lui, ar fi cerut explicații. Dar el nu era turnat în același tipar normal ca ceilalți, și vocea interioară pe care o auzea adesea îi interzicea să întrebe. Dacă ea nu dorea să vorbească, n-avea s-o silească. Nu trebuia să arate că l-a întîlnit pe Nye, trebuia să-i accepte prefăcătoria și să-i cînte în strună, pînă ce ea își va deschide inima din proprie inițiativă. Cu aceste intenții se îndreptă încet spre casă.

Cora ședea lîngă fereastra ce dădea în grădină, privind în zare, cu trăsăturile îngroșate de lumina puternică. La

început nu-l zări, tresări ușor și, trăgînd repede aerul în piept, se reculese și se ridică.

— Te-ai plimbat mult. Deși stătea cu spatele la lumină, David văzu că ochii îi erau umflați. Te așezi la lucru acum?

— Cred că da.

Tăcură amîndoi. Vrînd parcă să se scuze pentru faptul că stătea fără să facă nimic, Cora spuse:

— N-am făcut nimic azi-dimineață, chiar nimic.

— N-ai ieșit în grădină?

— Nu. Adică, foarte puțin. Iar tăcere. Cora privi în altă parte. Am întîrziat chiar și cu masa ta de prînz. Așa că ar trebui să dau o fugă acum pînă la magazin.

— Ai uitat să cumperi ceva?

— Da.

— Las', că mă duc eu.

— Nu, nu... Mi-ar face plăcere să iau puțin aer. Nu zăbovesc decît o clipă.

Observă că înainte de a pleca își scoase portmoneul din sertarul scrinului. Deoarece avea un cont lunar la magazinul din Sleedon, își dădu numaidecît seama că se ducea să telefoneze. Naivitatea cu care căuta să-și ascundă faptele, trădînd neputința ei de a înșela, făcea să sporească deznădejdea lui David.

Începu să măsoare odaia în lung și-n lat, dîndu-și seama pentru prima dată, de atîtea luni, că depindea cu totul de Cora. Cu aerul său protector și cu indiferența lui studiată, își luase obiceiul să socotească prezența ei ca firească. Acum, amenințarea că ar putea s-o piardă, îi trezea din nou, cu îndoită intensitate, primele sale simțăminte pentru ea. Era a lui... doar a lui... nimeni nu trebuia să intervină între ei. Totuși, se cerea să fie calm, atît pentru Cora, cît și pentru el însuși. Nu-l prevenise oare doctorul Evans să se ferească de orice emoție care i-ar putea provoca o criză, să nu se lase pradă nici unei supărări? Dar cum ar fi putut să-și înăbușe amărăciunea trezită de prezența lui Nye? Tîmplele începură să-i zvîcnească puternic și era atît de amețit, încît, o clipă, se văzu nevoit să închidă ochii și să se prindă de marginea mesei pentru a se sprijini. Străduindu-se să se stăpînească, se urcă la mansardă și, din puterea obișnuin-

ței, puse un disc. Trebui să-l oprească însă îndată. În ziua aceea nu găsea nici o mîngîiere în compozitorul său preferat, Berlioz[1], ci doar imbold spre o neliniște și mai mare. Nu putu nici măcar să se uite la manuscrisul de pe masa de lucru. Cartea în care își pusese atîtea speranțe îi păru acum cu totul lipsită de importanță.

Se așeză și așteptă întoarcerea Corei. După un timp, care i se păru nesfîrșit, ușa din față se deschise și auzi zgomotul pașilor ei în hol. Apoi Cora intră în bucătărie și, din cînd în cînd, îi auzea mișcările, pe cînd pregătea prînzul. De obicei suna din clopoțel foarte punctual, la douăsprezece și jumătate, dar în ziua aceea întîrziase și nu-l chemă decît după ora unu.

Cînd coborî, văzu că Cora își dăduse cu apă rece pe față ; nu mai avea ochii umflați, dar era și mai palidă — părea bolnavă. Totuși, printr-un fel de stăruință deznădăjduită se străduia să vorbească plină de însuflețire, căutînd să-l cîștige, și de aceea vorbele ei sunau fals și cu totul nepotrivite firii sale. La început spuse lucruri fără importanță, apoi, nu prea iscusit, reveni la discuția din seara precedentă.

— M-ai socotit pesemne tare proastă, David... cînd am vorbit de plecare.

— Ba deloc ! Trebuia să-i răspundă folosind și el același ton prefăcut : E foarte firesc să dorești o schimbare.

— Dar tu n-ai putea din cauza cărții, nu ?

— Cartea nu e totul pentru mine. Dacă ai dori într-adevăr să plecăm, cred că s-ar putea.

— Vorbești serios ? Mai înainte ca David să-i poată răspunde ceva, ea adăugă repede : Am citit zilele trecute într-o revistă despre unul care a plecat în California să cultive portocale. Clima e minunată, caldă și însorită. Și a cîștigat și o grămadă de bani. N-am putea să facem și noi așa ceva, David ?

— Nu mă pricep deloc să cultiv portocale.

— Am putea învăța, aș munci ca o nebună. Poate ți-ar prii chiar mai bine decît la Sleedon pentru sănătate.

---

[1] HECTOR BERLIOZ (1803—1869), unul dintre cei mai mari compozitori francezi din veacul al XIX-lea, autor de simfonii, poeme simfonice, oratorii etc.

Situația ar fi semănat cu o farsă dacă n-ar fi fost atît de jalnică. Deși încordarea devenea prea mare pentru David, încercă să se stăpînească.

— Credeam că vrei să vezi Franța.

— Asta era doar ca o vacanță.

— Și dincolo ar fi pentru totdeauna ?

Cora dădu din cap în semn că da, și era gata să spună încă ceva, cînd fu brusc apucată de un tremur. Tot timpul, în strădaința de a fi cît mai naturală, se silise să ia cîteva înghițituri de mîncare. Stomacul ei se împotrivea însă, se înecă, cuprinsă de greață, tuși, întinse mîna după paharul cu apă și izbucni în plîns.

David se ridică de pe scaun și se apropie de ea. Rezistența lui se topise cu totul. Știa că nu trebuia s-o întrebe nimic, dar nu se mai putu stăpîni.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Cora, ce s-a întîmplat ?

Lucrul de care se temea fu confirmat : ea refuză să-i răspundă.

— Nimic. Nu s-a întîmplat nimic.

— Dar trebuie să fie ceva, ești atît de tulburată !

— Nu, nu... izbutise să-și înfrîneze plînsul. E doar o zi dintre cele cînd toate îți ies pe dos.

El o privi cu încordare.

— Nu, trebuie să fie altceva... Cineva te plictisește... individul acela, Nye..

— Nu, nu ! Nu-i nimic, nimic ! Nici nu-l cunosc. Nu l-am cunoscut niciodată. Nu înseamnă nimic pentru mine, mai puțin decît nimic...

— Atunci de ce a venit aici azi-dimineață ?

— A venit să mă întrebe de cartea ta. Cora simțea că face o criză de isterie. Îți jur, David... îți spun adevărul ! Pînă azi n-am vorbit în viața mea cu el.

Între timp, David ajunsese el însuși într-o asemenea stare, încît abia mai putea vorbi.

— Dacă vrea să-ți facă vreun rău, ar fi bine să se ferească ! Mă duc să mă răfuiesc cu el.

— Nu, nu... n-ai nici un motiv să te duci. N-o să-l mai vedem niciodată.

— Ceva tot ar trebui să fac...

Cora îi cuprinse brațele amîndouă și i le strînse tare. Îl simți cum tremură tot. Și ea, la rîndul ei, avea nervii încordați la maximum.

— Numai să rămîi lîngă mine, David. Și să nu lași pe nimeni să se amestece între noi doi, și nici n-o să se amestece nimeni... ai să vezi... ai să vezi...

VII

Între timp, Nye pornise îndărăt spre Hedleston. Mergea încet, deoarece trebuia să-și pună la punct planurile, și datorită curentului plăcut de aer iscat de automobilul ce înainta, se putea concentra mai bine. Nu-l preocupau cîtuși de puțin zbuciumul înfricoșător și deznădejdea pe care i le pricinuise Corei prin interviul său. Se deprinsese de mult cu realitățile meseriei de gazetar și putea săvîrși zilnic cele mai dezonorante lucruri fără nici un scrupul.

Călătoria ținu aproape o oră, astfel că pe la unsprezece și jumătate, după ce dusese automobilul înapoi la garaj, intră în hotel. Îl găsi pe Smith în holul pustiu, nu în colțul unde ședea de obicei, ci plimbîndu-se de colo-colo, pe lîngă fereastră. Nye se simțea foarte mulțumit de sine însuși și de felul în care se desfășurau lucrurile, dar nu-i stătea în fire să-și dezvăluie vreun simțămînt. Spuse doar atît :

— E exact așa cum ți-am spus. Chiar ca e.

— Da... da, spuse Smith uitîndu-se țintă peste capul lui Nye, ca și cînd s-ar fi gîndit la altceva.

— Dar ce s-a întîmplat ? Îți spun, Cora e omul nostru.

— Știu. Mi-a telefonat acum cinci minute.

Nye se așeză și îl privi. De ce naiba procedase Cora așa ? Smith era agitat și neliniștit, nu putea sta locului, se plimba într-una cu mîinile sale mari vîrîte în buzunarele hainei.

— I-a spus soțului ei că se duce să tîrguiască ceva și a fugit la cabina telefonică din sat. Era atît de tulburată, că abia am putut s-o înțeleg. Te-ai purtat pesemne foarte urît cu ea.

— Smith, spuse Leonard, am fost blînd ca un mielușel.

— E o afacere murdară. Și, dînd din cap, ca un cîine de vînătoare ce se scutură de apă, urmă : O afacere infectă și murdară ! Și ți-o spun, fără-nconjur, că nu vreau să am nici un amestec în treaba asta !

— Ești nebun ! zise Nye. Îi avem în mînă, exact așa cum am vrut.

— Nu, nu vreau s-o fac. Sînt un om cinstit. Cel puțin am trăit întotdeauna ca oamenii cumsecade... în orice caz, am încercat s-o fac.

— Hai, nu mai înșira prostii din astea melodramatice ! Te-ai putea crede într-o sală de conferințe literare. Ce vrei, la oferim doar un **quid pro qua**[1]. Nici nu avem de gînd să-l presăm pe Page ; n-are decît să aleagă. Și, oricum, cui îi pasă ?

— Îți spun că nu sînt de acord !

Leonard nu-l văzuse niciodată într-o asemenea stare de agitație. Știa de cîteva săptămîni că are din ce în ce mai puțin curaj, acum însă părea definitiv pierdut... „Cînd o mămăligă ca Smith își pierde cumpătul, se gîndi el, apoi se vede de la o poștă !" Îl putea însă manevra după voie.

— În regulă ! spuse el. Te-a rugat s-o lași în pace. Hai să fim doi blînzi Cristoși și s-o ascultăm, așa să ne ajute Dumnezeu, amin !

— Nu lua numele Domnului în deșert ! îl întrerupse Smith aproape țipînd. Nu îngădui ! Ești... ești un cîine necredincios, Nye !

— O să ne strîngem catrafusele, continuă Leonard prietenos, fără să-l ia în seamă, și o să ne ducem înapoi la Somerville. Eu am să-mi dau demisia. Dumneata ai să fii concediat... azvîrlit în stradă, direct pe fundul dumitale gras... pentru totdeauna. După isprava asta de aici, unde ai pierdut atîția bani, nu mai pupi dumneata altă slujbă niciodată ! Și dacă spun niciodată, să știi că m-am gîndit bine. Numele dumitale are să împută tot Fleet Street-ul. Ai să fii un om sfîrșit.

Smith își încetă plimbarea și se așeză pe marginea unui scaun. Cu trupul aplecat înainte și mușcîndu-și unghia de la degetul mare, încerca să nu-l privească pe Nye. Butonul din spate al gulerului i se desfăcuse, și gulerul i se ridicase în sus, pe gît. În cele din urmă zise :

---

[1] Literal : Una pentru alta (lat.).

— Greeley nu va îngădui niciodată un asemenea lucru. E un om cu principii severe. Se ține de litera legii.

— Și noi la fel... nu vom face nici un pas greșit. Oricum, Greeley e în concediu, descoperă ruine. Întotdeauna pleacă în Italia pe vremea asta. Iar pe Challoner, care-l înlocuiește, îl jucăm pe degete. De altfel, pînă se întoarce Greeley, totul va fi gata. O să fie încîntat.

— Dar, Leonard protestă Smith, chiar dacă am face... ce sugerezi dumneata... și l-am convinge pe Page să vîndă, cum îi plătim? Somerville e cu adevărat strîmtorat... În ultimul timp a avut multe de înghițit de la Mighill. Și după cît a trebuit să cheltuiască aici, vreau să spun să cheltuim, nu mai poate să scoată alt capital din buzunar. N-o va face niciodată.

— Ce copil ești, Harold! Nye zîmbi rece, dar prietenos. Nu-ți dai seama că o vînzare directă nu mai e de actualitate? Și nu numai din motivul pe care l-ai menționat. Preluarea totală a ziarului **Light** ar ridica din nou tot orașul împotriva noastră. Nu, ceea ce vom propune noi va fi o tovărășie, în care să mergem juma-juma. Am aplanat toate neînțelegerile, fiecare își va aduce cititorii și instalația — nu uita că tipografia e încă o noastră — Page se va retrage și va fi lichidat printr-un procent din încasările anuale nete. Nu e nevoie, deci, de nici un capital.

Urmărind calculele lui Nye, Smith își privea colegul, transportat de această ultimă idee ingenioasă, și ochii lui pătrunzători străluceau.

— Păi, în felul acesta va fi destul de cinstit, și totuși ar fi o afacere foarte avantajoasă. Am prevedea o amortizare egală, apoi am calcula procentajul lui Page pe baza cîștigului actual. Cînd se va înființa uzina atomică, vînzările vor crește... Nu, nu, dădu el brusc înapoi, nu mă văd făcînd un asemenea lucru.

Urmă o pauză. Nye își aprinse o țigară, fără să încerce a rupe tăcerea, apoi, aproape gînditor, spuse:

— Te credeam ambițios, Harold... mi se părea că vrei să-ți faci o situație, aici, în orășelul dumitale de baștină.

Înghițind de cîteva ori în sec, Smith nu-i răspunse nimic. Nye continuă, convingător:

— Și parcă aveai motive familiale pentru care doreai să reușești... soția dumitale...

— Da, da... Minnie. Nu mă voi ascunde de dumneata. Aş da orice s-o pot aduce înapoi. Dar asta... spuse el, în timp ce-şi muşca unghia pînă la sînge, mie tot nu mi se pare că e drept.

Nye văzu că împotrivirea lui Smith slăbea. Vorbi pe un ton mai aspru :

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, fii mai realist ! Oricum, jocul pe care mizăm e o chestiune de viaţă şi de moarte. Mighill îi stă lui Somerville cu cuţitul în spate, Jotham îi stă lui Mighill, iar Vernon şi-ar da şi ochii din cap să poată împlînta cuţitul în amîndoi o dată. Ori omori, ori eşti omorît. N-ai de ce să te căieşti. I-ai oferit lui Page ceva mai mult decît merita ziarul său. Ar fi trebuit să primească. Dar nu, dumnealui a vrut să lupte cu noi. Şi ne-a aranjat frumos de tot. Iar acum, cînd îţi ofer certitudinea că-i poţi plăti cu aceeaşi monedă, şezi aici şi te tînguieşti ca o vită bolnavă. Fii puţin mai curajos, omule ! Ţi-o spun verde, la obraz, dacă scapi ocazia asta, ai s-o regreţi toată viaţa !

Smith se uită în altă parte, apoi îşi întoarse din nou privirile spre Nye. Îşi umezi buzele, şovăi, şi spuse :

— Povestea asta m-a dat gata, Len. Ar trebui să beau ceva. Crezi că-mi va face rău ?

— Doamne fereşte, îţi va face bine, omule !

Nye se întînse ca din întîmplare şi apăsă pe butonul aflat pe perete, lîngă el. Chelnerul aduse două **whisky-uri** duble. Smith îl luă pe al său, sorbi întîi încet din el, apoi îl dădu repede pe gît — „de parcă atunci ar fi străbătut Sahara", se gîndi Nye.

— Aveam nevoie de aşa ceva. Suspină. N-am prea fost în apele mele în ultima vreme. Şi acum asta... o hotărîre atît de greu de luat... toate astea m-au dat peste cap.

— Mai ia unul.

— Mai tîrziu... Ei, dacă insişti...

Nye îi spuse chelnerului să mai aducă un rînd. Le aduse încă două **whisky-uri**.

— Ştii, Len, reflectă Smith — limba i se şi împleticea puţin — nenorocirea mea e că în fundul sufletului am rămas încă un om credincios. În vremea cît am fost în Australia am ţinut cursuri de religie la şcolile de duminică. Mama mea, săraca, m-a crescut foarte sever. În copilărie am primit o educaţie religioasă foarte solidă. N-aveam încă

unsprezece ani cînd recitam pe de rost tot capitolul treisprezece din **Epistola întîi către Corintieni**[1]. Cînd însă analizez mai bine situația, o văd dintr-un punct de vedere mai favorabil. Nu trebuie să fim prea brutali. Vom fi diplomați. Page ar trebui într-adevăr să se retragă. E un om bolnav.

— Îi vei face în felul acesta un serviciu.

— Cît despre Cora... spuse el oprindu-se din vorbă.

— Nimic, făcu Nye repede. Nimeni în afara familiei nu va ști nimic. Nebunul o iubește. O iartă și uită.

— Mai dă-mi un **whisky.** În felul cum o spui, nu văd să existe altă alternativă. Sîntem îndreptățiți s-o facem, chiar ăsta e cuvîntul. Cu ce propui să începem ? Să-i telefonăm lui Page ?

— Nu. Trimite-i cîteva rînduri scrise de mînă. Cere-i o întîlnire.

Smith se gîndi o clipă, mîngîindu-și bărbia cu dosul palmei.

— Încă ceva... important. Vom avea nevoie de prietenul tău Haines. Mai bine i-ai telefona chiar acum.

„Asta, își spuse Nye, e cît se poate de abil din partea unui om credincios încă în adîncul sufletului, care știa altădată pe de rost capitolul treisprezece din **Corintieni**".

— M-am și gîndit la asta, spuse el. Lucrează tot pentru Mighill. Dar mai întîi scrie rîndurile pentru Page.

Așteptă pînă ce Smith termină paharul, apoi se ridicară și se duseră în salonul pentru corespondență.

[1] Capitol din Evanghelie.

VIII

În după-amiaza aceea, la ora două și jumătate, Henry Page plecă de la **Northern Counties Club** și o porni încetișor cu automobilul spre birou. Tocmai luase dejunul cu Wellsby, care dorise să discute cu el amănunte în privința viitorului dineu dat în onoarea lui Page, fixat pentru ziua de 25 septembrie. Fusese o întîlnire plăcută, și Henry, ușor stimulat de excelentul vin de Chablis [1], pe care îl băuse la insistența amfitrionului, era într-o dispoziție grozavă ; zîmbea în sinea lui gîndindu-se cu cîtă dibăcie își anunțase Wellsby intenția de a candida în alegerile pentru Parlament, or, sir Archie nu va fi un candidat nepotrivit ; cel puțin în calitatea sa de bun cetățean al Northumberlandului va „combate", după cum se spune, pentru interesele regiunii.

Cotind la Park Street, Henry tăie drumul prin Rimmer's Lane. Pe cînd trecea pe lîngă magazinul de antichități al lui Bisset, îi căzură ochii asupra unei piese de ceramică. Trase la marginea trotuarului, recunoscînd imediat că piesa era un exemplar rar din marca sa preferată de Staffordshire — o scoică frumoasă, smălțuită, de culoare albă şi ornamentată cu o margine aurită. Era şi veche — putea s-o spună dintr-o privire — aproape sigur făcută de John Elers, cel mai mare dintre frații Elers, care se stabilise la Burslem în 1690, iar prețul de pe bilet doar cinci lire și zece șilingi.

Ce ocazie ! Ar putea să însemne începutul unei noi colecții, care să înlocuiască prețioasele piese jertfite la licitația din Tynecastle. Bineînțeles, nu putu rezista. Intră în

[1] Cunoscut vin francez din Burgundia.

magazin și, după o tocmeală plăcută cu Bisset, o obținu pentru cinci guinee. Întors la redacție, își despachetă comoara și, așezînd-o pe birou, tocmai o admira, cînd intră Moffatt, aducîndu-i o notă, predată chiar atunci, după cum îi spuse, de cineva. În timp ce Page îi vorbea despre model și despre marcă, ea îl ascultă ; pentru a-i face plăcere, puse chiar cîteva întrebări amabile, care arătau că-și schimbase într-o oarecare măsură părerea ce-o avea despre el, deși, fără îndoială, în sinea ei era convinsă că ziarul supraviețuise numai datorită unui noroc nemaipomenit. Apoi se întoarse în biroul ei.

Mîngîind distrat încîntătoarea scoică, după o masă copioasă, Henry se lăsă cuprins de o plăcută visare. După săptămîni de încordare și de îngrijorare aproape de neîndurat, după victoria în lupta ce-i fusese impusă, simțea că i se luase o piatră de pe inimă. Fusese menținut un important principiu moral ; ziarul său putea să apară acum mai departe, nestingherit, ba chiar mai puternic și mai sigur ca înainte. O dată cu redresarea generală și cei de acasă își schimbaseră purtarea : Dorothy părea să aibă față de el o licărire de considerație și arăta chiar semne întîmplătoare de respect. Trăgea nădejde că și relațiile sale cu Alice ar putea să intre într-o fază mai liniștită. Cînd vedea cu cîtă nerăbdare se pregătea ea pentru multașteptata recepție de joi și pentru dineul public dat în onoarea lui, la care consimțise să participe și care urma să aibă loc în săptămîna următoare, se mustra că în trecut arătase atîta nepăsare față de această latură a vieții soției sale. Naivitatea cu care Alice urmărea asemenea evenimente făcea parte din firea ei. Și el avea ciudățeniile sale, de ce să nu i le îngăduie pe ale soției ? Procedînd astfel, ar putea cel puțin obține ca, în schimb, ea să manifeste o atitudine mai tolerantă față de Cora. Dacă ar putea să creeze un simțămînt trainic al unității familiale, asta l-ar mulțumi pe deplin.

Ajuns la acest punct, își aminti de scrisoarea adusă de Moffatt. O luă, o deschise și o citi. Apoi, după o clipă, cu o exclamație de dezgust, rupse foaia și aruncă bucățile în coșul de hîrtii.

Dînd cînd în cînd, **Light** era ținta vreunei scrisori jignitoare, grosolane sau de amenințare, scrisoare aproape invariabil anonimă. Rîndurile primite nu erau însă anonime, erau semnate de Harold Smith. Henry nu putea, totuși,

să-l creadă în stare de o ultimă lovitură atît de stupidă și de răutăcioasă.

Înlăturînd-o din minte ca nedemnă de disprețul său, se așeză la lucru — își propusese să scrie pentru numărul de a doua zi un reportaj economic. Gîndurile însă nu se concretizau ; se tot întorceau la acea neobișnuită scrisoare, care, cu cît se oprea mai mult asupra ei, cu atît devenea mai inexplicabilă. Henry era singur în birou. Aproape fără să vrea se aplecă, luă din coș bucățelele de hîrtie rupte și, cu oarecare greutate, le potrivi la loc. Însăși forma foii reconstituite era cam sinistră.

Dragă domnule Page,

Ni s-a adus la cunoștință ceva de o însemnătate considerabilă, ce v-ar putea afecta în mod serios. Vă sfătuiesc, în interesul dumneavoastră, să ne acordați, colegului meu și mie, o întîlnire cît mai curînd cu putință pentru a discuta acest lucru cu dumneavoastră. Chestiunea este urgentă și importantă.

Rămîn cu toată stima
al dumneavoastră,

Harold Smith

Henry respiră scurt. „La ce dracu se referă oare?“ Termenii vagi în care era scrisă, și care arătau că fusese compusă cu multă grijă, puteau ei singuri să-i provoace nesiguranță și să-l alarmeze. Henry avea simțămîntul usturător că e insultat. De ce foloseau cuvintele stereotipe „ceva de însemnătate considerabilă“, ca și cînd ar face aluzie la faptul că-l așteptau destăinuiri supărătoare ? Iar îndoielnicul „vă sfătuiesc“ nu ascundea oare o amenințare? Dar nu, nu-și putea permite să se lase mînat de asemenea presupuneri. Știa că Smith și asociatul său erau pe punctul de a pleca din Hedleston. Scrisoarea nu era decît lovitura de pe urmă și, ca ultima înțepătură a unei viespi strivite, era plină de venin. Luă hotărîrea fermă de a nu-i acorda nici o atenție. Mototoli bucățile rupte ale scrisorii și le aruncă înapoi în coș.

În ora ce urmă se concentră serios asupra lucrului. Apoi intră gălăgios Malcolm Maitland să-și ia rămas-bun. Pleca

pentru cîteva zile în concediu ; se ducea la Notthingham[1], la tîrgul de cai, care se ținea toamna, în speranța să cumpere acolo un trăpaș tînăr.

— Am pus de cîtva timp ochii pe unul bun, îi spuse el lui Henry. O iepșoară grozavă, din încrucișarea lui **Spitfire** cu **Arabian Night.** E o frumusețe ! De cînd **Northern Light** ieșise învingător, era neobișnuit de bine dispus. Mai adăugă, rîzînd : Acum, că sîntem iar solvabili, simt că pot să mi-o permit !

Henry era mai apropiat ca oricînd de Maitland. Timp de un an se folosise din plin de cunoștințele, experiența și pregătirea serioasă ale lui Maitland, precum și de caracterul său sincer și solid. Și în problemele personale îi ceruse deseori sfatul. Cu gîndul încă la scrisoare, simți iar un imbold trecător să-i vorbească despre ea. Însă, ca niciodată, Maitland era preocupat de propriile sale interese și nerăbdător să plece.

Henry nu avu inima să-l tulbure, așa că hotărî să-l lase în pace.

— Atunci, petrecere bună, Malcom ! Îi întinse mîna, adăugînd, emoționat : Știi cît de mult îmi vei lipsi...

Sentimentalismul lui Page îl stînjenea pe Malcolm — aici era deosebirea dintre ei doi : lui Maitland nici prin gînd nu i-ar fi trecut vreodată să-și arate pe față adînca stimă pe care o avea față de Page, după cum nu i-ar fi trecut prin minte să-și îmbrățișeze calul.

— Mă întorc curînd, spuse el sec, strîngîndu-și buzele. Apoi, fața lui urîtă se lumină de un zîmbet : Vezi să duduie mașinile într-una cît voi fi plecat !

Pe la ora patru articolul era gata, și Hadley intră — grăsuliu, zîmbind timid și grăbit ca de obicei — cu fotografiile ce trebuiau să-l ilustreze. După ce plecă, Henry se pregătea tocmai să o sune pe Moffat, cînd auzi o ciocănitură în ușă.

— Intră ! strigă el.

Ridicînd privirea, cu ciudată senzație că se întîmplă un lucru neașteptat, o văzu în fața sa pe Cora.

— Te stingheresc ?

Purta o rochie nouă, cafenie, cu care Henry n-o văzuse încă îmbrăcată, și colierul de perle pe care i-l dăruise cu doi ani în urmă, de Crăciun. O găsi mai drăguță ca ori-

[1] Oraș din centrul Angliei.

cînd ; ochii ei aveau o strălucire neobişnuită. Cora vorbi puţin prea repede, ca şi cînd s-ar fi scuzat :

— Am avut un comision în oraş pentru David, ştii... şi n-am vrut să mă întorc acasă fără să intru puţin. Dar dacă eşti ocupat, plec, plec numaidecît.

— Să nu cumva să pleci ; intră şi spune-mi ce mai e nou.

Deşi trecea rar pe la redacţie, reţinută de timiditatea-i înnăscută, vizitele ei îi luminau întotdeauna lui Henry întreaga zi. Mai ales acum era mulţumit s-o vadă atît de veselă şi neobişnuit de vioaie.

— Ce mai faci ? o întrebă el.

— A, eu... eu îs totdeauna bine.

— Ţi-ai revenit complet după ameţeala aceea de la concert ?

— N-a fost nimic. Nu mai sînt obişnuită cu lume multă. Şi în sală era prea cald. Tăcu puţin, apoi spuse : Mai important e... cum te simţi dumneata ?

— Destul de bine, avînd în vedere boala mea.

— Cînd te-a văzut doctorul ultima oară ?

— Acum vreo săptămînă... Am uitat, într-adevăr. De fapt, mă duc o dată pe lună.

— Tot mai trebuie să iei pilulele acelea mici ?

— Ei, da... sînt de mare ajutor.

Cora scutură din cap, ca şi cînd ar fi regretat că Page trebuie să-şi pună toată nădejdea în pilulele cu nitroglicerină, dar n-o făcu în felul ei obişnuit, ci ca o actriţă proastă, care încearcă să simuleze părerea de rău. Apoi se apropie de scaunul pe care stătea Henry. Ochii ei neobişnuit de mari păreau să-i cerşească atenţia.

— David şi cu mine am stat mult de vorbă despre dumneata noaptea trecută.

— Da ? făcu el îngăduitor, privind în sus spre ea.

Rochia de un cafeniu-închis, potrivită cu ochii ei, îi scoteau în evidenţă pielea gingaşă a obrazului, care părea acum uşor îmbujorat. În căldura dragostei pe care i-o arăta se simţea o încordare ciudată, cînd ea îi spuse repede :

— Ştii cît de mult ţinem la dumneata... şi sîntem amîndoi atît de îngrijoraţi... Părerea noastră e că te-ai obosit prea mult, mult mai mult decît ţi-ar fi fost îngăduit. De fapt, credem că, spre binele dumitale — spunînd asta respiraţia ei deveni mai accelerată — ar trebui să-ţi iei un concediu mai lung.

— Cît de lung? întrebă Henry zîmbind.

— Păi — din nou o pauză încordată și enervantă — ar trebui să te retragi.

Henry rămase mut de uimire. Apoi spuse:

— Draga mea... în faza asta din urmă... mă sfătuiești să renunț la ziar?

— Păi... cam asta ar însemna.

— După cea mai grozavă luptă din viața mea, tocmai ca să păstrez ziarul...

— Da, și ai cîștigat. Asta e. Ai dovedit cine ești. N-ai cedat. A fost minunat! Iar acum ești în situația să tragi foloasele. În condițiile astea ți-ar da cu-atît mai mulți bani... mult mai mulți. Îi luă mîna, cu un zîmbet mîngîietor, ce conteni prea repede, prefăcîndu-se într-un tremur ușor al buzelor. Te rog, renunță... ar fi mai bine, zău... în interesul sănătății dumitale... și pentru tot...

Stăruința ascunsă din vocea Corei, mai mult decît apelul ei atît de neașteptat treziră deodată în el o bănuială bine întemeiată. Exista oare vreo legătură între vizita ei și scrisoarea lui Smith? Își întoarse privirea, îngrijorat. Nu se putea hotărî să vorbească despre scrisoare și nici nu-i venea să gîndească ceva rău despre Cora, totuși se simți obligat s-o întrebe:

— Nu cumva ai vreun necaz?

Ea tresări, poate că întrebarea o mira.

— Nu... eu nu, n-am.

— Dacă ai, te rog să-mi spui.

— Bineînțeles că ți-aș spune. Dar nu... n-am nimic. Pe buze i se ivi un zîmbet speriat. De ce aș avea?

— Bine atunci, spuse Henry rece. Cît despre renunțarea mea, pentru moment mă gîndesc să plec foarte curînd în vacanță. Și presupun că nu peste mult timp mă voi retrage, iar David îmi va lua locul. Nu atît de curînd, însă.

Urmă o tăcere silită. Situația fu salvată pentru amîndoi de intrarea lui Moffatt, care, conform obiceiului, aducea poșta de la ora cinci. Deși nu prea părea să găsească ceva de admirat la persoanele de același sex cu ea, secretara fusese încă de la început binevoitoare Corei. O salută călduros și stătură cîteva minute de vorbă, apoi Cora spuse că trebuie să plece.

Henry se întoarse încă tulburat, după ce o condusese pînă la ușă, unde ea stăruise prin cîteva cuvinte grăbite

să mai chibzuiască la cele ce-i spusese. Ultima ei privire, în care se citea o rugă mută, supusă și aproape vrednică de milă, îl răscoli în asemenea măsură, încît nu se putu apuca de lucru. Afară, în stradă, se repara trotuarul. Zgomotul ciocanului pneumatic îi vibra în cap, împiedicîndu-l să judece lucrurile. La cinci și jumătate plecă de la redacție, în speranța de a găsi acasă liniștea necesară pentru a cîntări situația.

Aici, însă, de îndată ce intră pe ușă, Alice îl întîmpină în hol.

— Vai, ce deștept ești, Henry, că ai venit atît de devreme ! exclamă ea. Ești tocmai omul de care am nevoie ! Ai sosit la timp, înainte de a se întuneca.

Tocmai alegea o culoare nouă pentru odaia de oaspeți și, neîncrezîndu-se în zugrav, își propuse să creeze ca însăși nuanța dorită. Incapabil să i se împotrivească, Henry se lăsă condus la etaj, unde, timp de trei sferturi de oră, cu un aer dezmățat, într-o salopetă albastră, ea amestecă și prezentă o gamă de culori asupra cărora îi ceru să-și dea părerea. În cele din urmă, după multe discuții și o nehotărîre plină de candoare, trecînd prin toată gama de culori, se hotărî să aleagă prima nuanță pe care i-o arătase.

Intermezzo-ul acesta, care ar fi putut să întunece și mai mult dispoziția lui Henry, avu totuși un efect contrar. Preocuparea soției sale pentru culoarea zugrăvelii unei odăi avea ceva familiar și odihnitor care îl calmă, făcînd ca neliniștea sa de după-amiază să i se pară închipuită. „De ce mă gîndesc întotdeauna numai la necazuri ?" Smith încerca doar să fie dezagreabil. Cora venise fiindcă și ea și David erau îngrijorați de sănătatea lui. Nu putea exista nici un fel de legătură între aceste două întîmplări.

În dimineața următoare totul părea normal la redacție — nu sosiseră nici un mesaj insultător, nici o nouă comunicare din partea lui Smith. Henry tocmai se felicita că atitudinea sa de a ignora scrisoarea dăduse rezultate bune, cînd, la ora unsprezece, i se înmînă o altă notă, mai peremptorie ca cea dinainte :

Dacă nu ne răspundeți pînă în douăzeci și patru de ore, vom fi siliți să dăm publicității anumite informații foarte dăunătoare în legătură cu nora dumneavoastră, informații care se află în posesia noastră.

Încremenit, Henry, privi țintă hîrtia, ținînd-o la distanță, de parcă îi ardea mîna. Își repeta „în legătură cu nora dumneavoastră" și ar fi fost disperat dacă tonul scrisorii nu l-ar fi făcut să fiarbă de indignare. Cu cît o studia mai mult, cu atît i se părea mai nerușinată. Fără semnătură, biletul era atît de rupt de cele ce se puteau întîmpla în mod firesc în viață, cel puțin în viața sa, încît abia își putea crede ochilor. Faptul că el, Henry Page, putea primi o asemenea amenințare în propria lui redacție, în orașul Hedleston, era infam.

Acum, într-adevăr, nu mai putea șovăi ; trebuia să ia măsuri imediate și drastice. După ce reflectă puțin, îi ceru lui Moffatt să-i telefoneze lui Smith că îl va primi la ora trei în aceeași după-amiază. Apoi se gîndi la Cora : pentru a fi corect față de ea, trebuia să fie și nora lui de față. Căsuța lor nu avea telefon, nu era ușor de ajuns la ea. Îi telegrafie, așadar, să vină la redacție, la aceeași oră.

IX

Henry avu nevoie de întreaga lui tărie sufletească pentru a putea aştepta trecerea dimineţii, în asemenea măsură gîndurile îi erau stăpînite de întîlnirea ce urma s-o aibă cu Smith. Avînd convingerea că fusese insultat, era nerăbdător, ba chiar dornic ca întîlnirea să aibă loc. Nu se duse la masă, ci mîncă vreo cîţiva biscuiţi dintr-o cutie de tablă pe care o ţinea în sertar. Urmărea fără astîmpăr acele ceasornicului de birou, care înaintau încet spre orele după-amiezii.

Cora apăru prima ; veni devreme, la trei fără un sfert. Privirea ei, în care se citea aşteptare încordată, dădea a înţelege că interpretase greşit chemarea. Îşi închipuia oare că, după matură chibzuinţă, se hotărîse în favoarea celor sugerate de ea cu o zi înainte ? Nu îi dădu prilejul să reînceapă discuţia. Şi deoarece nu dorea s-o alarmeze, nu pomeni nimic despre pricina pentru care o chemase. Sub pretext că e ocupat, o rugă să aştepte în biroul domnişoarei Moffatt, adăugînd că secretarei i-ar face desigur plăcere să-i ofere o ceaşcă de ceai.

Următoarele cincisprezece minute se scurseră cu o încetineală îngrozitoare. Deşi Henry se străduia din răsputeri să rămînă calm, îşi simţea inima bătînd... tot mai tare, tot mai tare. Căuta să nu recurgă la fiolele cu nitrat de amil date de doctorul Bard, deoarece acesta îl prevenise că utilizarea lor repetată le micşora efectul. Se văzu totuşi nevoit să spargă una dintre fiolele pe care le purta acum, pentru caz de nevoie, într-o cutiuţă mică. prinsă pe capătul lanţului de la ceas.

Abia terminase de inhalat conţinutul şi faţa îi era încă aprinsă de efectul doctoriei, cînd sosi Smith, însoţit nu

numai de Nye, ci și de un alt tînăr, pe care Henry nu-l mai văzuse niciodată. Prezența nedorită a acestui străin — deși părea un ins liniștit, amabil și în general, prezentabil — fu o lovitură pentru Page : felul lor de a proceda părea acum să îmbrace un caracter nou, de o complexitate necunoscută. Stăteau toți trei acolo și-l priveau, iar Fenwick, care îi condusese la el, rămăsese în fund. Smith rupse tăcerea.

— Ați primit scrisorile mele ? Vocea lui suna straniu, răgușită și aproape nedeslușită ; părea să facă un efort pentru a vorbi.

— Da, amîndouă, răspunse Henry. Apoi, cum era hotărît să fie mai presus de toate calm, spuse : Luați loc vă rog.

Se așează ca trei automate, străinul cu o pasivitate care te uluia, Nye cu obișnuitul său aer insolent. Aruncîndu-i o privire lui Fenwick, care le adusese scaune, întrebă :

— Avem nevoie de dumnealui ?

Page îi spuse lui Fenwick că poate pleca.

— Îmi veți mulțumi mai tîrziu, zise Nye. Își aprinse o țigară și adăugă, cu intenția tardivă de a fi politicos : Nu vă supără ?

Urmă o scurtă clipă de tăcere, apoi Smith își limpezi glasul. Fața lui, care de obicei avea culoarea seului, era palidă și transpirată, paloarea fiindu-i accentuată de bărbia albăstruie, nerasă, și de ochii puhavi și încercănați. Părea grozav de stînjenit ; gulerul îi era soios, cravata desfăcută, și întreaga lui înfățișare arăta un fel de dezordine febrilă. Henry nu-l văzuse încă niciodată în halul ăsta.

— Domnule Page, începu el, șovăind și totuși ca și cum repetase scena înainte, nu vă port nici un fel de pică personală. Vă respect și nu doresc să vă prilejuiesc necazuri. Sper chiar că și dumneavoastră aveți față de mine simțăminte asemănătoare. Totodată, însă, se pot ivi împrejurări cînd un om în situația mea se vede nevoit să ia anumite măsuri în propriul său interes. Domnule Page... îmi este penibil să vorbesc... dar avem anumite informații pe care ne dăm seama că trebuie să vi le aducem la cunoștință.

— După cum mi-ați comunicat în scrisori, e vorba de nora mea.

— Chiar așa, se amestecă Nye, scuturînd scrumul țigării.

— În cazul ăsta, deși vi s-ar părea poate că împing prea departe simțul onoarei, dacă aveți ceva de spus, aș prefera s-o faceți în prezența ei.

— Stați puțin, domnule Page... Mai bine m-ați asculta înainte. Nu vrem să jignim o femeie.

— Hai, Smith, mai scurteaz-o! spuse Nye. Pentru Dumnezeu, treci la subiect!

— Atunci, fie spuse Henry, vă ascult. Dar sper că aveți cunoștință de legea calomniei.

— Domnule Page, e penibil de spus...

— Ascultă... îl întrerupse Nye. Lasă-mă, pe mine! Își stinse țigara și îl fixă pe Page cu ochii săi reci și bulbucați. Tipăriți un ziar foarte pur, nu-i așa? Reprezentați o presă curată, o comunitate curată, totul e curat! Sînteți atît de imaculați și de neprihăniți pe dinăuntru și pe din afară, încît probabil că nici n-ați auzit de cuvîntul avort...

— Eu... cunosc cuvîntul, spuse Page, luat prin surprindere.

— Asta speram și eu, rînji Nye. E mai ușor așa. Atunci știți, pesemne, că atunci cînd o fată necăsătorită are neplăceri și vrea să iasă basma curată, se dă pe mîna vreunei babe dintr-o stradă dosnică și astfel scapă din încurcătură. Din nefericire, însă, există o lege afurisită, „Legea pentru reprimarea crimelor contra persoanei", din 1861, și, potrivit ei, orice femeie care permite fără temei legal folosirea vreunui instrument sau a altui mijloc pentru provocarea unui avort este vinovată de crimă și pasibilă de muncă silnică de la minimum trei ani pînă la muncă silnică pe viață, sau închisoare pînă la doi ani... Păcat, nu-i așa?

— Ajunge... spuse Smith cu glas înăbușit. Domnule Page, ne este penibil că trebuie să v-o spunem. Cu trei ani în urmă, în august, nora dumneavoastră, pe atunci Cora Bates, a fost condamnată pe baza acestei legi de Curtea cu juri din Northumberland.

Henry îl privi împietrit. Tot trupul îi părea înțepenit și înghețat. Nu mai percepea nimic din ceea ce îl înconjura, totul, dispăruse, rămînînd doar imaginea ștearsă și tremurîndă a feței oarecum diforme a lui Smith.

— Nu... nu... nu cred...

— E adevărat. Și-avem dovezi.

— Nu, spuse din nou Henry, stăruind mecanic. Nu e adevărat...

— Ei, asta-i ! exclamă Nye. Și, arătînd către străinul cu care veniseră : Iată-l pe Haines, el s-a ocupat de cazul acesta... l-a urmărit de la început pînă la sfîrșit. Nu-i așa, Jack ?

— Îmi pare rău, domnule, dar așa e. Haines îl privea pe Page scuzîndu-se parcă, sau cel puțin cu o pretinsă părere de rău. Am fost la tribunal în tot timpul procesului. Trebuie să vă spun că judecătorul a fost foarte indulgent, luînd în considerație împrejurările speciale. I s-a dat o pedeapsă ușoară.

— Pedeapsă ? Strîngînd cu putere brațele fotoliului, Henry abia putu rosti cuvîntul.

— Da, șase luni.

Henry simți cum i se oprește inima ; o lungă clipă încetă să-i mai bată. Crezuse că era vorba de vreo acuzare, că vor răscoli și vor umfla cine știe ce greșeală stupidă de-a ei, poate o încurcătură prostească a Corei cu acest tînăr Haines, sau ceva în legătură cu mediul sărac de unde provenea și cu lupta pentru existență pe care o dusese în tinerețe, dar nu se gîndise nici o clipă la un asemenea lucru îngrozitor. Întrecea atît de mult cele mai rele închipuiri, încît deodată se revoltă în el totul... nu putea, nu voia să accepte !

— E cu neputință... e o minciună ! Ea e aici... poate să dezmintă...

— Ei, atunci aduceți-o înăuntru, spuse Nye cu o siguranță rece și degajată, care îl înghețā pe Page. Vom vedea cine minte !

Henry se ridică s-o cheme, dar căzu înapoi pe scaun. Nu putea s-o aducă pentru a răspunde unei acuzări atît de îngrozitoare.

— Haideți, ce mai așteptați ? îl îndemnă Nye. Să punem lucrurile la punct o dată pentru totdeauna. Întrebați-o pe tînăra coniță cum a intrat la răcoare.

Înlemnit de îndoială, Henry, nu putea lua o hotărîre. În timp ce șovăia încă, se deschise ușa laterală care dădea spre biroul lui Moffatt. Plictisită de așteptare, Cora venise să vadă dacă e liber. Henry n-avea să uite niciodată fața nurorii sale cînd, înțelegînd într-o clipă

ce se petrecea, cuprinse cu privirea scena din fața ei. În încăpere se lăsă o tăcere mormîntală, apoi, îngrozită, izbuti să articuleze :

— Scuzați-mă... nu știam... și dădu să iasă.

— Așteaptă puțin, spuse Nye. E un domn aici care a făcut o bucățică bună de drum ca să te vadă.

Cora se opri, de parcă n-avea putere să reziste.

— Cred că îți amintești de mine ? întrebă Haines.

— Nu... nu te-am văzut niciodată.

Răspunsul era atît de nedeslușit, încît abia se putea auzi.

— Trebuie să mă ierți, domnișoară... cel puțin erai pe atunci domnișoara Bates... Am la mine tăieturile din ziar cu fotografiile și cu declarația pe care ai semnat-o la spital.

Duse mîna la buzunarul interior al hainei. Henry crezu că femeia se va prăbuși. Cora începu să plîngă, cu un hohot tare și uscat, care îi scutura tot trupul. Page nu mai putu îndura.

— Ajunge ! îi spuse lui Smith. Pentru numele lui Dumnezeu, lăsați-ne !

— V-ați convins ? întrebă Nye în timp ce se ridica de pe scaun.

Și Smith se ridicase. Stătea lîngă birou, fără să-l privească pe Page, cu servieta în mînă, iar fruntea îi era acoperită cu broboane de sudoare.

— Ascultați, domnule Page. Nimeni nu trebuie să știe ceva despre asta. Vom fi tăcuți ca mormîntul. N-am făcut nici un rău, nici unul. Soluția e foarte simplă : am schițat aici un proiect de înțelegere, perfect cinstită și cu cărțile pe față. Cu degete neîndemînatice deschise servieta. Sînt sigur că-l veți accepta. În cazul acesta nu vom publica niciodată vreun cuvînt despre mărunta dumneavoastră neplăcere. Și, credeți-mă, dragă domnule Page, nu trebuie să ne purtăm pică.

— Plecați, vă rog cu toții. Voi discuta cu dumneavoastră mai tîrziu.

Smith puse pe masă un plic lung de hîrtie groasă și părăsi cel dintîi biroul.

După ce plecară, Page se întoarse spre Cora. Nu găsea nimic să-i spună, absolut nimic ; cuvintele i se opreau în gît. Ea continua să plîngă și, cu fața ascunsă în braț,

se sprijnea de perete. Încercă să găsească un cuvînt de mîngîiere, dar nu putu. Cora vorbi prima. Printre lacrimi, cu aceeași atitudine deznădăjduită, începu să-i spună :

— E adevărat... e adevărat... ce ți-au povestit. Dar poate nu ți-au spus tot... că încă de la șaisprezece ani am fost nevoită să-mi cîștig singură o pîine, mai ales ca vînzătoare prin birturi. Într-o vară am făcut o excursie de șapte zile da Blackpool ; așa să-mi ajute Dumnezeu, că pusesem bani deoparte luni de zile pentru asta. M-am dus să dansez la **Palley.** M-a văzut directorul și mi-a oferit un angajament. Am primit. Era drăguț cu mine, iar eu eram singură. Fusesem întotdeauna singură. Asta m-a dat gata, trezind în mine dorința de a găsi pe cineva pe care să-l iubesc. N-am știut că era însurat... adică la început nu știam. De fapt nu ținea cu adevărat la mine, nu ; era un om de nimic, asta era ! Cînd a aflat că am rămas... știi... s-a înfuriat pe mine. S-a purtat foarte urît. Se temea că află nevastă-sa. Spunea că știe ce trebuie să fac. Mie nu-mi mai păsa după ce se purtase așa cum se purtase ; l-am lăsat să mă ducă unde știa. Acolo o femeie mi-a făcut tot soiul de lucruri. Am fost bolnavă, bolnavă rău, credeam că am să mor, și o doream. Femeia s-a speriat și a chemat un doctor. M-au internat la spital și așa s-a descoperit totul. Cora era gata să leșine, dar se sili să continue : Opt săptămîni am zăcut la spital. Aveam temperatură mare și-mi era rău. Cînd m-au lăsat să plec, m-a luat în primire poliția. Trebuia s-o facă, îmi închipui. Îmi cereau să apar ca martoră împotriva femeii aceleia. Dar și ea era săracă și singură, ca și mine. Am simțit că nu pot. Cînd m-au judecat, asta s-a întors împotriva mea, dar judecătorul nu mi-a dat decît șase luni. Cred că i-a părut rău de mine. Eram slabă de mă sufla vîntul. La spital îmi tăiaseră părul și nu mai eram decît piele și os. Nu mă sinchiseam. Mi-ar fi fost totuna dacă mi-ar fi dat pedeapsa maximă. Nimic nu mai avea vreo însemnătate pentru mine. Nu mai puteam să fiu din nou ca înainte.

— Te rog, Cora, lasă... Împins de milă, se ridică și se îndreptă spre ea. Ai spus destul.

— Trebuie să-ți povestesc totul, chiar dacă ar fi să mor. Cînd am ieșit, o societate de binefacere a vrut să-mi dea o slujbă la Blackpool. Dar mă săturasem de orașul

ăsta. Era iar vară. Am găsit un anunț pentru o slujbă la Scarborough, în genul celor pe care le mai avusesem. M-am dus acolo. Munca era ușoară. Vindeam gogoși și altele de soiul ăsta la o gheretă de pe promenadă. Dar tot nu puteam să-mi revin. Nu mă interesa nimic. Nu simțeam nimic, de parcă aș fi murit de-a binelea. În fiecare seară cînd închideam, la șase, mă duceam să mă plimb prin port. Și acolo, la un capăt de bancă, îl vedeam de obicei pe el, pe David. Avea ceva deosebit într-însul. Într-o seară nu m-am putut stăpîni. M-am oprit și i-am vorbit. O zgudui un nou hohot de plîns. Așa a început totul. N-am îndrăznit să-i povestec despre mine. Dar și el era tot atît de necăjit. Am știut-o doar cît m-am uitat la el. Doream să-l ajut. Și cred că l-am ajutat. Am fost o soție bună. Dar dacă află, s-a terminat, nu știu ce o să se întîmple cu noi amîndoi.

O zgudui un ultim hohot de plîns și, întorcîndu-se crispată, veni spre el, ca și cînd, părăsită de toată lumea, pierdută și dezorientată, totuși pătrunsă încă de o dureroasă sete de fericire, i-ar fi cerut sprijinul.

— Nu plînge, spuse el, luînd-o în brațe. Și în nici un caz nu-i povesti lui David. Trebuie să găsim o soluție.

— N-a fost vina mea... mi s-a întîmplat... asta-i tot. Nu pot să spun nici mai mult, nici mai puțin. Dar ce trebuie să gîndești dumneata... mai ales dumneata?! După tot ce ai făcut pentru mine, drept mulțumire... Vai, nu-ți dai seama... dumneata însemni cel mai mult pentru mine!

Rosti cuvintele acestea, apoi se opri deodată, se uită înnebunită la el și, înainte s-o poată opri, se smulse și fugi afară.

Page nu mai avea ce face. Greoi, se așeză din nou și, aplecat deasupra biroului, cu capul în mîini, încercă să-și adune puterile și să se întărească înaintea dezastrului final și zdrobitor. „Ce încurcătură, se gîndi el, ce încurcătură îngrozitoare!“ Îi trecuse prima reacție de mînie și dezgust, și acum le luase locul mila. Nu putea s-o învinuiască. Totuși, pentru el, pentru ziarul **Light** consecințele erau fatale.

Instinctiv, luă în mînă contractul pe care Smith i-l pusese pe birou și, cu o privire absentă, îl citi de la un capăt la celălalt. Nu era nici o înșelătorie, de fapt, în

felul lui, era absolut cinstit. În încercările sale de a se disculpa, Smith se străduise din răsputeri să-l întocmească în așa fel, încît să stabilească în mod echitabil activul celor două ziare, calculînd drepturile în baza tirajului fiecăruia în ultimele douăsprezece luni. Deși rezultatul final putea fi corespunzător din punct de vedere financiar, lui Page nu-i rămînea nici o iluzie în privința situației sale. Ziarul nu mai rămînea al lui. Dacă ar refuza să renunțe la ziar, întreaga poveste din trecutul Corei, prezentată în ambianța actuală și înfrumusețată cum se cuvine, ar apărea cu litere mari la Hedleston și în toate ziarele lui Somerville din întreaga țară.

Henry simți că îl trec fiorii numai la gîndul unei publicități atît de groaznice. Cum îl vor mai tortura pe el, moralistul, fostul primar al Hedlestonului, pentru care se pregătea un dineu de onoare, omul cinstei și al principiilor, care se ridicase împotriva corupției ! N-o vor cruța nici pe Alice, cu ambițiile ei sociale, nici pe David, soțul înșelat ; chiar și Dorothy va trebui să-și primească porția... nici unul dintre ei n-ar scăpa. Vor fi cu toții tîrîți în noroi de mîini îndemînatice, ce se exersaseră mult timp în arta aceasta. Pentru el ar avea drept rezultat nimicirea atît din punct de vedere al activității publice, cît și al relațiilor sociale. Iar pentru David ar însemna o nenorocire atît de mare, încît nici nu îndrăznea să se gîndească ; această lovitură l-ar distruge, l-ar arunca înapoi în iadul acela întunecat, chinuitor, din care s-ar putea să nu mai iasă niciodată.

Cît despre Cora, nu va suferi ea mai rău decît toți ? Certitudinea că le pricinuise această rușine, că durerea și umilința vieții nenorocite pe care o îndurase vor fi din nou răscolite, amplificate de sute de ori, că siguranța ei, greu dobîndită, pacea și liniștea ei sufletească vor fi iremediabil distruse, toate acestea îi vor zdrobi, fără îndoială, inima.

Henry se ridică brusc de pe scaun și începu să umble de la un capăt la celălalt al încăperii. „Cum pot răbda ca asemenea jignire să fie impusă ei și întregii mele familii ?“ Trebuia să cedeze, să renunțe la **Northern Light.** Numai la gîndul acesta, însă, simțea un junghi în inimă. Încerca să se convingă că era numai mîndria lui rănită, mîndrie care-și avea izvorul într-un

atașament exagerat față de un bun de preț ce aparținea de ani îndelungați familiei lui, că el, Henry Page, era doar un idealist demodat, care scria articole banale și se încăpățîna să rămînă proprietarul unui mic ziar de provincie. Nu ajuta la nimic. Cînd se gîndea la lupta îndelungă și amară dusă de el și la victoria obținută cu atîta greutate, pentru a-i fi răpită în ultima clipă, i se urca sîngele la cap. **Northern Light** era moștenirea lui, tradiția, viața lui.

Ca mînat de un imbold nevăzut, porni de-a lungul coridorului spre odăița din capătul acestuia, unde se păstrau primele exemplare din rafturi și unde începu să le scoată la întîmplare din rafturi. Aici, într-un număr din 1785, era descris primul zbor al lui Blanchard cu balonul deasupra Mării Mînecii, realizat într-o vineri, „în ciuda tuturor prevestirilor"; într-alt număr, cu zece ani mai tîrziu, apărea primul foileton al lucrării lui Paine[1], **Epoca rațiunii,** foileton din pricina căruia Daniel Page fusese amenințat de o urmărire penală din partea guvernului și care pînă la urmă îl discreditase pe Pitt[2]. Iată, iarăși, faimosul raport asupra răzvrătirii de la Nore din 1797[3], cînd Banca Angliei suspendase plățile în aur. Alt exemplar cuprindea un reportaj monden, scris de Charles Lamb[4], care fusese trimis la Margate[5] să culeagă informații privitoare la sosirea unor personalități de vază, iar altul, o dare de seamă foarte vie a marii reuniuni cartiste[6] Nemaiținînd în seamă ordinea apariției, Henry răsfoia acum, cu mișcări febrile filele decolorate și îngălbenite oglindind momente

---

[1] THOMAS PAINE (1737—1809), publicist american, luptător pentru independența Statelor Unite, adept al ideilor revoluției burgheze din Franța din 1789.

[2] WILLIAM PITT-JUNIOR (1759—1806), om de stat englez, unul dintre cei mai îndîrjiți adversari ai Revoluției Franceze din 1789.

[3] În 1797 a izbucnit la bazele navale de la Nore și Spithead, din sudul Angliei, o răscoală a marinarilor flotei militare, care a fost reprimată cu sălbăticie de guvern.

[4] CHARLES LAMB (1775—1834), eseist și poet englez, autor al cunoscutelor **Povestiri după Shakespeare.**

[5] Cunoscută stațiune balneară din Anglia.

[6] Se referă la primul congres național al cartiștilor (1839). Cartismul este prima mișcare politică revoluționară de masă a proletariatului din istoria mișcării muncitorești, care a avut loc în Anglia începînd de la mijlocul deceniului al patrulea pînă la sfîrșitul deceniului al cincilea al secolului al XIX-lea.

din istoria Angliei : lupta de la Trafalgar [1], căderea Kabulului [2], Balaklava [3], tentativa de asasinare a reginei Victoria din 1842, războaiele napoleoniene, cu caricaturi înspăimîntătoare ale căpcăunului corsican, buletinul morții lui Browning [4] funerariile sale la Westminster Abbey [5], războiul contra burilor [6]. Nu, nu mai putea îndura. Gemu tare, apăsîndu-și cu mîinile tîmplele ce-i zvîcneau. Ziarul **Light** era istoria, nu-l putea lăsa pe mîna unor oameni care l-ar înjosi pe vecie.

Se întoarse și, avînd o nouă țintă înaintea ochilor, intră iar în birou. Își aruncă privirile pe ceas și văzu că era șapte și jumătate, căci, nedîndu-și seama de scurgerea timpului, pierduse aproape trei ore. Moffatt plecase probabil la șase, ca de obicei, nepricepînd că se petrecea ceva ciudat. După multe căutări, Page găsi totuși un **Bradshaw** [7] în sertarul biroului ei. Trenul de noapte spre Londra pleca la opt fără șaptsprezece minute. Nu mai avea timp să treacă pe acasă să-și ia o valiză. Trebuia să se urce într-un taxi și să se ducă de-a dreptul la gară. Scrise repede o notă pentru Moffatt, comunicîndu-i că a fost chemat pe neașteptate la Londra, și o puse pe învelișul mașinii ei de scris. Telefonă și acasă ; Alice era plecată, dar îi lăsă vorbă Hannei că va lipsi cel mult două nopți. Apoi, luîndu-și pălăria și pardesiul, porni în grabă la gară.

---

1 Bătălia navală de la Trafalgar (nord-vestul strîmtorii Gibraltar) a avut loc în 1805. Amiralul Nelson a învins coaliția franco-spaniolă.

2 Colonialiștii englezi au pus stăpînire pe orașul Kabul, capitala Afganistanului, în 1842.

3 Port în Crimeea, unde au avut loc lupte în timpul războiului Crimeii, purtat de coaliția anglo-franco-turcă împotriva Rusiei (1854—1856).

4 ROBERT BROWNING (1812—1889), cunoscut poet romantic englez.

5 Așezămînt religios din Londra, unul dintre cele mai frumoase monumente de arhitectură veche engleză.

6 Războiul contra burilor (1899—1902), un război tipic imperialist, de cotropire, în care burii, locuitori de origine olandeză ai unor regiuni din Africa de Sud, s-au apărat cu vitejie, dar fără succes, împotriva englezilor.

7 Mersul trenurilor.

X

În dimineața următoare, după o noapte de chin, David ajunse la concluzia că nu mai putea răbda tăcerea și prefăcătoria sfîșietare dintre Cora și el. Trebuia să găsească o soluție. Porni ostentativ de acasă la ora nouă, ca și cum s-ar fi dus da plimbare, și se îndreptă spre autobuzul de Hedleston, care pleca din Sleedon la nouă și jumătate. Mai erau doi pasageri și, deoarece amîndoi ocupau locurile din față, se așeză cît mai în spate, pentru ca, nestingherit de privirile lor străruitoare, să poată stabili mai limpede ce avea de făcut.

Mai întîi trebuia să-l vadă pe tatăl său. Deși David nu prea ținea s-o arate și cu toate că adeseori, împins de sentimentul propriei sale inferiorități, își lua niște aere grozav de afectate, în adîncul sufletului său simțea față de dînsul atît recunoștință, cît și dragoste. În ciuda faptului că nu putea fi de acord cu multe din vederile tatălui său, credea în mod implicit în bunătatea și bunul-simț al acestuia. De aceste calități avea acum cea mai mare nevoie și, căutînd sfatul tatălui său, era sigur că îl va primi.

Călătoria înceată, cu hurducături și opriri lungi la Lacey Hummocks și Hurst Green, îi păru nesfîrșită ; în cele din urmă, însă, începură să se contureze vag primele case ale Hedlestonului prin geamurile aburite care zdrăngăneau, iar curînd străvechiul autobuz se cutremură, oprind la ultima stație, în scuarul Victoria.

Cînd coborî și porni pe jos spre redacția ziarului **Northern Light**, David simți pe frunte împunsătura fină a ploii. Faptul că trebuia să intre în această clădire, citadela idealismului tatălui său, pe care Henry Page socotea

că în mod logic David trebuia s-o moştenească, era o corvoadă de care se ferea de obicei. Chiar în ziua aceea, frămîntat de alte temeri, se simţea ca un intrus cînd urcă scările de piatră şi bătu la uşa lui Page.

Încăperea era goală ; apoi deodată apăru Moffatt şi-l privi cu un aer surprins ce-şi găsea explicaţia doar în faptul că vizitele lui David erau atît de rare.

— Ce mai faceţi, domnişoară Moffatt ? o întrebă el, apoi, dîndu-şi seama că trebuia să vorbească pe şleau cu ea, adăugă : Am venit să-l văd pe tata.

— Bineînţeles, răspunse secretara cu tonul ei protector, pe jumătate glumeţ, pe care îl adoptase faţă de David încă din vremurile cînd venea la Hanley Drive să-l vadă în cărucior. Dar nu e aici.

— Cînd se înapoiază ?

— N-aş putea să-ţi spun. A plecat la Londra.

— La Londra !

— Da, chiar aşa. De ce, nu ştiu. A plecat pe neaşteptate aseară şi mi-a lăsat doar un bilet, în care îmi scrie că a fost chemat acolo. Cred că e în legătură cu o conferinţă economică. După o scurtă pauză, adăugă : Nu poate lipsi mult. Mîine e recepţia pe care o dă mama dumitale.

Pesemne că David arăta grozav de necăjit din pricina piedicii neprevăzute, căci ea continuă să-l studieze cu mai multă atenţie, manifestîndu-şi îngrijorarea.

— Unde ţi-e pardesiul ? Eşti un băiat îngrozitor ! Nu ţi-ai luat nici măcar umbrela. Dar nu ştii că plouă cu găleata ? Eşti pe jumătate murat. Şi părul dumitale... hai, lasă-mă să te aranjez puţin.

Cum stătea aşa ţintuit locului şi gîndindu-se ce să facă mai departe, secretara veni spre el, îi încheie nasturele de sus al cămăşii de flanelă, scutură picăturile de ploaie de pe haină şi făcu tot ce trebuia pentru a-i da o înfăţişare mai ordonată.

— Aşa... acum e mult mai bine. Tocmai îmi pregătisem gustarea de dimineaţă. Stai să bei un ceai cu mine. Şi soţia dumitale a băut unul ieri. E-o fată simpatică, David ! Hai, vino... să mergem în biroul meu.

— Nu... nu. Se trezi. Scuză-mă, te rog. Trebuie să plec.

— Dar, David... aşteaptă doar o clipă...

El însă nu voia, nu putea să stea. Se întoarse şi se năpusti în jos pe scări, ajungînd pînă în mijlocul străzii,

drept în fața unui automobil care tocmai trecea pe-acolo. Nepăsător, își văzu mai departe de drum, convins că absența cu totul neașteptată a tatălui său avea o oarecare legătură cu enigma nesuferită pe care n-o putea dezlega și care părea să se împrăștie în mod insidios, mînjind totul în cale, întocmai ca păcura scursă de pe ambarcațiuni ce apărea uneori pe plaja de la Sleedon.

Făcu un efort să se stăpînească. Ce să facă acum? Inutil să se ducă la Hanley Drive pentru a încerca să capete sfaturi și lămuriri de la maică-sa. Totuși, nu se putea întoarce la Sleedon înfrînt, să treacă iar prin ore nesfîrșite de reflecții solitare. O singură cale îi era deschisă, și, cu toate că știa ce grea încercare înseamnă pentru nervii săi, nu îi păsa; mai devreme ori mai tîrziu, era evident că avea să ajungă acolo.

Clădirea Societății de asigurări **Prudential** era destul de aproape. Străbătînd parcul, ajunse la intrare în mai puțin de cinci minute. Pe tăblița de afară văzu că redacția ziarului **Chronicle** se afla la etajul trei. Nu intră imediat, ci începu să măsoare strada în lung și-n lat în fața clădirii, pregătindu-și în minte tot ce avea de gînd să spună și concentrîndu-și toate resursele spirituale și fizice. Conștient de slăbiciunea sa în clipe grele, hotărî ca de data asta să fie pregătit. Dar însuși procesul acesta de pregătire strica totul, pentru că, pe măsură ce își închipuia cum avea să se desfășoare scena, prevăzînd insultele ce le va primi și răspunsurile date, începea să fiarbă de mînie, i se strîngea gîtlejul și gura i se usca.

Nu mai putea să rabde. Cu o mișcare bruscă și dezordonată, se opri, intră valvîrtej înăuntru și, fără să ia ascensorul, urcă pe nerăsuflate pînă la etajul trei. Pe geamul mat al ușii stătea scris cu litere de aur: DAILY CHRONICLE, DIRECTOR. Fără să mai bată, intră.

Aspectul general de inactivitate și pustiu îl surprinse. Un băiat de vreo șaptesprezece ani bătea alene la mașină, pe o măsuță mică, așezată lîngă centrala telefonică. Cu o voce pe care abia și-o recunoștea, David îi spuse că dorește să-l vadă pe Nye. Tînărul se rezemă de speteaza scaunului și îl privi peste umăr.

— Nu-i aici. A plecat la Tynecasle. Apoi, văzînd privirea neîncrezătoare a lui David, adăugă: Nici unul dintre ei nu-i aici. Și domnul Smith a plecat la redacția centrală din Mossburn.

David dorea cu atîta încordare să termine o dată pentru totdeauna, încît nu-i venea să-l creadă. La capătul coridorului îngust mai erau două uși, ce dădeau în celelalte birouri care alcătuiau restul redacției. Privi repede în fiecare. Erau goale. Reveni în holul de la intrare.

— Cînd se întoarce ? întrebă el.

— De unde să știu ? Băiatul vorbea pe un ton jignit. Nu prea avem nimic de făcut aici acum... adică nu prea mult. S-ar putea să lipsească toată ziua.

— Toată ziua... repetă mecanic David, apoi, după o clipă, se întoarse și plecă.

Pe stradă șovăi din nou, cu pumnii strînși și cu tot trupul încordat, încercînd simțămîntul amar că fusese înșelat. Nu descoperise nimic, nu izbutise să facă nimic și nu pusese nimic la punct. Îl copleșea senzația covîrșitoare a propriei sale incapacități. Era ora prînzului, și pe trotuarele aglomerate oamenii se grăbeau prin ploaie, îmbrîncindu-l pe David, care stătea pe loc, nehotărît, simțind cum îi zvîcnea încă sîngele în urechi.

În cele din urmă, se îndreptă spre scuarul Victoria. Așadar, n-avea nimic alta de făcut decît să se întoarcă la Sleedon. Un autobuz aproape plin se pregătea să plece. Găsi un loc la mijloc și încercă să domolească valurile de gînduri încurcate ce-l năpădeau. După scurt timp, fu convins că privirile tuturor celorlalți călători erau îndreptate asupra lui, parte batjocoritoare, parte vădit dușmănoase. Își ținea capul plecat, cu ochii ațintiți în podea, nefiind în stare să facă apel la nepăsarea distantă cu care întîmpina de obicei provocările mulțimii. Totuși, nu putea să se arate desprins de toate, iar neliniștea din inima lui stăruia ; dimpotrivă, spori în timpul călătoriei. Iar după ce coborî la Sleedon, nu-l domoli nici mersul iute pe jos pînă acasă.

Casa îi păru goală cînd intră, dar în bucătărie ceainicul firbea pe plită, și prin fereatră o văzu pe Cora în grădină, mergînd pe poteca acoperită cu pietriș. Dorea grozav să se ducă la ea. Atitudinea de indulgență protectoare, aerul condescendent afișat cînd îi accepta serviciile dispăruseră, gonite de gelozie, de nesiguranță și de suferința ce se citea pe fața ei. În schimb, reînviase în David nevoia de a fi împreună cu ea, dorința fizică resimțită în primele zile la Scarborough. În clipa aceea ar fi vrut să se ducă în dormitor, s-o strige pe fereastră și

s-o cheme lîngă el. Dar nu, trebuia să se stăpînească. Cora nu trebuia să știe nimic despre vălmășagul gîndurilor sale, nimic despre drumul făcut în zadar, nimic ce i-ar putea mări propria deznădejde. Se duse la mansardă și se așeză la măsuța simplă, din lemn de brad, pe care o folosea ca birou.

Doctorul Evans îi dăduse ca remediu pentru a se calma sfatul să ia o foaie de hîrtie și să scrie repede, mașinal, toate gîndurile ce îi năvăleau în minte. Luîndu-și tocul, David începu a folosi mijlocul acesta de eliberare.

„Chinul de a iubi prea profund, scrise el, poate adesea să întoarcă bucuria... și te poți lăsa în voia durerii cu tot atîta nepăsare ca în voia fericirii. Pașii mei mă duc într-un labirint, bezna mă apasă, dar nu sînt înfrînt. Pot învinge orice greutate, pot doborî orice dușman dacă voința îmi rămîne puternică! În curînd vom scăpa de această neplăcere. Nimeni nu trebuie să-i facă rău Corei! O voi apăra! Și acum să răsuflu, cuprins de o adîncă liniște..."

Nu scrise decît aceste cîteva rînduri și se opri brusc, cu capul aplecat într-o parte, de parcă ar fi ascultat ceva.

„Cuprins de o adîncă liniște."

Era oare numai zumzetul din urechi, zgomotul care de luni de zile îi stăruia în urechi și semăna uneori ca un dangăt de clopot, alteori cu un șuier subțire și ascuțit, sau auzea într-adevăr o voce, ușor batjocoritoare, care îi repeta cuvintele de îndată ce el le formula? Ascultă încordat, dar nu auzi nimic. Cînd își reluă, însă, scrisul, vocea începu din nou să repete cuvintele așternute de el pe hîrtie: „Cînd lumina se întețește și întunericul prinde a păli...", repetîndu-le mai tare, într-un ritm ce corespundea perfect mișcărilor tocului său. Încercă s-o facă să tacă, scriind încet, dar nu izbuti, apoi începu să scrie mai repede, aruncînd cuvintele de-a curmezișul paginii; vocea continua să se audă tare, distinct, cu o viteză uluitoare.

Ca ars, David lăsă tocul să-i cadă și se prinse cu putere de colțurile mesei; încerca să se liniștească, amintindu-și de sfatul sever al doctorului Evans, pe care acesta i-l dăduse cînd îi povestise prima dată că aude voci: „E doar închipuire. Halucinație auditivă îi zicem noi în medicină. Scoate-ți-o din cap. Nu te lăsa... nici măcar o clipă".

David ridică încet capul. Acum, în sfîrșit, încetase. Sau nu? Țeapăn, trăgea cu urechea și aștepta, sperînd să nu mai audă nimic. Dar, independent de scrisul său, fără legătură cu tocul care era încă pe masă, auzi, slab și totuși deslușit, o chemare ce părea să vină din dormitorul aflat la etajul de dedesubt. Era o voce de bărbat, care-l striga pe nume : „Page... Page... ești acolo?" Apoi, tresărind de groază, auzi cuvintele : „Vezi-ți de gîtul tău, prietene", și recunoscu vocea lui Nye.

Sări, ca proiectat, de pe scaun și își vîrî adînc în urechi amîndouă degetele arătătoare, luptîndu-se din răsputeri să nu mai audă nici un sunet. Era o închipuire, o înșelăciune morbidă, datorită nervilor săi zdruncinați. Și, totuși, în timp ce lupta împtriva ei, sunetul se repetă iar din camera de dedesubt, tare, fără sfială și mai deslușit încă.

„Așadar crezi că-mi vei frînge gîtul, Page... dar, stai .. vezi-ți de gîtul tău, prietene!"

Nu era cu putință să se fi înșelat. Nemaifiind în stare să reziste, deschise ușa și se năpusti jos, pe scările înguste de lemn, pînă în dormitor, unde începu să caute sub pat, în cele două dulapuri, pipăind printre rochiile atîrnate în șifonierul Corei, în fiecare ungher al încăperii Nu găsi pe nimeni.

Cu puterile sleite, cu fruntea rece și umedă, se așeză pe marginea patului. Oare își pierdea mințile? Vocea, prezența fără trup dispăruseră amîndouă. Ca și în altă împrejurare, căutarea amănunțită și dovada certă alungaseră iluzia. Se simți slăbit, dar își mai venise în fire.

Suspinînd adînc, se ridică și, în fața oglinzii de pe masa de toaletă, începu să-și perie părul cu mișcări firești. Apoi, prin oglindă, o văzu pe Cora lîngă el. Cel puțin ea era o realitate printre umbre.

— Nu știam că ești acasă, spuse Cora. Te-ai plimbat mult.

Starea lui de luciditate calmă îl împiedica să se prefacă. Se apropie de ea, îi luă mîna și i-o strînse.

— De fapt n-am fost la plimbare, spuse el. Am luat autobuzul și m-am dus pînă la Hedleston, să-l văd pe tata.

— Și l-ai văzut? Simți cum se crispează toată apoi, cînd el scutură din cap, se destinse dintr-o dată.

— A plecat la Londra. Cu totul pe neașteptate.

— La Londra... Rosti cuvintele acestea încet, apoi, încălzită de o speranță, fața i se însenină, părînd altfel de cum fusese în ultimele zile. Vai, David, îmi pare atît de bine ! Am încredere în tatăl tău. Nu mă întreba nimic, te rog, nu acum... dar simt că o să fie bine pentru noi.

XI

În aceași dimineață, mai devreme — pentru a preciza lucrurile, la ora șase și un sfert — Henry Page ajunse la King's Cross[1]. Trenul său, care întîrziase la York[2], ajunsese cu mult după ora stabilită, așa că din pricina expresului de Leeds[3], care intrase în gară cu cinci minute înainte, nu mai era aproape nici un taxi în stație. După o lungă așteptare în gara friguroasă și întunecată, Henry reuși să se urce într-un taxi. Nu venea prea des la Londra, dar în cursul rarelor sale vizite trăgea la un hotel liniștit de pe lîngă **British Museum**[4], la hotelul **Esmond**. Aici, portarul de noapte îl recunoscu și, cu toate că n-avea bagaj, îi dădu o cameră fără să-l întrebe nimic.

— S-ar putea să mi se servească micul dejun ? îl întrebă Henry pe portar.

— Regret, domnule Page. Nu e nimeni la bucătărie pînă la ora șapte. Să las comanda dumneavoastră înainte să-mi vină schimbul ?

— Nu, am să sun eu, spuse Henry, gîndindu-se că va încerca mai întîi să se odihnească puțin.

În tot timpul călătoriei, ghemuit în colțul vagonului, dormise doar cîteva minute, așa că acum, cînd zorile cenușii se strecurau peste acoperișurile soioase și hornurile încrustate de funinigine, cernîndu-și lumina în odaia strîmtă și neospitalieră, se culcă pe pat, îmbrăcat, și închise ochii. Dar mintea îi era încă prea plină de tot felul

---

1 Una din gările Londrei.

2 Vechi oraș din Anglia ; nod de cale ferată.

3 Oraș industrial în centrul Angliei.

4 Cea mai mare instituție culturală londoneză ; cuprinde o vestită galerie de artă și o imensă bibliotecă.

de gînduri vii și agitate, ca să-i îngăduie să doarmă. Ședea culcat, simțindu-se atît de străin de el însuși, de parcă ar fi fost o fantomă prezentă la căpătîiul unui nefericit zăcînd în nemișcare pe pat.

La ora șapte sună, ceru o cafea neagră, tare, de care nu se putea lipsi în starea lui, deși îi fusese interzisă. Dură mult pînă îi fu servită, și cînd i se aduse, era obișnuita fiertură inspidă; după ce bău însă trei cești și mîncă o felie de pîine prăjită, se simți mai înviorat. Se spălă, apoi părăsi hotelul și se duse la o frizerie vecină, unde se bărbieri. Din puterea obișnuinței cumpără ziarele de dimineață, dar nu putu decît să le frunzărească, și asta cu teama ciudată, nerațională că ar putea găsi tipărită informația referitoare la nenorocirea sa.

Era încă prea devreme pentru a-și pune planul în aplicare — desigur Somerville nu venea la birou înainte de ora zece — dar Henry nu mai putea îndura așteptarea. Luă autobuzul pînă la Strand [1], apoi merse pe jos prin Whitehall [2]. Cu totul diferite de ale lui **Northern Light**, birourile ziarului **Gazette** dominau cheiul Tamisei, prezentînd vechiului fluviu, care în acea dimineață curgea aproape plictisit pe sub podurile sale, o fațadă scînteietoare de sticlă și beton armat, rece și impersonală, sugerînd puterea. În holul cu coloane corintice și dale pătrate de marmură, unul dintre oamenii de serviciu în uniformă, care stăteau în grup luă numele lui Henry, îl comunică biroului de primire, apoi, după oarecare așteptare, îl îndrumă spre ascensorul expres. La ultimul etaj, la capătul unui coridor, lung, fu primit, sau mai degrabă interceptat, de secretarul particular al lui Somerville, un tînăr îmbrăcat de dimineață cu pantaloni în dungi, care, privindu-l pe Henry cu un aer de politicoasă îngrijorare, spuse :

— De fapt, domnule Page, omul cu care ar trebui să discutați este domnul Greeley. Din nefericire, e în concediu. Vă propun să stați de vorbă cu înlocuitorul său, domnul Challoner.

— Nu, spuse Henry cu hotărîre. Am treabă cu domnul Somerville personal.

---

[1] Una din principalele artere de comunicație ale Londrei.

[2] Altă arteră de comunicație, care duce la clădirea Parlamentului și Catedrala Westminster.

— Da, desigur, încuviință celălalt, gînditor. Dar, vedeți, mi-e teamă că va fi ocupat aproape toată dimineața. De fapt, nici n-a venit încă. Totuși... dacă țineți să...

— Îl aștept, spuse Henry.

— Atunci poftiți pe-aici, vă rog.

Dinadins, Henry nu ceruse să i se fixeze o întîlnire, deoarece se gîndea că era mai greu să fie refuzat dacă venea neanunțat. Știa că avea de așteptat — dacă Somerville ar consimți să-l primească — și într-adevăr așteptă în mica anticameră cu covoare roșii, mobilată cu fotolii de piele, cu un dulăpior, un bar pentru cocktail-uri și cu cîteva tablouri englezești reprezentînd scene de vînătoare din secolul al XVIII-lea. Șezu mai bine de o oră aici și privi posomorît o pînză mare de John Fernley [1], atîrnată pe peretele din fața sa, ce înfățișa o vînătoare călare, la Quorn ; dar nu vedea nimic din ea, căci încerca să reconstituie puținul pe care-l știa despre Vernon Somerville.

Spre deosebire de cei doi concurenți ai săi, Jotham și Mighill, care ieșiseră unul din fundăturile Aberdeenului[2], celălalt din pustiurile Ulsterului [3], Somerville trecuse prin Dulwich [4] și City [5]. După o scurtă perioadă în strada Throgmorton [6], prima sa încercare în materie de publicații, achiziția ziarului muribund **Gazette**, care abia-și mai ducea zilele, se dovedi un succes spectaculos. Hotărîrea neclintită de a reuși, îmbinată cu o capacitate neobișnuită de speculare a gusturilor îndoielnice îi dădură posibilitatea de a transforma ziarul. Creșterea vînzătorilor, atingînd un punct culminant, făcuse să-i sporească încrederea și dorința sa înnăscută de a se afirma. Presimțind viitoarele triumfuri, înființă un săptămînal rafinat, **Town Topics** [7], apoi, curînd după aceea, ziarul **Sunday Argus**. La început, aceste afaceri noi și îndrăznețe merseseră bine. Prinzînd gust pentru putere, Somerville vru, oarecum prematur, să joace rolul unui mare nabab al presei. Își cumpără un

---

1 Pictor englez din secolul al XVIII-lea.
2 Oraș din Scoția, port la Marea Nordului.
3 Regiunea cea mai nordică a Irlandei, cu capitala la Belfast.
4 Suburbie a Londrei.
5 Cea mai veche parte a Londrei, situată în inima orașului, centrul comercial.
6 Stradă în centrul Londrei, unde se află Bursa.
7 Știri orășenești.

yacht, contribui la opere de binefacere și, cu toate că nu ajungea nici de departe la sumele princiare cheltuite de Mighill în asemenea scopuri, își făcea totuși mult mai multă publicitate : dărui galeriei de artă **Dulwich** [1] un grup de patru tablouri de Cotman [2], care e drept nu se puteau asemăna cu picturile unice de Giorgione [3], dăruite națiunii de către Jotham sau cu cele două minunate tablouri de Canaletto [4], donate de **sir** Ithiel, dar erau totuși picturi englezești, bune și solide. Apoi se căsători cu Blanche Gilliflower, eroina favorită a coloanelor cu știri moderne și nepoata lordului Jotham.

De aici acolo începură să apară primele semne ale insuccesului. Se pare că această căsătorie fusese nefericită. Henry își amintea vag de unele cancanuri auzite de la Alice : că, numai la un an de la căsătorie, soția lui Somerville divorțase de el pentru a deveni — după ce fusese o scurtă perioadă model pentru reclame de șampoanuri și creme de față la un fotograf și după ce era cît pe-aci să se mărite cu un baron austriac — redactoarea rubricii de modă a ziarului **Globe**, unde lucra și acum cu atîta succes, încît Mighill, care căuta să imprime ziarului său o notă elegantă prin angajarea „frumoaselor din lumea bună", se atașase părintește de ea.

În timp ce se gîndea la toate astea, efectul stimulant al cafelei trecu, și Henry fu cuprins de o toropeală bolnăvicioasă. De aceea, cînd tînărul se ivi în cele din urmă iar și îl pofti cu un aer confidențial în birou, uită să mai înghită cele două pilule pe care avea intenția să le ia chiar înainte de întrevedere.

Cînd intră Page, Somerville ședea la biroul său și semna scrisori ; purta cu eleganță un costum larg, cenușiu, de flanelă, o cravată roșie, iar la butonieră avea o garoafă de culoare închisă. Continuă timp de un minut să semneze, fără a-și înălța privirile, apoi își roti scaunul, se ridică pe jumătate și-i întinse mîna. De statură mijlo-

---

[1] Muzeu situat la Dulwich, unde se află numeroase tablouri din Școala olandeză.

[2] JOHN SELL COTMAN (1782—1842), gravor și peisagist englez.

[3] GIORGIO BARBARELLI, denumit și GIORGIONE (1478—1511), unul din cei mai vestiți pictori venețieni.

[4] ANTONIO CANALE denumit și CANALETTO (1697—1768), pictor și gravor venețian.

cie, cu un gît scurt și umeri lați, proprietarul ziarului **Gazette** părea mai în vîrstă decît cei patruzeci și cinci de ani ai săi. Tenul îi era congestionat, fapt pe care-l accentuau și cravata, garcafa și un semn mic, dar vizibil, de culoarea vinului de Porto, ce-l avea pe gît, drept sub urechea stîngă. Ochii injectați erau un semn că avea tensiune, iar comportarea sa agitată și nerăbdătoare dovedea că era un om preocupat exclusiv de afacerile sale, care nu ar tolera cu nici un preț prostia, nepriceperea sau amestecul altora în treburile lui. Reluîndu-și locul, se așeză picior peste picior, se lăsă pe spate și prinse a-l studia nestingherit pe Page.

Acceptînd locul oferit pe scaunul de lîngă biroul în stil Chippendale[1], Henry nu găsi în felul cum era primit nimic care să-l îmbărbăteze. Somerville părea că aștepta să înceapă el, apoi, ca și cînd și-ar fi dat seama de poziția dificilă a lui Page, spuse, mergînd direct la țintă :

— Ar fi trebuit să mă anunți că vii. Am fi putut lua prînzul împreună. Ei, și-acum, îngăduie-mi să te felicit pentru lupta formidabilă pe care ai dus-o împotriva noastră ! La un moment dat am crezut că s-a isprăvit cu noi. Acum însă îmi dau seama că avem aceleași vederi.

— Nu, nu tocmai. Henry se simțea grozav de stînjenit. Șezînd acolo pe scaun, își dădea seama că-i tremura picioarele, dar faptul că începu să vorbească îl ajută să-și recapete curajul. Au trecut aproape doi ani de cînd ați cumpărat ziarul **Chronicle.** Admit că am fost atunci indignat și pornit împotriva voastră. Aveați tot dreptul să veniți la Hedleston și să publicați un ziar care să-mi facă concurență. Deoarece nu era loc pentru amîndoi, se cuvenea ca cititorii să aleagă între noi. Ei, și-au ales... și sînt aici ca să vă rog să recunoașteți acest fapt.

Somerville nu răspunse imediat. Apoi spuse :

— Favoarea publicului e ceva schimbător. Lucrurile pot lua altă întorsătură și peste noapte. Noi mai vindem încă **Chronicle.** Și vom continua să-l vindem.

— Nu. Henry scutură din cap. Să vorbim deschis. Ați încercat să mă distrugeți și n-ați izbutit. Acum, pentru numele lui Dumnezeu, lăsați în pace **Northern Light !**

---

[1] Stil de mobilă datînd din secolul al XVIII-lea, denumit așa după creatorul său, tîmplarul englez Thomas Chippendale.

— Nu înțeleg ce vrei să spui, răspunse Somerville sec. După toată munca și osteneala pe care ne-am dat-o la Hedleston, ne ceri poate să plecăm cu coada între picioare ?

— Vă cer să nu publicați o anumită știre.

— Să suprimăm o știre ! Dragul meu domn, mă uimești ! Primul nostru principiu, obligația noastră morală față de public este să nu suprimăm niciodată vreo știre.

— Informația de care vorbesc nu este importantă. E doar în legătură cu mine și cu familia mea.

— Dragă domnule, nu știu nimic în legătură cu asta, aproape că nici nu știu despre ce vorbești. Totuși, desigur că de la Hedleston tot ce te privește pe dumneata e important. Îmi închipui că directorul meu de acolo e și el de aceeași părere cu mine.

Henry simți cum i se usucă buzele și i se strînge gura.

— E ceva penibil, o întîmplare din trecut, pe care au dezgropat-o acum și care poate lovi o serie de oameni nevinovați.

— Doamne-Dumnezeule, spuse Somerville pe un ton ce deveni deodată aspru, ce fel de comportare îmi atribui? Sîntem în mijlocul secolului al douăzecilea. Astăzi nu poți fi hipersensibil. În meseria noastră, cu lupta asta fără scrupul, ești întotdeauna în primejdie să fii insultat sau să insulți. Eu, personal, nu pot să verific fiecare cuvînt, apărut în **Chronicle.** Am toată încrederea în directorul meu. Las totul în seama lui.

Page nu se putu împiedica să spună cu amărăciune :

— Și el, bineînțeles, își propune să publice asta dintr-un imbold moral.

Somerville făcu un gest nervos, se uită nerăbdător la ceas, ca pentru a pune capăt întrevederii.

— Dragă domnule, zise el, de ce vii să mi te vaiți mie? Problema asta nu e în mîinile mele. Oamenii mei de la Hedleston dețin depline puteri din partea mea și trebuie să-și urmeze hotărîrile. Evident, o chestiune pur locală, ce intră în competența personalului de acolo. Nu te poți aștepta să fiu și eu în curent și să mă preocupe.

Indiferența lui nemiloasă arăta că voia să treacă peste această problemă. Page își dădu seama că, deși nu avea scrupule, nu s-ar fi coborît totuși niciodată la o faptă mîrșavă ; o făceau alții penru el. Henry Page începu să

clocotească de o mînie surdă, împins de hotărîrea de a nu se lăsa înlăturat cu una, cu două.

— De ce aveți nevoie de **Northern Light** ?

Somerville privi brusc în sus, bănuind că există vreun motiv îndărătul acestei întrebări. „Oare acest personaj mărunt și neînsemnat din provincie a ghicit în ce situație grea mă aflu... că lupt împotriva unor cheltuieli colosale, a unor lefuri mereu crescînde și a unor puternice coaliții de ziare, cărora nu le-ar fi nimic mai plăcut decît să mă scoată din afaceri ? Jotham și Mighill sînt pe punctul să fuzioneze... astfel că, practic, dețin monopolul în acest domeniu... Fleet Street, rîzînd pe sub mustață de săptămîni de zile, fiindcă n-am reușit să absorb ziarul **Light**, pierderea de bani suferită cu **Argus**, **Town Topics**, care abia-și mai duce zilele... Trebuie să-mi sporesc tirajul sau să pier !" Observîndu-l atent pe Paget, răspunse :

— Pentru un motiv simplu : îmi trebuie o difuzare mai mare.

— Dar aveți o difuzare mare. **Gazette** se vinde in cel puțin un milion și un sfert de exemplare.

— În zilele noastre, cînd concurența e atît de acerbă, dacă nu te dezvolți, înseamnă că dai îndărăt.

— Și ideea dumneavoastră de a vă dezvolta constă în sporirea tirajului ziarului **Gazette** sau a duplicatului său **Chronicle** ? Lăsînd orice precauțiune deoparte și hotărît să-și spună părerea cu orice preț, Page răsuflă adînc și dureros : Într-un număr recent al lui **Survey** era un articol referitor la presă. L-ați văzut ?

— **Survey** este o publicație excelentă ; o citesc rar.

— Era o dare de seamă completă și imparțială. Concluzia la care ajungea era că ziarele noastre inteligente, care profesează înalte principii, sînt copleșite de partea cea mai lipsită de scrupule, presa de mare tiraj... de ziare care apar nu pentru a sluji publicul, ci numai ca o investiție financiară, și care au devenit cele mai mîrșave, mai stupide, mai nedemne și mai vulgare din lume. **Gazette** era citat ca cel mai rău din această categorie.

Imperturbabil, Somerville abia zîmbi.

— Avem și noi defăimătorii noștri. Păcat ! În definitiv, încercăm doar să ne mulțumim cititorii... să le creăm... cum să spun... o ambianță plăcută.

— Hrănindu-i cu știri culese din gunoi ?

— Le dăm exact ce doresc.

— Nu! Enervat, Page scutură din cap cu putere: Omenirea nu e atît de stupidă cum o socotim noi. Nu puteți categorisi astfel poporul nostru. Are calități mari — curaj, veselie, căldură sufletească, umor — totuși, pentru că trei sferturi din populație n-are decît o educație redusă, nu e pregătită să reziste lingușelilor voastre. Nu vreau să repet ceea ce sare în ochi. Nu sexualitatea, crima și senzația, nici chiar frivolitățile stupide ce vă umplu gazeta o fac atît de primejdioasă; periculos e felul în care sînt stimulate, cu atîta ingeniozitate, prejudecățile și poftele cele mai grosolane, în timp ce toți cei care vi se opun sînt tratați cu un dispreț cinic. Nu vă amintiți ce a spus Balfour[1]: „Mai bine vînd gin săracilor decît să-i otrăvesc în felul acesta? Încă cincizeci de ani pe această cale, cu absurdități pline de otravă, și reduceți masele aproape la analfabetism. Nimeni nu știe mai bine ca dumneavoastră ce instrument nemaipomenit de puternic aveți în mînă! De ce nu îl folosiți constructiv? Numai Dumnezeu știe ce mare nevoi a avut țara, mai mult ca niciodată pînă acum, de o presă inteligentă, condusă de înalte principii. Eram minunați în timpul războiului, cînd trăiam într-o plăcută intimitate cu moartea. De atunci, însă, am suferit un regres politic, economic și moral. E doar temporar, sînt convins, dar trebuie să ne scuturăm pentru a scăpa de ele. Dacă nu...

Page fu cuprins de un val de slăbiciune fizică și se întrerupse, conștient că nu făcuse nici cea mai neînsemnată impresie asupra lui Somerville și dîndu-și totodată seama de primejdia îngrozitoare a puterii cînd e lipsită de orice simț de răspundere. I se uscase gura, și limba îi era cleioasă. Nu mai găsea nimic de spus. Somerville îl observase pe Henry cu o expresie dură, în care predomina disprețul. Văzînd brusca deznădejde ce se zugrăvi pe fața lui, se grăbi să profite de ocazie.

— Dragă prietene, spuse el, căutînd să-l mîngîie, înțeleg ce simți. Dar timpul trece; să revenim la ceea ce ne inetresează. Îți facem o ofertă rezonabilă. Nu te silește nimeni. Spune-mi dacă dorești să accepți. Poate, continuă el, dacă te hotărăști să vinzi — și sînt sigur că ai s-o faci — ai vrea să lucrezi mai departe pentru noi. Editorialele dumitale... da, sînt de calitate...

---

[1] ARTHUR JAMES BALFOUR (1848—1930), politician englez conservator.

— Nu, răspunse Page greoi. N-aş putea. Trebuie să fiu tot, sau nimic !

— Atunci ? Totul ?

Henry nu era în stare să-l privească, nu putea să-şi ridice capul. Se simţea doborît, înfrînt.

— Mă mai gîndesc... cîteva ore. Vă telefonez după-amiază.

— Bine. Somerville se sculase de pe scaun. Aştept cu nerăbdare să aud veşti de la dumneata.

Page nu-şi dădea seama prea bine cum ieşise din birou.

Cînd părăsi clădirea, cădea o ploaie cernută, măruntă. Pornind în partea opusă fluviului, se îndreptă încet spre Victoria Street. În deznădejdea sa, simţea o slăbiciune tot mai mare, care îl prevenea că trebuie să mănînce repede ceva, căci nu luase aproape nimic în gură din ziua precedentă, de la amiază. Peste drum văzu un bufet, dar cînd se pregăti să traverseze strada, circulaţia intensă, cu zgomotul şi agitaţia ei, îl izbi deodată, făcînd să-i bată inima cu o repeziciune de necrezut. Şovăi, conştient că nu se putea încumeta să treacă drumul. Ameţit, merse înainte pe aceeaşi parte, căutînd un alt bufet. La colţ, lîngă Ashley Gardens [1], chiar lîngă Catedrala Westminster, începură durerile. În ultimele luni avusese anumite simptome de spasmuri cardiace, ce se manifestau mai ales prin dureri fulgerătoare în partea inferioară a braţului stîng. Dar durerea de acum era diferită, îi cuprindea tot pieptul cu o asemenea intensitate, încît coastele îi păreau prinse şi strivite într-o menghină uriaşă. Îi era cu neputinţă să răsufle, nu putea nici să se mişte şi, totodată, simţi o greaţă îngrozitoare, care îi îmbrobonă fruntea cu o sudoare rece. Chinul era de neîndurat, şi pe deasupra îl mai încerca şi teama prostească, copilăroasă că, dacă nu va găsi unde să se adăpostească, va cădea jos pe stradă şi se va da în spectacol. Cu mare greutate reuşi să se tîrască pe trotuar şi să intre în catedrala învecinată, unde se prăbuşi peste nişte scaune, luptîndu-se din răsputeri să-şi recapete răsuflarea.

În cele din urmă, încleştarea dureroasă începu să slăbească ; trase cu greu şi nu prea adînc de cîteva ori

[1] Parc în centrul Londrei.

aer în plămîni, apoi izbuti să bîjbîie cu mîna în buzunarul vestei scoase două din fiolele date de doctorul Bard, pe care le sparse și le inhală. Apoi înghiți o pilulă pentru inimă. Curînd începu să respire mai puternic, și după vreo douăzeci de minute putu să se ridice și să se așeze pe scaun, aplecat înainte și sprijinindu-se de scaunul din față. Criza trecuse, lăsîndu-l epuizat și zdrobit parcă, dar scăpase. I se părea o minune că se mai afla în viață.

În catedrală nu era nimeni în afară de o femeie, îmbrăcată în negru, poate o călugăriță, care stătea nemișcată în fața altarului. Ceva în atitudinea ei de rugă arzătoare, așa nedeslușit cum o vedea în interiorul umed și rece de cărămizi netencuite al catedralei, i-o reaminti pe Cora și fu cuprins de un val neașteptat de duioșie. Vedea limpede chipul nurorii sale, ca și cum ar fi fost aproape de el, fruntea încrețită de parcă ar fi tulburat-o ceva, obrajii brăzdați de vinișoare și puțin scofîlciți, ochii ei negri plini de tristețe și totuși încrezători. Nu... nu mai trebuia să fie îndurerată, necăjită, va fi în siguranță acum, va cunoaște din nou fericirea și liniștea. Măcar această unică și mare consolare o putea avea de pe urma înfrîngerii sale. Nu mai încercase niciodată o asemenea emoție. Era ca și cum toată viața ar fi căutat în zadar o bucurie cu neputință de atins, încercînd să-și potolească dorul și năzuințele pe care nu le putea exprima nici chiar prin cuvinte și care se împlineau acum nu ca o bucurie, ci mai curînd ca ceva înrudit cu durerea, ceva ce avea un gust dulce-amărui.

În sfîrșit, se simți destul de în putere pentru a se ridica. Încetișor, totuși din nou sigur pe picioare, ieși pe stradă. Un taxi îl duse pînă la hotel, unde comandă să i se aducă mîncare rece. După ce își potoli foamea și se odihni o jumătate de oră, îi telefonă lui Somerville. Acesta era plecat, dar Henry îi lăsă vorbă prin secretară că se întoarce la Hedleston cu trenul de noapte și că dimineață va semna hîrtiile.

Acum nu mai exista nici o îndoială în privința sfîrșitului ; peste acel ungher al conștiinței sale se răspîndi o ușoară ceață, înlocuind emoția intensă cu un fel de posomoreală întunecată. Gîndul la Sleedon însă străbătea

ca o rază luminoasă prin melancolia ce-l apăsa și simți cum îl cuprinde un dor neașteptat de o fi acolo, poate mai puțin pentru a-l vedea pe David, care, la urma urmei, nu știa nimic despre toate întîmplările acestea, cît mai ales pentru a fi cu Cora, cu draga de Cora, pentru a pune capăt zbuciumului ei și a-i reda liniștea sufletească.

XII

În aceeași miercuri după-amiază, exact la ora cînd Henry se reîntorcea la hotel, Leonard Nye coborî la Hedleston din trenul ce venea de la Tynecastle, unde își petrecuse cu plăcere și cu vădit folos o bună parte a zilei. Dimineața, neștiind de plecarea lui Page la Londra foarte sigur de el, îi spusese lui Smith :

— Ascultă, Harold... mai mult ca sigur că Page îți va telefona în cursul dimineții. Îndată ce vorbești cu el, du-te acolo, perie-l puțin și ia-i semnătura.

— Dar dumneata nu vii ?

— Fii înțelept, omule ! Doar știi că eu nu pot decît să-l enervez. Cu dumneata o să vrea să trateze. Pe de altă parte, eu trebuie să plec la Tynecastle.

— Pentru ce ?

— Mă duc în cîteva vizite. În afară de asta, trebuie să mă tund și să-mi fac manichiura.

În ciuda acestei manifestări de rece nepăsare — atitudine de care Nye era deosebit de mîndru — fusese extrem de agitat mai toată ziua, iar acum, pe cînd se îndrepta spre redacția aflată în clădirea Societății de asigurări **Prudential**, își simțea nervii încordați și încercă să se împotrivească acestei stări oprindu-se pentru a-și aprinde o țigară și încetinindu-și mersul, ca și cum s-ar fi plimbat agale.

Luă ascensorul pînă la etajul al treilea. Pe coridorul ce ducea la biroul său își iuți instinctiv pasul.

— Vreo veste ? îl întrebă pe Peter, ca de obicei cînd intra.

— Domnul Smith a cerut de cîteva ori legătura de la Mossburn.

— Caută-l !

Peter se îndreptă spre telefon și făcu legătura cu linia directă. Un timp nu se auzi nici un răspuns. Nye își strivi țigara pe jumătate începută și își aprinse alta, trăgînd repede de cîteva ori din ea. În timp ce aștepta legătura, Peter spuse :

— V-a mai căutat cineva, domnule Nye. Cred că era tînărul domn Page.

— Aha, a venit, așadar, aici ?

— Da, domnule Nye. Avea o înfățișare cam ciudată. e drept.

— Nu arată așa întotdeauna ? Dă-mi de știre dacă mai vine. Am eu grijă de el.

— Foarte bine. Alo, alo... Aveți legătura, domnule.

Nye luă receptorul.

— Smith... aici e Nye... Vreo veste ?

— Veste ? În vocea lui Smith se citea nerăbdarea de a-și descărca inima. Sigur că am... Page a plecat la Londra azi-noapte. Azi-dimineață a fost la Somerville. Ce se întîmplă, nu știu ! Greeley e plecat, Somerville are o ședință în City. Am căutat să țin legătura cu redacția centrală toată după-amiaza. Nu-i frumos că m-ai lăsat de unul singur. Treaba pare cam încurcată și aiurită.

Expresia lui Nye se schimbase la uzul acestor vești neașteptate. Spuse brusc :

— Nu știi nimic precis ?

— Challoner e singurul care arată a ști ceva. Se pare că Page a făgăduit să le dea de veste astăzi. Challoner crede că s-a și rezolvat totul, dar nu e sigur. De un ceas nu fac altceva decît să stau agățat de telefon în așteptarea hotărîrii. Sînt îngrozitor de nervos.

Nye își mușcă buza, supărat că se înșelase în socoteli, precum și de tonul mustrător al lui Smith. N-avea însă nici un rost să înceapă o ceartă în aceste împrejurări. Chibzui o clipă, încruntîndu-se la peretele din față.

— De ce nu vii încoace ? spuse el. Să așteptăm împreună.

După felul în care Smith se agăță de această idee, Nye ghici exact în ce stare se afla.

— Le spun să-ți dea legătura acolo, Leonard. Nu te mișca de la telefon. Sînt la Hedleston în douăzeci de minute.

Nye se întoarse către Peter.

— Poţi pleca acum. Nu mai am nevoie de dumneata astăzi.

Aşteptă pînă ce îl văzu plecat, apoi intră în camera lui de lucru şi se aşeză pe marginea biroului, chinuit de gînduri neplăcute.

Smith sosi după o jumătate de oră — trebuise să aştepte un taxi — iar cînd intră, Nye îşi dădu seama că nu se înşelase. Era într-o stare de cumplită nervozitate şi după petele de roşeaţă de pe faţă şi din faptul că duhnea a alcool, se vedea că trebuie să recurgă la anumite întăritoare pentru a-şi face curaj.

— Nimic încă ? Văzînd expresia lui Nye, căzu pe scaun cu servieta de piele pe genunchi. Nu mai pot îndura mult timp situaţia asta !

— Hai, linişteşte-te, îl îndemnă Leonard. Dar nici el nu prea era în apele lui ; nervii i se încordaseră la maximum.

Lucrurile luaseră o asemenea întorsătură, încît trebuia neapărat să izbutească ; nu atît pentru Somerville sau pentru **Gazette,** cît pentru el însuşi, căci altfel simţea că n-ar mai face doi bani în proprii lui ochi. Ajunseseră acum la ultimul hop, la bătălia finală, trebuia să se termine cum voia el, nu-şi putea îngădui să piardă.

Amîndoi stăteau atenţi, aşteptînd să sune telefonul. Nye îşi aprinse o altă ţigară — fumase necontenit toată după-amiaza. Smith întrerupse tăcerea :

— Ce crezi dumneata, Len ?

— Pentru numele lui Dumnezeu, mai tacă-ţi gura ! se răsti Nye la el. Am mai discutat şi înainte. Vorbeşte despre altceva. Despre vreme... despre femei... despre scripcarii ţigani... despre laxativul dumitale preferat...

Iar tăcere.

— Ai făcut ceva la Tynecastle ? întrebă Smith umil.

— Cred şi eu ! M-am dus la toate agenţiile de publicitate să le dau vestea cea bună , am fost la Spencer, la biroul local al fabricii **Northern Mills,** am intrat la ziarul **Echo** şi am stat o mulţime de vorbă cu Harrison. El e secretar de redacţie acolo şi-l ştiu încă de pe cînd lucra la ziarul **Enguirer**. Le-am spus tuturor că, în sfîrşit, situaţia s-a limpezit ; că sperăm să ajungem la o înţelegere

amicală cu Page. Am recunoscut că a fost într-o oarecare măsură mai tare ca noi, dar că acum, din motive de sănătate, vrea să se retragă. Ce să-ţi spun, am asudat destul ca să-i conving, căci asta era important. Nu avem nevoie să fim bănuiţi că ar exista vreun diferend între noi ; ne-ar strica atunci cînd vom prelua... sau mai bine să spun : dacă preluăm ? Trase cu putere din ţigară. Asta-i tot ce am să-ţi istorisesc. Dar dumneata ?

Smith îşi scoase batista şi îşi şterse fruntea.

— Păi, eu am stat toată ziua la telefon... după cum ţi-am spus. Între timp, însă... i-am scris lui Minnie o scrisoare lungă, în care o rugam să se întoarcă la mine. Dacă totul merge bine, o pun la poştă. Văzînd probabil expresia lui Nye, dădu greoi din cap. Nu-i nimic nostim în asta. Eu nu pot să mă înhait cu femei, aşa cum faci dumneata ; e o crimă cum te porţi cu ele. Pariez că nu te-ai ocupat numai de afaceri la Tynecaistle. Eu am... am suferit.

Dar deodată, înainte ca el să poată continua, sună telefonul. Amîndoi săriră în acelaşi timp în picioare. Nye ajunse primul la centrala telefonică.

— Alo... alo... da, aici Nye... Daţi-mi legătura.

Mesajul lui Challoner era scurt şi mergea drept la obiect. Nye nu-l privi pe Smith pînă ce nu puse receptorul iar în furcă. Apoi, întorcîndu-se spre el cu o faţă absentă şi lipsită de expresie, îl mai lăsă încă un minut să sufere, înainte de a-i spune :

— Page vine cu expresul de noapte. Are să semneze mîine... de îndată ce ajunge aici.

— Mulţumescu-ţi ţie, Doamne ! rosti Smith şi se lăsă greoi pe scaun. Bîjbîi iar după batistă, dar n-o găsi. Şi, cu dosul palmei, îşi şterse sudoarea ce-i îmbrobona buza de sus. Uf ! mi-ai dat nişte emoţii !

Leonard zîmbi şi-i puse mîna pe umăr, cuprins deodată, din pricina propriei sale bucurii, de o milă prietenească faţă de bietul nenorocit, care nu era în stare să reziste nici unui fel de emoţii.

— Ai nevoie de ceva tare, îi spuse el. Hai, vino jos, fac cinste !

— Nu, nu... Am încheiat capitolul ăsta acum... pentru totdeauna. Mi-am dat cuvîntul

— Cuvîntul ? Cui ţi l-ai dat ?

Smith șovăi, apoi, sfidîndu-l într-o oarecare măsură, spuse :

— Am promis... asta-i tot... dacă Dumnezeu ne ajută să reușim.

Nye nici măcar nu rîse de acest contract cu cerul, ceea ce era o nouă dovadă a bunei lui dispoziții.

— Ei, hai ! spuse el. Se simțea bine, într-adevăr bine; era în efervescență, ca o sticlă mare de șampanie ; își putea permite chiar să se poarte prietenos cu Smith. Hai, nu-mi mai strica cheful ! O să petrecem amîndoi.

— Bine. Smith șovăia, în timp ce fața i se lumina, căci nu era greu să se lase înduplecat de vreme ce o făcea pentru ultima dată.

Închiseră redacția, coborîră cu liftul și porniră pe Park Street pînă la hotel. Seara era plăcută, trotuarele uscate, prin grădini ciripeau păsările, iar aerul era răcoros. Ultimele raze ale soarelui care se strecurau prin șirul de mesteceni arămii, cărora nu li se scuturaseră încă frunzele, luminau strada și învăluiau clădirile în strălucirea lor aurie. De obicei Nye nu lua aminte la asemenea lucruri, de astă dată, însă, le observă. La urma urmei, Hedleston nu era deloc atît de nenorocit ; îl judecase greșit la început, acum însă recunoștea că avea și părți bune. Putea să ajungă ușor la Tynecastle, unde avea o legătură plăcută și discretă. Se simțea din ce în ce mai bine, ca și cînd orașul ar fi fost al lui. Poate chiar va fi al lui într-o zi. Era sătul să mai cutreiere globul. La treizeci și cinci de ani nu mai putea fi un june prim și îi era silă să facă parte din veșnicul triunghi, după cum i se făcuse lehamite și de echilibristica dintre o slujbă și alta. S-ar fi putut să fie ceva bun în ideea asta de a se statornici undeva. Cuprins de un val de nemaipomenită mărinimie, se gîndi că ar fi bine s-o convingă pe mătușa Liz să-și vîndă prăvălia și să vină să-i conducă gospodăria — planurile matrimoniale nu-l interesau, erau bune pentru Smith. Deodată se văzu ales primar, cu un lanț de aur în jurul gîtului, inaugurînd... ce oare ? să zicem, de pildă, un cămin pentru fete delicvente. Se și auzea ținînd discursul, și instinctiv începu să parodieze . „Doamnelor și domnilor, prieteni și concetățeni din orășelul nostru regal Hedleston, scopul nobil al acestui cămin este de a da acestor fete delicvente posibilitatea...

de fapt, posibilitatea de a fi în permanență delicvente.“ Era gata să izbucnească în rîs.

Cînd ajunseră la hotel, Smith scoase scrisoarea din buzunarul interior al hainei și o puse cu grijă în cutia poștală, notîndu-și ora cînd se ridica poșta. Scrisoarea era voluminoasă — umpluse în ultimele săptămîni coli întregi de hîrtie. Nye se gîndi că dacă n-ar fi fost el de față, Smith ar fi sărutat-o.

Intrară în hol și găsiră lîngă fereastră două fotolii libere

— Ce luăm ?

— Păi, dacă vrei neapărat un whisky dublu.

Smith mai ținea în mînă servieta ; o puse cu grijă jos, lîngă el. Nye era sigur că nu s-ar despărți de ea nici la culcare.

— Am adus de la Mossburn contractele în triplu exemplar ; au fost legalizate azi-dimineață, de fapt le-am cărat după mine toată ziua. În ciuda tuturor celor întîmplate, aveam, se vede treaba, o presimțire că va semna, spuse Smith.

— Va semna, Harold... va semna !

Băură, apoi Nye îi făcu semn chelnerului să le mai aducă un rînd. Cînd se întoarse, le prezentă și lista de bucate. Leonard comandă cina, puse la frapat o sticlă de șampanie de doi litri, marca Pol Roger.

— Știi, spuse Smith solemn, e minunat felul cum am ieșit învingători, în ciuda tuturor celor întîmplate. Totuși, parcă nu mi-l pot scoate din cap pe Page... privirea lui... Mie îmi place omul.

Nye nu mîncase cine știe ce la prînz, luase doar o gustare la bufetul gării ; whisky-ul băut pe stomacul gol îi dădea și lui o stare de euforie. Improviză :

— Îți place Page cel mic,
Cu haina de pitic ;
Nu i-am făcut nimic,
Nu va păți nimic...

— Nu zău, Len, serios... Smith îl privi dojenitor pe Nye. Nu e glumă. Vreau să spun... știi... dacă am fi ajuns chiar în situația extremă, nu cred că aș fi mers alături de tine...

— În ce privință ?

— În legătură cu publicarea murdăriei aceleia...

— Pentru numele lui Dumnezeu ! Nye se uită la el, își dădu seama că era aproape beat — băuse pesemne toată ziua — totuși i se făcu greață auzindu-l cum încerca să se spele pe mîini. Nu știi că din asta trăim... murdării... știri senzaționale... crime... morți subite ? Parcă ai hrăni animalele de la grădina zoologică. Trebuie să le servim carnea roșie, crudă și întinată. N-ai auzit niciodată, în viața dumitale cocoloșită, cum strigă băieții care vînd ziarele ? „Îngrozitoarea crimă din Holloway... o fată violată și gîtuită !" Astea-s știri, frate !

— Și totuși — Smith se uita la Nye clipind din ochi ca o cucuvea — cred că Page avea dreptate. Trebuie să îmbunătățim ținuta et... et... hm, iartă-mă, etică a ziarelor.

— Cum ?

— Printr-un fel de comitet de control.

— Nu poți ține în frîu presa. Cel puțin într-o lume ca a noastră n-o poți face. Dacă publicul nu dorește ceea ce le oferim noi, de ce naiba ne mai cumpără ? Cine sînt cei care vor să știe dacă cel condamnat a mîncat cu poftă la micul dejun ? Cînd mă aflam la New York, a fost electrocutat la Sing-Sing[1] un deținut. Doamne, ar fi trebuit să vezi ce a apărut într-una din fițuicile acelea revolver... Foto-reporterul lor a introdus clandestin un microaparat de filmat, și ziarul a tipărit o serie întreagă de fotografii ale nenorocitului aceluia, legat de scaunul electric, în celula morții, cu electrozii pe el, arătînd cum era trimis în mod oficial pe lumea cealaltă. Un an după aceea, același șmecher de reporter a cîștigat un premiu pentru foto-reportajul unei linșări...

— Groaznic, Leonard, e pur și simplu groaznic ! Și asta dovedește că am dreptate. Trebuie să-i educ... să-i luminăm pe cititori.

— Și să ne pierdem pîinea ? Nu mai înșira prostii de astea gogonate ! În vremurile astea, publicul are nevoie de doza sa zilnică de opiu, altfel nu se mai poate trăi în lumea noastră blestemată, care, oricum, are să sară în aer, prefăcîndu-se în praf și cenușă ! Noi sîntem adevă-

[1] Mică localitate lîngă New York, unde se află o închisoare cunoscută sub același nume.

rații umanitariști, nu așa-zișii oameni de bine ca de-alde prietenul dumitale, Page !

— Hai, hai, Leonard, nu-i nici o supărare, nici cea mai mică... Mă bucur doar că eu sînt cu partea comercială. Mă cunoști. Eu simt... și încă adînc. Înțelegi ? Am sentimente adînci... Îmi iubesc soția... sînt familist. Mi s-ar frînge inima să fac o treabă ca a dumitale.

— Lasă-te păgubaș ! spuse Nye. În jocul ăsta nu poți avea inimă. Mi-am învățat de timpuriu lecția. Cînd eram tînăr reporter, novice și inocent, dacă poți crede așa ceva, și lucram pentru niște ziare americane, mi s-a cerut să fac niște reportaje despre un tînăr parașutist acrobatic, un austriac. Rudi Schermann. I se spunea Omul-vultur. Se producea pe la bîlciurile de țară și în alte locuri asemănătoare, iar eu îl însoțeam. Era un băiat simplu, blond, cu pielea netedă și albă, avea o soție drăguță și un puști. Era grozav de curajos — nu trebuie să-ți mai spun că săriturile lui erau al dracului de periculoase ! Începusem să țin la el — pe atunci mai puteam încă să țin la cineva — și trimiteam la redacție fotografii și instantanee, pînă cînd omul a dobîndit o faimă destul de mare. Cunoșteam primejdiile prin care trecea și îi tot spuneam să se lase de meserie cît mai era întreg. Soția lui îl ruga și ea același lucru. El însă zîmbea și dădea din cap. Voia să strîngă suma necesară ca să se poată retrage la o mică fermă din Tirol, unde voia să crească rațe, și pui, și o vacă... atît de modest era.

Ei bine, într-o bună zi s-a întîmplat ce era de așteptat. Rudi s-a urcat la vreo trei mii de metri, a emis obișnuitul semnal de fum, în mijlocul strigătelor mulțimii de țărani și de gură-cască aflați jos, și s-a pregătit să se arunce. Dar ceva nu funcționa. În loc să plutească, a început să coboare ca un pietroi. A tras de prima coardă, dar parașuta nu s-a deschis. L-am văzut cum se lupta cu harnașamentul acela complicat. Nu îl putea desface. Coborîse pînă la cinci sute de metri. Într-adevăr disperat, încercă și a doua parașută, dar și ea era prinsă în încurcătura aceea. Parașuta se deschise puțin, dar nu de-ajuns. S-a lovit puternic de pămînt la mai puțin de zece metri de mine, cu cea mai infernală și mai îngrozitoare izbitură. Cînd l-am ridicat, mai trăia încă... n-am să-i uit niciodată privirea ! A murit după cîteva secunde în brațele mele. Pe atunci eram și eu sensibil. Da, îmi vine să și rîd acum

cînd mă gîndesc, dar mi se prelingeau lacrimile pe obraz. Nu știu cum am ajuns la o cabină telefonică. Am telefonat directorului. Tremuram tot. Și știi ce mi-a răspuns la telefon ? „Grozav ! Umplem toată pagina întîi. Trimite-mi un reportaj cît de lung și cît mai multe fotografii. Vezi să iei o poză bună a cadavrului !“ Nye îl privi pe Smith și dete pe gît o înghițitură zdravănă. Dacă vrei să știi, atunci mi-am pierdut eu fecioria în materie de gazetărie. Unde naiba e chelnerul ăsta ? Mai comandăm un rînd, și apoi ne ducem la masă.

XIII

Auzind ciocănituri în ușă, Smith se trezi în cele din urmă. Pe jumătate adormit, auzi vag vocea omului de serviciu :

— E șapte jumătate, domnule Smith. Mi-ați cerut să vă trezesc, domnule.

Cu mare greutate, Smith deschise ochii, apoi îi închise la loc, repede. Lumina ce se strecura înăuntru printre storuri era supărătoare pentru ochi. Buzele îi erau cleioase și lipite una de alta, iar în cap îi bătea parcă un ciocan. Reuși totuși să îngaime :

— E-n regulă !

— Foarte bine, domnule. Apa caldă e în fața ușii. Și pantofii sînt tot aici. E o dimineață foarte frumoasă.

După ce plecă omul de serviciu, Smith își mai acoperi o clipă fața cu brațul, copleșit de remușcări că în seara precedentă se lăsase convins de Nye să sărbătorească succesul. Nu-și putea aminti cît băuseră, dar judecînd după cum se simțea acum, întrecuseră probabil măsura. Ori de cîte ori se îmbăta, cel mai greu lucru în ziua următoare era sculatul dimineața, și asta nu numai din pricina durerii de cap și a gustului îngrozitor din gură, deși și acestea erau destul de rele, căci niciodată nu-i priise băutura, ci și a reproșurilor amare pe care și le făcea, spunîndu-și că e un dobitoc fără voință. Acum, cînd se căznea să deschidă ochii, îi era deosebit de rău. „Șampania aceea", se gîndi el cutremurîndu-se și încercă să rîgîie. Totuși, poate că avea o scuză. În ultimele zile, atît de încordate și de nesigure, trebuise să-și facă într-un fel curaj. Acum, cînd totul se sfîrșise bine, jura că nu se va mai atinge în viața lui de băutură.

Se răsuci în pat, trase cu greu halatul de baie şi sună pentru a i se aduce ceaiul. Cînd intră camerista, lui Smith i se păru că se uită la el oarecum ciudat, dar era poate doar închipuire, căci vedea încă tulbure. Era o fetişcană cam îndrăzneaţă, al cărei fel de a fi nu-i plăcea deloc şi pe care o auzise adesea chicotind cu Nye în camera acestuia. Pe cînd fata trăgea perdelele, avu impresia că dorea să-i spună ceva, dar n-o luă în seamă. Ceaiul îl făcu să se simtă mai bine; cînd se ridică însă din nou în picioare, se simţi încă şubred, astfel că se duse la dulapul unde, pentru orice eventualitate, avea o sticlă de whisky, şi trase o înghiţitură scurtă, ca să se înzdrăvenească. „Asta, îşi spuse, e hotărît ultima!"

Îi trebui mai mult timp ca de obicei pentru a se îmbrăca; lucrurile erau împrăştiate prin toate ungherele şi îi veni greu să-şi pună ciorapii elastici. Era punctul său sensibil, despre care nu-i plăcea să discute, dar suferea de varice, şi cînd bea, varicele se umflau mai tare. Cu toate acestea, fu gata la opt şi jumătate. Ducîndu-se să-şi ia micul dejun, în drum trecu pe la Nye mai întîi. După cum se aştepta, Leonard mai dormea încă. Deşi Smith îl scutură de cîteva ori, nu fu chip să-l trezească. Noaptea trecută, în holul hotelului, se arătase foarte necumpătat, ba chiar foarte cinic, lucru care nu-i plăcuse cîtuşi de puţin lui Smith. În cele din urmă, îl lăsă în pace şi coborî.

La cafeneaua hotelului, unde se servea micul dejun, comandă **porridge**[1] şi o scrumbie afumată. De fapt nu-i era foame; după ce îşi clătise bine gura de cîteva ori, tot o mai simţea coclită. Avea totuşi poftă de ceva gustos. Deşi mîncarea de la hotel era bună, se plictisise de ea. Se gîndise adesea să se mute într-o casă particulară, unde ar fi avut mai mult confort, dar fără Minnie nu voia s-o facă, şi fiindcă nu fusese niciodată sigur asupra datei cînd se va putea ajunge la o înţelegere cu Page, rămăsese mai departe la hotel. Acum însă, îşi putea permite să se mute într-o casă, o vilă frumoasă, cu o grădină mai mare şi o seră, unde să cultive roşii, şi poate şi o căsuţă pentru portar, la intrare, pe aleea ce dădea spre grădină. Nu încăpea îndoială că lui Minnie i-ar plăcea.

---

[1] Fiertură de cereale, mîncare specific englezească pentru micul dejun.

Trebuiau să existe case într-adevăr frumoase pe drumul înspre Hanley Drive ; avea să explcreze regiunea în săptămîna următoare. Se putea foarte bine chiar ca Page să dorească să-și cedeze casa și să se mute în altă localitate. Gîndul că s-ar putea muta la Hanley Drive îi ridică moralul, îl smulse din starea de deprimare în care se afla.

O dată cu scrumbia afumată, chelnerul îi puse pe masă, ca de obicei, și ziarele de dimineață. Smith le răsfoia întotdeauna înainte de a se duce la redacție. Acum însă era prea frămîntat să-și alcătuiască programul zilei ce-i stătea în față, ca să-l mai preocupe știrile. Călătorind cu trenul de noapte, Page sosise obosit și se culcase poate pentru cîteva ore, astfel că nu putea să-l cheme prea devreme. Socotea că ora unsprezece ar fi o oră cît se poate de convenabilă pentru întîlnirea lor. Avea toate documentele gata pregătite — bineînțeles, se deosebeau foarte mult de actele inițiale aduse de el cu aproape doi ani în urmă. „Dacă Page ar fi acceptat atunci, reflectă Smith posomorît, cîtă oboseală, dușmănie și supărare, ca să nu mai vorbim de cheltuieli, ar fi fost cruțate și de o parte, și de alta !"

Gîndindu-se la Page, se simți din nou deprimat. Nu era deloc nerăbdător să aibă întrevederea cu el. Va trebui să-și ascundă simțămintele, să devină neînduplecat, să fie practic și categoric. Evident, era singurul fel de a te comporta într-o situație neplăcută... trebuia să termine cît mai repede. O băutură tare l-ar ajuta, fărăndoială, și în asemenea împrejurări ar fi îndreptățit dacă ar bea ceva.

Între timp terminase micul dejun și voia tocmai să plece, cînd îl văzu pe George, chelnerul, venind iar la masa lui.

— Ați fost mulțumit, domnule ?

— Da, grozav ! spuse Smith.

George era un om cumsecade, amabil, și atent, dar îi plăcea să trăncănească, și Smith n-avea chef de conversație.

— Să vă mai aduc încă o scrumbie afumată ?

— Nu, mulțumesc.

Era gata să se ridice, cînd observă privirea piezișă a lui George, care îi aminti într-un fel expresia pe care o văzuse mai înainte pe fața cameristei. Săltîndu-se pe călcîie, cu mîinile la spate, chelnerul făcu remarca :

— Aţi văzut, probabil, ziarul **Globe**, domnule...

Smith nu citea de obicei ziarul **Globe** al lui Mighill, dar îl cumpăra împreună cu celelalte trei cotidiene, şi acum, uitîndu-se la ele, văzu că era pus deasupra, îndoit desigur de George, astfel încît să se vadă un articol pe două coloane, în mijlocul ultimei pagini. Luă ziarul, apoi, buimăcit ca de o lovitură de ciocan era cît pe-aci să-l scape din mînă. Acolo, în faţa privirii sale îngrozite şi neîncrezătoare, se desfăşura titlul : O FOSTĂ DEŢINUTĂ SE ÎNDREAPTĂ. Primele rînduri îi jucau învălmăşite în faţa ochilor, în timp ce încerca să le înţeleagă.

„Cora Page, care în 1954 fusese condamnată sub numele de Cora Bates pentru un delict împotriva legii şi a firii, a fost descoperită pe neaşteptate de reporterul nostru din nord, acelaşi care i-a urmărit cazul şi a fost de faţă la pronunţarea sentinţei de şase luni închisoare de către o instanţă judecătorească din nordul ţării..."

În timp ce ochii îi fugeau peste rîndurile tipărite pe cele două coloane, Smith simţi cum i se întoarce stomacul pe dos. Articolul povestea totul. În aparenţă, era conceput ca un reportaj despre un delicvent care s-a îndreptat, aproape aşa cum intenţionase şi Nye, dar nu ascundea nimic : fiecare amănunt penibil era dat pe faţă în chip atît de jignitor, ca şi cînd articolul ar fi fost scris chiar de Leonard.

Smith se ridică de la masă. Fără a-l lua în seamă pe George şi fără a auzi cele ce-i spunea, se îndreptă instinctiv spre camera lui Nye. Leonard se sculase şi, pe jumătate îmbrăcat, stătea în faţa oglinzii, bărbierindu-se cu aparatul electric.

— Citeşte asta, repede ! spuse Smith.

Nye îi aruncă o privire rea, bosumflată, căci era morocănos, ca după chef, dar tonul lui Smith îl făcu să scoată aparatul din priză. Luă ziarul în mînă şi se aşeză pe marginea patului. Smith nu se mai putea stăpîni.

— Trebuie să fie Haines, spuse el. S-a folosit el de istoria asta !

— Ia mai taci ! Nye se făcuse pămîntiu la faţă. Cu o

parte a feței nerasă, în maioul său larg și cu chilcții care-i cădeau, arăta grotesc. Își apăsă degetele pe frunte.

— Lasă-mă să mă gîndesc...

— Dar de ce-o fi făcut-o Haines ?...

— Nu-ți dai seama, nebun stupid ce ești ?! De fapt nu e Haines. El a fost doar destul de șmecher ca să povestească totul la redacția centrală. E mîna lui Mighill personal, care știe ce nevoie are Vernon de vadul acesta. A prins mișcarea și a făcut tot ce a putut ca să împiedice realizarea planului. Își mușcă tare buza de jos. Cum de nu m-am gîndit la asta ? Era limpede ca bună ziua ! Afurisit de limpede ! Ne-a tăiat craca de sub picioare. Cît e ceasul ?

— Abia trecut de nouă.

— Trebuie să acționăm rapid. Îmboldit să ia măsuri, începu să-și tragă pe el hainele, vorbind scurt și sacadat. Dacă Page vede asta înainte de a apuca să semneze, s-a zis cu noi ! Dar există posibilitatea să nu fi citit. Trenul de noapte a sosit la cinci și jumătate dimineața... înaintea ziarelor. S-a dus aproape sigur acasă. Acum, ascultă-mă Ia contractul și gonește cu un taxi pînă la el acasă. Ghicesc că e acolo. Caută să-l perii cît poți mai bine. Că ai vrut să fie mai ușor pentru el, că ai dorit ca totul să se petreacă între patru ochi... și așa mai departe. Fă-l să semneze. Mă auzi ? La naiba, trebuie neapărat să obținem semnătura lui ! Eu am să verific dacă nu e la ziar. În caz că nu e acasă, sună-mă la redacție.

Fără să zăbovească, Smith se duse în camera lui, își luă servieta și coborî scările în goană. Dimineața era greu de găsit un taxi, dar norocul îi surîse : tocmai cînd ieșea pe ușa turnantă a hotelului, unul din taxiurile antediluviene ale Hedlestonului trase, hurducîndu-se, în fața hotelului, și un călător coborî din el. Omul avea o grămadă de bagaje, care arătau ca eșantioane de mărfuri, și care trebuiau date jos din mașină, întîrzierea făcîndu-l pe Smith să spumege. După patru minute, însă, și pornise cu automobilul spre Hanley Drive. Pe cînd taxiul căuta să răzbată prin traficul intens din Cornmarket, Smith observă la chioșcul de ziare din colț un șir de afișe galbene ale ziarului **Globe**, cu mult mai multe ca de obicei. Se gîndi : „Au inundat orașul cu ediția asta". Trebuia să ajungă neîntîrziat la Page. De astă dată mai mult ca oricînd. Eventualitatea eșuării planurilor lor tocmai

acum, în ultima clipă, şi a destrămării speranţelor sale îl făceau să fie atît de disperat, încît apăsa într-una în podeaua maşinii, încercînd să împingă cu piciorul străvechiul taxi.

Totuşi, soarta părea să-i fie favorabilă — cînd se apropie de vila lui Page, nu era încă nouă şi jumătate. Opri taxiul la vreo cincizeci de metri depărtare şi îi spuse şoferului să aştepte. Îndreptîndu-şi pălăria, care i se strîmbase din cauza hurducăturilor, şi cu servieta sub braţ, intră pe alee, încercînd să nu pară grăbit. De îndată se trezi în faţa unei întregi armate de muncitori, ocupaţi să ridice pe peluza din faţa casei un cort mare din pînză cu dungi verzi şi albe. O clipă, Smith îi privi uluit, neputîndu-şi crede ochilor, apoi îşi dete seama că acest cort era, fără-ndoială, pentru recepţia, pentru petrecerea aceea în aer liber despre care auzise parcă ceva. Faptul că totul părea a se desfăşura normal îi reînnoi dintr-o dată speranţele. Uşa principală era deschisă, şi Smith dădea tocmai să urce treptele pentru a suna, cînd văzu o femeie venind de după casă. O recunoscu numaidecît — era doamna Page. Pe cap purta o pălărie de paie cu boruri largi, ce-i umbreau faţa, iar în mînă ţinea un coşuleţ de papură plin cu flori. După felul ei de a fi, condescendent şi totuşi destul de amabil, îşi dădu de îndată seama că nu aflase încă nimic despre dezastru.

— Bună dimineaţa, începu ea înainte ca Smith să poată spune ceva. Aşteptaţi de mult ?

— Nu... deloc... se bîlbîi el.

— După cum vedeţi, am tăiat nişte crizanteme. Nu-i aşa că sînt minunate ? Am nevoie de ele pentru cort. Azi e o zi mare pentru noi, ştiţi. Sper că vremea se va menţine bună. Privi spre cer. Ce părere aveţi ?

— Cred, sper că va fi frumos... Dar, doamnă Page...

Interpretîndu-i greşit încurcătura, doamna Page îi adresă un surîs pe jumătate glumeţ şi plin de înţeles.

— Nu m-am gîndit să vă trimit o invitaţie... dar, poate... dacă v-ar face plăcere să veniţi...

— Doamnă Page...

— Sînt sigură că nu ne duşmănim... cel puţin în ce ne priveşte, nu. Ştiţi că mie îmi cam plăcea ziarul dumneavoastră. Mai ales la început, cînd Dorothy a cîştigat guineele. Şi, dat fiind că plecaţi din oraş, ar fi drăguţ dacă

dumneavoastră și domnul... dacă ați dori să fiți împreună cu noi și cu prietenii noștri, astăzi după-amiază... Vedeți...

— Iertați-mă, doamnă Page. Reuși, în sfîrșit, să spună și el ceva. Trebuie să vorbesc cu soțul dumneavoastră.

— Cu soțul meu ? Cu Henry ? Vocea ei încetă să mai aibă același ton ridicat de convorbire mondenă politicoasă, devenind aspră. Ați avea într-adevăr mare noroc să puneți mîna pe el.

— Dar trebuie să-l văd. E o chestiune de cea mai mare însemnătate.

— Presupun. Mai există și alte cîteva probleme importante care-l așteaptă pe Henry. Și, totuși, acum două zile a binevoit să fugă la Londra.

— Da, doamnă Page, spuse Smith repede, simțind că-l trec toate nădușelile, dar treaba... afacerile lui de la Londra s-au terminat ieri. Și am fost asigurați că a plecat acasă cu trenul de noapte.

— Zău ? Doamna Page îl privi pe Smith cu o expresie prostească. Ei bine, eu pot să vă asigur de altceva : că nu e aici.

— Nu e aici ? repetă Smith, apoi începu să vorbească pe nerăsuflate. Ascultați-mă, doamnă Page. Trenul a sosit la cinci și jumătate azi-dimineață. Știm că era în tren. Poate că soțul dumneavoastră n-a vrut să vă supere... să trezească toată casa la ora aceea... unde credeți că s-ar fi putut duce ?

Alice căzu pe gînduri, luînd un aer afectat, care-l înnebuni.

— S-ar putea, spuse ea cu neașteptată ciudă, s-ar putea să se fi dus la fiul meu acasă. La Sleedon. Faptele lui Henry sînt inexplicabile. Are o slăbiciune pentru Sleedon.

Posibilitatea aceasta făcu să reînvie speranțele lui Smith, care simți deodată că parcă i se luase o piatră de pe inimă. Sleedon !... Asta trebuia să fie. Preocuparea principală a lui Page era desigur s-o liniștească neîntîrziat pe Cora. De aceea era mai mult decît probabil, de fapt aproape cert, că de la gară se dusese direct la Sleedon. Da, era evident, dorința de a o anunța că a salvat-o trebuie să fi fost foarte puternică. În grabă, Smith se scuză și se îndreptă spre taxi. Pornind spre Sleedon, își spuse că norocul era iar de partea lui în noua întorsătură luată de evenimente ; părea puțin probabil ca știrea să fi ajuns într-un

orăşel atît de mic şi izolat de pe coastă. Îl rugă pe şofer să mărească viteza cît se poate de mult, pînă cînd vehiculul, care, ca majoritatea taxiurilor din localitate, era un model antebelic, începu să pîrîie şi să salte pe şosea.

Deodată, cînd nu mai aveau decît trei kilometri pînă la destinaţie, automobilul făcu un viraj neprevăzut şi se opri pe loc, cu un scîrţîit de frîne... Încă înainte ca şoferul să coboare, Smith îşi dete seama că aveau o pană de cauciuc. Arzînd de nerăbdare şi umblînd de colo pînă colo, aşteptă ca şoferul să ridice pe cric osia din spate şi să schimbe roata. Omul bodogănea întruna că nu era vina lui, că maşina nu fusese făcută ca să cutreiere ţara cu optzeci de kilometri pe oră. De altfel, nu mai era un om tînăr, iar haina veche de tweed şi mănuşile pînă la cot, pe care nu şi le scosese, îl stinghereau, astfel că mişcările lui erau de o încetineală înnebunitoare. Smith se uita într-una pe şosea, sperînd să zărească vreo maşină, dar singurul mijloc de locomoţie care trecu fu autobuzul local ce mergea în direcţie opusă, spre Hedleston. Pentru a pune capac la toate, aerul deveni deodată înăbuşitor şi cerul se acoperi cu nori groşi, negri şi ameninţători, ce veneau, rostogolindu-se, dinspre nord. Era sigur că-i va prinde furtuna. În cele din urmă, şoferul isprăvi reparaţia şi, împăcat de promisiunea unui bacşiş mai serios, porni din nou, cu viteză redusă.

Smith se uită la ceas, pentru a douăsprezecea oară poate. Acum, pe cînd intrau în sat, era zece şi treizeci, iar Sleedonul, pe jumătate adormit, avea un aer calm, care te liniştea. Ştiind că locuinţa tînărului Page e situată undeva pe drumul ce duce spre faleză, nu-i trebui mult timp s-o găsească. Se dădu jos din automobil, inspirînd adînc, pentru a-şi aerisi plămînii, dar capul îi era încă îmbîcsit şi nervii încordaţi la maximum cînd se apropie de intrare. Următoarele cîteva clipe aveau să fie hotărîtoare. Stăpînindu-şi neliniştea, trase clopoţelul şi aşteaptă. Nu răspunse nimeni. Se auzise oare în casă sunetul clopoţelului? Avea impresia că auzise clinchetul lui, dar în starea în care se afla nu putea fi sigur. Trase din nou, mai tare, dar tot fără rezultat. Trase de clopoţel pentru a treia oară, scoţîndu-i aproape mînerul din loc. De data asta îi auzi limpede clinchetul puternic, dar tot nu-i răspunse nimeni.

Încercă ușa din față, mișcînd tare clanța într-o parte și-ntr-alta, fără rezultat însă. Pe geam nu se vedea nici o mișcare. Ce se întîmplase oare? Fără îndoială că erau acasă. Apoi îi trecu prin gînd că Page ar putea să doarmă la etaj; părea foarte posibil. Și chiar dacă era așa, Smith nu mai putea da înapoi, trebuia neapărat să ajungă la el.

Din poartă, șoferul taxiului îl privi pe Smith cu un aer foarte bănuitor, dar acesta nu-l luă în seamă și porni pe poteca îngustă, acoperită cu pietriș, ce înconjura casa. După cum se aștepta, ajunse la ușa din spate. O găsi întredeschisă. O împinse încetișor pentru a o deschide și, străbătînd oficiul, intră în bucătărie. Acolo, la masă, ședea Cora.

Chiar cînd se apropie de ea, tînăra femeie nu se mișcă; părea că nu-l vede sau, cel puțin, că nu-i pasă de prezența lui. Ochii ei priveau țintă în altă parte, prinși parcă de o viziune îndepărtată, ce o paraliza. Schimbarea petrecută în înfățișarea ei, de cînd o văzuse ultima dată la concert, numai cu cîteva zile în urmă, era cu adevărat înspăimîntătoare. Părea îmbătrînită cu zece ani. Stătea cufundată în gînduri, stoarsă de toată bucuria, de toată vlaga. Smith nu avea însă timp să se înduioșeze. Trebuia să dea de Page, și i-o spuse.

Cora nu-i răspunse.

— Ascultă, spuse Smith, aplecîndu-se spre ea și vorbindu-i ca unui copil, am nevoie de Henry Page. Trebuie să discut cu el.

Trecu atîta timp pînă cînd îi răspunse ceva, încît crezu că nu-l auzise.

Apoi, încet, se întoarse spre el. Fața îi era de o paloare marmoreană, aproape lipsită de expresie, împietrită parcă de un chin interior atît de adînc, încît orice senzație îi amorțise

— Nu-i aici, zise ea.

— Dar... mi s-a spus...

— Nu-i aici, repetă ea pe același ton înghețat. S-a răzgîndit aseară tîrziu. Ne-a trimis o telegramă că vine cu trenul de dimineață.

— Dar am fost anunțați...

— Telegrama e acolo... lîngă cămin.

Smith citi telegrama. Era adresată Corei. O liniștea și o anunța totodată că se hotărîse să doarmă la hotel și să se întoarcă în după-amiaza următoare.

— Ah, nu !... exclamă Smith.
— Dar, oricum, ce însemnătate mai are ? spuse ea.
Deodată, privind pe deasupra ei, văzu un număr al ziarului **Globe** stînd desfăcut pe masă. Urmărindu-i privirea, ochii ei lipsiţi de viaţă se opriră asupra ziarului.
— Da, asta-i ! Sper că sînteţi mulţumiţi. Prima dată m-aţi lovit numai pe mine. Acum ne-aţi lovit pe toţi.
Instinctiv, Smith încercă să protesteze. Dorea să se dezvinovăţească, să spună că el n-are nici un amestec, apoi se opri. Îşi avea partea lui de vină, la fel ca toţi ceilalţi, poate chiar mai mult.
Pe de altă parte, Cora avea dreptate. Totul era zadarnic. După cum spusese şi ea, erau cu toţii la pămînt şi nu mai foloseau nici cuvintele, nici faptele. Văzînd-o cum sta acolo, zdrobită, împietrită, simţi că stomacul, încă plin din ajun, i se-ntoarce pe dos şi îl cuprinde o greaţă înfiorătoare. Într-un acces subit de sensibilitate, îşi dădu seama, pentru prima dată, ce faptă îngrozitoare săvîrşiseră. Tot răul şi suferinţa pricinuite de o presă nemiloasă şi lipsită de scrupule păreau concentrate în această fiinţă omenească, acum zdrobită.
— Cum a ajuns ziarul aici ? întrebă el
— David... soţul meu.
— Dar de unde ?
Cuvintele lui Smith păreau să răzbată pînă la ea de foarte departe, iar răspunsul, pe care i-l dădu cu întîrziere, străbătu şi el o distanţă la fel de lungă :
— Se plimbă în fiecare dimineaţă pe chei. La chioşcul de ziare... a văzut afişul... lipiseră peste tot... a adus gazeta acasă... Un fior ca de gheaţă îi scutură trupul împietrit. Tocmai asta am încercat să împiedic. Ştiam ce urmări va avea asupra lui. Nu l-am văzut niciodată arătînd aşa. Şi să plece fără să-mi spună nici un cuvînt...
— Unde s-a dus ? întrebă Smith.
— Nu ştiu... N-aş putea să-ţi răspund. Am încercat să-l opresc, dar degeaba. Nu mai pot face nimic. Cu mine s-a terminat... e sfîrşitul !
Ce putea să-i spună ? Nu se putea gîndi la nimic, la absolut nimic. În cele din urmă, încercă s-o mîngîie, cît de cît.
— Nu va fi atît de rău cum crezi. Se întoarce el la dumneata.

— Nu ! Ridică încet ochii spre el. În vocea ei răsună ceva care-l înfioară : Nu, nu se mai întoarce la mine !

Nu mai avea ce să afle de la Cora ; un nou acces de disperare o făcu să amuţească. Smith încercă să se convingă că poate, mai tîrziu, lacrimile i-ar putea aduce o alinare. Apoi se îndreptă spre uşă şi părăsi casa.

Porni încet înapoi spre taxi : nu mai avea nici un zor acum. În depărtare izbucnise furtuna, şi de pe dealurile Eldon se auzea tunînd. Chiar şi la Sleedon cerul era ca de plumb, iar aerul, mai înăbuşitor decît oricînd. Lui Smith, cu totul zdruncinat, bubuiturile acestea — ce se rostogoleau în valuri greoaie pe cerul posomorît, ca nişte lovituri de tun — i se păreau înspăimîntătoare. Cînd se urcă în taxi, îi căzu pe mînă un singur strop mare de ploaie, greu şi fierbinte, ca sîngele.

Îi spuse şoferului să se întoarcă la Hedleston ; altceva nu-i rămăsese de făcut. Renunţase la ideea de a-l găsi pe Page. Nu era aici, era în tren, poate încă la Londra. Oriunde ar fi fost, aflase, probabil, totul. Acum nu va mai semna în vecii-vecilor, nu va mai ceda în nici un caz ziarul **Light**. Nu le rămînea lui Nye şi lui nimic altceva de făcut decît să renunţe şi să plece. Dorinţa bruscă de a bate în retragere, care îl cuprinsese acum pe Smith, nu putea fi explicată doar pe cale logică. Situaţia creată de el şi Nye şi forţele pe care le dezlănţuiseră îl înfricoşau acum. Simţea o slăbiciune lăuntrică, ar fi dat orice să poată bea ceva. Trebuia să plece. Faptul că va pierde sau nu slujba devenise oarecum lipsit de însemnătate. Ceea ce dorea era să plece cît mai repede din Hedleston, fără cea mai mică întîrziere.

Nevoia de a găsi un sprijin îl mînă spre Nye. Leonard îi spusese că va fi la redacţie, de aceea, cînd se apropiară de periferia oraşului, Smith îl rugă pe şofer să-l ducă la clădirea Societăţii de asigurări **Prudential**. Ploaia cădea acum potop şi se stîrnise un vînt ce arunca torente de apă pe parbrizul maşinii. Străzile erau aproape goale, cu excepţia cîtorva trecători, care, încovoindu-se sub umbrelele lor, se grăbeau spre un adăpost. Deodată, însă, pe cînd maşina întorcea din Victoria Street înspre Cornmarket, se pomeniră că nu mai pot să înainteze. Smith coborî geamul şi se uită afară. Strada îngustă era complet blocată — în mare parte cu autocamioane şi camioane-platformă, ce cărau produsele din piaţa centrală. Smith crezu că s-a spart

vreo conductă principală sau că s-a inundat strada. Nu mai putea aștepta și, cum nu se afla departe de redacție, vîrî cîteva bancnote în mîna șoferului și coborî.

Apoi, pe cînd dădea colțul, mergînd grăbit pe Park Street, văzu o mulțime de oameni pe trotuar. Cu toată ploaia, stăteau acolo grămadă și-și întindeau gîturile, mișcîndu-se încoace și încolo și înghesuindu-se spre ușa de intrare a unei clădiri. Inima lui Smith încetă o clipă să mai bată cînd văzu că mulțimea era adunată în fața clădirii Societății de asigurări **Prudential**. „S-a întîmplat ceva rău, se gîndi el, ne-au devastat redacția." Îi era teamă, dar trebuia să afle. Se repezi, căutînd să ajungă în față. În clipa aceea auzi șuieratul unei sirene, și în parcul de peste drum văzu înaintînd pe aleea plajei, interzisă de obicei pentru vehicule, silueta albă, neclară, a unei ambulanțe.

În timp ce își croia cu coatele drum prin mulțime, îl cuprinse o groază bolnăvicioasă. Ca să fie lăsat să treacă, își repeta într-una numele și calitatea. Cînd ajunse la ușă, polițistul îl recunoscu și îi dădu voie să intre. În hol se opri, răsuflînd greoi și temîndu-se să pornească mai departe. Abia putu să apese pe butonul ascensorului, dar nu se mișcă nimic. Nu funcționa, iar indicatorul arăta că se oprise la etajul trei. Deodată auzi pe cineva alergînd în jos pe scări. Se întoarse. Era telefonistul Peter. Zărindu-l pe Smith, se năpusti la el și-l apucă de braț.

— Domnule Smith... vai, domnule... domnule !

— Ce s-a întîmplat ?

Se agăța de Smith, gemînd ca o femeie :

— Vreau acasă... E groaznic, groaznic... și eu am văzut tot...

— Ce ? Smith îl scutură zdravăn. Pentru numele lui Dumnezeu... ce ? !

Peter se uită la el, lăsîndu-și capul pe spate. Vorbea cu o voce din ce în ce mai ascuțită :

— Domnul Page cel tînăr... l-a împușcat pe domnul Nye... domnul Nye s-a prăbușit... apoi s-a împușcat și el. Peter se lupta din răsputeri să-și tragă sufletul, apoi vocea i se ascuți și mai mult... Doctorul spune că a murit.

— Cine ? izbuti să rostească Smith, tremurînd.

— David... tînărul domn Page.

Smith se sprijini de zid, nu mai simțea nimic altceva decît o greață cumplită. În spatele lui auzi scîrțîitul ascensorului ce cobora. O clipă mai tîrziu, Nye ieși, însoțit de

medicul ziarului. Arăta zdruncinat, iar sub haina pusă doar pe umeri se vedea braţul stîng bandajat şi legat. În colţul gurii palide avea însă o ţigară.

— Scîrba aia de tînăr, nebunul acela! îi spuse lui Smith cînd trecu pe lîngă el.

Ca prin ceaţă, îi văzu pe amîndoi urcîndu-se în cabina din faţă a ambulanţei. Străduindu-se să-şi vină în fire, era tocmai pe punctul să se urnească de acolo, cînd, din fundul ascensorului, îşi făcură drum doi sanitari, care duceau o targă acoperită cu un cearşaf. Smith încercă să închidă ochii, dar nu reuşi. Îi urmări cu privirea şi îi văzu cum împing targa înăuntrul ambulanţei. Prin uşa deschisă, profilat pe fundalul mulţimii, ce privea tăcută, Smith observă un reporter cu un aparat fotografic, care fotografia stînd într-un genunchi, într-o atitudine profesională.

XIV

În următoarele patru zile de după fur vreme neobișnuit de frumoasă, o adevărată vară indiană [1]. Lui Malcom Maitland, care se îndrepta supărat prin Cornmarket spre clădirea ziarului **Light**, îi era foarte cald, mai ales din pricina costumului de culoare închisă și cam prea strîmt. La ancheta judiciară ce avusese loc la primărie atmosfera fusese înăbușitoare. Nu văzuse niciodată acolo asemenea înghesuială și era fericit să respire acum aer curat. Locul său de lîngă ușa laterală îi îngăduise să plece devreme și, urcînd scările ce duceau către birou, se gîndi că va fi primul la redacție. Dar Moffatt i-o luase înainte. Prin ușa deschisă a biroului o văzu împingînd în sus fereastra. Se opri.

— Ei, s-a terminat... spuse el.

Secretara nu răspunse numaidecît. Apoi încuviință sever și ea :

— Da... s-a terminat !

Îmbrăcată toată în negru, cu fața pămîntie din cauza căldurii, domnișoara Moffatt părea cu totul istovită și avea o expresie mai dezagreabilă ca oricînd. Malcolm intră însă, simțind nevoia să vorbească.

— Henry a scăpat destul de bine, spuse el după o clipă de tăcere.

— Mai bine decît mă așteptam, recunoscu secretara. L-a ajutat și procurorul... a fost și el omenos o dată. Dar, vai — spuse ea scoțîndu-și pălăria, înfigîndu-și în ea acele și agățînd-o cu energie în spatele ușii — bieții, bieții ti-

[1] În America de Nord este numită astfel o perioadă a toamnei, caracterizată prin vreme frumoasă, lipsită de vînturi și ploi.

neri ! Ce păcat de ei, ce pierdere îngrozitoare ! Dacă tînărul acela înnebunit ar fi izbutit cel puţin să facă ce avea de gînd, n-ar fi fost totul atît de inutil ! Cînd l-am văzut pe Nye pe banca martorilor, neobrăzat ca de obicei, aş fi fost în stare să-l omor ! Dar asta se potrivea exact cu David, nu se putea să nu dea greş.

— Las', că a fost mai bine, spuse Malcolm încet, mai bine pentru Henry. Sînt sigur că asta-i părerea generală. Tot oraşul e de partea lui. La urma urmei, dacă ne gîndim bine, **Light** a ieşit din încurcătură mai grozav decît se putea spera !

— Poate, spuse ea încruntîndu-se. Dar a trebuit să se întîmple... da, ce s-a întîmplat... ca să fie aşa. Crede-mă, dacă lucrurile n-ar fi luat întorsătura asta, numele nostru s-ar mai tăvăli în noroi şi acum. N-am nici cea mai mică îndoială că Henry va pune totul pe seama bunătăţii omeneşti. Vocea ei deveni mai ascuţită : Adevărul e că unei ştiri senzaţionale i-a luat locul alta mai tare. Se întoarse şi, cu o mişcare bruscă, îşi puse la priză ceainicul electric Eu am să-mi fac puţin ceai. E singurul lucru bun într-o zi ca asta. Şi ce mai zi ! Bei şi dumneata ?

— Da, nu mi-ar strica, spuse Maitland.

O urmări din ochi cum scotea cu zgomot ceştile de după fişier, zahărul cubic şi cutia de ceai, pe care o ţinea în sertarul mesei de lucru. Apoi luă de pe conducta de apă rece o sticlă cu lapte, umplută doar pe jumătate. O cercetă, privind-o cu un aer cam neîncrezător, apoi bodogăni, agitată :

— Nu e de azi, dar o să fim nevoiţi să ne mulţumim cu ea. Bineînţeles, continuă secretara cu gîndul la anchetă, cel care mi-a făcut cu adevărat greaţă a fost Smith. A fost abject cînd a izbucnit în plîns după ce a spus că ar fi trebuit să rămînă cu Cora, să n-o lase singură în casă. Chiar înainte de asta începuseră să-i dea lacrimile... cînd negustoreasa, doamna Dale, povestea cum a văzut-o pe Cora fugind pe dig şi cum i-a strigat să se oprească, dar ea n-a luat-o în seamă. Cînd mă gîndesc că oameni ca el se smiorcăie şi deplîng soarta Corei, mă simt îndemnată să-l bat !...

— Bietul om ! spuse Malcom. A vrut să ia asupra lui toată vina. Nu m-am putut stăpîni să nu încerc un sentiment de milă faţă de el.

— Nu era nevoie, spuse ea strîngînd buzele în felul bine cunoscut lui Maitland. Pot să-ți dau vești despre Smith.

— Da ?

— Henry l-a angajat la noi.

— Ce ?

— Da, i-a încredințat postul lui Balmer. Face parte din redacție. E noul șef al sectorului de publicitate.

— Doamne-Dumnezeule ! Malcolm chibzui puțin, apoi zise : Poți să spui ce vrei, dar din cîți indivizi am întîlnit eu în lumea asta fără rușine, Page se apropie cel mai mult de imaginea pe care ne-o facem despre un om bun.

Moffatt clătină din cap și începu să opărească ceaiul.

— E slab de înger, asta-i tot ! Tatăl său n-ar fi făcut niciodată un asemenea lucru. L-ar fi dat afară pe Smith din biroul său de cum l-ar fi zărit.

— Ești prea aspră cu Henry. Totdeauna ești așa. Luă ceașca pe care i-o întindea. Gîndește-te numai prin cîte a trecut în ultimii doi ani... cu boala lui de inimă și cu toate celelalte... Și apoi, colac peste pupăză, istoria asta ! Știi cît de mult ținea la David...

— Da, încuviință ea, posomorîtă. Dragul de David... Apoi, în timp ce-și sorbea ceaiul, îi aruncă lui Maitland, peste marginea ceștii, o privire întunecată. De fapt, Cora îi va lipsi cel mai mult. Înainte ca Malcolm să poată interveni, spuse iar : Henry poate nu știe, dar era îndrăgostit de ea. Vai, nu îi fac un cap de acuzare din pricina asta. De fapt, e unul dintre puținele lucruri pe care le-am admirat la el. Cora era o adevărată femeie — caldă și umană. Avea nevoie de dragoste, și David nu era destul de tandru, mai ales cînd a început din nou să se poarte ciudat, punînd-o să citească unele cărți deosebit de grele și purtîndu-se cu ea de parcă ar fi fost un obiect dintr-o vitrină. Cora nu mi-a povestit niciodată nimic, dar ghiceam. Vedeam limpede ce se petrecea cu ea. Recunosc că ținea la David, că îi era devotată, că îi părea rău de el... dar asta nu era de-ajuns.

— Vorbești prostii ! o întrerupse Maitland brusc. Și nu e momentul potrivit pentru asta.

— Poate că nu-i. Dar eu o știu de multă vreme. Lui Henry îi plăcea Sleedonul. Niciodată însă nu i-a plăcut atît de mult și nu se ducea atît de des acolo pînă cînd n-a venit Cora. Ar fi făcut orice pentru ea... ar fi renunțat

chiar și la ziar. Eram ieri cu el în redacție cînd Bob Lewis l-a anunțat că pe coasta de nord s-a găsit cadavrul ei, aruncat de valuri. Păcat că nu i-ai putut vedea fața! Și știi ce-a întrebat? „E vătămată? Desfigurată?" Iar cînd Bob a spus: „Nu, domnule, deloc", a exclamat: „Mulțumescu-ți ție, Doamne... mulțumesc Domnului pentru asta!"

Malcolm se holbă la ea, pe de o parte supărat, pe de alta mînat de un fel de curiozitate plină de enervare. Deodată se auzi spunînd:

— Moffatt, de ce ești atît de pornită împotriva lui Henry? Și de ce îl compari întotdeauna cu tatăl lui?

Secretara nu răspunse numaidecît.

— De fapt, nu sînt împotriva lui, spuse ea în cele din urmă. Doar că nu întruchipează pentru mine tipul directorului de care are nevoie ziarul **Northern Light.** E prea blînd, prea ușor dispus, gata să accepte o situație, în loc să-i facă față. Tatăl său nu era așa. Era un adevărat bărbat!

— L-ai admirat, nu-i așa?

— Da. Vorbea deodată cu sfidare în glas: Nu numai pentru ce a fost, ci și pentru felul cum s-a purtat cu mine. Cred că ți s-a spus că el mi-a cumpărat căsuța în care stau.

— Parcă am auzit ceva... spuse Malcolm împăciuitor.

Moffatt însă, scoasă din fire de întîmplările din ziua aceea, nu putea fi oprită.

— Da, continuă ea, știa că doream să locuiesc afară din oraș, să am un colțișor de grădină, și într-o zi... n-am să uit niciodată... mi-a pus în mînă actul de proprietate. Cînd i-am oferit să i-o plătesc din leafă, mi-a răspuns, rîzînd: „Adu-mi din cînd în cînd un buchet de flori". De aceea aduc încă și azi flori. Se opri, uitînd de prezența lui Maitland. Iar după ce i-a murit soția, venea la mine cîteodată sîmbăta după-amiază, să fumeze o pipă și să bea o bere. Prefera berea Burton; îi pregăteam întotdeauna, anume pentru el.

Deodată, domnișoara Moffatt se opri și, dîndu-și seama că Malcolm o privește, tot sîngele i se sui în obraz. Pentru prima dată o vedea roșind.

Cîteva minute tăcură amîndoi. Apoi, cum liniștea începea să devină stînjenitoare, Maitland se ridică.

— Și acum, spuse el, cred că ar fi cazul să ne vedem mai departe de treabă. Nu trebuie să chiulim dacă Henry

nu-i aici. Ceea ce ne trebuie tuturor acum e să muncim, și încă mult. Vom ține ședința de lucru astăzi la ora douăsprezece. Spune-le și celorlalți. Mulțumesc pentru ceai.

Se duse în biroul său, se așeză și începu să se gîndească la ce avea de făcut în următoarele trei luni, cînd, în lipsa lui Henry, o bună parte a răspunderii urma s-o poarte el. Curînd cineva bătu la ușă. Era Fenwick, cu o bandă de la teleimprimator.

— Tocmai a venit o știre prin teleimprimator.

— Da ? Malcolm îl privi întrebător.

— Se pare că s-au răzgîndit în ce privește înființarea centralei atomice la Utley.

— Cum ? exclamă Malcolm surprins. Vrei să spui că... nu mai vin deloc aici ?

— După cît se pare, nu. Se studiază acum... instalarea ei în Scoția, în Sutherlandshire [1]. Subsecretarul de stat a anunțat-o ieri în Parlament.

Îi dădu banda.

— Asta-i grozav ? spuse Malcolm după ce citi. Sper din toată inima că nu-și vor mai schimba hotărîrea !

— Probabil că așa va fi. A declarat că Sutherland e o regiune mai potrivită.

— Slavă Domnului ! exclamă Maitland, însoțindu-și cuvintele cu gesturi ce arătau o vădită satisfacție. Asta înseamnă că ne vor lăsa în pace... aici. Apoi spuse, mai încet : Cel puțin cîtva timp... încă...

După plecarea lui Fenwick, Malcolm continuă să se gîndească la tot ce se întîmplase numai fiindcă un minister nu putuse să se hotărască de la bun început. Dacă n-ar fi existat proiectul eșuat al centralei de la Utley, n-ar fi cunoscut acești doi ani de luptă inutilă și tragedia cu care se încheiaseră.

Făcu un efort pentru a-și îndrepta gîndul spre viitor și începu să noteze problemele ce trebuiau discutate în ședință. Lucrase neîntrerupt o jumătate de oră, cînd, dinspre coridor, auzi un zgomot bine cunoscut, care îl făcu să ridice capul. Rămase nemișcat, luptînd cu îndoiala și spunîndu-și că nu era cu putință să fie pașii lui Henry ; apoi, spre uimirea lui, ușa se deschise și intră Page.

Maitland se ridică imediat în picioare.

---

[1] Partea nordică a Scoției.

— Dar, Henry, exclamă el pe un ton cît mai glumeț cu putință, parcă era vorba să te bagi direct în pat !

— Am venit pentru cîteva clipe... automobilul mă așteaptă jos, spuse Page, sprijinindu-se de marginea biroului.

Era mai palid ca de obicei, iar ochii priveau cu o fixitate de om suferind, totuși urmările celor întîmplate în ultimele zile, deși vădite, păreau mai puțin grave decît se temuse Maitland. „Ce anume îl ține în picioare pe acest om firav, în ciuda șubrezeniei sale fizice, de vreme ce nici nu e curajos și nici nu încearcă să facă paradă de curaj ?" se întrebă Malcolm.

— Nu te voi mai vedea un timp destul de lung. Malcolm, continuă Page, după ce își mai veni în fire. Se pare că atunci cînd mi se va da voie să mă ridic din pat, va trebui să fac o călătorie lungă pe mare. Alice dorește de multă vreme să viziteze insulele Hawai, așa că ne vom duce acolo... Dar mai întîi aș vrea să-ți spun că te iau ca asociat la **Northern Light**. L-am rugat pe Paton să întocmească actele. Le voi semna înainte de plecare.

Maitland nici nu se clinti, doar fața lui urîtă își pierdu o clipă rumeneala, pentru a se colora cu-ncetul într-un roșu mai închis ca de obicei. După atîția ani de muncă asiduă și fără răsplată, oferta aceasta, cu totul neașteptată, era atît de copleșitoare, încît nu se mai putea stăpîni. Cu o voce care, în ciuda voinței sale, tremura ușor, spuse :

— Nu găsesc cuvinte, Henry, să mă exprim... pot doar... să-ți mulțumesc.

— Atunci totul e în regulă, zise Page și urmă pe un ton mai serios : Un singur lucru am mai vrut să adaug. Te va surprinde poate — n-ar trebui să vorbesc despre asta — dar în ultimele patru zile, știi, simpatia și bunătatea ce mi s-au arătat, nu numai cu totul pe neașteptate, dar și fără să le merit... n-au fost decît încă o dovadă a bunătății fundamentale a oamenilor noștri de aici.

Dacă Maitland își aminti în clipa aceea de prezicerea sarcastică făcută de Moffatt cu puțin înainte, n-o arătă prin nici un gest. Așteptă, în timp ce Page continua să vorbească :

— M-am întrebat dacă n-aș putea să trec o dată peste regulile pe care mi le-am impus și să fac un gest personal, doar de data asta. Poate știi și dumneata la ce mă gîndesc. Un mesaj din partea mea către cititori... reafirmarea

credinței mele personale... să le arăt cît prețuiesc loialitatea și sprijinul lor, să le dau asigurarea că, în ciuda celor întîmplate, ziarul va continua să apară. Tăcu o clipă, cercetînd fața lui Maitland. Crezi că aș putea scrie un articol în sensul ăsta? Sau ar fi de prost-gust?

— Scrie-l, Henry, spuse Maitland ferm, neîngăduindu-și nici cea mai ușoară șovăială. O să-ți facă bine. Atît dumitale, cît și celorlalți.

Fața lui Page se lumină aproape imperceptibil.

— Bine, îl scriu atunci, spuse el. Îți mulțumesc, Malcolm.

După ce plecă, Maitland așteptă cîteva minute, apoi se ridică și porni spre redacție. Cînd trecu pe coridor pe lîngă ușa deschisă a biroului lui Henry, îl văzu șezînd la masa lui de lucru, puțin aplecat, cu capul sprijinit într-o mînă, însă scriind, scriind într-una, trimițîndu-și mesajul său personal pentru ediția de a doua zi a ziarului **Northern Light.**

Corector : IOANA POPESCU

Tiparul executat la Grafica Prahoveană S.A. Ploiești
comanda 14081

ISBN 973-5071-3-2

Preț 350 Lei